R
2045

Thaol.
V, 228 i.

Bibliothecae publicae
Dorpatensi
Struve

74.

liber rarissimus, vid. Freitag p. 117.

Sermones cōtra omnē mūdi puersum statū.

quē deꝰ gloriosus et equitas naturalis dānat. Egregij et famosissimi domini Gregorij Morgēstern. Decretoꝝ doctoris celeberrimi. Qui iura cāonica i gymnasio Liptzensi q̄z fideliter docuit. Et verbū dei fructuose ac deuotissime populo p̄dicauit. omnibꝫ volentibus diuinū seminare verbū perutiles.

Ex Secunda recognitione.

BIBL. II. 274. ACADEM. DORPATENS.

4-III A
5038
L52991362

Ve ve habitātib⁹ in ter-
ra. Apocali. viij.
Haymo sup apo.
ve significat eternam damna-
tionē. Albert⁹ magnus super
verbo themat; et haymo. Ha
bitantes in terra sunt qui dili-
gūt terrena ⁊ in eis occupant̄.
Ideo de bonis ait apostol⁹ ad
philippenses. iij. Nostra con-
uersatio in celis est. Triplex
ve significat triplex malū reg-
nans in mundo (vt dicit. Jo-
hānes. j. epistola. ij. capitulo.)
superbia; auaritiā: luxuriā er-
go ve superbis. ve auaris. ve
luxuriosis.

Ve supbis. Ec
clesiasti. x. Initiū ois peccati
supbia. Supbia vt dicit. Au-
gusti. xiiij. de ci. dei: est peruer-
se celsitudis appetitus. Btūs
Tho. scda. scde. q. clxij. ar. vj.
pulcre declarat quomō super-
bia est grauissimū pctm̄: aucto
ritatib⁹ scripture et rationib⁹.
Prīo auctoritate dauid ī psal-
mo. cxviij. Supbi inique age-
bāt vsq; quaq;. Dicit glo. Ma
gnū pctm̄ in hoīe est supbia: q;
inde manat nostri delicti ori-
go. Ex q̄ auctoritate talez for-
mo rōnē. Illud est maximū et
grauissimū oīm pctōꝝ qd̄ ē vni
uersale principiū et origo oīm
maloꝝ. Supbia ē hmōi. ergo
⁊c. Minor patz ex auctoritate
p̄allegata. Scdo auctoritate
psalmi xviij. vbi dr̄. Emunda-
bor a delicto maximo. Glo. a
delicto supbie: qd̄ est vltimum
in redeūtibus ad deum: et pri-
mū in recedentib⁹ a deo. Ex q̄
talē formo rōnē. Illd̄ est maxi
mū pctm̄ qd̄ est primū in rece-
dendo a deo: ⁊ vltimū in acce-
dendo ad eū. Sed tale est su-
pbia. ergo. Tertio auctoritate
Isidori li. de virtutib⁹ dicētis
Sicut superbia est origo oīm
criminū: ita est ruina oīm vir-
tutum. Formo talem rōnem.
Quod est origo oīs mali: ⁊ rui-
na oīs boni: est maximū pctm̄
hmōi est supbia. ergo est maxi-
mū oīm pctōꝝ. Idem pbat̄ p
septē rōnes q; est maximū pec
catū. Primo rōne auersionis
a deo ex contemptu. In omi-
bus alijs peccatis auertit̄ hō a
deo vl' pp̄ter tēptatiōis violē-
tiam. vel pp̄ter ignorantiā. vel
pp̄ter infirmitatē. vel pp̄ter de-
sideriū aut cōcupiscentia; ali-
cuius boni. Sed in superbia
auertitur hō a deo ex puro cō-
temptu q; non vult subijci deo
et preceptis ei⁹: vl' etiā ei: qui
est loco dei constitut⁹. Formo

rõnem de contemptu. Quicũqȝ
auertit͛ a deo ex cõtẽptu soluȝ:
grauissime peccat ⁊c̃. Secũdo
rõne aggrauationis sic. Illud
qđ aggrauat om̃e peccatũ: est
maximũ. suꝑbia est hmõi. ergo
⁊c̃. Vñ in psal. 73. Superbia
eoꝝ q̇ te oderũt ascendit semꝑ
Tertio rõne ꝑmissiõis. naȝ ad
cognoscendũ superbiã ꝑmittit
de⁹ aliqñ cadere in aliđ pctm̃
mortale. Sic et illđ ẽ maximũ
pctm̃ ad qđ intelligẽdũ de⁹ ꝑ-
mittit immẽsuȝ malũ. scȝ pctm̃
mortale. hmõi est suꝑbia. In-
firmitas illa maxia est ꝓpter
quã hõ patit͛ inscissurã vulne-
ris mortalis. tale est superbia.
Quarto rõne faciliorꝭ vitati-
onis. Illud est maximũ pctm̃
qđ p̄t facilius vitari: si non vi-
tat͛. sȝ hmõi est superbia. ergo
p̄t facile vitari: cõsiderãdo di-
uinam magnitudinem. vñ Vt
q̇d gloriatur figmentũ ꝯtra eũ
q̇ fecit illud: cõsiderãdo ꝓpriã
vilitateȝ scȝ q̇d sis. vbi sis. q̇d
facis. q̇ vadis. q̇d futurus es.
Ecci. x. Quid suꝑbis terra et
cinis. Quinto rõne oppõnis.
Illud est grauissimũ pctm̃ qđ
maxie se opponit deo. sȝ hmõi
est suꝑbia. ergo ⁊c̃. vñ boetius
Om̃ia vitia fugiunt a deo: sola
suꝑbia opponit se deo. scȝ no-
lens subijci ei⁹ p̄ceptis. Sex-
to rõne assimilationis. Illud
est grauissimũ pctm̃ quod ma-
gis nos similes facit dyabolo.
sȝ hoc facit superbia. ergo. Vñ
đr. Job. xlj. Ipse est rex super
oẽs filios superbie. scȝ dyabo-
lus Septimo rõne firmiorꝭ in
hesionis. naȝ si suꝑamus aua-
riciã. luxuriã: gulã: et si fugim⁹
mõi honores: sequit͛ nos sicut
vmbra superbia et vana glia.
velle scȝ sctm̃ videri. vnde đt
Augustinus in regula. Alia q̃-
cunqȝ iniquitas in malis opib⁹
exercet͛ vt fiat: suꝑbia etiã bo-
nis opib⁹ insidiat͛ vt pereant.
⁊c̃. Jacobi quarto đr. De⁹ su-
ꝑbis resistit: humilib⁹ autẽ dat
gratiaȝ. ¶ Sunt aut tres vie
suꝑbie aut semite. Prima suꝑ-
bia cõsistit in affectu: que ortũ
habȝ in celo. scđa in intellectu:
q̃ ortum habet in ꝑadiso. tertia
in actu: et ista dispersa est in to-
to mundo. Superbiam in affe
ctu aut desiderio inuenit luci-
fer in celo. Et đr lucifer. qꝛ cla
rissim⁹ angelus fuit nec aliq̇s
inter lapsos aut stãtes clarior
eo fuit. vñ loquit͛ de eo Ezech.
xxviij. c. Tu signaculuȝ simili-
tudinis: plen⁹ sapia: et ꝑfect⁹
decore: in delitijs paradisi dei
fuisti. Om̃is lapis p̄ciosus opi
mentũ tuũ ⁊c̃. Posui te in mõ-
te sancto dei in medio lapiduȝ

ignitoꝝ ambulasti ꝑfectus in
vijs tuis a die ꝯditõis tue: do
nec inuẽta ẽ in te iniq̇tas. Gre.
xxxij. moralium quidnam bo-
ni nõ habuit q̇ signacl'm dei si
militudis fuit. oĩs lapis p̄cio
sus opimẽtũ tuũ. Gre. ibidem
Nouẽ sunt ordies angeloꝝ q̇-
bus p̄m⁹ angel⁹ opt⁹ fuisse đr
qꝛ eos q̃si vestẽ ad ornamẽtũ
suũ habuit: ambulãs ĩ medio
lapidũ ignitoꝝ. Glo. i. angelo
rum. Gre. ibidẽ. In compꝛiõe
claritatꝭ sue obũbrasse cetero-
ruȝ claritatẽ credit͛ q̇ eoꝝ ma-
gnitudiẽ excellẽtia maiore trã
scẽdit. Ezech. xxxj. Cedri nõ
fuerũt altiores illo in ꝑadiso
dei. Greg. Quid in cedris nisi
angeli đi: virtutes celestes ꝑ-
cere celsitudinis intelligunt͛ q̃
quãuis excelsa ꝯdita sũt: huic
tñ nec p̄lata sunt nec equata.
vñ Job. xl. Ipse est principiũ
viaꝝ dei. Gre. Quid vias đi
nisi ei⁹ actões accipim⁹ ⁊ prin
cipiũ viaꝝ đr. qꝛ cũ cũcta cre
ans ageret hũc primũ ꝯdidit
quẽ: reliq̇s angelꝭ eminẽtiorẽ
fecit. hec vidẽs et in se ꝯuers⁹
suꝑbiuit: et ait in aĩa sua (vt
đr Isa. xiiij.) Ascendã suꝑ as
tra celi: exaltabo soliũ meũ: si
milis ero altissimo. Aug. inq̃-
stionib⁹ veteris testamẽti đr.
Diabol⁹ inflat⁹ elatõe voluit
esse vt de⁹. magr̃. ij. sniaꝝ dis.
vj. de lucifero. nõ ꝑ imitatõeȝ
sed ꝑ eq̇litatẽ. nõ p̄ eminẽtie.
qꝛ sciuit se creaturã. sed equiꝑ
antie. vt om̃ib⁹ preesset: et nul
li subesset. et h̄ nõ ex gratia: sȝ
ex bonis nature habere volu-
it: ideo cecidit irremediabilit͛.
nõ in ira. qꝛ cũ irat⁹ fuerit mi
sericordie recordabit͛. sȝ ĩ furo
re ꝑcussit eũ dñs. vñ ysa. xiiij.
Quomõ cecidisti lucifer q̇ ⁊c̃.
Ber. sermõe quodã đ aduẽtu
tractãs illđ Eccle. x. Quid su-
ꝑbis terra et cinis. dicit O si
dñs nõ peꝑcit angelo nobilis-
sime crature: cũ suꝑbiret: mul
to min⁹ tibi: cũ sis terra et ci-
nis. ¶ Suꝑbiaȝ in intellectu
inuenit adã in ꝑadiso: qñ vo-
luit hr̃e sciaȝ đi. scȝ boni ⁊ ma
li: ait ad eos diabol⁹ Nequa-
q̃ȝ moriemĩ. eritis sicut dij sciẽ
tes bonũ et malũ. Ecce mẽti-
tus ẽ serpẽs antiqu⁹. oẽs mo-
rimur ⁊ velut aque dilabimur
in terrã. nec sum⁹ sicut dij: sed
cõꝑat⁹ est hõ iumẽtis insipiẽ
tibus: ⁊ similis factus est illis
Nec sciaȝ habem⁹. cũ ꝓpheta
dicat Ose. iiij. nõ ẽ scia dei in
terra. nisi illa de qua Isa. đt.
v. c. Ve vobis q̇ sapiẽtes estꝭ
in oclis vr̃is: et corã vobismet
ipis prudẽtes. De hac sapiẽn
tia đr hiere. iiij. Sapiẽtes sũt

vt faciãt mala bene aũt facere
nescierũt. Nã ait dñs in euan
gelio. Filij hui⁹ seculi sapiẽtio
res sunt filijs lucis in genera-
tiõe sua. Sȝ talis sapiẽtia (vt
dt apostol⁹ ad roma. viij.) pru
dẽtia carnis mors est. Quicũ
qȝ ergo nitit scire ea q̃ nõ sunt
ꝓ salute sua. obmittẽs ea que
sũt d neccessitate salutꝭ: supbũ
sequit adã pmũ patrẽ. ¶ Su
pbia in actu dispersa est in to
to mũdo. ⁊ ẽ duplex. alia spũa
lis. alia corpalꝭ. Spũalis est
quadruplex fm. Hiero. Pri-
mo. cũ ꝗs bonũ qd habȝ a deo
putat se habere a seipo. i. tali
ter vtitur donis dei ac si habe
ret ea a se et nõ a deo. j. corin.
iiij. Quid habes qd non acce-
pisti si aũt accepisti ꝗd gloria
ris q̃si nõ acceperis: et nõ so-
lũ exteriora bona: sed etiã vir
tutes. Greg. Auctoris sui gra
tiã negare cõuincit: ꝗ sibi bonũ
tribuit qd opatur. Isa. xxvj.
Omia opa nostra opat⁹ es in
nobis dñe. Scda spẽs est. qñ
ꝗs bonũ aliqd accipit a deo ⁊
putat se hoc recepisse ꝓ suis me
ritis. talis peccat. q2 de bonis
suis psumit. Apostol⁹ ad Ti-
tũ. iij. Non ex opibꝫ iusticie q̃
fecim⁹ nos: sed fm suã miseri
cordiã saluos nos fecit. Ter-
tia spẽs qñ ꝗs iactat se habe-
re qd nõ habȝ: ⁊ nõ scit se talẽ.
vult tamẽ talꝭ apparere. tales
dãnant cũ fatuis virginibꝫ in
die iudicij: ꝗ putant pleni bo-
nis opibꝫ: sed vacui corã deo
sunt: nõ habẽtes oleũ in vasis
hoc est testimõiũ boni in suis
conscientijs. Ad roma. j. Di-
centes se esse sapientes: stulti
facti sunt. Quarta spẽs. qñ ꝗs
aliq̃ bona habet: et ideo sper-
nit ceteros: ⁊ vult singulariter
videri et laudari ab hominibus
sicut pharise⁹. vt patet in euã
gelio: Corporalis supbia est i
finita quasi in nũero. Apoca.
xiij. dt ꝗ imago bestie faciet
omes pusillos ⁊ magnos: diui
tes ⁊ pauperes: liberos et ser
uos habere caracterẽ i dextra
manu: aut in frõtibus suis: vt
ne quis posset emere aut ven-
dere nisi ꝗ habeat caracterȝ:
aut nomen bestie. Et sequit in
xiiij. c. Angel⁹ terti⁹ volabat
p mediũ celi. dicẽt voce mag-
na Si ꝗs adorauerit bestiam
aut imaginẽ ei⁹: et accepit ca-
racterẽ in frõte sua: aut in ma-
nu sua: hic bibet de vio ire dei
⁊ cruciabitur igne et sulphure
in cõspectu angelorũ ⁊ sancto
rum: et ante cõspectũ agni. et
fum⁹ tormẽtorũ ei⁹ ascẽdet in
secula seculorum. Glo. interli.
Caracter bestie quaȝ ꝗs acci-

pit in manu est: qñ ꝗs eũ ope
imitat. tales sunt oẽs ꝗ ore de
um cõfitent et factꝭ negãt. Vñ
Hiero. ait vt refert. Eusebius
de morte ei⁹. Frustra xpiani
nomẽ habȝ ꝗ sequit dyabolũ.
ꝗnymo xpian⁹ oĩno nõ est: sed
antixps. iuxta illud. j. Joh̃
audistis q2 antixps vẽit. nũc
autem antixpi multi facti sũt
Probet se iã vnusquisqȝ cui⁹
caracterẽ portet: xpi aut anti
xpi. ex vita illud scire poterit.
noli tibi blandiri de fide: sȝ vi
ta testimoniũ dat. Sȝ heu iaȝ
istis tpibꝫ nõ soluȝ in manu. i.
opibꝫ: sȝ in fronte portant filij
huius seculi caracterẽ bestie.
Glo. interli. id est ꝗ manifeste
cõfitentur euȝ signis apertis.

Supbia prela

torũ cõsistit cõmuniter in qua
tuor. Primo estimant se suis
meritis adeptos gradũ prela
tionis: et ita vtuntur ipo: cum
tamẽ multi subditi meliores
sunt ipis: vt vincentius dya-
conus valerio epo. laurẽtius
sixto. Quis ipe papa: ille dya-
con⁹ Hiero. viij. q. j. Audaci
fronte aliquid dicim⁹: sȝ tñ ꝙ
scriptũ est dicimus. Nõ sem-
per princeps populi: iudex ec
clesie p arbitriũ dei et bñpla-
citũ dat: sȝ put merita nr̃a de
poscũt. Si opamur mala i cõ
spectu dei dãnet nobis pnci-
pes fm cor nrm̃. Audi namqȝ
ꝗd dñs dicat. Fecerũt sibi re-
gẽ ⁊ nõ p me. pncipẽ ⁊ nõ p cõ
siliũ meũ. Hoc dictũ videt de
saule: quẽ vtiqȝ dñs elegerat: ⁊
regẽ fieri iusserat: sȝ qm̃ nõ fm
dei volũtatẽ: sȝ fm pctõꝝ ppli
meritũ fuerat elect⁹: negat euȝ
cũ sua volũtate ⁊ cõsilio cõsti
tutũ. Greg. Viri fortes ⁊ ma
gni scĩtate: sub cura pplꝫ in
gemiscũt sp timentes deficere
¶ Scdo i h̃ ꝙ volũt sibi tãq̃
dñis obediri et reuereri: magꝭ
dolẽtes de transgressiõe suaꝝ
ordinationũ etiã circa leuia q̃
de transgressione diuinoruȝ p̃
ceptoꝝ. xlv. dis. Vera iusticia
cõpassionẽ habȝ: falsa dedigna
tionem. Tertio ꝙ volũt cũcta
dispõere scdm caput suũ: nolẽ
tes audire alios: ne ipsi min⁹
sapientes videantur. Grego.
Johanni siracusano epo. xxij.
dis. de cõstantinopolitana ⁊c̃.
Minores meos ꝗs ab illicitꝭ
phibeo: in bono imitari patus
sũ Clemẽs papa terti⁹. ix. dis.
Null⁹ eps ꝓpt ob pbriũ senec-
tutꝭ vel nobilitatẽ gnis: a par
uulis et min⁹ eruditꝭ: qd vtili-
tatis est ⁊ salutꝭ: inq̃rere negli
gat. ¶ Quarto ꝙ nõ patiunt
ab alijs rephendi cõtra qd dr

Eccs.vij. Nõ est hõ iust⁹ sup
terrã q̇ faciet bonũ et non pec
cet Oculus licet clarus: omĩa
alia videt: seipm tñ videre nõ
põt. Petrus audiuit paulũ in
rephensiõe: dũ nimiũ ↄdescẽ⸗
deret iudeis in obseruatiõe le
galiũ. ⁊ dauid nathaȝ ꝓphetã.
theodosius ambrosium.

Superbia reli

giosoꝝ. Prio despiciũt secula⸗
res: putãtes se meliores ipsis
Scđo (ex sua religiõe: quam
oibus aliis pferũt.) monachi
glãnt se hre sctm̃ Bñdictũ: pa
treȝ oim monachoꝝ in occidẽ
te multos ex eis fuisse sũmos
pontifices. vt Gregoriũ mag
num. eugeniũ. vrbanũ ⁊c̃. Ja⸗
ctãt se optimã partẽ cũ maria
magdalena elegisse: sȝ vtinã sa
tageret circa freq̃ns misteriũ
dñi: ⁊ nõ ocio torperẽt Religi
osi mẽdicantes iactãt se hre
vxores: lyam fecũdã. et rache
lem pulchrã: imixtã et ex acti
one pdicatiõis doctrine: ⁊ cõ
templatõis orõis ⁊ meditatõ
nis: xpm imitari cũ aplis: sic⸗
q₃ ceteros excellere Predicato
res glãnt se hre Dñicũ quẽ q̃⸗
si dño Jhũ silẽȝ pdicãt sup ce
teros Minores seraphicũ frã
ciscũ extollũt sedẽ luciferi di
missaȝ replentẽ. Cõmentiunt
equidẽ ipm omĩ anno purga⸗
toriũ exspoliare: suis deuotis
intercessionib⁹. Augustinum
summe venerant heremite et
germã doctoꝝ: induẽtes euȝ
bitu suo cãonici etiã reglares
et cenobite. Naȝ carmelite a
mõte carmelo sub helya initiũ
se habuisse suspicant: partẽ re
gule basilij suscipiẽtes. Sȝ at
tendãt hij oms qđ petr⁹ dixit
Actuũ. x In veritate ↄperi q
nõ est acceptor psonarũ deus
Hiero. xl. dis. nõ est facile ⁊c̃.
Nõ sunt filij sctõrũ q̇ tenẽt lo
ca eorũ: sȝ q̇ exercẽt opa eoruȝ
Si filij abrahã estis: opa ei⁹
facite. Tertiõ supbiunt de sua
sciã. doctos se putãt. volũt se
sensu suo et ꝓpria volũtate re⸗
gere. Berñ. Si admittit sup
bus: pria die qua incipit ha⸗
bitare: vult leges dare. Quar⸗
to superbiũt de diuitijs q̃s re
liq̃runt in seclo: vl' de nobilita
te ort⁹: vel q multũ vtiles sit
monasterio: ⁊ mlta: acq̇sierũt
aut edificauerũt Aug. in regu
la. Nec extollant si ↄmuni vi
te aliq̇d đ suis facultatib⁹ ⁊c.

Superbia cle-

ricorũ ↄsistit prio i supfluo or
natu vestiũ. Basili⁹. Ois or⸗
natus pter necessitatẽ et con⸗
gruitatẽ: elatõis hȝ calumniã.

Aug. legitur dixisse. Fateor de
pciosa veste erubesco. Excu⸗
sant se aliq̇ dicẽdo: dñs intuet
cor. Quibus rñdetur. A corde
vere humili nõ pcedit exterior
supbia. nõ sufficit interior hũi
litas absq₃ exteriori. ad Philip
iiij. modestia vestra nota sit 7õ
populus iudicat vt exteri⁹ vi⸗
det: ab oi autẽ spẽ mala fugite.
ait apostol⁹. homicide sunt p⸗
stantes scandalũ. xi. q. iij. pci⸗
pue. Secũdo excusant se quia
oportet cõformari morib⁹ eoꝝ
cũ quib⁹ viuunt. veꝝ si mores
sunt et non abusus. Aug. xij.
dis. illa. Quod nec ↄtra fidem
nec ↄtra bonos mores ẽẽ ↄuin
cit indriñter habẽdũ ẽ: et p eoꝝ
inter q̃s viuit: societate seruã⸗
duȝ. Math. xj. Qui mollibus
vestiunt: in domib⁹ reguȝ sunt
dis. xlj. Clericus pfessionem in
habitu et incessu pbet. et ideo
neq₃ in vestibus: neq₃ in calci⸗
amẽtis decoreȝ querat. Tertio
excusant se. dicẽtes esse hono⸗
reȝ ecclie. sȝ reuera nõ appara⸗
tus: sȝ sctitas vite honorat ec⸗
clesiã. vñ đr in canõe. ↄtra mo⸗
rem. c. dis. Nihil epali ceruice
splendidius fulget q₃ hũilitas:
sicut et de sanctis dei legitur.
¶ Scđo supbiũt in amplitu⸗
dine eccliaꝝ et multitudie mi⸗
stroꝝ: in multitudine populi et
puentuũ. in picturis. sculpturis
et silibus. Quãuis hec oia ad
dei honoreȝ fiant: et dei cultui
ascribãtur: cui ↄuenit oẽ dec⁹
tñ gratius deo esset vt in pau⸗
perũ alimonias cõuerteret qđ
et sancti fecerũt vt Aug. legit.
fecisse. Ambro. li. de offi. xij. q.
ij. aurum. Cur passus es tot in
opes fame mori et certe habe⸗
bas auꝝ vñ eis mistrasses ali⸗
moniã: meli⁹ fuissȝ vt vasa vi⸗
uentiũ suares q₃ metalloꝝ. Il
la sunt vasa pciosa q̃ redimũt
animas a morte. ille vere the⸗
saur⁹ q̇ opatur qđ sanguis xpi
opat⁹ est ¶ Tertio superbiũt
de audientia ↄfessionũ. qñ hñt
magnũ ↄcursuȝ ⁊ maxie poten
tũ ⁊ nobiliũ. ⁊ frequent' phibẽt
ne ad alios magis doctos q₃ ip
si sunt accedãt in detrimẽtũ sa
lutis coꝝ. Aug. de pe. dis. vj.
Qui vult. đr. Caueat spũalis iu
dex sicut nõ cõmisit crimẽ ne⸗
quitie: ita nõ careat mũere sci⸗
entie: cognoscat se et purget in
se qđ videt alios sibi afferre.
aduertat qđ đr. Qui sine pec⸗
cato est primus in illã lapideȝ
mittat. ¶ Quarto superbiunt
in pditationib⁹ cũ videt eccle⸗
siaȝ repleri ppl'o et ↄuersioneȝ
eoruȝ audierint hoc suis ascri⸗
bunt doctrinis: cũ deus opere⸗
tur illud. et per hoc nolunt q

aliquis suis doctrinis contradicat. etiam que aliqñ minus benedixerint. Isti nesciunt ꝙ gratia sermonis bonis ⁊ malis cōis est. Nota exēplū de fratre dyabolo qui predicauit. Ideo paulus ad tertium celum raptus ait. Castigo corpus meū ⁊ in seruitutē redigo: ne forte cū alijs ṗdicauerim ipse reprobꝰ efficiar: Vñ in canone. multi. xl. dis. dꝛ. Si bene docueris et male vixeris: deū instruis quō debeat te cōdemnare. Grego. in moralibꝫ. Sermo datᷓ frequenter predicatoribus: nō ex ipsorum: sed audientium merito: sicut et aufertur.

Supbia layco

rū etiam consistit in quattuor. Primo gloriantᷓ in diuitijs. j. ad thi. vj. Diuitibꝫ precipe nō altū sape. Aug. Vermis diuitum superbia. tolle superbiam: et diuitie nō nocēt. Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil secum afferet. Secundo de nobilitate gnis. et ideo volūt amplꝰ honorari. Dathan et Abyron nobiles et superbi contra moysen: a terra absorpti sunt. Ridiculū est illa nobilitas: cuz oēs simus de vno luto. Nobilis est ille quez nobilitat sua virtꝰ. Tertio superbiunt ex suis bonis operibus. vt oracionibus: elemosinis: et alijs: quibus tñ multa peccata miscēt. Aggei primo. Cōgregauerūt mercedes: ⁊ miserūt eos in saccū pertusuz. Si edificāt capellas: aut altaria fundant: genealogiam suaz apponunt: vt ab hominibus laudez reportent: et mortui superbiant. ¶ Gradus superbie sunt. xij. Primus est curiositas. scꝫ cuz quis nō est contentus terminis cognitionis sibi conuenientis: sed q̄rit scire superflua. vt predestinationem. occulta fidei. artes ꝓhibitas. Eccī. iij. Altiora te ne quesieris: ¶ Secundus est leuitas ad iudicandū facta aliorum. ad ꝓferendū scientias. ad docendum alios. que procedunt ex nimia sui estimatione. sicut cayphas ait. Vos nescitis quicq̄. similiter belyn cum disputaret contra iob. ⁊c. ¶ Tertiꝰ est inepta leticia. videns superbus se ꝓsperari: ab hoibus laudari: hilarescit etiam aliqñ de aptis malis. Prouerbiorū. ij. Letantur cum male fecerint. sicut diues epulo luce. xvj. tales frequenter ꝓcurant ludos et coreas ⁊c. Contra quos loquitur iob. xxj. Tenent tympanū et citharā. gaudent ⁊c. ¶ Quartus est iactā-

tia. scꝫ laudare seipsum supra modū de nobilitate: de fortitudine: similiť portare sup̲fluas vestes: ornatꝰ: cōuiuia: edificia: equites. q̄ oīa ad infernuz ducūt. Sapie. v. Quid nobis ꝓfuit supbia ⁊c. ¶ Quintꝰ est singularitas. scꝫ facere aliquid nouū cōtra cōsueta vt laudet. vt in vestibus: locutionibꝰ: disputationibꝰ. ps. Singularis ferꝰ depastꝰ est eaz. ¶ Sextꝰ est arrogātia. cuz q̄s attribuit sibi sciaz: sapiaz: industriā ⁊c. ꝑ hoc querens ṗesse: et nō subesse. Jeremie. xlviij. Sublimitatem et arrogantiā: supbiā et altitudinez cordis illꝰ ego scio dī dñs. scꝫ ad puniendez. et cū quis vult malos omino sep̲are a bonis. Augusti. xxiij. q. iiij. Quantus arrogantie tumor: q̄nta humiliatis obliuio: vt se q̄s facere posse credat qđ nec aplis cōcessit deus. scꝫ zizaniā discernere a frumento. Grego. xxiij. moraliū. vj. dis. Hoc habet ꝓpriū doctrina arrogātiuz: vt humiliter nesciāt inferre que docent et q̄s docēt velut infra se respiciunt ⁊c. ¶ Septimus gradus est ṗsumptio. cū q̄s se exponit ad ea q̄ suā excedunt facultatē ⁊ cōdictionez. vt cum ignarus scripture exponeret se disputaturum ꝯtra hereticos. Itez. cū q̄s p̄t se iuuare: ⁊ spectat auxiliū de celo: vel facitq̄ nō spectāt ad officiū suū. vt laycus volēs iudicare clericos. mulier virū. ¶ Octauꝰ ē defensio pcti. cū vľ excusat: vľ vt benefactū defendit. Aug. Si te excusas: deꝰ accusat. tales aliorum malis alleuiāt pctā sua. Isidorus. xi. q. iij. Qui ꝯsentit peccātibꝫ et defēdit: maledictꝰ erit apđ deū et hoies. et corripietᷓ correptiōe seuerissima legitur. xix. dis. Anastasius scđꝰ voluit defēdere Fontinū hereticū: ideo diuino iudicō ꝑcussꝰ ē. ij. q. vij. Negligere corrigere. ⁊c. ¶ Nonꝰ ē simulata ꝯfessio vt cū q̄s negare nō pōt: cōuictꝰ ōndit humilitatis signa: vt reputetᷓ ꝯpunctus. Cris. de. pe dist. j. Quis aliqñ vidit clericū cito pñiam agentē: nō dolz q: peccauit: sꝫ ꝯfunditᷓ q: ꝑdidit glāz suā. Siliter in ꝯfessione sacramentali tacere aliqua ¶ Decimus est rebellio. nolle obedire. vt ṗlatis aut ꝑntibꝫ Prouer. xviij. Impiꝰ cū i ꝓfūdū venerit pctōꝝ: contemnit Anterius papa dicit. xj. q. iij absit. In lege veteri habetur Quicūq̄ sacerdotibꝫ nō obtēpasset: extra castra lapidabatᷓ Homo vero inobediēs: spūali aniaduersione truncatur aut

eiectꝰ de ecclesia: rabido demo
nuz ore decerpit. Item pharao
cōtemnens mādatū dn̄i: in sua
duritia submersus est. Exodi.
xiiij. Undecimꝰ ē libertas pec
candi. talis vult esse filiis deo.
facere quecunqȝ vult. Anſbel.
li. de similitudinibꝫ. Qui vult
esse liber sui: et nulli legi subij/
ci: vult auferre coronā de capi/
te dei: cui hoc solū ꝓprium est.
Nota de filio ꝓdigo cum liber
esset. Duodecimꝰ est cōsuetu/
do peccandi. hoc valde pericu
losum est: quia est altera natu/
ra scd̄m Arist. in ethicis. Ita
Lazarus mortuꝰ et sepultus:
cū magno clamore dn̄i suscita/
tus est. Decretū dist. ij. Sicut
tribꝫ ⁊c̄. dicit ꝙ talis cōsuetu/
do nō excusat: aut minime: sed
aggrauat: vt dt̄ Grego. ¶ Ex
empla scripture quibus nocuit
suꝑbia: ⁊ a deo humiliati sunt.
Primo de lucifero. vt habet.
Isaie. xiiij. Quō cecidisti de ce
lo lucifer: qui mane oriebaris:
corruisti in terraȝ qui vulnera/
bas gentes: ꝗ dicebas in cor/
de tuo. Ascendā in celū. super
astra celi exaltabo soliū meuȝ.
sedebo in monte testamenti: in
lateribꝫ aquilonis. Ascendam
super altitudinē nubiū. similis
ero altissimo. Uerūtamen ad
infernū detraheris in ꝓfunduȝ
laci. Lyra. literalit exponit de
Nabuchodonosor. cuiꝰ regnū
sublimissimū: ad nihilū deduc/
tuȝ est in Baltasar filio vel nep
pote. Sed spiritualiter exponi
tur de ꝑmo angelo: qui graui/
ter peccauit. ¶ Primo ꝓpter
nature dignitatē. cū dr̄. lucifer
fuit supremꝰ inter angelos: sed
scd̄m Grego. de pe. dist. ij. c. fi/
magis ingratꝰ. qr plura bona
ceteris accepit. ¶ Scd̄o ꝓpter
originis prioritatē: qr creatus
est ante omnē creaturā: vt vi/
dit post se cūcta a deo creata:
et a se nihil factuȝ: et tn̄ voluit
esse vt deus. ¶ Tertio ꝓpter
criminis enormitateȝ. ibi. cor/
ruisti in terraȝ: auertit em̄ se a
diuina ꝯtemplatiōe: et ꝯuertit
se ad sui ꝯsiderationē: bona na
ture preponens bonis gratie.
¶ Quarto ex pcti societate.
ibi. ꝗ vulnerabas gētes id est.
spūs qs secū trahebat. Quāto
em̄ qs plures suo pctō inficit:
tāto enormiꝰ ⁊ grauiꝰ peccat.
¶ Quīto ex pcti firmitate. ibi.
ꝗ dicebas in corde tuo. nō fuit
motꝰ ab alio et ꝑsuasus: sicut
ꝑmi parētes: sed ex ꝓpria ma/
licia peccauit: auertens se ⁊c.
¶ Sexto ex superbie immen/
sitate. Ibi. Ascendaȝ in celuȝ.
nō empirreū. quia ibi erat vbi
creatus fuit sed in celū sancti s/

sime trinitatis: vt esset glorio/
sus ex se. ¶ Septimo aggra/
uat eiꝰ pctm̄ ex ꝑncipatꝰ singu
laritate. ibi sup astra celi exal
tabo soliū meū. i. sup angelos
alios: vt mihi seruiāt: ¶ Octa
uo ex sapiētie sublimitate: ibi
sedebo in monte testamenti.
Bernhardus. Appeciit esse si/
milis dei filio. quē vidit incar
nandū: et ꝙ daturꝰ erat in mō
te syon legē nouā testamēti no
ui: voluit et ip̄e esse legislator.
¶ Nono ex malicie nobilita/
te ibi ī laterıbꝰ aqlonis: vn̄ ꝓ/
cedit ventꝰ frigidus et lesiuus
i. suggerā ⁊ flabo in primis pa
rentibꝫ flatū suꝑbie: vn̄ frigidi
fiant in amore dei. qd̄ fecit ex
inuidia. ¶ Decimo ex cogni/
tiōis naturalitate. ibi. Ascēdā
sup altitudinē nubiū. i. subtilē
agnitionem ꝓphetarum: hoc
est. erūt mihi ꝑuia sine adiuto
rio dei. vel nubes ꝑcat oēs ho
mines terrenos corꝑe. ¶ Ul/
timo ex dei eq̄litate. ibi. simi/
lis ero altissimo: querēdo ado
rari vt deꝰ. qd̄ adhuc frequē/
ter facit: videlicet apd̄ gētiles
et nigromāticos ꝗ demones
adorāt in statuis aut oblatiōi
bus. Un̄ voluit adorari a xp̄o
Math. iiij. hec oīa tibi dabo:
si cadēs adora. ⁊c̄. Scd̄o de
ꝑmis parētibꝫ. ꝗ volebant esse
sapiētes vt dij Gen̄. iij. ī ꝗ pec
cabāt in filiū in diuinis: cui at/
tribuit sapiētia. Tertio de vo
lētibꝫ edificare turrim cōsilio
Nēroth. inducti: ne vltra pe/
rirēt aq̄ diluuij. vbi ꝯfuse sunt
ligue Gn̄. xj. Quarto de pha/
raone. ꝗ ex magna suꝑbia no/
lens parere domini iussionibꝫ
post mlta flagella dimersus ē
in ꝓfundū. Exo. xiiij. Quinto
de dathā ⁊ abyron. qui ex suꝑ
bia rebellarunt cōtra moysen
ꝯtēnentes eiꝰ principatū. qs
terra absorbuit. vt dr̄ numeri
xvj. c. Sexto de saul. quo nō
erat melior in israhel: cui dn̄s
dixit. j. regū. xv. Cū esses par/
uulus in oculis tuis: caput in
tribubus ꝯstitui te. nunc autē
quia eleuaris abieci te. scȝ ne
sis rex tu et tui. Septimo de
roboam. de cuiꝰ suꝑbia legit
iij. reguȝ. xij. Ubi dixit cōsilio
iuuenuȝ inductus Minimus
digitus meus grossior est dor/
so patris mei: sȝ humiliatꝰ est
qn̄ occiso aduran. x. tribus re
cesserūt ab eo. Octauo de sen/
nacherib. de cuius suꝑbia di/
cit dn̄s ysaie. xxxvij. Suꝑbia
tua ascēdit in aures meas. po
nam circulū in naribus tuis: ⁊
reducā te ꝑ viam quia venisti
Unde angelus dn̄i occidit in
nocte de exercitu eiꝰ. c lxxxv.

milia bellatoꝝ q̇ cū ꝯfusiōe re-
uersus in terram suam: a filijs
suis occisus ē in tēplo dei sui
Nono de Nabucchodonosor
Dani. iiij. qui sup̱be dicebat.
¶ Nōne hec ē babilō ciuitas
magna quā ego edificaui: cū
adhuc vox in ore eius sonaret
audiuit vocē de celo. Regnū
tuū trāsibit a te et ab hoibꝫ eij
ciēt te ⁊ cū bestijs erit habita
tio tua: fenū quasi bos come-
des. septē tempora mutabunt
sup̱ te donec scias ꝙ dn̄s ē ex-
celsus ī regno hoīm. ⁊ cuicūqꝫ
voluerit dei illō ⁊c̄. ¶ Decio
de holoferne q̇ precat innūera
bili exercitui. Qui sup̱be dix-
it nō ē ali⁹ de⁹ nisi Nabucho-
donosor sꝫ a Judith ē int̄fec-
tus. vt patet Judith. xiij. Un
decimo de amon q̇ pre sup̱bia
nō potuit pati vt eum Mar-
docheus nō adoraret sicut ce
teri homines. sed humiliat⁹ ⁊
suspensus est. ¶ Duodecimo.
de antiocho rege. ij. Macha.
ix. q̇ sup̱be locut⁹ est audiens
exercitū suū victum a iudeis.
volēs ierusalem facere conge-
riez. sepulchri sed statim humi
liat⁹ a deo. vermes de corp̱e
ei⁹ scaturire ceperūt: et fetore
exercitū grauans coactus est
dicere. Justum est subditum
esse deo: et mortalez nō paria
deo sentire. ¶ Tredecio de he
rode. qui iacobuz decollauit.
cui cū popul⁹ acclamaret lau-
des dei indut⁹ est veste aurea
⁊ reuerberante super eū radio
solis: superbiens ex hoc: per-
cussus ē ab angelo dn̄i dolore
intestinoruz nimio ⁊ ait. Ecce
ego deus vester morior. vidēs
supra se bubonez sedere. vt pa
tet Actuū. xij. et in histo. scola-
stica ¶ Decimo quarto de po
pulo iudeoꝝ qui mirabiliter a
dn̄o exaltatus quondam. sed
quia superbe contra dn̄m ege
runt: spernentes doctrinā ei⁹
humiliati sunt nimis ⁊ obpro-
brium hoīm facti. ¶ Decimo
quinto de populo xp̄iano. qui
propter suā superbiā: de die in
diem humiliat̄ a turcis. Anno
dn̄i M. cccc. lxxiiij. relatū est
corā papa Sixto. iiij. a lega-
to venetoꝝ. ꝙ turcus abstu-
lisset xp̄ianitati duo imperia.
quattuor regna. viginti ꝓuin-
cias. cc. ciuitates. populū ve-
ro vtriusqꝫ sexus captiuū dux
it absqꝫ nūero ⁊c̄. ¶ Decimo
sexto de regno bohemie ⁊ pra-
ga: q̄uo quondā floruit: ita vt
inter oēs ciuitates dicebat̄ de
uotissima. Jerlm sanctissima
roma potentissima. troia for-
tissima. chartago ditissima. ni
niue lōgissima. aquilegia lati-

sima. athenis doctissima. pra
ga deuotissima. sed hodie pe-
lagus est erroris. tot fides q̄ꝺ
ecclesie ⁊c̄. ¶ Remedia sup̱-
bie. Primum est exemplū vi-
te christi. Nam cristus humi-
lim⁹ fuit in conuersatione ⁊ vi
ta sua cum simplicibus ⁊ pau-
peribus: nō cum diuitibus sa-
pientibus et doctoribus mū-
di: qui omnes cōmuniter sunt
superbi. Cū turbe vellent euz
sibi regē eligere: fugit. Johis.
vj. Augustin⁹. Erubescat hō
fieri superb⁹: postqꝫ hūiliatus
est dn̄s. Bernhardus sermōe
de aduentu. Quid sup̱bis ter
ra et cinis. si dominus nō peper
cit angelo iā existenti in celo:
multo minus parcet tibi cū tu
sis terra. in terra: et mortalis
¶ Scdm remediū est doctri-
na xp̄i. xp̄s em̄ docuit discipu-
los mathi. xxiij. nolite vocari
rabi. Luce. xiij. cū vocat⁹ fue-
ris ad prādiū recūbe in nouis-
simo loco. ideo redarguit disci-
pulos cū ꝯtenderēt de p̄matu
dicens mathi. xviij. Nisi con-
uersi fueritis ⁊ efficiamini sicut
paruuli: nō intrabitis in reg-
num celoruz. Et cum reuerte-
rentur a predicatiōe gauden-
tes: et dicerent etiam in nomi-
ne tuo demonia obediunt no-
bis: stimulati superbia terruit
eos dicens luce. x. Videbā sa
than q̄si fulgur de celo cadā-
tē. math. xj. Discite a me quia
mitis sum ⁊ hūilis corde. ¶ Ter
tium remediū est cōsideratio
magnitudinis dei. Job. vlti.
Nunc oculus meus videt te.
idcirco me reprehendo: ⁊ ago
pniam. Augustin⁹. O homo
si te scires q̇d esses: tibi displi-
ceres: et mihi placeres sed qꝛ
te nō vides: tibi places: ⁊ mi-
hi displices. veniet aūt tēpus
quando nec mihi nec tibi pla-
cebis. mihi quia damnaberis
tibi vero. qꝛ ardebis ¶ Quar
tum est consideratio iudicioꝝ
dei. et precipue contra super-
bos. ps̄. Retribuet dominus
habundanter facientib⁹ super
biam. s. penam. persecutus est
superbiā vbiqꝫ in celo in p̄mo
angelo. in paradiso: et multi-
pliciter in terra ¶ Quintū re-
medium est cōsideratio ꝓprie
vilitatis. nota quid sis. vbi sis
quid facis. quo vadis. q̇d fu-
turus es. cibus ignis: esca ver
mis ¶ Sextū est cōsideratio
melioris vite aliorum. Greg.
Sicut incentiuū elatiōis est
ꝯsideratio deterioris: ita cau-
tela humilitatis est ꝯsideratio
melioris. Considera vitā oīm
sanctoꝝ: ⁊ nota sup̱biā tuā q̄n
ta sit: et quantū isti humiliati

sunt coram deo veteri ⁊ nouo
testamento. Abrahā ait geñ.
xviij. Loquar ad dñm meum:
cum sim terra et cinis. Dauid
ludens ⁊ saltans humiliter co
ram archa domini: hūilit᷑ dix-
it ad saul. Quem persequeris
rex israhel. pulicem viuū ⁊ ca-
nem mortuū. Item Circūde-
derunt me doloris mortis. ⁊c̄.
humiliat⁹ sum et liberauit me
Publican⁹. orans humiliter
in templo: nolebat ꝑ verecon-
dia ad celum oculos leuare: q̄ꝫ
uis despect⁹ a pharisco: tm̄ iu-
stificat⁹ descēdit. ille vero supꝰ
bia et falsa iusticia inflat⁹ reꝓ
batus est a deo. Centurio hu-
militer dixit Domine non suz
dignus vt intres sub tectū me
um. ꝓpter quā humilitatē lau
dat⁹ est a dño. qd̓ nō īuenit ta
lem fidē ⁊c̄. Maria magdale-
na q̄ erat in ciuitate peccatrix
humiliter inclinans ad pedes
dñi: in tantū sublimata est vt
caput dñi vngeret alia vice: ⁊
fieret aploꝝ apostola. q₂ pri-
mo dñm resurgentē videre me
ruit. Paul⁹ vas electiōis rap
tus in tertium celum ait de se.
Ego sum minim⁹ apostoloꝝ.
Idem se arbortiuum noīat di
cens. Nouissime tanquā abor
tiuo visus est ⁊ mihi ⁊c̄. Petr⁹
q̄uis esset caput apostoloꝝ:
⁊ sanctitate sua sola vmbra sa
naret omnes infirmitates: tm̄
humilim⁹ fuit. Iohānes bap-
tista per angelum nunciatus:
spūsancto plen⁹ ex vtero: mū-
di contemptor: heremi cultor:
habitu incultus: abstinētia sin
gulari: predicator exími⁹. xp̄i
baptista. martirio rubicūdus:
virginitate cādid⁹: maior int᷑
natos mulierū: ita vt ipe xp̄s
fore ab oīb⁹ crederet᷑: humi
liauit se dicēs. Veniet maior
post me: cuius nō sum dignus
corrigiam caliciamenti solue-
re. Maria mat᷑ dei: stella ma-
ris: regali stirpe nata: spūsan-
cto fecundata. humilitatez q̄ꝫ
angel⁹ exhibuit etiā elisabeth
cognate sue ōstendit. sibi serui
endo tribus mēsibus: quam-
uis virgo pura: ꝑpetua tm̄ ob-
lita virginitate gloriat᷑ de hu-
militate dicens. Respexit hu-
militatem. et cetera.

E Auaris

-o primo ad. Thi. vj.
Radix omnis mali
cupiditas. id est auaricia. Rō
sicut radix nutrimētū dat om
nibus ramis: ita homo ꝑ aua
ritiā et bona tēporalia acqui-
rit facultatē ad oīa mala per-
petranda. Leo papa. xlvij. dis
clericū ⁊c̄. dr̄. Vix catholicuz

et maxime sacerdotē dñi sicut
nullo errori implicari: ita nul-
la cupiditate violari oportet.
Ecci. v. Noli attēdere ad pos
sessiōes iniquas: et ne dixeris
est mihi sufficiens vita. Nihil
em̄ ꝓderit in tꝑe vindicte et
obductiōis mortꝭ ⁊c̄. Ne dixe
ris. Peccaui: et q̄d mihi acci-
dit triste. Altissim⁹ em̄. ē pati-
ens redditor. De ꝓpitiatione
pctōꝝ tuoꝝ noli esse sine metu
neqꝫ adijcias pctm̄ sup pctm̄
et dicas Miseratio dei mag-
na ē: multitudinꝭ pctōꝝ meoꝝ
miserebit᷑ Misericordia em̄ ⁊
ira cito ab illo ꝓximāt: ⁊ ī pec
catores respicit ira illi⁹. Non
tardes cōuerti ad dñm. et ne
differas de die in diē Subito
em̄ veniet ira illi⁹: ⁊ ī tꝑe vin-
dicte disperdet te. Per cras
cras noli tibi proponere me-
tas. Per cras cras labit᷑ oīs
etas. ¶ Notandū p̄io q̄d sit
auaritia. Auaritia est duplex
vna spēalꝭ. et describit᷑ sic ē in
ordinat⁹ amor vel appetitus
pecūie. Vñ Isido. li. ethimo.
auar⁹ dr̄. q̄si auid⁹ eris. Gñā
lis a btō. Greg. sic describit᷑ in
q̄dā homelya. Auaritia est ap
petitus in ordinatus pecunie
scie: altitudīs: ⁊ cuiuscūqꝫ bo-
ni tꝑalis ꝑcio estīabilis. cū scꝫ
ꝯuertit᷑ ad tꝑale bonū. Et per
hoc differt a suꝑbia: q̄ ꝯmittit᷑
ꝑ auersionē ab in cōmutabili
bono ex sole ꝯtēptu vtꝫ supra.

Querit᷑

Vtrū auariti-
a sit sꝑ pccātū
mortale. Dōm q̄ est mortale:
⁊ etiā aliqñ veniale. Et sit pec
catū mortale ꝓbat Raynerus
in pan. trib⁹ rōib⁹. Prio rōne
eq̄tatis quā offendit. nā aua-
rus iniuste accipit ⁊ retinet in
damnuz ꝓximi: qd̓ ꝑtinet ad
rapinā ⁊ furtum: q̄ sunt morta
lia. ergo ⁊ auaritia. Nā quili-
bet tenetur dare pauperib⁹ in
duob⁹ casib⁹. scꝫ tꝑe nccītatis
q̄d si nō fecerit: peccat morta
liter. Basili⁹. Panis fameli-
ci est: quē tu tenes. nudi tuni-
ca: quā tu ꝯseruas. indigentis
argentum: q̄d tu possides. tot
facis iniurias: qd̓ beneficia ꝯ-
ferre vales. sꝫ iniuria est pctm̄
mortale. ergo. Scd̓o si supflu
um habet. Isaie. v. Ve q̄ cō-
iungitis domum ad domū: et
agrum agro copulatis. Glo. q̄
de aliorum necessitate facitis.
voluptatē. Secūdo est pecca
tū mortale ratione charitatis
quam excludit. si enim tantū
crescit amor diuitiarum vt ho
mo ꝓpter ipsas non veret᷑ of-
fendere deū aut ꝓximū: talis
peccat mortaliter. Cris. Tene
bra anie est cupido pecuniarū

Sed null⁹ exceca᷑ spiritualiṫ
nisi ꝑ pctm̄ mortale. ergo aua
ritia est peccatū mortale. Ter
tio rōne finis quē ꝯuertit. naꝫ
finis hoīs est frui eternis bon̄
ꝓpter quē hō creat⁹ est. sꝫ aua
rus magis desiderat frui tpa⸗
libus bonis. et h̄ oñdit qꝛ ma⸗
iorē conatū facit ad ea acqui⸗
rēda: et plus dolet dū ea ꝑdit.
ꝯuerti aūt ad tꝑale bonum est
auerti a deo. sꝫ h̄ facit auar⁹.
ergo auerti᷑ a deo: ⁊ ꝯuertitur
ad tꝑale bonū: q̄ magis desi:
derat frui. ḡ peccat mortaliṫ.
Est em̄ veniale cū aman᷑ bo⸗
na tꝑalia: cū nō p̄ponū᷑ amo
ri dei et ꝓximi: nec in eis finis
vltim⁹ cōstituitur. Secundo
qñ nō acquirit et retinet aut
exponit in damnum ꝓximi cō
tra iustitiam: veniale est.

Queri᷑ Utruꝫ

auaritia sit grauissimū pctm̄.
cum apostol⁹ dicat: Radix oīs
mali cupiditas. Dōm ꝙ mag
nitudo attendi᷑ ex tribꝫ. Pri⸗
mo ex ꝑte boni qđ offendi᷑. et
secūdū h̄ pctm̄ tāto ē graui⁹:
q̄to bonū qđ cōtēnitur est no⸗
bilius. sꝫ de⁹ est summū bonū.
ergo pctm̄ cōtra deū est maxi⸗
mū cōtra deū aūt peccat sup̄⸗
bus: opponēs se deo ⁊ p̄ceptis
eius: et illis qui sunt loco dei.

Scđo attenditur magnitudo
pcti rōne damni qđ infertur: ⁊
tunc tanto mai⁹ est pctm̄ q̄to
ꝓximus mai⁹ recipit dānū. sꝫ
maxim dānū est amissio vite.
ergo homicida maxīe peccat.
Tertio attenditur magnitudo
pcti rōne boni minor̄ vl' ma⸗
ior̄ cui q̄s subijci᷑. ⁊ sic q̄to bo
nū ē min⁹ et magī trāsitoriū:
tāto pctm̄ est deformi⁹. Sed
auar⁹ mimo bono subijci᷑ erḡ
deformi⁹ peccat. Est de⁹ sunt
angeli. deinde hoīes. deiñ cor
pora sup̄ celestia. deinde ele⸗
mēta deinde elemētata. deīnđ
artificialia. Int' oīa illa elegit
mīmū scꝫ artificialia: vt pecu
niā: q̄ terra est. Unde Ecci. x.
Auaro nihil est scelesti⁹. i. tur⸗
pi⁹: aut ad pctm̄ ꝓni⁹. Sequi
tur. Nihil est iniqui⁹ q̄ꝫ ama⸗
re pecuniā. qđ tripliciter expo
ni᷑ Prio. nihil est iniqus. i. in⸗
eq̄li⁹. qꝛ auar⁹ eligit tꝑale bo
num pro eterno. Scđo. nihil
ē iniqu⁹. i. eq̄tati naturali ma
gis cōtrariū. nā diuino et na⸗
turali iure oīa sunt cōia vt pa
tet. viij. dis. q̄ iure. Sed aua⸗
rus nititur hrē solus qđ mult̄
sufficeret. Tertio sic. nihil est
iniqu⁹. i. insatiabilius. Joh.
iiij. Qui biberit ex hac aq̄ siti
et iterū. vñ Eccs. v. Auar⁹ nū⸗
q̄ꝫ inplebi᷑ pecunia. Cui⁹ tres

sunt cause. Prima. qꝛ pecunia
est res corpalis. anima vero i
qua est desideriuꝫ: est spūs et
capax dei. ergo nullo corpora
li bono satiatur. Secunda qꝛ
auarus semꝑ plus intue᷑ illud
qđ nondū habet: et oē qđ ha⸗
bet nihil estimat respectu illi⁹
qđ nō habet. et sic semꝑ magī
accendi᷑ desideriū ei⁹: nec ali
qñ satiatur. Tertia cā: qꝛ desi
deriū est in corde. sꝫ bona acq̄
sita nō reponun᷑ vbi est đside
riuꝫ vt sitim eius extinguāt: sꝫ
in arca abscondun᷑: et sic desi
derium cordis manet vacuuꝫ
ad sꝑ desiderandum q̄ꝫdiu hō
viuit in terris: ⁊ maxime in se
nib⁹. Ideo scđm be. tho. scđa
scđe. q. cxviij. ar. ij. senes ꝓpter
defectū naturalē auidius re⸗
quirunt subsidia rerum exteri
orū: nec ꝑ hoc excusan᷑ a pec⸗
cato. vñ Hiero. Cetera vitia
homie inueterascēte senescūt
sola auaritia iuuenescit. Seq̄
tur. Hic em̄ et animā suā ve⸗
nalē hꝫ. Malus hō iudicare᷑
q̄ venderet ꝯgnatū suū. peior
qui amicū. adhuc peior q̄ frēꝫ
adhuc peior q̄ venderet prēm
aut matrē: sꝫ oīm pessim⁹ esſꝫ
qui vēderꝫ aīaꝫ suā ꝓ vili p̄cō
quod facit auarus. ḡ pessimū
gn̄s est hoīm. vñ ait dñs mat.
xvj. Quid ꝓdest hoī si lucre᷑

vniuersuꝫ mūdū: animā vero
suā ꝑdat. be. Tho. scđa scđe.
q. cxviij. ar. j. đt ꝙ auarus pec
cat. ꝯtra deū. ꝯtra ꝓximū. cō⸗
tra seip̄m. Prio peccat cōtra
deum iniq̄ntū ꝓpter bonū tꝑa
le ꝯtemnit bonū etnū. Aplus
ad ephe. v. Auaritia est idolo
rum seruit⁹. Rō p̄ma. qꝛ hūc
affectū quē fidelis exhibꝫ deo
auar⁹ exhibet pecunie. Secū
da. sic idolatra subijcit se cre⸗
ature: ita et auar⁹. Tertia se⸗
cūdū Crisostomū. s. cut idola⸗
tra veneratur vt reliq̄as ⁊ san
ctuariū idola sua: vt pre reue⸗
rētia vix audeat ea tāgere: ita
auar⁹ pecuniā suā. nec vti au⸗
det ad necessitatē. Quarta se⸗
cūdū ambūs Sic idolatra ni⸗
ti᷑ auferre deo gl'iā suā: ne so⸗
lus nomē dei hēat. ita auarus
res dei sibi soli vsurpat: q̄ de⁹
fecit cōia. Quīta rō. ydolū đt
offer mihi oblatiōes thauros
et vitulos sꝫ auaritia đt. offer
mihi animā tuā. Sexta rō. si
cut illi in multis obediūt ido⸗
lo: ita auarus in omnibꝫ pecu
nie. ¶ Secūdo peccat cōtra
ꝓximū. cum bona temporalia
colligit ⁊ ꝯseruat in dānū ꝓxi⸗
mi sui. vn⁹ aliqñ tm̄ colligit:
vt multi apud eum deficiunt.
Cum em̄ bona temporalia nō
pñt a multis possideri: nō pōt

vnꝰ habūdare nisi aliꝰ defici-
at q̄ tñ iure diuino et naturali
cōia sūt. xiiij. dis. q̄ iure Amb.
xlviij. dis. Sic hij ⁊c. dt Esu-
rientiū est panꝫ quē detines. nu
doꝝ vestimētū qd̓ tu recludꝫ.
miseroꝝ pecunia q̄ꝫ tu i terraꝫ
fodꝫ toties rapꝫ q̄ties necessa
ria paupibꝰ subtrahis. ¶ Ter
tio peccat ꝯtra seip̄m. qꝛ aua-
rꝰ se subijcit vilissime creatu-
re: cū ip̄e sit ad imaginē dī fac
tꝰ tales ſm gre. sunt fortes in
terrenꝫ: ſꝫ debiles ī celestibꝰ. sa
piētes sunt vt faciāt mala ⁊c.
¶ Nota alid̓ ē diuicias ama-
re. ⁊ nō hrē. alid̓ hrē ⁊ nō ama
re alid̓ nec hrē nec amare. alid̓
habere et amare Amare et nō
hrē diuitias in fructuosuꝫ ē ⁊
piculosuꝫ. j. ad thi. vj. Qui vo
lūt diuites fieri icidūt in tēpta
tionē et laqueū dyaboli ⁊ desi-
deria multa. Rō qꝛ tales cupi
unt fraudare: furari ⁊ alia ma
la mlta facere vt lucrent̄ pecu
niā: siue mēdacio siue veritate
aut falsitate. Habere ⁊ nō a-
mare laboriosum ē. Eccī. xxxj
Btūs diues q̄ inuentꝰ est sine
macula ⁊ q̄ post aurū nō abijt
⁊c. ſꝫ q̄s est hic: ⁊ laudabimus
eū: quasi diceret. rara est auis
hec tales fuere iob. abrahā ⁊c.
Nec habere nec amare: pfec-
tū est. math. xix. ait petrus in
psona oīm voluntarie paupm
Ecce nos reliq̄mꝰ oīa. ⁊ secu-
ti sumꝰ te. q̄d ergo erit nobis:
Rñdit ihūs. Vos q̄ reliq̄stis
oīa: et secuti estis me in regña
tiōe cū sederit filiꝰ hois ī sede
maiestatis sue: sedebitꝫ et vos
Origenes ibidē. Si q̄s reliq̄-
rit oīa bona tꝑalia vniuersali
ter ⁊ secutꝰ fuerit xp̄m: q̄ ꝓmis
sa sūt petro ⁊ ip̄e recipiet. Gre
go. x. moral. Quisquis eīm sti
mulo diuini amorꝫ excitatꝰ hic
possessa reliq̄rit: illic ꝓculdu-
bio culmē iudiciarie ptātꝫ reci-
piet vel sic iudex cū iudice vēi
et q̄ nūc ꝯsideratōe futuri iu-
dicij se se spōtāea paupꝑtate ca
stigat. Aug. li. de pnia. In hꝫ
numero iudicantiū oēs intelli
gunt̄ q̄ ꝓpter euāgeliū sua oīa
dimiserunt: ⁊ secuti sūt dñm.
Nota exēplū de heremita. qui
plus dilexit catiā q̄ꝫ greg. oēs
suas diuitias. Hiero. xij. q. ij.
glia. dt. Crates ille thebanus
cū ad philosophandū pgeret:
magnū auri pondꝰ abiecit. ne
impediret̄ in acq̄sitōe sciarū.
Hrē et amare damnabile est
si ament̄ plus quā deꝰ vel cō-
tra deū. aut ꝓximū ita vt hñs
eas sit patꝰ facere cōtra deū
aut ꝓximū ne eas amittat pec
cat mortalit̄. psal. Diuitie si
affluant nolite coꝛ apponere.

Quattuor mo-
dis peccant homines in diui-
tijs suis. Primo male acq̄ren-
do. vt villicꝰ iniquitatꝫ. luce.
xvj. Scd̓o male vtendo ip̄is.
vt diues. q̄ induebatur pupu-
ra ⁊ bysso. luce. xvj. Tertō ma
le tenendo. sicut ille diues qui
multa bona posuit i horreū in
multos annos. luce. xij. Quar
to nimium diligendo. vt iuue-
nis qui abijt tristis: quādo do
minus dixit. Si vis perfectꝰ
esse vade et vēde omnia q̄ ha-
bes ⁊ da pauperibꝰ. luce. xviij
Possibilius est camelū per fo
ra men acus transire quā vnū
talium diuitum saluari. Ratō
quia istud est ꝯtra naturā. illd̓
contra diuinā iustitiā et aucto
rem nature. Hiero. Cū oīa
vitia senescūt: sola auaritia iu
uenescit. Ratio doc sancti. se
cunda scd̓e. q. cxviij. ar. ij. ꝓpt
nature defectum auidius req̄
runt subsidia rerum. ¶ Aua-
ricie mala que sequunt̄ ex ip̄a
multa sunt. sp̄ealiter tñ nouē.
¶ Primū malū est terrenoꝝ
inextinguibilis appetitus. qꝛ
auarus non cessat cōgregare:
ꝓpter inextinguibilē sitim ge-
nerat enim auaricia insatiabi
lem ardorem. vnde amb. xlvij
dis. sicut hij ⁊c. dicit. Nec finꝫ
vnq̄ꝫ nec satietas aderit cupi
ditatibus. ꝓuer. xxx. Sangui
suge due sūt filie dicētes affer
affer. Glosa. sanguisuga ē dia
bolus. sitiens animarū sang-
uinem. due filie sunt luxuria ⁊
auaricia de luxuria post dice-
mus. Ꝙ. autem auarus nunq̄ꝫ
imp lebit̄ pecunia ꝓbo tripli-
citer. Primo ratiōe desiderij.
quia quantoplus habet: tāto
magis crescit desideriū. quia
ignis auaricie nunq̄ꝫ dicit suf-
ficit. nā ignis in appositiōe li-
gnoꝝ nō satiat̄: sed semꝑ ma
gis crescit. sic bona temꝑalia
appositio desiderio cū nec re-
ponunt̄ vbi est desideriū: g̊ sꝑ
manet vacuū desideriū ⁊ ad-
huc sitit tales similes sūt ydro
picis: qui q̄ntomagiꝫ abūdāt
humore: amplius sitiūt. Se-
cūdo rōne modi acq̄rēdi. q̄ꝫto
eīm modꝰ acq̄rendi est facilior
certior ⁊ securior. tāto circa hꝫ
delectabiliꝰ opatur. vt pꝫ in
vsurario Talis assimilat̄ sang
uisuge. q̄ mēbro tumido appli
cata: īsatiabilit̄ sugit q̄u scꝫ se
ip̄aꝫ interficit. Sepe ꝯtingit
qd̓ dr. Eccs. iiij. Vnus est et
ſm nō habꝫ. nō filiū: nō fratrē
⁊ tamē laborare nō cessat. nec
satiant̄ oculi eius diuitijs. nec
recogitat. dicēs Cui laboro ⁊
fraudo animam meam bonis.

Tertio rōne termī. Ariſ. j. po li
liti. Finiſ auari ē augmētatio
pecunie. appetitꝰ aūt finis ē in
finitꝰ. Vñ creatura dei rōnaliſ
ad imaginē dei facta creaturiſ
oībꝫ occupari p̄t: repleri aūt
oīno nō p̄t. q̄ꝛ capacez dei q̄c-
q̄d minꝰ eſt deo iplere nō p̄t.
Nā ſicut archa nō p̄t impleri
ſapiētia: ita nec aīa pecunia.
Bern. nō minꝰ ſatiat cor hoīs
auro q̄ꝫ corpꝰ aura ⁊c. ¶ Se-
cūdū malū ē cecitas mētiſ. idō
dr. in. pſ. Ignorat cui ꝯgrega
bit ea. Ignorātia aūt (maxie
circa ſalutifera) dr cecitas mē
tis. Quāto oculꝰ corꝑalis ma
giſ de ſupiꝰ ad ima videt tāto
viſus magis ꝯſtringit. Si q̄s
d̄ celo reſpicerꝫ: tota terra aut
nihil aut vt pūctꝰ puꝰ appare
ret. Sic hoībꝰ q̄rū ꝯuerſatio
in celis eſt: qui ſuꝑna diligunt
totꝰ mūdus nihil eſſe videtur
Auarus aūt hec infima: mag-
na putat ⁊ optima. pſ. Nō vi
debit interitū cū viderit ſapiē
tes moriētes: ſimul inſipiēs et
ſtultꝰ ꝑibūt. Et relinquēt alie
nis diuitias ſuas. et ſepulchra
illoꝝ domꝰ illorū interñū ⁊c.
vbi ꝓpheta oſtēdit tres cecita
tes. Circa p̄mā nota q̄ꝛ nō ꝯſi
dera: auarꝰ q̄ ſicut pauꝑes et
iuſti: ſic et mali moriunt: ideo
excecatus terrene ſubſtantie
puluere: aliā vitā nō credit et
ſic ꝑ h̄ dānatōez ſuā nō videt
ideo dt nō videbit intertium.
Scda ē derelictiōis. reliquēt
alienis diuitias ſuas: nec ſe-
cū aſportare poſſunt. pſ. Dor
mierūt ſomniū ſuū: ⁊ nihil in-
uenerūt oēs viri diuitiaruz in
manibꝫ ſuis. Amb. Nō ſūt ho-
miniſ bona q̄ ſecū ferre nō va-
let ſꝫ alienis relinquet. math.
x. Inimici hoīs domeſtici eiꝰ
Vere inimici ſunt. q̄ꝛ q̄ auarꝰ
male acq̄ſiuit: ſepe filij impedi
ūt ne reſtituat. qd iuſto dei iu-
dicio fit. q̄ꝛ. cū potuerūt nolue
rūt: ergo cū volūt nō pñt. Ter
tia ē habitatiōis. q̄ꝛ quaſi opi
nant q̄ ſꝑ dñt habitare in ſe-
pulcris. ideo ea ornāt ⁊ in lociſ
ſacris ponūt ¶ Nota exēplū
in li. dyalo. be. gregorij de diui
te q̄ oppreſſit patrinaz: obſeſ-
ſus: mortuꝰ: ſepultꝰ i eccleſia:
ignis exiuit de ſepulchro eiꝰ: ⁊
totū corpꝰ cremauit in terra.
Grego. xiij. q. ij. Cū grauia ⁊c.
Quos pctā grauia deprimūt:
ad maiorē cumulū dānatiōis
coꝝ: corꝑa in eccleſijs ponunt
maxie vbi apparet pōpa. Je-
re. xxij. Sepultura aſini ſepe-
liet. ¶ Tertiū malū eſt ſeruitꝰ
miſeranda. nam auarꝰ facit ſe
ſeruū diuitiaꝝ. Ideo ꝓpheta
ait: Dormierunt ſomnium ſuū

oēs viri diuitiarū. nō dt di-
uitie virorū. Auarꝰ obedit in
oībꝰ pecunie: et ad preceptū
eius cogitat impia ⁊ iniqua: ⁊
ad decipiendū multiplicat ca
uillatiōes: mēdatia: ꝑiuria: ſo
phiſtica v̄ba: abſtinet a cibis
delicatis: veſtibus p̄cioſis: ſo
latijs: quiete: ſomno. inſuꝑ eiꝰ
impio exponit ſe ꝑiclo: labori
bus: itineribꝫ: nō timet latro-
nes: flumina: famem. ⁊c. Que
aplus. ij. ad chorin. vj. ⁊. xj. dt
ſe paſſuz ꝓpter deū: talia pati
tur auarꝰ ꝓpt nūmū. Scdm
officiū eſt ſeruile cuſtodiēdo.
luce. xvj. Nō poteſtiſ deo ſerui
re ⁊ māmone. Glo. Seruit di-
uitijs qui cuſtodit vt ſeruꝰ. q̄
aūt ſeruitutis excuſſit iugū: di
ſtribuit vt dñs Bern. ſuꝑ can-
tica. Quere ab inhiāte lucris
inſaciabili corde quid de illis
ſentiat qui omnia relinquētes
pauꝑibus ꝓ eternis bonis: an
ſapiēter faciant aut nō: pcul-
dubio reſpōdebit. ipſos face-
re ſapienter. Quere iterū. cur
quod approbas nō facis? non
poſſuz inquit. q̄ꝛ dña auaritia
non me ꝑmittit. Tertium offi
tiuz ſeruile eſt: conformando.
Bern. ſuꝑ cātica de auaro ſic
ait. Conformaris burſe tue tā
quā ſeruus dño ſuo. q̄ꝛ ipe cō-
gaudet et condolet tꝑe ſuo tu
q̄ꝫ creſcēte marſupio tuo pari
ter creſcis in aīo: ⁊ ipo decre
ſcēte pariter tu decreſciſ i aīo:
⁊ ꝯtriſtaris ei. ¶ Quartū ma
luz eſt anguſtia cordiſ: vt dice-
re poſſit illd ſuſanne. danielis
xiij. Anguſtie mihi ſunt vndi-
q̄ꝫ. Sūt eñ tria ipm tribulan
tes ardēter q̄rere. tenacit reti
nere. dolēter amittere Primo q̄
rit ardēter: nocte et die quietē
nō habet. ſero anteq̄ꝫ ꝑgit dor
mitū: vadit ⁊ viſitat denarioſ
ſuos: numerat ꝯtēplat. ⁊ dili-
git: poſtea domū circuit ne ali
q̄d de bonis ſuis minuat: tan
dem dormitū ꝑgens: ſomniat
ſe theſaurū inuenire ⁊ gaudet
ſed magiſ cū ſe deceptū videt:
dolet et triſtatur: mane domū
egrediēs q̄rit quē deuoret: nō
reuertit niſi p̄daz ferat catuliſ
vt leo. Primꝰ reprobꝫ in mūdo
auarꝰ fuit. ſcꝫ cayn q̄ d̄ deſtru
ctis ⁊ corroſis frugibꝫ offerēs
deſpectꝰ ē a deo. vt tradūt he
brei: hic p̄mꝰ edificauit ciuita
tē: vt rapta defenderet. tandē
i dſperatōe occiſꝰ ē a lamech.
Scdm ꝓpriuz auari ē tenacit
retinere. tāta eñ cura et miſe-
ria ꝑmit. vt qñ videt diuitias
minui. putat ſibi oclm erui to
ta etiaz familia ſua in miſeria
eſt numerat expēſas panē. po
tum ⁊ cūcta figēs freno artiſſi-

me abstinētie. sepe ꝯqueritur
dicens. in domo mea sunt tm̄
voraces lupi. Isa.xlix.et.lvij.
Nō ē pax impijs. Prouer.xv.
Cōturbat domū suā q̄ sectaꝛ
auaritiā. Beda de pe.dis.iiij.
Quēcunq̄ȝ arripuerit humana
cupiditas: mox in ima vitioꝝ
ꝓsternit. Tertiū ꝓpriū est do-
lent amittere. Quis dicere va
let quantū dolet auarus cum
aliq̄d ꝑdiderit Eccs.v. Est et
alia infirmitas pessima quam
vidi sub sole Diuitie ꝯseruate
in maluȝ dn̄i sui. Pereunt em̄
in afflixiōe pessima. Ideo sal
uator noster volens preclude
re viā dānatiōis: docuit pau-
ꝑtatē: oñdēs mltas miserias
imminere diuitibꝰ. ¶ Quin-
tum malū est obprobrium vi-
te nā. tota eius vita plena est
obprobrijs. Sunt tn̄ speciali
ter tria que sequuntur auarū.
inertia. malicia. infamia. In-
ertia siue stulticia. qꝛ nō que-
rit modū honesti questus: aut
qualiscūq̄ȝ: etiā si fuerit cōtra
legem dei. Ait dn̄s gen̄.iij. In
sudore vultꝰ tui vesceꝛ pane
tuo Sed tales (vt dr̄ ꝓpheta)
in labore hoīm non sunt. et cū
hominibus nō flagellabuntur
Bern̄. Qui profecto in labore
demonum erunt: tales mandu
cant sanguinē pauperū ⁊ sunt
homicide. Ecc̄i.xxxiiij. Panꝭ
egentiū vita pauperis est: qui
defraudat illuȝ: hō sanguinis
est. Secūdū est malitia. Ecc̄i
xxiij. Multam em̄ maliciam
docuit ociositas. ymmo ad tā
tam maliciam perducūtur: vt
animam suam venalem habe-
ant pro quolibet vili denario.
Maximum malum est animā
in tanta sublimitate creatam
et factā ad imaginē dei. sang-
uine xp̄i redemptā. ad eternā
gloriā ordinatam: dare ꝑ vni-
co dēario aut grosso. Ecc̄i.x.
Auaro nihil est scelestus Hic
enim et animam suam venalē
habet. Tertium malum est in
famia! Nā auari (maxie vsu-
rarij) sunt infames Dictuȝ est
de eis ꝓuer.ij. Qui relinquūt
iter rectū: et ambulant ꝑ vias
tenebrosas Qui letanꝛ cū ma
le fecerūt: et exultāt etcetera.
¶ Sextuȝ malū est illaquea-
tio dyaboli. Tantū em̄ est hoc
malū vt diabolꝰ dn̄o ꝑmittēte
ꝑtātē suꝑ tales habȝ. Se illa
q̄at. intricat. ꝑsumptuose spe-
rat. Prīo auarus se illaqueat.
Job.xviij. Immisit ī rethe pe
des suos Tenebiꝛ planta illiꝰ
laqueo Plāta ꝑcat extremita-
tē vite. Quāto em̄ auarꝰ vici
nior est morti: tāto maiore cu
piditate ardescit Hiero. Alia

villa vitia cū hoīe senescūt: so
la auaricia iuuenescit. Rō be
ati thome quāto magꝭ deficit
in natura interiori: eo magis
q̄rit auxilia exteriora i bonis
tꝑalibꝫ. s. ꝓma ad thi.vj. Qui
volūt diuites fieri. incidūt in
temptationem. Scd̄o se intri-
cat Sicut auis in rethe tāto
magis se intricat. q̄nto magis
se excutere ꝯtendit. Sic aua-
rus cū capiꝛ h̄ vitio: q̄nto ma
gis cessare ꝓponit: tāto artiꝰ
intricaꝛ. Prouer.v. Iniquita
tes sue capiūt impiū: et funibꝫ
pctōꝝ suoꝝ quisq̄ȝ cōstringiꝛ.
Tertio ꝓsumtuose sperat. qꝛ
putat se velle penitere in fine:
⁊ restituere. Augustinꝰ de pe:
nitētia dis.vij. §. q̄ȝq̄ȝ. Mltos
solet decipe serotina peniten-
tia Figura huiꝰ gen̄.viij. Cor
nus: qui viuit de rapina. exiēs
de archa: clamās Cras cras.
nō est ad eam reuersus. Sic
auarus qui differt. penitentiā
vsq̄ȝ in finē: nō reuerteꝛ ad ec-
clesiam ꝑ veram penitentiā.
¶ Septimū malū est certitu
do dānationis Huius habet
tria testimonia: xp̄i euāgeliū.
dyaboli priuilegiū. deceptio-
nem hoīm Primū testimoniū
dānatiōis auari ē christi euā-
geliū. luce.vj. Mensura qua
mēsi fueritis remetieꝛ vobis.
Cū em̄ auarꝰ nō det aliq̄d ni-
si recipiat ampliꝰ ergo si volu
erit a iusto iudice habere pa-
radisum: non dabiꝛ ei nisi det
aliq̄d ampliꝰ et meliꝰ paradi
so. sed qꝛ hoc est impossibile.
ergo nūq̄ȝ habebit. Scd̄m est
dyaboli ꝓuilegiū. nā tot habet
dyabolus ꝯtra eū allegare q̄t
hoīes decepit aut fraudauit. ⁊
si forte vni satisfecit: sunt alij
q̄bꝫ nō. vn̄ magnā vim habet
eiꝰ ꝓscriptio Hoff. et est glo.
suꝑ ti. de ꝓscriptionibꝫ. Pre-
scriptio est ius quoddā ex ꝯti
nuatione tempis ⁊ auctorita-
te legū substantiam capiēs .i.
firmitatē. Req̄runꝛ aut qua-
tuor ad ꝓscriptionē bonā. Pri
mo bona fides. s. vt possessor
credat rem suaȝ: et eius fuisse
a quo recepit. Scd̄o iustus ti
tulus. vt patet in c. Si dilige
ti. aut data aut empta aut ꝑ-
mutata ⁊c. Tertio ꝯtiere pos
sessa sine interruptione tꝑis.
vt patet. c. Illud et. c. auditis
de prescrip. Quarto q̄ sit res
prescriptibilis. ideo nec vxor:
nec subditus ꝯtra prelatū pre
scribit. aīa aūt semꝑ ad pec-
candum libera est. Ecc̄i.xv.
Creauit deus hoīem ⁊ re. ⁊c.
Tertiū est immisericordia seu
deceptio hoīm. naȝ talis mul-
tos crudeliter turbat varijs et

exquisitis moꝛis. Job. xx. Juxta multitudinē adinuentionū sic et sustinebit. qm̄ cōfringēs nudauit domū paupis. nec est satiatus venter eius Et cū habuerit quod cōcupierat: possidere nō poterit scz in moꝛte ¶ Octauū malū est impnia. Cuius tres sunt cause. scz indispō. induratio. ⁊ ꝯtemptus. Primuz qd cāt impnia est indispō ad pniam. qꝛ q̄ auarus est aut ꝓdigus aut tenax ē. Si ꝓdigus est bona cōsumpsit. nec hꝫ vn̄ reddat. Si tenax est. reddere nō vult. qꝛ coꝛ ibi sepultuz iacet. Scd̄a ē induratō. nā talis ꝯsiderat se nō posse saluari nisi restituat aliena: ⁊ filios ī paupꝑtate relinq̄t: delibarat in pctō magis ꝯseuerare. Quis sepe a ꝑdicatoꝛibꝫ ꝑcutiꝛ aīus eius tñ sꝑ durioꝛ vt incus efficiꝛ. Job. xlj. Coꝛ eius indurabiꝛ tā q̄ lapis ⁊ stringeꝛ q̄si malleatoris incus. Tertia ē ꝯtemptus diuini vbi. Prouer. xviij. Pctōr cū in ꝓfundū venerit peccatoꝝ ꝯtēnit. s. resurgere. nec ꝯfitetur pure: ne a ꝯfessoꝛe ad satisfactionē cogaꝛ. aut q̄rit ꝯfessoꝛē q̄ nō hꝫ sciaz aut ꝯsciaz. et si ꝑmittit restitutōnē nō implet. de reg. iu. lib. vj. Nō dimittiꝛ pctm̄ nisi restituaꝛ ablatum ¶ Nonū malū ē hoꝛribilitas moꝛtis. Naz sepe terribilia signa apparēt i moꝛte taliū et hoc fit ꝑpter tria. s. Derelictiōē Desꝑationē Impugnatiōē. ¶ Prio ꝑpter derelictiōē auxilij sctōꝝ. Nā talis nunq̄ abstinuit quacūq̄ die solēnia suis questibus: nec in pascate: nec in passione. nec festis btē. Marie virginis. ymmo si quieuit pecunia eius laboꝛauit. vt ptz de vsurarijs. quare talis in fine a virgine maria et omībꝫ sctis miserabiliꝛ relinquetur Michee. iij. Abscōdet dn̄s faciem suaz ab eis in tempe illo ¶ Secundo rōne desperationis. cū se iaz videt adeo ⁊ sanctis eius derelictū: desperat. Job. xxiiij. Obliuisciꝛ illius misericoꝛdia. auferꝛ ab eo om̄is spes fiducie ¶ Legiꝛ de q̄daz auaro infirmo q̄ hoꝛtatus a suis ad pniaz. dixit. nō possuz penitere. qꝛ nō hēo coꝛ mecū. q̄ putabāt eū delirare dixerūt. quō viueres si nō haberes coꝛ. qui dixit. nō deliro: sꝫ inuenietis in capsa pecūiarū. sicut dixi. qꝛ ibi spes mea. sic despatus discessit. Et sicut dixit: ita coꝛ eius cū pecūia in capsa repositū iuenerūt. Juxta illō saluatoꝛis. Math. vj. Ubi thesaurus tuus: ibi coꝛ tuū. ¶ Tertio ꝑpter impugnationē: Naz in

moꝛte pugnabit ꝯtra eū om̄is creaꝛ: a q̄bus male vsus ē. nā dr̄ sapiē. v. Pugnabit cū illoꝝ oꝛbis terraꝝ ꝯtra insensatos ⁊c̄.

Eluxurio

d sis. Luxuria ē inoꝛdinatus appetitus venereoꝝ. Exo. xx. Nō mechaberis. sup q̄ verbo dr̄. aug. ⁊ mgr̄ in scola. his. Nomīe mechie: oīs illicitus ꝯcubitus: extra matrimōiū: atꝫ illoꝝ mēbroꝝ nō licitus vsus ꝓhibiꝛ. Aplus ad gal. v. ponit inter opa carnis: et dr̄. Qui talia agunt regnuz dei nō ꝯsequenꝛ. Hiero. xxxij. q. ij. ꝯnubia. dr̄. qꝛ in illo actu spūs ꝓphetarū non tangebat coꝛda eoꝛum. s. in actu matrimōiali. Foꝛnicatō simplex est pctm̄ moꝛtale. ꝓbatur auctoritatibus et rationibus Exo. xx. nō mechaberis. vt ptz math: v. Qui viderit mulierem ⁊c̄. Ad roma. j. Repleti om̄i malitia. foꝛnicatione ⁊c̄. qui talia agūt digni sūt moꝛte. nō soluz q̄ ea faciūt: sꝫ etiaz q̄ faciētibꝫ ꝯsentiūt. j. ad coꝛin. vj. fugite Ibidē. Neq̄ foꝛnicarij regnū dei possidebunt. Ad ephe. v. Ois foꝛnicatoꝛ aut mūdus aut auarus. (qd est ydoloꝝ seruitus) nō hꝫ hereditatē in regno xp̄i ⁊ dei. nemo vos seducat inanibus vbis. ꝑpter hec em̄ venit ira i filios diffidētie. Glo. Nemo vos seducat: ꝑmittens impūitatē ex misericoꝛdia dei: vl' ꝑdicās naturalia. oīa sunt vba ad supplitiū. trahētia. Auctoritate iuris positiui Augusti. i omel. de igne purgatoꝛij. xxv. dis. alios ⁊c̄. vbi sic diciꝛ. Qui ꝑpetrat adulterium aut foꝛnicatōnē ⁊c̄. nisi digne emēdauerit. ⁊ si spatiū habuerit: lōge tꝑe pniaz egerit ⁊ largas elemosinas dederit: et a pctis se abstinuerit nō purgabiꝛ purgatoꝛio igne: sꝫ etna flāma illū cruciabit. Entician⁹ papa xxij. q. j. ꝑdicādū. Talis de ꝑiurio pnia impōi dꝫ q̄lis d adulterio et foꝛnicatōe aut homicidio ⁊cēis. xxxij. q. iiij. meretrices esse et ad eas accedere ꝓhibꝫ dn̄s: q̄ꝝ publice venalis est turpitudo. Nec solū adulteriū est cu aliēa ꝯiuge peccare: sꝫ oē qd nō hꝫ ptātē ꝯiugij Diceres lex ciuilis non punit simplicē foꝛnicationē: sꝫ audi. qd de lege impatoꝛis scriptū ē. dis. x. lege impatoꝝ ⁊c̄. Lex impatoꝝ nō est sup legē dei: sꝫ subtus. nec possūt impiali iudicio iura ecclīastica dissolui Simach⁹ i. vj. sino do: dis. x. Nō licet impatoꝛi vl' cuiq̄ pietatez custodienti aliq̄d cōtra

diuiua mādata p̄sumere. nec
quicq̄ qd̄ euangelicis: ꝓpheti
cis aut apostolicis regulis ob
uiat agere: Idē. xlvj. dis. Si
imperator catholicus est (sal-
ua pace ipsiꝰ) dicimꝰ. filius ē
nō presul eccl'e. discere ei ꝯue-
nit: nō docere. Hiero. ait vt re
fert eusebiꝰ de morte ipiꝰ. En
sis dyaboli est luxuria. non est
aliq̄d aliud pctm̄ q̄ totiēs dya
bolus victor existit. Fugite lu-
xuriā. Nā sic virginitas ho-
minis par est angelis: et plus
ita luxuria hominē peiꝰ facit
bestia. de nullo alio pctō legit
deuz dixisse. penitet me fecisse
hominē. Nā ꝓpter illud pecca
tum deus diluuiū induxit sup
mundū. zodomā gromorram
igne infernali ꝯbussit. qui hoc
rethe dyaboli semel capit: nō
cito soluit. In isto p̄lio nemo
vicere pōt nisi fugiat. Qui vi-
no vtit ignē portat in gremio
Ait apostolus. Nolite inebri-
ari vino in quo est luxuria. vi
nuz nocet: sed cēto plus vultꝰ
mulieruz. Mulier dyaboli sa
gitta est qua hō cito in luxu-
ria vulneratur. Nūquid. (ait
sapiens ꝓuerbio. vj.) pōt ho
mo abscondere in ignem sinu
suo vt vestimenta eius nō ar-
deant aut ambulare sup pru-
nam: vt nō ꝯburantur plante
eiꝰ. Vir et mulier ignis et pa-
lea. dyabolꝰ nūq̄ sufflare ces-
sat nisi accendant. Nūq̄ viro
cū muliere sint longa colloq̄a
sola. Vir mulierē cūcta sp̄nat
munuscula. blanda verbula. si
nō vult luxurie capi laqueis.
Augu. in sermone de vitanda
mulierꝝ cōione. O quāta ē ini
quitas luxuria vt aīaz (quaz
xp̄s suo sanguie redemit) lu-
xuriosus ꝓpter vnius momēti
delectationē libidinis dyabo-
lo vendit naz cito preterit qd̄
delectat: sz sine fine manet qd̄
cruciat. Sz forte dicis. iuuē-
nis suz. facio qd̄ delectat. po-
stea penitēā. Est ac si diceres.
ꝑcutiā me crudeli gladio: ⁊ po
stea vadā ad medicū. nescis q̄
vniꝰ hore puncto vulnus in-
fligit qd̄ vix aliq̄n longo t̄pe
ad sanitatez reducit. Uide tn̄
ne ꝑeat dilatio: ⁊ succedat et'-
na dānatō. Aug. de cohabita
tiōe clericoꝝ ait. Grauē inimi
cū sortita ē castitas. cui nō re
sistēdū: sz magis dimisso freno
lōgius fugiēdū. Expto crede
ep̄o loquor corā deo: nō mēti-
or: cedros libani: duces gregū
in hac peste corruisse repi: im-
pudica turpitudie de q̄ꝝ lap-
su nō magis suspicabar q̄ hie-
ronimū aut Ambrosiū. Amb.
de helya et iere. c. xiiij. Luxu-
ria seminariū ē et origo vitio-
rū. Ne arbitreris me aduersus
appostolum dixisse. q2 ille ait
auaritiā radicē esse oīm vitio
rū. q̄m luxuria ipsiꝰ mater est
auaritie. Nā cuz q̄s exhause-
rit luxuriādo facultates ꝓpri-
as. postea auare incipit q̄rere
alienas. Rōne ostendit sic.
Btūs tho. scd̄a scd̄e. q. cliiij.
ar. ij. ꝓbat mlt'iplicit'. Primo
rōne cōsensus. Nā illiꝰ actus
cuiꝰ ꝯsēsus solꝰ est pctm̄ mor-
tale: a fortiori ip̄m opꝰ. Sz ꝯ
sensus fornicatiōis ē pctm̄. ergo
plꝰ opꝰ. Minor ꝓbat auctori
tate dn̄i. Math. v. Qui vide-
rit muliere ad ꝯcupiscēdū eā:
iā mechatꝰ ē. Jacobi. j. Cōcu
piscētia cū ꝯcepit (glo. ꝯsēsū)
parit pctm̄. Pctm̄ cū ꝯsuma-
tū fuerit: gn̄at mortē. scz eter-
naz. Scd̄o. rōne punitionis.
Quecūq̄ pctā eq̄lit' puniunt':
eq̄lis sūt culpe. q̄ ad penā dā
ni. Sed fornicatio simplex ad
ulteriū ⁊ ꝑiuriū eq̄liter puni-
unt' ergo ⁊c̄. Probatio mino-
ris. Nā dr̄ in canōe. Predicā
dū. xxij. q. j. Talis pena debet
inponi scz septēnis de fornica-
tiōe sicut de adulterio: ꝑiurio
⁊ hōicidio: q̄ sunt mortalia. er
go ⁊c̄. Tertio rōne ꝑuationis
sic. Nihil excludit a regno dī
nisi pctm̄ mortale. Sed forni
catio excludit a regno dei. er-
go est pctm̄ mortale. ꝓbat' mi
nor. ap̄lus ad galla. v. Ma-
nifesta sūt op̄a carnis. q̄ sunt
fornicatō. immūdicia ⁊c̄. q̄ p̄-
dico vobis sicut p̄dixi q̄niam
q̄ talia agūt: regnū dei nō cō-
sequent'. ergo mortale peccatū
est ⁊c̄. Quarto rōne dānatiōis
sic nulluz pctm̄ dānat eterna-
liter nisi mortale. Sed luxu-
ria aut fornicatio simplex dā-
nat. ergo mortale est. Apoca.
xxj. Fornicatorū pars erit in
stagno ardente igne ⁊ sulphu-
re. et hec est mors scd̄a. Nam
prima separat aīam a corpe.
scd̄a corpꝰ et aīam a deo. Itē
ij. petri. ij. Nouit deꝰ iniquos
in di iudij reseruare crucian-
dos. magis aūt eos q̄ post car-
nē in cōcupiscētia immūdicie
ambulant. Exm̄ legit' in scala
dei. Vir q̄dā orauit deuotꝰ p
vxore sua. q̄ ei apparuit in vi-
sione. et ait. seq̄re me. q̄ vidēs
demones: ⁊ cuppā magnā ple
nā. metallo. in q̄ ꝓiecerūt bur-
gēsem vnuz et vxorē alteriꝰ q̄
clamauerūt Ue ve ve. audiēs
ille territꝰ est. Cui vxor. eter-
nalit' cū illis balneare q2 medi
atrix fui. vt simul in vita ꝯue-
nirent ⁊ adulterarent' nisi mia
dei a pctā me reuocasset. Cui
vir. vtiq̄ ꝯfessi sunt ⁊ sac̄mēta

ambo pceperũt. q̄d eis pdest
cui. illa. nihil q2 timore mortis
h fecerũt. ⁊ nõ caritate mori.

Septe3 sũt gra

dus quib9 descendit in forni-
cationem. Tres primi sunt in
corde. q̄ttuor vltimi in corpe.
Cogitatiõis tolleratio. Mo-
rosa delectatio. In actũ con-
sensio. Impudica aspectio.
Turpis ↄfabulatõ. libidinosa
cõtrectatio. Operis expletio.
¶ Prim9 gradus est cogitati
onis tolleratio. ysaie. j. Auffer-
te malũ cogitationũ vrãx ab
oculis meis. sc3 luxurie. Ubi
diligenter nota qꝫ cogitatio lu
xurie non est qñ q̄s cogitat de
ea voluntarie siue ad peniten
du3 de hijs q̄ gessit: siue ad in
telligendũ vel docendũ mate
ria3 de turpib9 bona intentio-
ne: siue inuoluntaria occurrat
cogitatio turpis ex ociositate
mentis vel curiositate vbi ex
gestis p eum: vel p suggestio-
ne3 demonis ⁊ in sensualitate
aliqualiter delectat: et sibi cõ
placet: cũ displicẽtia tñ rõis:
s3 est pctm̃ veniale tm̃. Ad ro
ma. vij. Nõ eñ qd volo bonũ
hoc ago. sed q̄d odi malũ hoc
facio. Uñ. Grego. augustino.
angelox epo. vj. dis. Testamẽ
tum. dt. Cũ malign9 spũs pec
catũ suggerit in mẽte: si nulla
delectatõ pcti sequit: peccatũ
oio ppetratũ nõ ẽ. cũ vero ca
ro delectari cepit. pctm̃ iã na-
sci incipit. Si vero ex delibe
ratione cõsentit: tũc pctm̃ cog
noscit pfici in aio. In sugge-
stiõe pcti ẽ semẽ. i delectatiõe
nutrimẽtũ. in ↄsensu pfectio.
Et sepe ↄtingit vt q̄d malig-
nus spũs sciat in cogitatione:
caro trahat i delectationẽ. nõ
tñ rõe idẽ delectatiõi ↄsendit.
Et cũ caro sine aio delectari
neq̄at: ipse tñ animus carnis
voluptatib9 reluctans: in dele
ctatiõe carnis q̄dãmodo liga
tur inuit9: ita vt ei ex rõne cõ
tradicat nec ↄsentiat: et tñ tũ
ea dalectatõe ligat9 fit. ligatũ
se vehemẽter ingemiscit. itaq3
est hõ capt9 ⁊ liber. liber ex iu
sticia. capt9 ex dlectatiõe quã
portat inuitus. hec. Gregori.
¶ Scd9 grad9 ẽ cogitatiõis
delectatio. Jeremie. iiij. Usq3
q̄ morabunt in te cogitatiões
noxie. Sap. j. Peruerse cogi
tatiões separãt a deo. Nihil
sepat a do nisi mortale pctm̃.
ergo tles cogitatiões sũt mor
tale pctm̃ Greg. de. pe. dis. iij.
inter hec plerũq3 anius puer-
su3 ↄtemptũ intra se voluit: et
nimirũ mẽtẽ nequaq3 immu n
da cogitatio maculat cũ pul-

sat. sed cu3 sibi p delectationẽ
subiugat. Btũs tho. pma secũ
de. q. lxxviij. ar. viij. dt. Cogi-
tatio de fornicatione intelligi
tur duobus modis. Uno mo
do put ipse affectus inclinat
ad ipsam cogitationẽ. cogita-
tio aũt secũdu3 se nõ est pctm̃
mortale. aliqñ est veniale cu3
q̄s inutiliter de ea cogitat. ali
quãdo nullũ vt cũ cogitat q̄s
de hoc qñ vult pdicare illud.
Alio mõ delectat in actu cogi
tatio q2 ad hoc est inclinatus
et eligit illud ex deliberatione
qd cogitat: est mortale. i. hãc
morosa3 cogitatione3 incidũt
tepidi: frigidi statĩ cadunt sed
q̄ sunt feruidi statim eã expel
lunt nec locũ aut morã admit
tunt. ¶ Terti9 gradus est cõ-
sensus in actũ turpe3 illud est
mortale. math. xv. Ex corde
exeũt cogitatiões male furta
hõicidia. fornicatiões: adulte
ria hec inquinãt hoie3. Aug.
de verbis dñi in monte de pe.
dis. j. sic dt qꝫ prima dña pcti
mortalis est cũ in corde cõsen
tit libidini figurata p puella3
mortuam sed adhuc in domo
iacentẽ. Aug. de pe. dis. j. Si
cui adhesit cupiditas cõcubẽ
di cũ aliena vxore sed deest fa
cultas nõ min9 a reus est q3 si
in ipso facto deprehenderet q̄
ad indiciũ diuinũ vbi equali-
tas q̄ ad dãnũ et diuturnitatẽ
sequit. Nõ sufficit pctã ↄfite-
ri in gñe se dicere habuisse co-
gitationes malas cũ cõsensu
sed erga quã et quõ. ¶ Quar-
tus gradus est aspect9 libidi-
nosus. matth. v. Qui viderit
mulierẽ ad ↄcupiscendũ eam
ia3 mechatus est. Aug. xxxij.
q. v. q̄ viderit. dt qꝫ solo visu
q̄ turpiter innupta cõcupiscit
adulteriũ ppetrat. Aug. in re
gula. Nec dicatis vos habe-
re aia3 pudicã si oculos habe-
tis impudicos vt p3. xxxij. q.
ij. nullo solo. Castitas aũt nõ
amittit nisi p mortale crimen
g tals aspect9 ẽ mortalis: Pro
uer. Aboiatio ẽ dño defigens
oclm. sed null9 efficit abomia
tior dño nisi propter mortale.
Uñ grauit peccãt q̄ se ornãt
festiuis dieb9 et vadũt ad ec-
clesia3 ad puocandũ hoies in
ↄcubinã sui totiẽs mortaliter
peccãt q̄t in sui cõcupiscentiã
accedũt. Quotiẽs mulier aut
vir offert se ↄspectui amatoris
aut amatricis sue totiẽs pec-
cat mortaliter. Qui occasionẽ
damni dat damnu3 dedisse vi
detur. de. regu. iuris. c. si cul-
pa. Nota de dauid q̄ in caute
inspexit Bersabee. ¶ Quint9
gradus est confabulatio tur-

pis.j.chorint.xv.Corrũpunt
bonos mores colloquia pra-
ua.Ciprianus li. de virginita
te dt.O quantũ dedecoris et
crĩmis infert cõfabulatio tur-
pis.Sꝫ crimē importat pctm̄
mortale ergo ⁊c̄.Apostolꝰ ad
ephe.v. appellat illd̄ stultilo-
quiũ.⁊ nũerat inter pctá mor-
talia.dicēs. Oĩs aũt forni-
catio aut immũdicia aut stul-
tiloquiũ nec nomineꝛ ĩ vobis.
Et subdit. oĩs talis non ha
bet hereditatē i regno christi.
Sed nullus priuaꝛ regno xp̄i
nisi propter mortale ergo ⁊c̄.
Ps̄.Lingua eorũ.(scꝫ talia ꝑ
suadētiũ.)gladiꝰ acutꝰ.Aug.
de.pe.dis.j.noli. Tales occi-
dũt aīaꝫ suā ⁊ audiētiũ.Ideꝫ
de cantilenis libidinosis.Si
mile q̇ lrās portāt ad ꝓcuran-
dũ talia.scꝫ adulteria aut for-
nicationes.¶ Sextꝰ gradus
est libidinosa cõtractatio.scꝫ
ꝑ oscula amplexus. cõtactus
manuũ ⁊ aliaꝝ partiũ corꝑis
Hāc maliciā nominat aplus
turpitudinē.ad ephe.v.dicēs
Omnis fornicatio aut immũ
dicia aut turpitudo nec nomi
neꝛ in vobis.Glo.turpitudo.
vt in osculis.amplexibꝰ:⁊ hu
iusmodi.Tales vt dt non ha-
bent parteꝫ in regno christi.j.
corinth.vij.Bonũ est mulierē
nõ tangere.Ecc̄i.xiij.Qui tā-
git picē (cuiꝰ similis ē mulier)
inquinabiꝛ ab ea. Jordanus.
Terra bona et aqua bona est:
tn̄ ꝯiũcta gn̄ant lutũ. ¶ Sep
timꝰ gradꝰ est oꝑis libidinosi
ꝯsũmatio ad gal.v. Manife-
sta sunt oꝑa carnis q̄ sunt for-
nicatio.immũditia. adulteri-
um.impudicitia. luxuria ⁊c̄.q̇
talia agũt regnũ dei nõ cõse-
queꝛ.Aug.de igne purgato-
rio.xxv.dis.§.Alias ponit for
nicationē in numero peccato-
rum mortaliũ. qd̄ tn̄ est minꝰ
in gn̄e luxurie.tn̄ ducit ad dā-
nationeꝫ eternaꝫ. vn̄ in cle.de
hereticis.c.ad nũmnũ.poni-
tur articulus dānatꝰ begardo
rum qui dicebant nõ esse pec-
catum mortale.

Occasiões lux-

urie sunt decem. sex intrinsece
quattuor alie ex trinsece. Pri
ma est suꝑbia. Apostolus ad
ro.j.Dicentes se esse sapiētes
stulti facti sunt.tradidit enim
eos deus in desideria cordis
sui ⁊ in immũditiā. In cuiꝰ fi
gurā mox vt ꝓmus parens ex
superbia peccauit: pudenda
tegebat.Greg.xvj(.moraliuꝫ
Sepe longa ꝯtinentia repen
te soluitur.et sepe vsq̄ ad seni
um virginitas seruata perdiꝛ

Quia eĩ negligiꝛ humlitas
cordis: rectus iudex despicit
etiā integritateꝫ coꝑis.Idem
xxxiij.moraliũ.Hostis antiquꝰ
q̇ iaꝫ interiꝰ dn̄atur ꝑ suꝑbiā:
etiā exteriꝰ seuire ꝑmittiꝛ.vt
q̇ cogitatione elati sunt:ꝑ car
nis luxuriā ꝓsternātur. ¶ Se
cũda curiositas sēsus in aspe-
ctu pulchrarũ rerũ aut imagi
nũ turpiũ:vl' auditu turpiũ cā
tionũ. Job.xxxj. Pepegi fedꝰ
cũ oculis meis vt ne cogitarē
quidē de virgine.Gen̄.xxxiiij.
Sichen filiꝰ emor fidēs Dy-
naꝫ filiā iacob q̄ egressa vt vi-
deret mulieres regionis illius
oppressit eā. Itē Gen̄.xxxix.
vxor phutifar iniecit oculos i
ioseph:et concupiuit. De Ju-
dith dr.eiusdē.x. ꝙ pulchritu
dine eius cepit Holofernē ꝓn
cipē militie nabuchodonosor.
et caput eius abscidit. ¶ Ter
tia est ociositas. Ezech. xvj.
Hec fuit iniquitas zodome.
suꝑbia. saturitas panis et oci
um.Bern̄. Oĩm tēptationũꝫ
malaꝝ causa est ociũ Idem.
Ocium est mater nugarũ.no-
uerca virtutũ.ip̄m est qd̄ virũ
fortissimũ fortissime ꝓcipitat
in reatũ. Dauid ociando post
somnũ lapsus est. ¶ Quarta
est quies nimia. Roma.xiij.
Nõ in cubilibꝫ ⁊ impudicitijs.
Vn̄ catho. Diuturna q̇ es vi
tijs alimēta ministrat. Quos
dyabolus vigilādo nõ audet
aggredi: dormiendo frequenꝛ
tētat. ¶ Quinta est vētris in-
gluuies: aut nīs: aut delicate
Prouer.xxix.qui delicate nu-
trit seruũ suũ.i.corpꝰ. in fine
sentiet eũ ꝯtumacē.i. rebellē:
ꝑ stimulũ luxurie. Ideo primi
parentes post comestioneꝫ id
senserũt.Bern̄. Periclitaꝛ ca
stitas in delitijs sicut ager pi-
guis nõ oꝑatus ¶ Sexta est
vinum inmoderate sumptum
Prouer.xxi.Luxuriosa res est
vinum.Ad ephe.v. Nolite in
ebriari vino: in q̄ est luxuria.
vn̄ Noe ebrius nudauit femo
ra.Gen̄.ix.Loth inebriatꝰ cõ
cubuit cũ filiabꝫ suis.Holofer-
nes inebriatus ꝑdidit caput.
vt patꝫ Judit.j. ¶ Septia ē
aspectꝰ impudicus.mat h.v.
Qui viderit mulierē ad ꝯcupi
scēdũ ⁊c̄. Ideo ait. Job.xxxj.
Pepegi fedus cũ oculis meis
vt nec cogitarē q̇deꝫ de virgi-
ne.Aug.in regula. Impudicꝰ
oculꝰ impudici cordis est nũ-
cius ¶ Octaua ē sermo lubri
cus. Eccl̄i.ix. Cũ saltatrice ne
sis assiduꝰ.ne forte pereas ⁊c̄
⁊ colloquiũ eiꝰ q̄si ignis exar-
descit.j.corinth.xv. Corrum-
pũt bonos mores colloq̇a pra

ua. Ecc̄i.xlij. Melior est iniq̄
tas viri q̄ȝ mulier bene faciēs.
Lira. Min⁹ piculosa ē ꝯuer-
satio viri etiā mali q̄ȝ ꝯuersa-
tio mulieris etiā si sctā videt̄.
Hiero.xxxij.dis. Hospitioluȝ
tuū raro aut nūq̄ȝ mulierū pe-
des terāt. q: nō pōt digne hi-
tare cuȝ deo q̄ feiaꝝ accessib⁹
delectat̄ feia ꝯsciaȝ secū hitāt̄
exurit. Nec ꝯfidas de sctitate
q: nec sanctior es dauid. nec
fortior samsone. nec sapiētior
salomone q̄ per mulieres cor-
ruerūt. Helinādus Quod sci
uit in feia sex⁹ h̄ in puero etas
¶ Nota tact⁹ inuerecūd⁹ pri
ma. Corin.vij. Bonū est mu-
lierē nō tangere Btūs tho. se
cūda. scđe. q. cliiij. ar.iiij. Cō-
plex⁹: oscula: tact⁹: ⁊ hmōi: si
fiūt ꝓpter delectationē vel ma
lū finē. s. libidinē. peccāt mor-
taliter. ¶ Legit̄ in vitaspatrū
q̄ q̄dam ducēs ꝑ aquā mrēȝ.
suam pallio manum tegebat.
¶ Decima est ornat⁹ sup̄flu⁹.
vulpis diligenter venat̄: non
ꝓpter carnes: sed ꝓpter pellem.

Mala que pro

ueniūt ex luxuria sunt septē in
gn̄e. infinita in nūero. Prima
intellect⁹ obūbratur. ps̄. lvij.
Sup̄ cecidit ignis et nō vide
rūt solē. i. lumē rōnis. Idem.
Iuuenes eoꝝ cōmedit ignis.
ps̄. lxxvij. Sic duo senes iu-
dices in babilonia ꝯtra susan-
nā excecati sunt. ad q̄s ait da
niel. spēs decepit te ⁊ cōcupi-
scētia subuertit cor tuū. vt p̄ȝ
dan̄. xiij. Sic samsō post amo
rē valide excecat⁹ est etiā cor
ꝑaliter. Iudicū. xvj. Sic om
nis q̄ vincitur a ꝯcupiscentia
excecat̄: vt nō intelligat malū
in quo sit. Sed nihil tā morti
ferū est ingenijs sicut luxuria.
si q̄dem rōnem ꝑturbat. intel-
lectū hebetat. memoriā eneru
at obliuionē immittit. errorē
infundit hoīeȝ q̄si bestiā facit.
¶ Secūdo rō sup̄atur. Ozee
iiij. Fornicatio vinū et ebrie-
tas auferūt cor. i. sapiam ho-
minis. tale eīm est incendiū li-
bidinis vt hō nō regit̄ rōne q̄
vult optia: vt dr̄ Aris. in ethi-
cis. sed sensus dn̄atur ¶ Ter
tio pctm̄ ꝓlongat̄. nā ex dele-
ctatione hui⁹ pcti appetit hō
diu viuere vt voluptate diu
possit frui ymo plus appetit
peccare q̄ȝ viuere. q: ꝓpter pec
care desiderat viuere. Vnđ a
ris. in topicis. ꝓpt̄ vnūq̄dq̄ȝ ta
le ⁊ ip̄m mag̃. Et ꝯmuniter ꝑ
illđ malū hoīes desꝑationē in
currūt putātes nō esse aliā vi
tā post istā q: s̄m grego. dum
mēs detinet̄ carnalib⁹ delecta

tionbi⁹ ad spūalia venire nō
curat. ¶ Quarto homo vitali
munere ꝑuat̄. nā frequēter ta-
les cadunt in infirmitatē cor-
ꝑis: q̄ hoc malū exercent. vnđ
aplus. Omē pctm̄ extra cor-
pus est. q̄ aūt fornicat̄ peccat
in corp⁹ suū. i. chorinth. vj. ip-
suȝ scȝ debilitādo Ecc̄i: vij. in
ueni mulierē amariorē morte.
Ecc̄i. ix. propter speciē mulie-
ris multi perierūt. s. in corpo-
re. hic exm̄ habes de holofer-
ne. vt patet iudith. ¶ Quinto
mundi gloria tollit̄. Non est
aliqđ aliud peccatū quod tā-
tum infamat sicut hoc viciuȝ.
tales enim querunt tenebras
in signū q̄ ꝑtinent ad eternas
tenebras. Iob. iij. Ōis q̄ ma-
le agit odit lucem Iob. xxiiij.
Ocul⁹ adulteri obseruat cali-
ginem. dicēs. Nō me videbit
oculus. et opiet vultū suū. Ex
emplū habes de salomōe. naȝ
dr̄ de eo. Ecc̄i. xlvij. Inclina-
sti femora tua mulierib⁹. pote-
statem habuisti in corꝑe tuo.
dedisti maculam in gloria tua
et prophanasti semē tuū indu
cere iracūdiā ad liberos tuos
et incęteris stulticiā tuam vt
faceres imperiū bipartitū Ec
ce ille salomon implet⁹ sapie-
tia vt flumen. nec aliquis simi
lis ei in sapiētia homo. et ta-
mē in hoc malū lapsus est: vt
propter amorē mulierū ydola
adoraret: ⁊ decē trib⁹ a succes
sione sua recederēt. ideo tollit
gloriā. ¶ Sexta temporalis
substantia ꝯsumit̄. puer. xxix.
Qui nutrit scortū perdet sub-
stantiā. Qui eīm abūdant tem
poralib⁹ cōiter maculati sunt
hoc malo. Ideo apstolus dr̄
Radix mali auaritia: Habēs
multa bona habet materiam
faciendi multa mala. sicut ra-
dix alimentū arbori: ita pecu-
nia et bona temporalia alimē
ta ꝑstāt vitijs. Exemplum de
filio ꝓdigo. luce. xv. ¶ Sep-
timo gratia dei amittit̄. ⁊ per
cōsequens eterna mors incur
ritur. de primo dicit̄. Ḡen. vj.
Nō permanebit spiritus me-
us. i. gratia in homīe. quia ca
ro est. i. carnalis. tales in cle-
ricos ordinari non debent. vt
patȝ. xlix. dis. hinc etenim. De
secūda ait susanna. Dan̄. xiij.
Si hoc egero: mors mihi est
scȝ eterna. Hiero. in quadam
ep̄la ait. Ignis infernalis ē lux
ria: cuius materia gula. cuius
flamma superbia. cuius cinis
inopia. cuius fumus infamia
cuius finis iehēnna. hec Hie-
ro. Dn̄s Anthonius scribit de
quodā cōcubinario qui cū ad
iussuȝ cōfessoris dimisit con-

cubinā ⁊ cū la crimis sacramē
ta recipit post mortē dānatus
apparuit ɔfessori qꝛ eā re assu
mere: si sanus fieret: ꝓposuit.

Luxurie maluꝫ

deus durissime punit. nec ali
quid pctm̄ legitur adeo seuere
punitū: secundum hiero. sicut
luxuria. Nam ꝑ diluuiū tota
humana ⁊ aīalis natura pre
ter paucos hoīes: octo scꝫ de
leti sunt. vt ptꝫ geñ. Itē zodo
ma et gomorra igne infernali
submerse sunt ꝓpter hoc ma
lū. Item filij israel quia forni
cabātur cū filiabus moab: pe
rierunt vna die. xxiij. milia. vt
patet prima corin. x. et nume
ri. xxv. Illud malum angelus
homini datus fugit. quia pu
rissim⁹ est et mundiciā diligit
Bern. Angelo tuo reuerentiā
exhibe. nec audeas eo pñte fa
cere qđ nō faceres me viden
te. Exem̄ legiꝰ in vitaspatruꝫ
quō angelus ambulauit cum
quodā fratre. qui cadauer ab
horruit nares clasit angelus
aūt nō aduertit. sed cū q̇dam
eis adolescens obuiasset: an
gel⁹ faciē coopiēs: abhorrens
eū. qꝛ luxuriosus erat: vt fra
tri illi retulit ⁊c̄. Tertio diabo
lus hominē luxuriosum inha
bitat. Job. xj. Dormit vehe
moth in locis humētib⁹. i. car
nalib⁹. luce. viij. Legio demo
nū ingressa est in porcos. sig
nificās per hoc ꝙ libenter ha
bitent cum luxuriosis. qui per
porcos significanꝰ. sicut em̄ su
perbia fecit ex angelo dyabo
luꝫ: ita luxuria facit ex homīe
vestiā porcū. Quarto luxurio
sus proximuꝫ ledit qꝛ ex inde
generanꝰ filij illegittimi q̇ pri
uanꝰ dignitate temporali ⁊ ec
clesiastica. et cōmuniter sunt
mali. vt patet de abimelech fi
lio gedeonis: nato ex cōcubi
na. Judiciū. ix. q̇ mortuo pa
tre interfecit. lxx. fratres suos
legittimos: vno solo qui fugit
relicto. ⁊ hoc ideo vt solus re
gnaret. De malitia taliū nota
canōe. si gens. lvj. dis.

Species luxu-

rie sunt sex. vt patet. xxxvj. q.
j. lex. §. cū ergo. scꝫ fornicatio
stuprū adulteriū. incest⁹ rap
tus. ⁊ ɔtra naturā cui⁹ quat
tuor sunt species. scꝫ molities
zodomiticum bestialitas vxo
ris abusus. ¶ Fornicatio sim
plex mortale est. Nihil exclu
dit a regno dei nisi peccatum
mortale. fornicatio excludit a
regno dei ergo est mortale.
Minor probatur. ad Gal. v.
Qui talia agunt: regnum dei

nō possidebūt. Est ɔtra legē
diuinum. Exo. xx. nō mecha
beris Et. xxij. q. ij. nō mecha
beris. Et. c. meretrices Vñ
apostoli in primo cōcilio hie
rusalem celebrato preceperūt
gentib⁹ vt se abstinerent a for
nicatione. vt patet actuū. xv.
Nec vti concubinis licet dis.
xxxiij. audite. Item pro solo
mortali iniungitur septennis
penitētia. vt patet. xxxij. q. ij.
quia hoc ipsum. et. §. sequēti
Sed pro fornicatione iniun
gitur septennis penitentia vt
patet in ca. p̄dicādū. xxij. q. i.
ergo ⁊c̄. ¶ Adulteriū. (vt dꝛ.
§. cum ergo xxvj. . q. j.) Est al
teri⁹ thori violatio: vel etiam
ꝓprij thori. Vñ. xxxij. . q. iiij.
origo. vbi dꝛ Adulter est in su
am vxoreꝫ amator ardentior
In aliena vxore omnis amor
turpis est: in suā nimi⁹. Com
mittens adulteriū dignus est
morte temꝑali ⁊ eterna. De tē
porali morte diciꝰ leui. xx. Si
quis mechatus fuerit cū vxo
re alterius: et adulterium ꝑpe
trauerit cum ɔiuge ꝓximi sui:
morte moriatur et mechus et
adultera De morte anime dꝛ
puer. vj. Qui adulter est pro
pter cordis iopiā ꝑdet aīam
suā Glo. interli. qđ cōtingit ꝓ
pter cordis insipiētiā. Beat⁹
tho. scđa. scđe. q. lxvj. ar. vj.
dt ꝙ grauius pctm̄ est adul
terium q̄ꝫ furtū: quinqꝫ ratio
nibus. Primo. quia per adul
teriū violatur thorus. nō aūt
ꝑ furtuꝫ. Scđo. ex adulterio
sepe ꝓuenit exhereditatio pro
priorū heredū. Tertio furtuꝫ
pōt restitui: adulteriū vero nū
q̄ꝫ. Quarto. furtum sepe fit ex
necessitate. adulteriū semꝑ ex
sola libidine. Quinto ratione
pene. furtū nō semꝑ puniꝰ pe
na mortis adulteriū v̄o puniꝰ
morte maxīe eterna. vt ptꝫ in
canōe alias. xxv. dis. Vñ i ca
none. p̄dicādū. xx. q. j. dꝛ. Si
q̇s ꝑpetrato adulterio timēs
pniāꝫ lōgā ad ɔfessionē veni
re noluerit: ab ecclīa repellen
dus est: siue a cōione ⁊ consor
tio fideliū: vt null⁹ cum eo cō
medat neqꝫ bibat: neqꝫ in do
mū suā eū recipiat ⁊c̄ Holgot
suꝑ libros sapiētie: tractās il
lud sapiētie. iij. Filij adultero
rum cōsummatione erunt. dt
ꝙ magnitudo et periculum il
lius peccati attenditur ex tri
bus. scꝫ ex legis antique puni
tione. ex prolis peruersa ꝓcre
atiōe. ex date fidei violatiōe.
Lex antiqua punit adulteriū
morte temꝑali. vnde leui. xx.
Siquis mechatus fuerit cū
vxore alteri⁹: ⁊ adulteriū ꝑpe

trauerit cum cõiuge ꝓximi sui
morte moriat̃ ⁊ mechꝰ ⁊ adul-
tera. Eadẽ pẽa puniṫ illõ pec-
catũ ſm leges ciuiles licet ec-
clesia legibꝰ illis nõ vtat̃. Pa
tet hoc idez ꝙ grauiter puniṫ
pctm̃ illud a deo. ij. regum. xij.
de dauid ꝙ cũ adulterat esset
cum vxore Vrie dixit dñs ad
eũ ꝑ ꝓphetã nathaz. Nõ rece-
det gladiꝰ de domo tua vsqꝫ
in sempiternũ eo ꝙ despexerꝭ
me et tulerꝭ vxorẽ vrie ethei.
Vñ Clemens papa. xxxij. q.
vij. Quid in omnibꝰ grauius
adulterio ſm em̃ locũ i penis
tenet. ꝑmũ hij ꝙ errant a fide.
¶ Scđo ptꝫ magnitudo hu-
ius pcti ex ꝑuerse ꝓlis ꝓcrea-
tiõe qꝛ frequent̃ talis ꝓles so-
let esse mala et inhonesta. tũ
ꝓpter parẽtũ inmutationẽ. tũ
ꝓpter castigatiõis defectum.
Vñ Bõifaciꝰ martyr scribit.
regi angeloꝝ et est canon. Si
gẽs. lvj. dis. vbi đr. Per istas
ꝓuicias diuulgatũ ẽ ⁊ nobis ĩ
frantia et ytalia. improperat̃
et ab ipsis paganis imꝓperiũ
nobis obijcit̃: spꝛetis legalibꝰ
ꝯnubijs adulterãdo et luxuri-
ando adinstar sodomitice gẽ-
tis fedã vitaz duxerint. de tali
cõmixtiõe metricũ existimã-
dus est degeneres populos et
ignobiles ⁊ furẽtes libidie fo-

re ꝑcreãdos ⁊ ad extremũ vni
uersaz plebẽ ad deteriora ⁊ ig-
nobilia ꝟgẽtẽ ⁊ nouissime nec
bello seculari fortẽ. nec in fide
stabilẽ. nec honorabilez homi-
nibꝰ nec deo amabilẽ esse ven
turã. Ne tñ nati ex fornicati-
one aut adulterio desperẽt. đr
hiero. ꝯtra Ruffinũ vt patet.
lvj. dis. Nasci đ adulterio nõ
est culpa eius ꝙ nasciṫ sꝫ illiꝰ
ꝙ gñat. idẽ. ꝗqꝫ creatoꝛ ẽ corꝑ
is ⁊ aĩe noli despicere bonita
tẽ figuli ꝙ te plasmauit ⁊ fecit
ipe ẽ dei virtꝰ ⁊ dei sapia ꝙ in
vtero virginis edificauit sibi
domũ. Jepte inter viros san-
ctos apostoli voc numeratꝰ
meretricis est filiꝰ. Esau de re
becca ⁊ ysaac hispidꝰ tã mẽte
ꝙ corꝑe q̃si bonũ triticũ inter
soliũ degñat qꝛ nõ in semini-
bus sꝫ in volũtate est nascen-
tis cã virtutis atqꝫ vitiorum.
Ideo in eadẽ dis. §. ꝙ aũt đr.
Illi sũt abomĩatio dño ad q̃s
paterna flagitia dñabũt. Itẽ
xp̃s nõ soluz de alienigenis sꝫ
et de adulteris traxit originẽ
vt đr in canõe dñs noster. lvj.
dis. ¶ Tertio patet magnitu-
do huiꝰ pcti ex date fidei vio-
latiõe. violat̃ em̃ in adulterio
fides data ꝯiugij i sacramẽto
ꝯiugij efficiṫ em̃ ꝑiurꝰ Aggra
uat̃ hꝫ malũ ex cã efficienti. qꝛ

ad minꝰ alter eoꝝ habꝫ sacra
mẽtũ matrimonij. ⁊ illud vio-
lat̃. Scđo ex causa materiali
qꝛ i alijs pctis cõiter dyabolꝰ
vnuz occidit: hic aũt duos ad
minꝰ. aut ꝗt iteruenĩũt medi
atores. aliquãdo alter ꝯiugũ
interficiṫ: ⁊ vnus ꝓmittit alte
rũ ducere i matrimoniũ. qđ ſi
fecerit sꝑ in pctõ manet: qꝛ il-
lud matrimoniũ nullũ ẽ ꝓpter
impedimentuz criminis ⁊ sic
multiplicãtur pctã. Extra de
eo ꝙ duxit i matrimoniũ quã
polluit ꝑ adulteriũ. c. suꝑ eo ⁊
c. significasti. Tertio ex cã for
mali. licet in omni peccato sit
auersio ab incommutabili bo
no: tñ in nullo pctõ ita absor-
betur ratio sicut in illo. ꝓuer.
vj. Adulter ꝓpter cordis ino-
piaz ꝑdet animã suã Quarto
ex causa finali. qꝛ finis eiꝰ est
vuluptas. in qua adulter con-
stituit finẽ suũ ⁊ beatitudinez.
Naz adulter aut adultera p̃t
faciliter vitare hoc malum. qꝛ
habet cõparẽ legittimũ. Qui-
to ex circũstantijs. nam quan-
to plura et mala scandala se-
quunt̃: tanto grauius peccãt.
Sꝫ ex adulterio sequunt̃ ho-
micidia sempꝛ in aĩa: aliquã-
do etiã in corꝑe fit exheredita
tio veroꝝ filioꝝ aut heredu3.
multa regna ꝓpter adulteriũ:

destructa sunt. nõne troya fa-
mosa illa et fortissima ciuitas
ꝓpter adulteriũ paridis ⁊ he-
lene destructa est: Dauid san-
ctissimus rex ꝓpter adulteriũ
cũ bersabee: a regno depulsus
per filiuz suũ absolon: ꝙ et in-
gressus est ad cõcubinas pa-
tris. vt patꝫ. ij. regũ. xij. Job.
xxiiij. maledicta ꝑs adulteri i
terra. Oclus eiꝰ obseruat cali
ginẽ. si subito apparuerit auro
ra arbitrat̃ vmbrã mortꝭ ⁊ sic i
tenebris q̃si in luce ambulat
ad nimiũ calorẽ transiet ab a-
q̃s niuiuz ⁊ vsqꝫ ad iferos pec
catũ illiꝰ. obliuiscat̃ eiꝰ miseri
cordia eiꝰ. dulcedo eiꝰ ꝟmes.

Queritur q̃s grauius peccat
vir aut mulier adulterando.
Dõm ſm. Innocẽtiũ papaz.
vt ptꝫ. xxxij. q. v. cristiana reli
gio adulteriũ i vtroqꝫ sexu pa
ri rõe ꝯdẽnat. rõe em̃ fidei. eq̃
liter peccãt. sꝫ quãtũ ad dñm
rõis: vir plꝰ peccat ꝙ mulier.
qꝛ vir rõni: mulier sẽsualitati
ꝯꝑat̃ vñ Aug. in li. de adulte
rinis ꝯiugijs. ⁊ assumiṫ i cano
ne Indignant̃. xxxij. q. vj. vbi
sic đr. Indignant̃ mariti si au
diãt adulteros viros pendere
similes adulteris feis penas.
cũ tãto grauiꝰ eos pũiri opor
tuerit q̃nto magis ad eos ꝑti-

net et virtute vincere et exem
plo regere feias. ideo viri rep
ti in adulterio infames sunt.
vt patz.iij.q.ij.Constituim⁹.
ideo nec consules nec iudices
nec rectores nec testes in iudi
tio esse pñt. Femina vero pl⁹
peccat. pmo rõne maioris scã
dali qd alijs pbet. vt homini
p quẽ scandalũ venit. Scdo
peccat in deum: sacramẽtum
violãdo. Tertio peccat in pri
muz: ipsum ad hoc malum ad
mittẽdo. Quarto peccat in se-
ipsam: animã suã pter paruã
delectationẽ occidẽdo. Quin-
to peccat in plem quaz reddit
ignobilem: ⁊ ad ecclesiasticas
dignitates inabilem. Sexto
peccat in veros heredes: eos
spoliando: et nõ legittimos in
vsurpationẽ hereditatis ad-
mittẽdo. Septimo peccat h
sacramẽtũ scz ꝯiugij blasphe-
mando. heresim inducẽdo. vt
aliqñ frater suã pꝛiã ducit in
matrimoniũ sororẽ. Pene ex-
emplũ de duob⁹. quattuor sũt
mala e qb⁹ vnũ necessariũ se-
quit adulteros. aut publicuz
scandalũ et illius pcti obpro-
briũ. aut misera mendacitas.
aut mors repẽtina. aut mors
eterna. Nota qño mlier se or-
nans peccat. Adulteriũ puni
tur aut phibet p legẽ natura-
lẽ. mosaicã. euãgelicã. canõi-
caz ⁊ ciuilẽ. Prio p legẽ natu-
re q̃ dt. Qd tibi nõ vis fieri:
vide ne tu vnq̃ alteri facias
Sed qs est q̃ vult vxorẽ suã
adulterare: aut que mulier cu
pit adulteriũ habere in matri
mõio. g nec tu alicui facias vt
ad ei⁹ accedas ꝯparẽ. Scdo
per legẽ mosaicaz. Exodi.xx.
Nõ mechaberis. i. adulterabis.
De pena dr. leuitici.xx. morie
tur mech⁹ ⁊ adultera. Tertio
p legẽ euãgelicã. Math.xix.
Quos de⁹ ꝯiunxit hõ nõ sepa
rat. reprehẽdens iudeos qui
dabãt libellũ repudij. qd moy
ses pter eorũ duriciã admi-
sit: ne occiderẽt vxores. Se-
pat aũt adulter p h crimẽ vxo
rẽ alteri⁹ ab eo cui⁹ ẽ. Quar-
to p legẽ canonicã. Eccl'ia po
nit septẽnẽ pñiaz d adulterio
sicut de hõicidio vt patz.xxij.
q.j. pdicãdum: tñ illud hodie
est in arbitrio ꝯfessoris: relin-
q̃ns residuũ purgatorio. Qui
to p legem ciuilem. nam pter
adulterium pbatuz. vxor pdit
dotẽ vt patz in autẽ. vt liceat
marito. §. Qui vero coll. viij.
legit q deus terribiliter punit
h viciũ. Judicũ.xix. pter ad-
ulteriũ perpetratũ cuz vxore
cuiusdã leuite a viris ciuitatis
gabaa. q2 noluerũt eos puni-

re illi de tribu beniamyn: mor
tui sunt in bello circa sexagita
milia hoim. Nam in primo ⁊
scdo bello: licet dñs iuberet.
xj. trib⁹ fuerũt debellati a tri-
bu beniamyn: mortui de ipsis
plus q̃z.xxx. milia q2 ꝯfidebãt
de sua multitudine cũ essent.
cccc. milia. Jn tertio bello cõ
puncti fidutiam habuerunt in
dño: ⁊ vicerũt et occiderũt de
tribu beniamyn.xxv. milia vi-
roꝝ. exceptis sexcẽtis q̃ fugie
rũt in desertũ. Hãc ruinã per
misit de⁹ in punitionem adul
terij malũ. Jtem multa mala
sequunt ex adulterio. vt odia
blasphemia. detractiões. Jtẽ
sepe sequunt homicidia pue-
rorũ q̃ cõcipiunt. qd grauissi-
mũ pctm ẽ. clamãs vindictã.
Jtem sequunt furta. mulier se
pe furat viro suo. et dat ama-
siatori. Jtem facit falsos here
des accipe cuz alijs (si sũt) he-
reditatẽ. Nota exemplum de
viro q̃ orauit p vxore defun-
cta. vt legitur in scala dei.

Cõtra naturaz

pessimum est peccatuz. Aug.
xxxij. q. vij. Adulterij malum
vincit fornicationẽ. vincit aũt
ab incestu. horuz oĩm pessimũ
est qd cõtra naturã est. Cui⁹
quattuor sunt species. Unde
beatus tho. scda scde. q. cliiij.
ar.xj. dicit. Fit hoc pctm sine
ꝯcubitu. qñ pcurat pollutio. ⁊
dr mollicies. De his dt apo-
stolus. j. corin. vj. Neq̃ mol-
les regnũ dei possidebũt. Se
cundo per ꝯcubitũ ad rem nõ
eiusdem spẽi. ⁊ vocat bestiali-
tas. de hoc malo dicitur. leui.
xx. Qui coierit cum iumento
morte morit. Tertio per cõcu
bitũ nõ ad debitum sexũ ⁊ di-
citur zodomia. de hoc ait apo
stolus. j. corint. vj. Neq̃ ma-
sculoꝝ ꝯcubitores regnuz dei
possidebũt. Quarto p inordi-
natũ moduz legitimorũ: si nõ
vtunt membris ad hoc crea-
tis: ꝯtra naturam est. secũdũ
Augustinũ. Supat bestialez
conditionẽ: Clamat diuinam
vltionem. Prouocat vniuersa
lem glorie indignationem. Jn
ducit magnã infectionẽ. Su
scipit oĩs legis punitionez.
¶ Primo supat bestialẽ con-
ditionem. q2 nulla bestia repit
hoc agere. Jn alijs vitijs ho-
mo efficitur similis bestijs: in
hoc aũt efficit peior q̃ bestia.
Augus.xxxij. q. vij. Adulterij.
Oĩm pessimũ est qd ꝯtra na-
turã sit. Btũs. tho. vbi supra
Auaritia fit iiuria sibi aut pxi
mo. hoc aũt deo. q2 ordo natu
re a deo factus puertit. q2 na-

tura spēi est magis coniuncta
vnicuiq; indiuiduo ꝙ̄ qd̄ cūq;
indiuiduū ideo pctā ↄtra na-
turam spēi sunt grauissima et
grauiora ꝙ̄ ↄtra naturā indi-
uidui. ¶ Scd̄o pessimū est qꝛ
clamat diuinā vltionē cito fi-
endā ꝓpter sui abomiationē.
Ben. xix. Clamor sodomorū
venit ad me. i. vitiū qd̄ agūt:
clamat vindictā. Tria mala
clamāt vindictā. sodoma san-
guis. ꝛ ꝑcium retētum. ¶ Ter
tio. ꝓuocat celestē patriā ↄtra
se Ps. Judicabit in nationib᷒
implebit ruinas. Ruine ange
lice implende sunt ex homini-
bus. nec anie assument totā
glām nec angeli nisi impleant᷑
ruine. q̄re angeli ꝛ anie beate
ardenter desiderant futurū iu
diciū. ꝭm grego. Sꝫ isti impe
diunt talem impletionē. ergo
totam sup celestē curiā offen-
dunt. Aug. Uidens de᷒ hoc
malū in mūdo quasi desijt in
carnari. Idē. xxxij. q. vij. fla-
gitia Uiolat᷑ ꝑ hoc vitiū socie
tas q̄ nobis esse debet cū deo
cū illa natura ꝑuersitate libi-
dinꝭ polluit᷑. Iero. sup ysaiā dt
ꝙ in nocte illa q̄ xp̄s nat᷒ est
om̄es hoc vitio macl'ati: mor
tui sunt subito: vt naturā quā
assumeret mundam inueniret
¶ Quarto inducit nimiā infe
ctionē. Apl'us ad roma. j. vo
cat eā passionē ignonimie no-
minādā. Ideo ꝭm Ray. qꝛ nō
solū act᷒: sed et ꝓlatio aut no
miatio hui᷒ sceleris sine mag
na causa aures ꝛ elemēta pol
luit. Uñ Impator in auten.
Ut nō luxurient᷑ ↄtra naturā.
dꝫ ꝙ illud vitiū inducit pesti-
lentias: ꝛ tempestates. quare
etiam in ytalia frequent᷑ fiunt
talia In conpendio theologi
ce veritatis dꝛ ꝙ dyabol᷒ tem
ptans de hoc vitio vidēs ip̄m
imminere fugit: ꝓpter nobili-
tatē sue nature qꝛ abomina᷑
ip̄m. Item est infectiuū cete
roꝝ. qꝛ talis aliq̄n solet infice
re vnā totam ciuitatē sicut le-
pra. Intantū abhorruit loth.
hoc malū vt filias suas trade
re vellet ꝛc. ¶ Quinto hoc vi-
tium ab omni lege punit᷑. Pri
mo ꝑ diuinā legem. leuiti. xx.
Qui dormierit cum masculo
morte moriet᷑. Itē maiorē ꝙ̄
septennē pn̄iā dn̄t subire. vt
patet. xxxij. q. ij. et hoc ip̄m ꝛ.
§. sequēti: dn̄t excōicari. quia
grauius est incestu. vt cū ma-
tre aut sorore. vt patꝫ. xxxij. q.
vij. adulterij. j. corin. v. apl'us
tradidit incestuosū dyabolo.
Itē cleric᷒ maculat᷒ h vitio
ꝛ rept᷒ dꝫ bñficio ꝛ offitio pri
uari extra. de excessi pla. c. cle

rici. Item tales secūdū legē
impialē dn̄t decapitari: ꝛ qui
mediator est similit᷑. C. de ex-
tra ordi. cri. Qui puero. Itē
scd̄m legē municipalē debent
cōburi tales. Itē ciuitates q̄
carēt h vitio: valde ꝓsperant᷑
in cunctis. Itē ꝭm leges sunt
infames. ff. de postolando. §.
Infames. Ciuitates sodomie
quinq; Zodoma. Gomorra.
Seboym. Adama. ꝛ Segor.

Quatuor sunt
que retrahūt a vitio luxurie.
Primū opa miscd̄ie. vt elemo
sina. Ambro. Si q̄s miscd̄iā
opat᷑ et lubricū carnis patit᷑:
vapulabit q̄dē sꝫ nō peribit.
Hāc auctoritatē expōit btūs
tho. scd̄a scd̄e. q. cliiij. ar. ij. in
sol. v. argu. dicēs Per opa pi-
etatis ille q̄ lubricū carnis pa
tit᷑ liberat᷑ a ꝑditōne eterna: si
penitet nō aūt si māet impeni
tens in lubrico carnis vsq; ad
mortē liberabit᷑ ꝑ opa pietatꝭ:
sed vt scriptum est: morietur.
¶ Scd̄m remediū est deuo-
ta oratio. Sapiētie. viij. Nō
possū esse ↄtinēs nisi de᷒ de-
derit. Cui᷒ rō est. qꝛ om̄e do-
nū excellēs: singulari orō e dꝫ
impetrari a deo. sꝫ ↄtinētia est
hm̄oi. ꝫ ꝛc. Eccī. xxvj. Om̄is
pōderatio nō ē digna ↄtinen-
tis aīe. i. eque digna. ¶ Terti
um est abstinētia. sicut em̄ ig-
nis naturalis extinguit᷑ in sub
tractiōe lignoꝝ: aut aquaꝝ in
fusiōe: sic luxuria duob᷒ modꝭ
extinguit᷑ aut per cibi ꝛ potus
subtractionē aut lacrimarum
effusionē. ¶ Quartū ꝛ effica-
cissimū remidium est fuga In
oī pctō ꝑ ↄtrariū conatū vin-
cere potes: hic fuge: noli pug-
nare. nō es sanctior dauid sa-
pientior salomōe. fortior sam
sone: q̄ tamē ꝑ mulieres lapsi
sunt. Augu. de coha. cleric. et
mu. Grauē inimicū sortita est
castitas. cui nō resistendū: sꝫ
magis dimisso freno longius
est fugiēdū Expto crede epo.
loquor corā dō: nō mētior: ce-
dros libani: duces gregū: sub-
hac peste cecidisse reperi ipu-
dica turpitudine. de quoꝝ la-
psu non magis suspicabar ꝙ̄
Hieronimū aut Ambrosium.
Criso. sup illud math. v. Qui
viderit mulierē ad ↄcupiscen-
dū ꝛc. dt. Si aliqua femina
se ornādo oculos hoīm attra-
xerit: etiam si plagam non in
tulerit: penā patiet᷑ extremā.
venenū em̄ ↄfecit: et si nullus
q̄ bibat inuent᷒ sit. Quod aūt
viris dicit: hoc ad feminas lo
quit᷑. caput em̄ loquēs: corpi
ꝑsuadet. Hec Crisostomus.

Femina fax sathane: fetens
rosa: dulce venenū.
Semꝑ prona rei q̄ ꝓhibetur ei
Vrit enim vultu: visu: risu:
cute: cultu.
Huius ab insultu quantum.
potes esto pro cultu

Eve ve

v habitantibus in-
terra. Triplex ve
significat triplicē
malitiā hoīm terrenoꝝ. scȝ ho
minū oppressionē. simplicem
deceptionē. diuitiarū abusio-
neȝ. Ve ergo tirānis: pauꝑes
opprimētib⁹. Ve huius mū-
di sapientib⁹: simplices deci-
pientib⁹. Ve diuitib⁹ seculi:
hic ꝯsolationem suā hn̄tibus.

Ve tirannis

pauꝑes opprimētib⁹. Hiero.
ait vt refert Eusebi⁹ de mor-
te eius. Vlulate o vos miseri
nobiles. potētes. vento insta
biliores. fortuna elati: qui ali-
os ꝯfunditis: ꝛ tanq̄ȝ ignobi-
les ꝯculcatis: qui hui⁹ mūdi
vanitatib⁹: honorū et falsarū
dignitatū insignijs obcecati:
cuȝ vr̄a vita breuissime celeri
morte succidetur: velut a texen-
te tela forte hac nocte succide
tur: et in inferno. sine intermi-
nabili ꝑ alijs cruciabimi: mo-
riēdo ꝯtinue. viuētes in labo-
rib⁹ hoīm in mūdo non estis:
ymmo nō solū cū homib⁹ la-
borē nō fertis: sȝ et laborātes
viuere nō ꝑmittitis. Idcirco
nō cū homib⁹: sed cū dyabo-
lo cruciabimi. Quanto em̄ in
mūdo maior fuit gloria et leti
cia: tāto maior erit in inferno
preparata pena. Vn̄ scriptuȝ
est. Sapie. vj. Exiguo conce-
ditur misericordia: potentes
aūt potenter tormenta patien
tur. qꝛ cōiter alios excellunt
in malicia. Dicit enim Hiero.
de illustrib⁹ viris. Cessat om-
nis virtutū actio: cū quis al-
tius steterit in hoc mūdo. Al-
tiores et sublimiores hui⁹ se-
culi sunt semꝑ bestialitatib⁹ ꝛ
ꝟsutijs ꝑuis pleni. Tales ti-
rāni hōicide sunt. Si em̄ ille
hōicida ē q̄ nō largitur sua pau
peri penuriā patiēti. vt patet
lxxxvj. dis. pasce. quāto magis
qui sibi vsurpat aliena: etiam
aliqn̄ pauperes spoliādo. Ꝙ
talis homicida sit: patet ex-
scriptura et ꝑ iura. Scriptu-
ra dicit. Ecc̄i. xxxiiij. Panis
egētiū vita paupis ē q̄ defrau
dat illū: hō sāguinis est. Iteȝ
de pe. dis. j. Omnis iniq̄tas et
oppressio et iniusticia iudiciū
sanguinis est. Opprimūt aūt
pauꝑes multipliciter. nunc in

iuditio false iudicando. nunc
cām ꝯtra eos (vt bona ipsorū
rapiāt) fingēdo: nunc anima-
lia eorū. nunc familiā eis sub
trahēdo. nunc ad laborē. nunc
ad venationē. nūc ad vigila-
tionem eos cogendo. nunc in
campis. agris. pratis et ortis
eos dānificando: per suos ca-
nes aut equites frumētuȝ cal-
cando: et mille modis eos op
primēdo. Ve ergo tirānis op
primentes pauperes. Testatur
huic ꝟmoni meo. Isa. ꝓpheta.
x. c. dicens. Ve qui cōdunt le
ges iniquas: et scribētes iniu
sticias scripserūt: vt opprime-
rent in iudicio pauperē ꝛ vim
facerēt cause humiliū ꝑplī mei
vt essent vidue p̄da eorum: et
pupillos diriperent. Quid fa-
cietis in die visitatiōis et ca-
lamitatis de longe venientis
Ad cuius ꝯfugietis auxiliū: ꝛ
vbi derelinquetis gloriā vestrā
Glo. interli. traditiones suas
ꝓponūt legi dei. volunt obser-
uari a cunctis que mandant:
nec ipsi deo obediunt: ad cui⁹
ꝯfugiēt in die iudicij auxiliū:

Ve Sapienti-

bus hui⁹ scl̄i simplices decipi
entibꝫ. Vn̄. Iere. iiij. Stult⁹
popul⁹ me⁹: me nō intellexit.
Filij insipiētes sunt et vecor-
des. Sapiētes sunt vt faciāt
mala: bene aūt facere nescie-
runt: Et sunt illi de quibus dr̄
prouer. ij. Letantur cum male
fecerint: et exultant in rebus
pessimis. De his etiam dicit
dn̄s. luce. xv. Filij hui⁹ seculi
sapiētiores sūt in generatiōe
sua filijs lucis. Sed nō est bo
na sapientia: sed mala. Ideo
aplus ait. ad roma. viij. Sa-
piētia carnis inimica est deo.
Ibidē: Prudētia carnis mors
ē. Quod modis sapiētes sim-
plices decipiunt: nulluȝ posse
plene exprimere arbitror. in
emēdo. vendēdo. cōducendo.
soluēdo ꝛc̄. Itē si filios aut fi-
lias hn̄t tales: sciētes se apta-
re mūdo nouis adinuētionibꝫ
lucris ꝛ deceptiōibꝫ: gratulan-
tur in eis si aūt deo sunt deuo
ti ꝛ simplices: exosos eos hn̄t
nec sibi ꝯscias de hmōi vana
et falsa sapia formāt. si corri-
guntur: subtilib⁹ ꝟbis se optime
excusare sciūt. Ve g̃ hui⁹ mū-
di sapiētib⁹ q̄ alios decipiunt
Et ne putes me loq̄ ex ꝓprijs ꝛ
glosare. testatur Ysaias. v. c. di
cēs. Ve vobis q̄ sapiētes estis
in oculis vestris: et coram vo
bismetipsis prudētes Glo. in-
terli. Supbi corde qui despe-
cta dei sapiētia: q̄ xp̄s est. oēs
apud vos extollimini: pruden

tes apud vos. Prudẽtia ẽ cir
ca agibilia. scȝ doctrina hũa-
na q̃si diceret. Ve vobis qui
prudẽtiores estis in factis ho
minũ q̃ꝫ q̃ deũ ꝯcernũt. Ideo
aplus ad ro. xij. Nolite esse
prudẽtes apõ vosmetipos ⁊c̃

De diuitibus

hic cõsolationẽ suaȝ habẽtibꝰ
Et est dcm̃ saluatorꝭ luc. vj.
hiero: ait: vt scribit Eusebiꝰ d̃
morte eiꝰ. Christꝰ forma ꝟtu-
tis dei: seipm̃ hũiliauit: formã
ꝟui accipiẽs: pauꝑ natꝰ ẽ pau
ꝑ et plꝰ q̃ꝫ inops vixit: pauꝑi-
me mortuꝰ est. Ait. em̃. volu-
cres celi nidos hñt: filius ho-
mĩs nõ hȝ vbi caput suũ recli
net. Juueni diuiti ꝯsuluit oĩa
vendere. et pauꝑibꝰ erogare.
Si ḡ xp̃m deũ creditis: credi
te eũ nõ posse falli. alioq̃n non
esse deꝰ ⁊ si nõ posse falli credi
tis: ipȝ seq̃mini. Impossibile
est diuitijs affluere ⁊ deũ seq̃.
natura negat vt cõtraria mi-
sceanꝭ. nõ possumꝰ deo ꝟuire
⁊ mãmone. aut ego fallor aut
ipi i fine decipienꝭ. q̃ mihi nõ
credũt: tunc credẽt cũ diuitie
eoꝝ trãsierũt in egestatẽ. Di-
ues ille ħ epulabaꝭ quottidie
splendide: indutus purpura ⁊
bysso sȝ mortuꝰ q̃d moysi et ꝓ-
phetis noluit credere: i tormẽ
tis positus sensit. None diui
tijs ꝯiũcta ẽ suꝑbia: ex q̃ tã q̃ꝫ
ex vna radice oĩa mala oriunꝭ
Audi tu q̃ diues es q̃d illi di-
uiti in tormentis posito orãti
dcm̃ est. vt ait dñs. Fili recor-
dare qꝛ recepisti bona in vita
tua. Horribile dcm̃ et oĩbꝰ di
uitibꝰ formidãdũ: q̃ bona ter
re vt frequẽter in p̃miũ recipi-
unt ꝓ suis bñfactis: ⁊ nõ cele-
stia. Vilissimis cõiter deꝰ lar
giꝭ terrena: optĩs resuãs eter
na ⁊ celestia vt patȝ in canone
sicut. xlvij. dis. Hiero. dixit: vt
refert Eusebiꝰ. Ve ve vobis
q̃ ad celorum regna diuitiarũ
onere festinatis: q̃m faciliꝰ est
trãsire cãelũ ꝑ foramen acꝰ q̃ꝫ
diuitẽ intrare in regnũ celorũ.
nõ mea sunt verba: sȝ xp̃i. Si
hec reuocabilꝭ ẽ snĩa xp̃s oĩno
nõ ẽ xp̃s. Celũ ait ⁊ terra tran
sibũt: verba aũt mea nõ tran-
sibunt. ¶ Exponamus latiꝰ.

Quattuor mo-

dis solẽt hoĩes peccare circa
diuitias. Prio male acq̃rẽdo.
vt facit ille villicꝰ iniq̃tatis: q̃
fraudauit dñm suũ. luce. xvj.
Scdo male vtẽdo ipis. vt di
ues ille q̃ induebaꝭ purpura ⁊
bysso et epulabaꝭ splẽdide. lu-
ce. xvj. Tertio male retinẽdo
licet nõ male acq̃siuit: nec ma

le vtiꝭ eis: tñ retinet et ꝓ hõre
dei nõ impõit ea. talis fuit di-
ues ille q̃ ait. Aĩa m̃lta bona
hẽs ⁊c̃. reposuit in horrea am
pla in dies multos. Cui dcm̃
est. hac nocte tolleꝭ aĩa tua a
te. ⁊ q̃ ꝯgregasti vbi manebũt
luce. xij. Quarto nimiũ diligẽ-
do. talis fuit iuuenis ille q̃ tri
stis abijt cũ diceret ei dñs. vẽ
de oĩa q̃ habes: et da pauꝑibꝰ
⁊ seq̃re me. eo q̃ diues esset: vt
patet luce. xviij. Quicũq̃ talꝭ
ẽ q̃ aut male acq̃siuit: aut ma
le vtiꝭ: aut male retinet aut ni
miuȝ diligit eas. scȝ diuitias:
impossibile ẽ eũ saluari. possi-
biliꝰ esset camelum ꝑ foramẽ
acꝰ trãsire q̃ꝫ talẽ i regnũ celo-
rũ Ratio qꝛ illõ nature repug
nat. istud aũt diuine iustitie et
auctori nature. ḡ impossibiliꝰ
ẽ diuitẽ saluari: q̃ꝫ camelũ trã-
sire ꝑ foramẽ acus. Raro em̃
inueniꝭ diues q̃ nõ habet vnã
haꝝ cõditionũ. ¶ Exponamꝰ
latiꝰ. Diuitie trahũt ad pcm̃
et excludunt a regno. Primo
in male acquirẽdo puta ꝑ ra-
pinã. furtũ. iniusticiã. dolũ ⁊c̃.
Vñ aplus. j. ad thi. vj. Qui
volunt diuites fieri incidũt in
temptationẽ ⁊ laqueũ dyabo-
li. Nõ dt simpliciter q̃ diuites
sunt: sed q̃ volũt diuites fieri.
qꝛ tales varios modos deci-
piendi alios excogitant vt bo
na tꝑalia acq̃rant. Iteȝ puer.
xviij. Qui festinat ditari: non
erit innocens. Rõ qꝛ talis nũ
q̃ꝫ aut raro sine falsitate. men
datõ. deceptõe ⁊ similibꝰ eas
acq̃rit. Spine nõ colliguntur
sine manuũ lesione. nec lutum
cõgregaꝭ sine inq̃natiõe. Sȝ
diuitie a dño in euãgelio. luce.
viij. vocanꝭ spine. spine aut cõ
gregate igne cõburenꝭ. Et a-
postolus lutum eas estimat.
ad phil. iij. Hec om̃ia arbitra-
tus sum vt stercora vt christuȝ
lucri facerẽ Et abacu. ij. Ve ei
qui multiplicat non sua. Vs-
quequo aggrauat suꝑ se den-
sum lutũ. Eccĩ. x. dꝛ de auaro
qꝛ animam suam venalem ha
bet. ꝓ quacũq̃ etiam modica
dyabolo vendit pecunia: cum
iniuste acq̃siuit eaȝ. tales fa-
ciunt sicut lucens qui diu ca-
pit et deuorat paruos piscicu
los: tãdẽ ipse capitur ⁊ deuo
ratur. Sic qui diu pauperes
decipiunt ⁊ opprimũt. Isaie.
xxxiij. Ve q̃ p̃daris. ¶ Scdo
trahũt ad pcm̃ ipis abutẽdo
q̃d fit dupliciter. Vno mõ in
se. cũ delicate et crapulose nu
trit corpꝰ suũ: talis fortificat
inimicũ. puer. xxix. Qui nutrit
ꝟuũ suũ delicate inueniet eũ cõ
tumacẽ. Tal̃is fuit diues epulo

Alio modo q̄tū ad alios in-
ordinate ꝯsumēdo et exponē
do. secut cū quis dat diuitib⁹.
nutrit histriones. facit ꝯuiuia
amicis. luce. xiiij. Tu cū facis
ꝯuiuiū voca paupes. debiles
claudos. cecos: et. btūs eris.
q2 nō hñt retribuere tibi: retri
buetur aūt tibi in resurrectōe
istoꝝ. Quidā potius multos
nutriūt et vestiunt histriones
q̄ vnū pauperē. Ecci. xij. Bñ
fac humili: ⁊ ne des impio scʒ
cui⁹ malicia maīfesta ē ¶ Ter
tio trahunt ad pctm̄. cū male
tenenꝭ: et nō ad necessitatē p
ximi: et laudē dei exponunꝭ. q̄
eī pecuniaʒ: frumentū: festi-
mēta: ⁊ similia ad corruptio
neʒ seruauerit: testes sue dam
nationis custodit: et ligna ad
cōburēdū se colligit. Null⁹ sa
ne mentis citat⁹ ad iudiciū te-
stes ꝯtra se adducit: ⁊ ligna q̄
bus cōburatur colligit. Sed
auari hoc faciunt. vñ Jacobi
v. Agite nūc diuites plorate
vlulātes in miserijs vestris q̄
aduenient vobis. Diuitie ve-
stre putrefacte sunt: ⁊ vestimē
ta vr̄a a tineis cōmesta sunt.
Aurū vestrū et argentū eru-
ginauit. et erugo eoꝝ intesti-
moniū vobis erit: et mandu-
cabit carnes vestras sicut ig-
nis. Thesaurisastꝭ eī vobis
irā in nouissimis. Tales aua-
ri diuites sunt peiores ydola-
tris Si eī ille ydolatria ē q̄
ponit tria grana thuris: mul-
to magis ille q̄ totū seruitiuʒ
vite sue (quod debuit offerre
deo) dedit dyabolo et pecūie.
nec faciaꝭ sicut nec ignis ī ap-
pōne lignoꝝ. Tātū eī amor
nummi crescit quātū pecunia
augeꝭ. Auarus sicut columba
nidificat vbi parētes pullos
amiserunt Auarus sicut sub-
mersus quicquid apprehēde
rit vsq3 dum moriꝭ fortissime
retinet. Auarus libētius per-
mittit vesteʒ inutiltier putre-
scere q̄ eam dareꝭ pauperi in
salutē anime sue. Vñ Am-
brosius sup lucam. xlvij. Si-
cut hñ. Esurientiuʒ est panis
queʒ tu detines nudoꝝ vesti-
mentū qd̄ tu recludis. misero
rū redemptio est pecunia quā
tu in terrā fodis tantoꝝ ergo
scias te inuadere bona q̄tis
possis pstare qd̄ velis. Quar-
to ad peccatū trahunt cū ni-
mis diligunꝭ. Eccs. v. Qui a
mat diuitias: fructū nō capi-
et ex eis ille scʒ qui tantū eas
diligit ꝙ pauperib⁹ eas sub-
trahit: nec elemosinaʒ largiꝭ.
talis fructū eterne vite nō ca
piet ex eis. sicut ille q̄ largiꝭ:
Fim⁹ ꝯgregatus nō fecūdat

terrā: sed dispersus. Tales di
uites qui nunq̄ satianꝭ: faci-
unt sicut canis trāsiens per a
quā (vt ait quidā) portās ca-
seum in ore q̄ cum viderit vm
bram casei in aqua: putās ibi
esse caseum: et apto ore volēs
apphendere eū: etiā illum quē
in ore habuit pdidit Sic aua
ri putant bona tpalia aliquid
esse: verū cum sint tm̄ vmbra:
decipiunꝭ circa eas: et qd̄ ve
re hñt: vt animā suam: etiā p
dunt. Vñ Sapie. v. Dicent
hij q̄ inferno deputanꝭ. Quid
nobis pfuit supbia nostra: aut
diuitiaꝝ iactantia quid cōtu-
lit nobis: transierunt omnia si
cut vmbra: Aug. Regnū celo-
rum paupm est. q2 paup nihil
habet in hoc mūdo: Diuitibus
deus dedit terraʒ. q2 nihil ha
bent in celo. Sed volēs deus
vtrūq3 saluari: constituit vt di
uites hic sua hereditate pau-
peres sustineāt. ⁊ pauperes il
los in sua hereditate collocēt:
vt vtrūq3 p alterū saluaret di
cit etiā Gregori⁹. et habeꝭ in.
Canone. Cauendū de pe. dis
tij. Cauendū est nobis ne si for
te aliqd̄ bonuʒ agim⁹: in pn̄ti
seculo remunerationē accipia
mus. Ne forte dicat de nobis
receperūt mercedē suam. Nisi
eī diues ille aliqd boni egis-
set vnū in pn̄ti seculo remune
rationeʒ accepisset: nequaq̄ ei
Abrahā diceret: recepisti bo
na in vita tua. Jdeo cum ma
gno timore debetis acceptare
bona tpalia cum affluūt: sem
per in corde dicēdo. Dñe noli
hic remunerare sʒ reserua vs-
q3 in futurum. Et ergo diligē
ter distribuite eas. Vos autē
diuites amatores mundi: qui
patreʒ in celo nō habetis: sed
gaudetis in hoc mūdo. Audi
te quid vobis ille seriosus do
ctor dicit sctūs. Hiero. vt re-
fert Eusebi. Gaudete: iocun-
damini: letamini in hꝭ breuissi-
mo tpis spacio: vt postmodū
cuʒ dyabolo sine fine lugeatis
epulamini: inebriamini cū di
uite qui quottidie epulabatur
splendide: vt cū ego guttā aq̄
in gehēna positi: optetis: nec
habere poteritis. Seminate
in corruptionē: vt duram col
ligatis iudicis snīam. Jte ma
ledicti in ignē eternū: q̄ para
tus ē dyabolo et angelis eius
Ve ve miseri q̄ hic ridetꝭ: q2
plangetꝭ. Ve q̄ optatꝭ gaudia
tpalia: q2 sustinebitꝭ inuiti tor
mēta infernalia. Jmplete mē
suras malitiaꝝ vr̄aꝝ: vt veni
at sup vos oīs dei indignatō
fruamini hoc puo tempe ioc⁊
ebrietatibꝫ: plijs contētionibꝫ

ꝓcacibus. nec vacuū temp⁹ ꝑ
mittite. q̇d moramī: dū viuit⁊
ꝯgregate filijs vr̄is honores:
diuitias: potētias. vrāꝫ auge
te nobilitatē et famā: vt ⁊ filij
vestri possint facere q̄ ipsi feci
stis: q̄tenus cū illis ī inferno
pariter eternaliter cruciabimi
ni: socij meror⁊ eterni. Sꝫ for
te q̇s dicit benign⁹ est de⁹. no
ta hiero. ibidē satis dure loqui
tur math. xix. Si vis vitā in
gredi. Exodi. xx. Nō cōcupi-
sces domū ꝓximi tui: nō vxo-
rē. nō ſuū. nō ancillā nō bouē
nō asinū. nec oīa q̄ illi⁹ sūt ⁊c̄.

E ve ve

v habitantibus in
terra. Apocal.
viij. Tertio triplex illud ve p̄t
expōi de triplici gn̄e hoim scꝫ.
gentilib⁹. iudeis: ⁊ malis xp̄ia
nis. ve ꝙ gētilib⁹: ve iudeis:
ve xp̄ian⁊. Ve Gētilib⁹ q̇ ho-
norē diuinū ydolis ⁊ creatur⁊
tribuerūt. Idolatria origineꝫ
habuit tertia generatiōe post
diluuiū. ⁊ q̄ttuor legunt̄ fuisse
cāe ydolatrie. Nimia affectio
circa morietēs. Tior ⁊ adula-
tio regū. Diligētia artificū in
sculpturo ydoloꝝ. Fraudulēta
laudatio poetaꝝ: q̇ miseras ⁊
dānatos hoies suis carmib⁹
cōpositis in celū extulerūt. vn̄
Belus primus rex assirioruꝫ:
fili⁹ nemroth: quē reliquit in
babilonia cū transierat ad ꝑ-
sas: cū moreret̄: fili⁹ eius Ni-
nus q̇ ciuitatē magnā Nini-
uen edificauit: mltū dolēs de
morte patris sui Beli: fecit si-
bi ꝓ solatō fieri imaginē eius.
cui tantā reuerētiā exhibebat
vt quibuscunqꝫ reis ad ipsam
cōfugiētibus parceret: et pe-
nam indulgeret. hui⁹ exemplo
plures car⁊ suis mortuis: ima
gines dedicare ceperunt. Vi-
dentes autē demones populi
curiositatem: intus latuerūt:
et ex eis rn̄sa dabāt. dicentes
se esse deos: et diuinos hono-
res sibi fieri decreuerūt. Sic
qꝫ infelicissimū gn̄s ydolatrie
introductū est: et in tm̄ creuit:
vt capitali snīa plecteret̄ qui-
cūqꝫ eos hoies fuisse affirma
ret Et durauit iste error quasi
ꝑ totū mūdū vltra duo milia
annoꝝ vt legit̄ in cronicis. Et
nominat̄ iste Bel⁹ diuersimo
de a diuersis gentib⁹. aliquā-
do Belus. aliqn̄ Baal. aliqn̄
Baalim. aliquādo Baelphe-
gor. aliqn̄. Beelzebub. Et sic
diuinū honoreꝫ. scꝫ adoratio-
nem ⁊ oblationē creaturis fe-
cerunt. ve eis qui mediatoreꝫ
dei et hoim dn̄m ihesum xp̄m
nō cognoscūt: nec ī eū credūt.

Joh. iij. Qui nō credit iam iu
dicatus est scꝫ. ad eternaꝫ dā-
natioreꝫ. ve ergo gentilibus.

Ve iudeis q̄ꝛ xp̄ꝫ
filiū dī
messiā in lege ⁊ ꝓphetis ꝓmis
sum crucifixerūt. qd̄ est grauis
simū pctm̄ omniū iudeoꝝ. qua
re captiuitas in qua mō sunt
nō habꝫ finē. Iā. M. cccc. lx.
annis durauit. Dicite nobis
iudei. quare ī hac grauissima
estis captiuitate (q̄ ꝑ danieleꝫ
vocatur desolatio) nō hn̄s fi-
nē. cū patres vestri qui adora
uerūt ydola: occiderūt ꝓphe-
tas: ⁊ legem dei abiecerunt: et
ꝓpter oēs istas transgressiōes
de⁹ tm̄ ꝑ. lxx. annos eos puni
uit ⁊ post reduxit in terrā suā.
Pn̄s aūt captiuitas nō habꝫ
finē. nec a ꝓphetis suis ꝓmit
titur. Si dicere volueritis ꝙ
pn̄s captiuitas est adhuc illa
ira dei ꝓpter quā fuit captiui
tas. lxx. annoꝝ. quia nō fuit ꝯ
pletuꝫ sacrificium de peccatis
illis: facitis deū mendacē qui
posuit p̄dicte captiuitati ꝑ se
terminū. Si dicere volueritꝭ
ꝙ in illa transmigratiōe miser
tus est vni parti gn̄is vestri: ⁊
nō alij. ⁊ cui misert⁹ ē reduxit
tpe. Neemie. et nos sum⁹ de
illis quibus misertus nō est.
Quod fl̄m est. nam deus illos
qui occiderūt ꝓphetas ⁊ ado
rauerunt ydola reduxit. et pe-
na illoruꝫ est in certo numero
vos aūt qui in p̄dictis nō pec
castis: grauius punit. oportet
ergo ꝙ aliqd̄ graui⁹ peccatū
cōmisistis q̄ꝫ occisio ꝓpheta-
rum et adoratio ydoloꝝ. quia
vos dispersit per quatuor par
tes mundi nec finis promitti
tur. Iteꝫ quare a vobismetip
sis sine reuelatione alicuius
ꝓphete obseruatis circūcisio-
nem. sabbatuꝫ. et legitis moy
sen. in sinagogis. nec deus vo
bis mandauit: nec reditum in
hierusalē promisit: videtur ꝙ
accepistis ab illis qui fuerunt
in ira dei. Quare nō facitis sa
cerdotes: regem ⁊ principem.
vnctiones sanctas: incensum
altaria: iuge sacrificiū: sic̄ cir-
cumcisionem ⁊ sabbatum. sed
traditiones vr̄as ꝯtra dei vo-
luntatem facitis. nō prompta
est responsio. Si estis (vt cla-
rū est) in maiori pena captiui
tatis: oportet ꝙ maior q̄ꝫ ꝯtra
patres est ira dei sup vos: q̄re
nec ei placēt que facitis. Cap
tiuitas hec a daniele. ix. c. vo
cat̄ desolatio. dicēs. Usqꝫ ad
cōsūmationē et finē ꝑseuerabit
desolatio. Oportet ergo q̄ꝛ ali
qd̄ maius et maximū fecistis
pctm̄: q̄re deus vri nō misereṫ

Et qꝛ ꝑseueratis in tali pctō:
nec in morte: nec post mortem
miserebitur vestri. Item q ꝓ
misit deus ꝑ ezech. vos cōgre-
gare de quattuor partib mūn-
di: iam completū est diu ante
pn̄tez etiā captiuitatē. Itē ꝓ-
misit deus sacerdotiū beli in
eternū nisi pctā demereantur
Simile de regno dauid ⁊ semi
ni eius ineternuz regnare ⁊c̄.
Nec iam habetis regē: nec sa-
cerdotē: nec altare: nec sacrifi-
ciū: nec vnctionē: nec incēsuz:
nec purificationē: ymmo facti
estis aboīabiles toti mūdo. et
in solo corde vestro regnat suꝑ
bia. quia nō vultis cognoscere
pctm̄ quare ꝑcussi estis. Et si
cognoscitis: nō tn̄ inuicē mani
festatis: nec i vtilitatē suā ↄuer
tit h̄ cognoscens: nec alterius
Peccatū illud grāde quare in
hac sitis ꝑpetua captiuitate:
aꝑte ꝓphetauit ⁊ dixit Amos
ꝓpheta. ij. c. cū dicit. Suꝑ tri-
bus sceleribꝯ israhel ↄuertā et
transferā: ⁊ suꝑ q̄rto nō trāsfe
raz eos. qm̄ vēdiderūt iustū ꝓ
argēto. Quis est iste iustꝰ: dici
te vos iudei: q iustus iste fuit
ioseph. hoc ē ↄtra scripturā di
uinā. q̄ ponit vēditionē ioseph
ꝓ primo scelere. Adorationē
vituli in Oreb ꝓ secūdo. Ter
tium est occisio prophetarum
ꝓpter quod. scz tertiū israhel
fuit captiuatus in babilonia.
lxx. annis. Quartū scelus est
venditio iusti. scz iesu xp̄i. quē
vendidistis ꝓ. xxx. argēteis. q̄
vēditus fuit post p̄mā trans
migrationē. lxx. annoruz. Si
aūt o iudei volueritis tenere do
ctrinam vrām q ioseph fuerit
ille iustꝰ: ⁊ q ip̄m fuit quartū
scelꝰ: assignate nobis alia tria
scelera que precesserūt vendi-
tionē ioseph. ita q illud sit q̄r
tum. quod facere nō potestis.
cum scriptura sit vobis cōtra
ria. s. Gen̄. qui liber ponit ip̄m
p̄mū scelus. De hac vēditio
ne et interfectione omnes lo-
quuntur prophete. Adducā
aliquos. Isa. j. Ue gēti pecca
trici: filijs sceleratis. qm̄ ipi se
elōgauerūt a deo blasphema
uerūt scm̄ israel inclinati sūt
retrorsum. Idez. Sicut ouis
ad occisionez ductus: nō ape-
ruit os suū. Idez. oblatus est
qꝛ voluit. de angustia et de iu
ditio sublatꝰ est. generationē
eius quis enarrabit: Isa. ix.
Ecce virgo cōcipiet. Idē. liij.
ꝓpter pctā populi mei ꝑcussi
eū. Idem. liij. Deponet om̄es
iniq̄tates nrās: et ꝓ infidelibꝯ
orabit. Et sciendū q duo sunt
eiꝰ aduētꝰ. primꝰ in hūilitate.
secūdꝰ in maiestate. de hoc lo

quit̄ Isa. lij. c. sic dicens. Cō-
surge consurge brachium dn̄i.
Bis dt ↄsurge ꝓpter duplicē
aduentū. De p̄mo aduētu lo-
quit̄. ix. c. dicēs. Paruulꝰ na-
tus est nobis. Idē de aduētu
in hūilitate loquit̄. l. ⁊. liij. c. ꝑ
totū. Uidimꝰ eū ⁊ nō erat ei
spēs neq decor. De aduētu in
glīa dicit Daniel. vij. c. Cōsi-
derabā ⁊ ecce in nubibꝯ celi in
similitudine filij hois venie-
bat: ⁊ ꝑuenit vsq ad antiquū
dierū: et datū est ei regnū: ho-
nor: et ptās: et oēs gētes: tri-
bus et lingue honorabunt eū.
Ptās eiꝰ: ptās eterna: et reg-
nū: qd nō deficiet. Hunc du-
plicē aduentū exp̄mit ꝓpheta
dauid ps̄. xcv. dicēs. Tūc ex-
ultabūt oīa ligna siluarū a fa
cie dn̄i: qm̄ venit iudicare ter-
rā. Iere. ix. Hō est ⁊ quis in-
telliget euz: Idem Tren̄. iiij.
spūs oris nr̄i xp̄s dn̄s captꝰ
ē ꝓ pctis nostris cui diximꝰ.
In vmbra tua viuemus inter
gentibꝰ Itē Abacuc ꝓpheta
c. 3. Cornua in manibꝰ eiꝰ: ibi
abscōdita est fortitudo. scz in
cruce affixus ꝑ vos iudeos.
Uultis adhuc ampliora testi
monia o iudei increduli. Isa.
xxix. c. Erit vobis ꝓphetia tā
q verba libri clausi. ⁊ dabit̄ le
ctori et dicet lector liber clau-
sus ē. nescio q̄d est i eo. Clau-
sura libri ē clausura cordiū su
ꝑbor vestror q̄ clausit deꝰ vt
nō intelligatis v̄ba scripture.
Idē. vj. c. Exceca cor ppl'i hu
ius ⁊ aures eor claude: ne for
te audiāt ⁊ corde intelligāt: et
ↄuertant̄ ⁊ sanē eos ibidez. j.
Audiētes audiāt ⁊ nō intelli-
gāt. vidētes videant et nō co
gnoscāt. qꝛ corda istiꝰ gentis
sunt grossata. Idez. j. c. Cog-
nouit bos possessorem suum: ⁊
asinus presepe dn̄i sui populꝰ
aūt meꝰ nō intellexit. Et dixit
ysa. Usq q̄ dn̄e. et dixit dn̄s
quousq ciuitates sint deserte
et maneant domus sine hita-
tore. Iere. viij. Miluus hirū
do ⁊ ciconia sciūt tp̄us aduē-
tus sui: populus aūt meꝰ non
cognouit aduētū. scz veri mes
sie. in lege ⁊ ꝓphetis ꝓmissuz.
Idem. xxxj. Nouū signū crea
uit dn̄s suꝑ terraz: mulier cir
cūdabit vir scz xp̄z. Dan. ix.
Postq ↄsūmate fuerint heb-
domade. lxxij. occidet̄ xp̄s. et
tūc veniet populꝰ cū principe
vēturo ⁊ destruet ciuitatē ⁊ do
mū ⁊ ↄsummabit eā ⁊ auferet̄
sacerdotiū. ⁊ erit ↄsūmata de
structio desolationis ꝑpetue.
In hac iā estis o iudei desolati
one post reedificatōnē templi
A tp̄e danielis (annū pro die

computando(sunt anni.cccc.
xxxiiij.tunc em̄ xp̄s ihesus oc
cisus fuit a patribꝫ vr̄is. Po/
stea venit dux. Tit⁹ cū poplo
romano ⁊c̄. Cū em̄ idē daniel
loquerer̄ de xp̄o. dixit ei deus
claude ſmones ⁊ inuolue pro
phetiā in aerē. Nunq̄d clausi
sti vobꝭ ⁊ obuoluti o iudei om
nes ſmones: leges et ꝓphetie
de xp̄o? Vultis ⁊ aliq̄d de ei⁹
in celuꝫ ascēsiōe audire: audi/
te regalē ꝓphetā dauid in ps̄
xxiij. vbi dr̄ in ꝑsona angeloꝝ
sequētiū xp̄m in ei⁹ ascensiōe
Aperite pncipes portas pnci
pat⁹ vr̄i: et eleuamini porte eter
nales: et introibit rex glīe. ⁊ re
spōderūt q̄bꝫ nondū plene no
tum fuit misteriū incarnatōis
⁊ passiōis xp̄i. quis est iste rex
glorie? Et respondit ihs: dn̄s
fortꝭ et potēs: dn̄s potēs in p̄
lio. qd̄ scꝫ habuit cum iudeis
Audite et ysaiā de hac in celū
ascēsionē loq̄ntē i ꝑsona ange
loꝝ dicēs. Quis est iste q̄ venit
de edom: tinctis seu rubris ve
stimentis de bosra qm̄ formo
sus iste gradiens in stola sua.
Et respōdit dn̄s iesus Ego q̄
loquor iustitiaꝫ: ⁊ ꝓpugnator
suꝫ ad saluandū. Et dicūt an
geli. Quare ergo rubrū est ve/
stimentū tuū sicut calcantiū i
torculari. Rn̄t dn̄s Torcular

Calcaui solus: et non erat hō
mecuꝫ. calcaui eos in ira mea
donec asꝑsus ē sāguis eoꝝ su
per vestimēta mea. sꝫ dies vl/
tōis in corde meo ⁊ ann⁹ retri
butiōis mee veniet. Ecce o iu
dei quō ꝯquerir̄ pius domin⁹
angelꝭ de vobis. Calcauit iaꝫ
vos multꝭ annis in ira sua: tn̄
adhuc restat in nouissimo die
dies vltiōis et ann⁹ retributō
nis in corde suo. Utinā cū oc
cidissetis. Isaiaꝫ etiam hanc
auctoritatē de libro eius dele
uissetis. De hoc musto .i. san/
guine xp̄i loq̄bar̄ Jacob patri
archa iude filio suo gene. xlix.
Lauit stolā suam in sanguine
vue. Sancti em̄ et credentes
iudei ⁊ gentiles similiter laue
runt ⁊ lauēt se ab originali cul
pa in sanguine hui⁹ vue exp̄s/
se in cruce Idem iacob ait de
iuda gen̄. xlix. Non auferetur
sceptrū de iuda: ⁊ dux ď femo/
re eius. donec veniat q̄ mittē/
dus est. et ipse erit expectatio
gentiū. Cū em̄ nat⁹ esset xp̄s
non habuerūt iudei regē de se
mine ei⁹. nec hodie habēt nec
habebūt. q꞉ tūc Herodes alie
nigena regnū iudee obtinuit.
Ve ḡ iudeis in xp̄m veꝝ mes
siaꝫ eis ꝓmissuꝫ nō credētib⁹.

De malis chri

stianis. De illis de cetero erit
sermo Et sūt duplices. scꝫ ma
li et pessimi. Mali sunt cōiter
pctōres. Pessimi vero sunt he
retici. Mali xp̄iani sunt exis/
tentes i aliq̄ pctō mortali. Ta/
les xp̄iani nō sunt: licꝫ nomen
vsurpēt. q꞉ ab eccl'ia seꝑati stꝭ
vn̄ Augu. ⁊ assumir̄ i canōe. ď
illis. xxiiij. q. iij. vbi sic dr̄. Nō
soluꝫ qui manifeste ꝑ cēsuras
eccl'iasticas seꝑantur: sed eti/
am q̄ ficto corde se ouib⁹ xp̄i
immiscēt: et male sunt vite: ab
eccl'ia separati sunt. Hier. ait
vt refert Euseb. Heu quot ho
die sacro sūt renati baptisma
te: et xp̄ianoꝝ fungunr̄ nomie q̄
bus melius foret nō fuisse. Est
em̄ iehēnalis pena paganorū
infinito minor q̄ꝫ xp̄ianoꝝ ma
lorū. vtinā nō foret taliū ma/
ior ꝑs. nauis vndiq꞉ sana vni
co submergir̄ foramie. Dices
forsan. Artā facis viam salu/
tis. Hiero. ibidem Regnū ce/
lorum null⁹ reprob⁹ ingredir̄
cētuplo artior est via q̄ꝫ credir̄
Idem Hiero. ibidē infra. Nō
sufficit xp̄iani nomen. xp̄ian⁹
es: xp̄m imitare. Frustra xp̄ia
ni hꝫ nomē q̄ dyabolū sequir̄
quinymmo cristian⁹ omino nō
est: sed antichristus Audistis
ait. Johannes q꞉ antixp̄s ve/
nit. nūc aūt antixp̄i mlti sunt

vis ergo regnare cum xp̄o pa/
tiaris cū ipso. Si xp̄m regē ⁊
dn̄m (cui ē nomē suꝑ oīe no/
men) oportuit pati vt ita itra/
ret in glīā suā. quā fidutiā ha
bem⁹ nos itrādi sie labore? O
q̄ꝫ stulti sum⁹ ⁊ tardi corde ad
credendū volum⁹ hic gaude/
re cū seculo: et postea regnare
cū xp̄o. Dn̄s nudus ingredir̄:
seru⁹ suꝑfluitate vestiū intra/
bit? ille ieiunus: ille crapula et
luxuria plen⁹? Ille in cruce ꝓ
xp̄ianis moriens. ille delicate
i lecto dormiēs. qd̄ dn̄s facit
seru⁹ nō facit. ꝓmittit dn̄s ze
bedei filijs regnū si calicē quē
bibitur⁹ erat biberēt. Nō di/
cat se xp̄ianū q̄ pro xp̄o mori
nō inuenerit se paratū Dices
forsan. fidē xp̄i habeo. Hiero
bonū est sꝫ vbi sunt opa fidei?
Fides (ait Jacob⁹) sie opib⁹
mortua est. Certe dicā. q̄ xp̄ꝫ
ore et non ope laudas xp̄m ne
gas. q꞉ si q̄ dicis crederes: sal
tem eū timeres: ⁊ de pctis ve
recūdarerꝭ. Et si credꝭ ⁊ male
facis cētuplo puniēd⁹ ⁊c̄. ym/
mo sodoma remissiꝰis hēbit iu
ditium. Idē Hiero. in eodē li/
bello. Sꝫ forte q̄s dicet. beni
gn⁹ ē dn̄s et misericors: q̄ oēꝫ
pctōrē ad se venientē recipit ⁊
indulget. Verū q̄deꝫ hoc esse
cōfiteor: benignior est em̄ dn̄s

q̄ꝫ credit et vnicuiqꝫ ꝑcit ad se
vt ꝯdecet redeunti. Nōne be-
nignissimus est dn̄s qui tot et
tātas tollerat iniurias a pec-
catorib⁹: dās eis tp̄is spaciū
vt emendent. sed hoc noueris
quia sicut benignus est in tol-
lerādo: ita iust⁹ ē in puniēdo.
Sed forte quis iteruz dicet.
ꝙ vir q̄ in tāto tp̄e quo vixit
male fecit: in mortꝭ articlo ac-
cepta pn̄ia a deo veniā obtine
bit. Heu q̄ꝫ vana suspicio ⁊ fal
sa meditatio. vix de decē mili
bus hoīm. vn⁹: aliqn̄ inter cē
tū milia: quoꝝ mala semꝑ vi-
ta fuit: meret a deo hrē indul-
gentiā ⁊c̄. Quā acceptā a deo
accipit pn̄iam quā nō accipet
si adhuc posse se sanari crede-
ret. Certe ꝯcludā Qui dū sa-
nus est et iuuenis deū offende
re non formidat: in morte non
meret diuinā obtīere indulgē
tiam. Que dilectissimi filij est
pn̄ia quā solū quis accipit cū
se amplius nō posse viuere cer
nit: qui si ex infirmitate cōua-
lesceret: peior q̄ꝫ prius fieret.
Scio nō modicos pecunioso
rū: accepta in mortis articlo
pn̄ia ꝯualuisse in corpore ⁊ pe
iorasse vitam. Hoc teneo. hoc
veruz puto. hoc multiplici ex-
periētia didici. ꝙ ei nō bonus
est finis: cui mala semper vita
fuit. Preciosa (ait ꝓpheta) in
cōspectu dn̄i mors sanctorum
ei⁹. Rursuz ait. Mors pecca
toꝝ pessima. Aug. de pn̄ia sic
ait. ⁊ assumit in canōe. quāqꝫ.
de pe. dis. vij. Et magister in
q̄rto dis. xx. Si quis positus
in vltima necessitate voluerit
accipe pn̄iaz ⁊ accipit: mox re
cōciliabit fateor ⁊ hinc vadit.
non illi negamus quod petit.
sed non presumim⁹ ꝙ bn̄ hinc
exit Si securus hinc exierit.
nescio pn̄iam dare possumus:
securitatē nō. nūq̄d dico dam-
nabit: sed nec dico saluabitur
Vis ergo a dubio liberari: a-
ge pn̄iam dum sanus es. si sic
agis: dico tibi ꝙ secur⁹ es. q̄
pn̄iam egisti eo tp̄e q̄ peccare
potuisti. Si vis agere pn̄iam
qn̄ iaz nō peccare potes: pc̄tā
te dimiserūt nō tu illa. Augu.
de vanitatib⁹ scl'i circa ꝑnci-
pium dr̄. Nolite negligere ꝙ
vos pius dn̄s sustinet peccā-
tes. quia quāto diuti⁹ expec-
tat vt emendetis: tāto graui⁹
iudicabitis si neglexeritis. Si
forte putas ꝙ finis mūdi tar-
di⁹ veniat: vel suū vnusquisqꝫ
cōsideret finem ⁊c̄. Sunt qui
libenter ⁊ iocūdissime morant
in mūdo: multaqꝫ i lōgea tp̄a di-
sponūt agēda sꝫ repēt rapiun
tur in morte ⁊ ex impulso aufe

runtur e corꝑe. Sed btūs ille
qui semꝑ habuerit illam ante
ocl'os ⁊ festinauerit in ista ho
ra mortis parat⁹ inueniri. ve
ergo malis xp̄ianis. vn̄ Aug.
de vita christiana dr̄. Ex vn-
ctione xp̄i xp̄ianum nomen di
scent. qđ nomē ille frustra sor
titur q̄ xp̄z minie imitat. Quid
tibi ꝓdest vocari qđ nō es et
nomē vsurpare alienū: si xp̄ia
nū te esse delectat: que xp̄i sūt
facis. q̄ eī se xp̄m dn̄m habe-
re ꝓfitetur: et eū nō sequitur:
ille nō famul⁹: sed subsānator
et irrisor xp̄i est. huic ergo iu-
diciū geminum seruatur: et ꝓ
dei subsānatiōe: quē sine cau-
sa dn̄m appellauit: et ꝓ quali-
tate pc̄ti. q̄s tam vanus et mi
ser est vt se doctū aut aduoca
tū: cū lrās nesciat: audiat: ꝓfi
teri: quis taz insan⁹ ⁊ excors
vt se ꝓfiteat militem q̄ nesciat
arma gestare: Sutor vt dica
tur necessarium est vt calcia-
mēta ꝯficiat. vt vocet quis fa
ber aut artifex: artis peritia fa
ciat. huiusmōi exemplis cognosci
m⁹: nullū sine actu nomen hrē
Tu ergo quō xp̄ianus diceris
in q̄ xp̄iani actus nō apparēt
christianus eī est qui nō noīe
sed opere xp̄m imitat. q̄ nemi-
nē ledit. Christian⁹ ē q̄ ex īo
xp̄i inimicos nō odit. aduersā
tib⁹ pene facit. ꝓ ꝑsecutoribus
orat. Nam qui aliquē nocere
aut ledere parat⁹ est: ille men
tit se esse xp̄ianū. Christianus
est q̄ pōt voce iusta dicere ne-
mini vnqꝫ nocui. cū omnib⁹ iu
ste vixi. ¶ Queris forte. quid
si aliquis nec bonū nec maluz
faciēs inueniat: an talis sit de
numero saluandoꝝ: Dōm ẜm
augus. de vita xp̄iana. Quis-
quis nec malū videt operari
nec bonū: cuius seruus esse vi
detur ignoro. a xp̄iano eī nō
solum querit vt nō faciat ma
lum: sed etiaz vt exerceat bo-
num. Qui etiaz si nec q̄d mali
nec q̄d boni fecerit: tn̄ ad eter-
ne vite premium nō admittit
sed gehenne ignib⁹ mancipat.
Sicut in euāgelio dn̄m dixis-
se legimus de his q̄ nihil mali
faciunt nec boni. Discedite a
me maledicti in ignem eternū
quē preparauit pater meus dia
bolo et angelis eius. esuriui et
non dedistis mihi manducare
Idem ibidē. Nec credendum
(vt q̄daz putant) solā ꝑfidiā
dānare hoiem: et nō pc̄tīn cuz
scripturaꝝ exempla sint in op
positū: vt in adā cayn. diluuiū
sodoma: solis pc̄tis: et nō ꝑfi-
dia legunt ꝑisse. Ve ergo ma
lis xp̄ianis in pc̄tis mortalib⁹
existētib⁹. De malis xp̄ianis

et ipsoꝝ pctis de cetero loqua
mur. nã iudei et gentiles pre-
sẽtes nõ sunt ideo eos diuino
reliquam⁹ iuditio. Aug. vj. q.
.j. Quero an catolicũ pessimꝭ
moribꝫ alicui heretico (in cui⁹
vita ꝓter id ꝙ hereticus est: ni
hil repͤhensibile inueniat̃) pre
põere debeam⁹. Nõ audeo ꝓ
cipitare sñiam. põt hic expõi
autoritas danielis de quattu
or bestijs ascẽdentibꝫ de mari
de pessimis xp̃ianis scȝ hereti
cis ꝑt fieri ali⁹ special' sermo.
Hereticus est q̇ in fide errat.
xxiiij. q. j. heretici. extra ð ver
boꝝ significationibꝫ super qui
busdam. Heretic⁹ est q̇ male
sẽtit de corpe xp̃i ⁊ alijs sacra
mentis. extra de hereticis. ad
abolendaȝ. Hereticus est qui
falsas et nouas opiões gignit
aut sequit̃. xxiiij. q. iij. hereti-
cus. Hereticus est qui aliter
scripturã intelligit q̃ spiritus-
sanctũs flagitat. xxiiij. q. iij. he
resis. Hereticus est q̇ ab vni-
tate eclie ꝑcisus est. iiij. q. j. ꝙ
ãt. Heretic⁹ ẽ q̇ cathedrã pe-
tri deserit. cxiij. dis. q̇ cathedrã
Heretic⁹ est q̇ negat romanã
ecl'iam caput oĩm ecl'iarũ. xxij
dis. omes. Heresiarcha est q̇
hereticos defendit. xxiiij. q. iij
q̇ in eclia. Itẽ. nullũ pctm̃ est
heresi grauius. xxxij. q. vij. q̇d

in omnibꝫ. xix. dis. nulli. Qnicũ
q̃ apostolice ⁊ sctẽ ecl'ie iussio-
nibꝫ cõtrariat̃: maiori excõica
tione excõmunicatus est. Da-
masus papa. xxv. q. j. Viola-
tores cãonũ volũtarie: graui-
ter a sanctis patribus iudicã-
tur: ⁊ a spiritu sctõ cuius dono
ditati sunt dãnantur. qm̃ blas
phemare. s. videntur.

Ve ve

V habitãtib⁹ in ter
ra. Apocal'. viij.
Quarto triplex ve põt exponi
de triplici statu hoim. scȝ legit
timis. viduis et virginib⁹. ve
ergo legittimis. ve viduis. ve
fatuis virginib⁹. Ve legittis.
Ex iure cãonico due patẽt cãe
matrimonij scȝ educatio ꝓlis
⁊ vitatio crimĩs. ve eis ĩ q̇bus
nõ inueniunt̃ he due cãe. Pri
ma debet esse intẽtio ꝓlis. vtȝ
in canõe. pudor. xxxij. q. ij. hec
sola fuit causa institutiõis ma
trimonij in ꝑadiso. vt patȝ in
canõe. Sicut. §. his ita. xxxij.
q. ij. Secũda causa est vitatõ
criminis. et tanq̃ remediũ ad
missuȝ ne in alið pctm̃ carnis
grauius labant̃. vt ptȝ. xxxij.
q. ij. quicquid. Et hac de cau-
sa institutũ est post lapsum in
remediũ humane infirmitatꝭ.
vt ptȝ in. §. his ita. Sed heu

iam nr̃is tꝑib⁹ vita vita legiti
moꝝ lact⁹ est porcoꝝ: ⁊ fouea
putredinis. Dicamus de secũ
da causa q̃ est euitatio crimi-
nis: q̃ nõ soluȝ iam ibi non re-
perit̃. sed ⁊ peccati cã ibi inue
nitur. viuũt vt iumẽta sine rõ
ne: modis varijs illicitis. Si
em̃ ille adulter ẽ q̇ amat vxo-
rem suaȝ nĩs ardenter. vt ðt
canõ. origo. xxxij. q. iiij. multo
pl⁹ ille q̇ ea vtit̃ ac si publica
esset ymmo vellet ea vti etiaȝ
si sua vxor nõ esset: pessimus
adulter est. Sancta Katheri
na de senis vidẽs penas infer
ni ex dei reuelatõe: maxime vi
dit legittimos torq̃ri ꝓ pecca
tis illis q̃ fecerũt in actu ma-
trimoniali: nõ debito mõ fua-
to. Et hoc ideo. q2 tales raro
dolent de hmõi pctis: et ꝓpo-
nunt emendare se. et sic talib⁹
est matrimoniũ causa peccati
et damnationis. Loquamur ĩ
singulari. vir ħ quasi auctori-
tate ðt ⁊ facit. tu es vxor mea
volo vti te vt placet. mentiris
leno pessime. nõ est tua in his
q̃ ꝯtra deũ ⁊ honestatẽ matri-
monialeȝ sunt. Item putat se
dñm mulieris tm̃: et nõ cõpa
reȝ: volẽs honorari ab ea: nec
eã: cũ aliqñ melior ipo sit: ho-
norat. aliquando lusor est. nõ
nunq̃ inebriatur; maledicens

vxori ⁊ suũ in ea vindicãs in-
fortunium. Mulier etiã mala
que peior est morte (vt dicit̃
Eccs. vij.) hoc propriũ habȝ:
se ornare quantũ põt. beatus
tho. scða. scðe. q. clxix. dicit.
duo sunt cõsiderãda circa or-
natũ mulieꝝ. s. ꝙ nõ sit cõtra
ꝯsuetudinẽ. ⁊ ꝙ nõ fiat ex inor
dinato affectu: aut malo amo
re ꝑt tñ se ornare ad ꝯplacẽdũ
viro suo: ne in adulteriũ labat̃
verũ est qñ ꝓn⁹ est ad adulte-
riũ. alias cessante causa tollit̃
effectus. Extra de appellatio
nibꝫ. capitulo. cũ cessãte Etiã
req̇rit̃ ꝙ ex tl'i ornatu nulli sit
causa pcti. alias sine pctõ nõ
se ornare debȝ. Ve hoi ꝑ queȝ
scãdalũ veit. Nemo em̃ debȝ
iuuare ꝓximũ: nisi quãtũ hoc
fieri põt sine peccato. vt ðr in
Canone faciat. xxij. q. ij. Non
em̃ sunt facienda mala: vt eue
niãt bona ad Roma. iij. Ideo
inexcusabiles sũt mulieres q̃n
do vident suis viris nõ place
re: et maxime quãdo ab eis ꝓ-
hibentur: et tamen se ornant:
maxie peccãt. et omia mala ⁊
incitamẽta libidinis que inde
ꝓueniũt: redũdãt in tales mu
lieres: sic̃ si non ꝑmitterent̃ se
ornare et efficeret̃ vir adulter
pellꝭ vulpẽ tradit. auceps ap
plicat auẽ in registro scȝ auis

coꝛ alias per ꝟ allitiẽs. ſic dya-
bolus mulierẽ: viduã: aut vir-
ginem oꝛnatã: ante ianuã lo-
cat ⁊c̃. Alique oꝛnãt ſe cũ ac-
cedere dñt ad conuiuia. et vbi
alij ſunt viri. et dicunt ſe id fa-
cere ad cõplacendũ ꝓprio ma-
rito: mentiunt̃: cum ad domũ
ꝓpriũ veniũt: deponũt ſua oꝛ-
namẽta: ⁊ vt piloſa ſedent no-
ctua: cum marito ꝓprio oꝛna-
tuꝫ parũ curantes. Cũ alique
ſciunt virum auarum: diſpo-
nunt cũ certis vt portẽt clino-
dia argentea et aurea ad ven-
dendũ viris coꝛũ. et dicũt Ca-
riſſime marite ematis talia in
largo habebitiſ foro· poſtea vẽ-
detis ea: ⁊ habebitiſ lucrũ. Et
ſi audiũt ꝙ vir nõ vult tm̃ da-
re quantum vẽditoꝛes poſtu-
lant: addunt occulte reſiduuꝫ
pecunie. et vir reliquum ſol-
uit aperte: putans ſe velle ha-
bere lucruꝫ. poſtea blandicijs
mulieris decept⁹ non vendit
que tunc cedunt ad oꝛnatum
mulierum. ⁊ demuꝫ poſt moꝛ-
tem mariti. tunc talis mulier
gloꝛiando dicit ſodalib⁹. duxi
ad balneũ virum meuꝫ decep-
tionis. ipe didicit Nurinber-
ge mercantiã. et ego plus ſcio
Alique inducunt ad emendũ
talia virum pro filijs ⁊ filiab:
ne ſint vt noctue inter alias
ſodales: et ne ſpernantur aſſu-
mi in matrimonio. et poſtquã
eas tradit matrimonio: pro
alijs tradendis retinet illa cli-
nodia et finaliter nulli dat: ſi-
bi reſeruãs ad voluptateꝫ: oꝛ-
natũ a filia tollit. noctuaꝫ nu-
dam lateri ſponſi iungit. Ali-
que cum vident virũ in breui
opoꝛtere exulare ꝓpter debita
dicunt. graue eſt negociare et
periculoſuꝫ: ematis illa et illa
clinodia: que cum libet vẽde-
re poteſtiſ. nec marceſcũt. Sꝫ
eius intentio eſt poſtꝗ̃ vir fu-
gatur: aut ꝓpter debita incar-
ceratur: illa clinodia ſibi vſur-
pat: et ex eis laute cuꝫ alijs vi-
uit. et ſi vir ꝓpriã non habuit
pecuniã: iubet mutuare: et ſic
virum. et alios ſpoliat. Et ſic
thoꝛus non eſt vitatio ſed oc-
caſio peccatis malis legittĩs

Dicamus de ſe-cũ-

da cauſa thoꝛi. ſcꝫ educatiõe
pueroꝛum aliquid modicum:
reſidu ſpeciali reſeruando ſer-
moni. Intentio pꝛima matri-
monij debet eſſe educatio filio-
rum non ſolum in mundũ ſed
et in celum. Sed heu iam nul-
la aut modica eſt cura paren-
tibus de ſalute eterna filioꝛũ.
Si mũdani ſunt: ſi oꝛnare ſe
ſciũt: ſi loquaces ſunt: ſi alijs

affabiles ſe exhibent. ſi inuen-
toꝛes nouarũ inuentionũ ſunt
ſi ad auaritiã pꝛoni ſunt: et ce-
teris que mundi ſunt: tunc io-
cundant̃ in eis: laudant ſtudi-
um eoꝛum: p̃bent adiutoꝛium
ve talibus legittimis. Cõtra
tales potentes et filios: ⁊ fili-
as loquit̃ Jere. vij. c. ſic dicẽs
Hec dicit dñs. locut⁹ ſum ad
vos: mane conſurgens: et non
audiſtis. vocaui vos et nõ rñ-
diſtis ⁊c̃. Tu erg̃ noli oꝛare ꝓ
poplo hoc: nec aſſumas ꝓ eis
laudẽ et oꝛatõnẽ. et non obſi-
ſtas michi. quia non exaudiã
te. Nonne vides quid iſti faci-
unt in ciuitatibus iuda ⁊ pla-
teis iheruſalẽ filij colligũt lig-
na et patres ſuccẽdũt ignem.
mulieres cõſpernũt adipem.

De viduis

Apoſtolus. j. ad thi. v. dt Vidua q̃
in delicijs eſt: viuens moꝛtua
eſt. Sicut medic⁹ videns in-
firmũ moꝛti vicinũ eſſe dicit.
moꝛtuus ẽ. q. d. impoſſibile ẽ
eũ viuere ampli⁹. Sic vidua
que viuit delicate comedẽdo.
bibendo doꝛmiendo. inciden-
do: impoſſibile eſt eaꝫ ſpũali-
ter viuere. Grego. Periclitat̃
caſtitas in delicijs Sicut ter-
ra nimis pinguis fimo: gene-
rat vrticas: vepꝛes: et herbas
inutiles. Sic vidua delicata
malas cogitatiões: delectatio-
nes dãnabiles: etiã ſine factis
ad minus habet. opoꝛtet ergo
terram laboꝛari: exercitari: et
a ſinũ domare. ſcꝫ coꝛpis tui.
Talis quia viro et dño caret
omnia ſibi licere putat ⁊ ſicut
equus ſine freno vadit. Apo-
ſtol⁹. j. ad thi. v. dt. Honoꝛa
viduas: que vere vidue ſunt.
Que aũt vera vidua eſt et de-
ſolata: ſperet in dño et inſtet
obſecratiõib⁹ et oꝛatiõib⁹ no-
cte ac die. Sicut legit̃ de ſctã
Anna q̃ xp̃o teſtimõiũ dabat
cũ p̃ntaret̃ in tẽplũ. q̃ nocte et
die nõ diſcedebat. a tẽplo. vtꝫ
luce. ij. Illa dr vidua q̃ ſoluta
ẽ a maritali thoꝛo. al's vidua
nõ eſt. vt ptꝫ. xxxiij. diſ. §. vi-
dua. Uera vidua debet iuua-
re eccl'iã dei oꝛatiõib ⁊ bonis
operib⁹. vt patꝫ in Canõe vi-
due. lxxxij. diſ. Uera vidua.
non debet clericis ⁊ religioſis
multũ eſſe cõis aut familiariſ.
vtꝫ in canõe. cleric⁹. lxxxj. diſ.
vera vidua debꝫ pctã q̃ i ma-
trimonio cõtraxit elemoſinis
redimere. vñ. Dañ. iiij. Pctã
tua elemoſinis redime: et iniq̃-
tates tuas ⁊c̃. Uera vidua ñ
debꝫ intereſſe coꝛeis aut cõui-
uijs: q̃ alijs moꝛtifere ſũt. Ne-
mo pt gaudere cũ mdo: et re-

gnare cū xp̄o. secundū Hiero.
Uidua debet fugere malā so-
cietatē. querere loci honesta-
tez: abijcere ornat⁹ voluptatē

De fatuis vir

ginibus lampades habentes
exterioris ostensionis: sed nō
oleū in vasis suis. i. amorem
virginitatis in cōsciētijs. Isi-
dorus de sumo bono. Uirgi-
nes carne nō mēte: nō hn̄t pre
miuz in repromissiōe. vn̄ dr̄ in
canone sic: et in canōe sequēti
et. xxxij. q. v. q̄ multe sunt vir
gines corpe: q̄ tn̄ fornicant̄ et
adulterant̄ mente. Fatua vir
go est q̄ supba est etiam si cor
pus custodit a viro: anima tn̄
adultera est dyaboli: Job. xlj
Ipse est rex sup oēs filios su-
perbie. Bern. Nec virginitas
marie deo placuisset absq̄ ei⁹
hūilitate: vn̄ oblita virginita
tis gloriatur de humilitate di
cens. Respexit hūilitatem an
cille sue. Fatua virgo est q̄ or-
natum capitis capillor̄ et ve
stium diligit. Augusti. in trac.
de sobrietate ⁊ ebrietate ad v̄-
gines dicit. Dn̄ica virgo nec
capitis ornatu: nec habitu co
me: nec oculis erectis aut lets
sed acclinibus ad terram cuz
vultu pcedat: ne in seruiles i-
cidat amores. scz mundi. et si
ipsa non pereat: alijs cā pditō
nis existat. Euāgeliū dr̄. Qui
viderit mulierē ad cō. ⁊c̄. Fa-
tua virgo est q̄ verecūda nō ē
Amb. de virginitate. Comes
indiuidu⁹ debet esse pudor. si
ne q̄ virgines manere nō pn̄t
Fatua virgo est q̄ viris liben-
ter familiaris est in colloquio
Aug. ad virgines Dn̄ica vir-
go: sermone garrula: loquaci-
tate v̄bosa: curiositate super-
flua: casta nō potest iudicari
ymo pstituta: et ad luxuriā ac
cendēs. Fatua virgo est q̄ cu-
riosa est: oīa volens scire: per-
scrutari: expiri. Si asinū ru-
gientem audit ianue aut fene-
stre se iungit: putas tibicinem
choreā ducētē fore. Augusti.
ad virgines. vbi. s. dn̄ica v̄go
primit⁹ publicos debet vitare
cōspect⁹: et platear̄ frequētiā
declinare: aut in domo posita
lanificio: aut ⁊c̄. insistere. Fa-
tua v̄go est q̄ amatrix chorea-
rū est et frequētatrix. Nā cho
rea perfectū est opus dyaboli:
vbi aut chorisantes: aut aspi-
ciētes: quasi omē gen⁹ morta
lis cōmittūt crimis. vn̄. Cho-
rea est infernalis circul⁹: cui⁹
centruz est diabol⁹. Ue corei-
santib⁹ et cōsentiētib⁹. Fatua
virgo est q̄ pna ad risuz et ca-
chinnū ē. Augu. Uirgo a b oī

de coreisantib9 et ꝯsentientibus

inuerecūdo s̄mone ⁊ risu debz
se abstinere. Fatua v̄go est q̄
quocūq̄ fuco ob genarū deco-
rem se vngit: mōo in ꝯplacen
tiaz. Hos domnat ysa. pphe-
ta. vt dicit Augu. vbi. s. Fa-
tua virgo est q̄ feminis adul-
teris: aut multū suspectis: li-
benter cōis: aut familiaris est
p hoc eīn se talē qualis illa est
oñdit Fatua v̄go est q̄ gulosa
aut ebriosa est. Debet eīn ho-
nesta v̄go (vt dr̄ angel⁹) puo-
victu et potu esse cōtenta: nō
vt gracilis corpe maneat. (si-
cut quedā dyaboli amatores:
ieiunando faciūt:) sed vt om
nē corpis inordinatū amorem
domet. Fatua v̄go est q̄ inue-
recūdarū cantionū cātrix est:
quib⁹ mirabiliter corda infici
untur viror̄ et innocentū. Fa
tua v̄go est q̄ parentib⁹ suis in
licitis: (nō dico pōpis) obedi-
ens nō est. Tales vt frequent̄
corruūt turpissime. Fatua vir
go est dyaboli amatrix: q̄cūq̄
qd̄cūq̄ signū volūtarie gerit.
antixp̄i. qd̄ scz aut ad supbiā:
aut vanitatē: aut immūdiciā:
aut ad qd̄cūq̄ inducēs ē pec-
catū mortale. Heu q̄d hodie
⁊ q̄z mlte sūt fatue: et tā pauce
prudētes v̄gines. vtinā totiēs
quinq̄ essēt prudētes. v̄gines:
quotiēs q̄nq̄ fatue Sz reue-
ra vbi nr̄is tpib⁹. sunt q̄nq̄ sa
piētes: sp q̄nq̄es q̄nquaginta
repiunt̄ fatue: q̄ pulsant: sz nō
ingrediūtur. Deberem⁹ aliq̄d
honestis in gliā virginib⁹ dice-
re. Sed alio reseruādū est ser
moni. Uirginitas. status ex-
cellentissimus. Deo dilectissi-
mus. Homini vtilissimus.

E We ve

habitantib⁹ in ter-
ra. Apocalip. viij.
Quito triplex ve p̄t exponi de
triplici gradu hoīm scz laycis
clericis ⁊ malis religiosis. er-
go ve laicis. ve clericis seu sacer
dotibus. ve malis religiosis.
¶ Ue Laycis: p̄cepta dei nō
obseruātibus. Si vis vitam
ingredi (ait dn̄s. Math. xix.)
s̄ua mādata dei. Sz nostris
tpib⁹ minie curant̄ dei p̄cepta
Aplus. ij. ad thi. iij. dr̄ In no
uissimis dieb⁹ instabūt tpa pi
culosa. et Erūt hoīes seipsos
amantes. cupidi. elati. supbi.
blasphemi. parētib⁹ nō obedi
entes. ingrati. scelesti sine af-
fectiōe. sine pace. crimiatores
incōtinentes. immites. sine be
nignitate. proditores. pterui.
et tumidi voluptatum amato
res magis q̄z dī habētes q̄dē
spēm pietatis: virtutē aūt ei⁹
abnegantes. vbi dr̄ glo. ordi.

Et eo aūt ꝙ homīes seipsos.
nō deū diligūt: quasi. exradi-
ce hec mala q̄ sequunt̄ oriunt̄.
Erunt cupidi. dicit glo. pecu-
nie. Elati. ad dn̄m Supbi d̄
honoribꝫ sibi in impēsis a sub-
ditis. blasphemi in deū ꝑ he-
reses. Parentibꝫ nō obedien-
tes carnalibꝰ ⁊ spiritualibus.
Ingrati. de bonis correctiōi-
bus qꝛ corrigētibꝰ mala ꝓ bo-
nis reddūt. Scelesti. in graui
bus ꝑpetrandis: suas ⁊ alioꝝ
animas interficientes Sine
affectiōe. nō cōpatiendo ĩfir-
mis. Sine pace. alios inquie
tātes. Criminatores. i. crimē
suū alijs imponentes. Detra-
ctores. famā sanctoꝝ macula
re conātes. Incōtinētes gule
et libidini non resistentes: aut
mlr̄e cupiditati Immites. cru
deles: in exercendo lites. Si-
ne benignitate. i. largitate. ne
scientes alijs subuenire. ꝓdito
res. secretoꝝ alioꝝ: sibi ꝯmis-
sorū: Proterui. i. ꝓcaces habi
tu vel verbis pudorē nō seruā
tes. Tumidi inflati. corde ce-
ci. nō intelligētes q̄ loquunt̄.
Voluptatū quarū libet ama-
tores ⁊c̄. Et qꝛ deꝰ pijssimus
salutē volēs hominū: misit in-
fine mūdi seruū suū sctm̄ do-
minicū: et ordinē predicatoꝝ:
mūdū renouans: virtutes do-
cens: vicia expūgens ꝑ ipsum
Videns lucifer princeps infer
nalis ꝙ quasi totū ꝑderet mū
dum per clamorē p̄dicatorū
Cōuocato ꝯcilio suoꝝ: modū
resistendi querebat. Tandem
cōi concilio: hoc decretum est
ab ipsis demonibus: vt ⁊ ipsi
exirent: et omnia peccata: vir
tutes fingētes: in cordibꝰ mit
terent hominū: ea palliando:
et nō peccata: sed virtutes fin
gendo: supbiā iam nō super
biam: sed vocarent mūditiā.
quod de facto sic ē: cū aliquis
corrigitur pro superbia: d̄r se
nū superbiam: sed munditiā
diligere. Auaritia iam nō aua
ritia: sed ꝓuidētia dicit̄. Luxu
ria et amor carnalis caritas.
Ira zelꝰ iusticie. Inuidia: nō
fauens vicijs. Accidia: cura
corporis. Gula: ꝯfortatio cor-
poris. Loquacitas: affabili-
tas. Dissolutio: spiritual' leti-
cia. Ornatꝰ superfluꝰ: mundi
cia: aut statꝰ exigētia. Sup-
fluus victꝰ: vestitꝰ aut famlo
rū copia: honestas. Prodiga
litas d̄r cōstātia. Dolositas:
prudētia. ypocrisis sanctitas
Curiosus: circūspectus. Pre
sumptio spes dicitur ⁊c. Sed
sicut falsa moneta nihil emit̄.
ita victis virtutibꝫ. (ymo occl'
tis malis) nō acquirit̄ regnū

dei. Ita quidē tenebre in mō-
tibus et vallibus.

De Clericis

aut sa-
cerdotibꝫ: statui suo nō satisfa
tiētibꝰ. filiū dei ⁊ ꝟginis puris
simū (cuiꝰ claritatē sol ⁊ luna
mirant̄: in cuius vultū angeli
ꝯsiderāt ꝓspicere (polluūt suis
manibꝰ: labijs ⁊ cordibus tra
ctātes. Sanctꝰ Hiero. cū iā
morti appropinquaret: sic ad
venerabile locutꝰ est sacramē-
tū dn̄ici corporis. qd̄ tunc sub
vna specie tm̄ accepit. Ve te
indigne sumētibꝰ: in sui penā
et reatū te iterū crucifignnt. i.
tm̄ malū cōmittūt ac si crucifi
gerēt eū. Heu mi dn̄e qd̄ dicā
qꝛ hodie sacerdotes te come-
dunt in altari vt carnes pecu
dū et volucrū. ymo peius. no-
cte mulierū vtunt̄ actu turpis
simo. et te mane masticādo co
medūt. Vbi dn̄e latitas: dor-
mis ne an vigilas? est tibi hoc
acceptū sacrificiū? est hec ob-
latio quā eligis? exaudis pre-
ces eoꝝ de celo: de sede maie-
statis tue. Vere si hoc velles
sacrificiū ⁊ libamē: mēdax fie
res: ⁊ socius peccatoꝝ. Certe
dn̄e si vera sunt q̄ locutꝰ es ꝑ
os ꝓphetaꝝ: si iustis solū sup-
plicatiōibꝰ presto es: et si tibi
placet equitas: hoc tale impe
diendū est sacrificium ne fiet:
quāq̄ꝫ ĩ se ex natura sui sacrifi
ciū bonū sit: nec possit violari
a malꝭ sacerdotibꝫ. qꝛ malicia
nō dijudicat hoc sacrificiū. vn̄
hmōi hoc sacrificiū ad sacer-
dotis iudiciū ⁊ dānationē fit.
nec ꝓ quibus fit prodest. ymo
(vt verissime dicā) qui vitam
sacerdotis agnoscit: et eū pro
se celebrare facit: fit eiusdem
pctī: nec nō et pene ꝑticeps.
Hec Hiero. Idē in alio loco
d̄t Cum supbia sit ꝓpria de-
monibus siue mulieribꝰ. luxu
ria pecudibus: auaricia mer-
catoribꝰ. ex his factū est mon
strū: qd̄ est malus clericꝰ: aut
sacerdos: Idē Hiero. (vt re
fert Eusebius) ait de predica
toribus. Timeatis o predica
tores. quot em̄ vestro exēplo
aut negligētia in peccatis mo
riunt̄: tot requiret dn̄s de ma
nu vestra. Est em̄ doctor aut
predicator falsus: gladius an
ceps: hinc scindit ope hinc ex
emplo. Quomodo ignis frigi
ditatem dat: aqua siccitatē:
quō lapꝭ sursū gradit̄: vir luxu
riosus quō p̄dicabit castitatē
Quid pōt dicere audiēs: nisi:
quare p̄dicas q̄ ope denegas.
Bene loq̄ns ore ⁊ male viuēs
opere: seipsū dānat. plus em̄
tacens valet predicans q̄ꝫ lo-

quens Si expto credit̄: mihi
credite. Plus mouet corda
hoīm vite sanctitas q̄ꝫ ornata
colloquia. Nō dixit deꝰ q̄ pre
dicauerit volūtatez patris: sꝫ
q̄ facit: ipse intrabit in regnuz
celoꝝ. Idē ibidē de prelatis.
dicit. Heu q̄t hodie in eccl'ia.
nō pastores: sꝫ mercēarij sunt
ad q̄s nihil ꝑtinet de ouibus
xp̄i quinymo (vt vera dicā) et
ipsimet sunt lupi rapaces: q̄ ⁊
oues rapiūt ⁊ dispergūt. Cer-
te nihil peius q̄ꝫ cū ille q̄ custo
dire debet dissipat. Heu quot
sunt hodie in aliquibꝰ eccl'ia-
sticis (nō pastoribꝰ: sꝫ destructo
ribꝫ quorū nō est ꝑs minor) q̄
substātias hoīm et labores tā
q̄ꝫ infernꝰ insatiabilit̄ deglu ti
unt: ⁊ nō solū eos a pc̄tis non
emēdat: sꝫ ⁊ ipsimet ex sui ne-
gligētia vl' suis pessimis mori
bus ad illicita trahūt. Ita qui
dē si impūes tales deꝰ relinq̄-
ret: deꝰ ampliꝰ nō esset deus.
Matth. xxiij. Ve vobis q̄ co
meditis domos viduarū: orō
nes longas orātes ꝓpter hoc
amplius accipietis iudicium
Glo. magistralis. Qui vestra
supstitiōe nihil intēditis: nisi
vt predā de subiecta plebe fa
ciatis. Btūs tho. in ꝯti. glo.
ibidē. Qui a religione causaz
accipit neq̄tie: grauiori pene

obnoxius est ideo d̄t ꝓpterea
ampliꝰ accipiet̄ iudiciū. Ta-
les. (ſm. Criso.) arma dei pre
stant dyabolo. Ve ergo cleri-
cis sacerdotibꝰ q̄ in q̄cūq̄ꝫ ꝑ-
uitate malū exm̄ ꝑbent secula
ribꝫ. Dicit em̄ de his greg. vt
ptꝫ in Canōe. ꝑcipue. xj. q. iij.
Tot mortibꝰ digni sunt tales
q̄t exm̄a scandali in posteros
trāsmittūt ve hoī ꝑ quē scāda
lū venit. Debēt ergo sacerdo-
tes ⁊ maxie curā aīarū habē
tes seculares Prio excellere ī
bona fama. Aug. de vita cōi
clericorū. ⁊ assumit̄ in Canōe.
nolo. xij. q. j. vbi d̄t. Nolo vt
aliquis a vobis inueīat male
faciendi occasionez: ꝓuidētes
bona: ait. Aplꝰs. Nō solū co
rā deo: sꝫ etiā corā hoībꝫ. ꝓpter
nos ꝯscia nr̄a nobis nccīa est:
ꝓpter vos fama nr̄ā nō pollui:
sꝫ pollere debꝫ. Due res sunt
cōscia ⁊ fama. ꝯscia nccīa ē ti
bi: fama ꝓximo. q̄ fidēs ꝯscie
negligit famā: crudelis ē. Idē
xj. q. iij. Nō sunt audiēdi siue
viri scti siue femīe q̄ q̄n reꝑhē
dunt̄ aliq̄ negligētia: ꝑ quam
fit vt ī malā veniāt suspitiōez
vn̄ suā vitā lōge ab esse sciūt:
dicunt coraz deo sufficere sibi
ꝯsciaz: existīationez hoīm: nō
solū imprudent̄: verū etiā cru
delit̄ cōtēnentes. cū occidunt

alioꝝ aīas vl' quia blasphe-
māt viā dei et sctōꝝ. scꝫ ab he
reticis ⁊c̄. Scd̄o dn̄t excellere
ī bona ꝯscia. Hiero. Oīes q̄
dn̄i oraclo deseruiūt: dn̄t ma-
gno oꝑe ꝓuidere: vt cūctū po-
pulū cui ꝑsidēt: ſmone ⁊ ꝯuer
satiōe ꝑcedāt. qr vehementer
eccl'iaz destruit: laycos melio
res esse q̄ꝫ clericos. Crit̄. iiij.
dis. Nō xp̄ianꝰ fortit̄ cadit in
pctm̄ ꝓpter duas cās. aut ꝓpt̄
magnitudinē pctī: aut ꝓpt̄ al-
titudinē dignitat̄. ḡ qd̄ laico
ē ꝑuū: magnū ē apd̄ deū ī cle-
rico sacerdote. ysa. j. Lauamī
mdī estote: auferte malū cogi
tationū. loquit̄ dn̄s sacerdoti
bus israhel. Tertō dn̄t excelle
re in cōuersatiōe sctā. Salua-
tor loq̄ns discipul' ⁊ eoꝝ seq̄n-
tibꝫ. ait Matth. v. Vos estis
lux mdī. scꝫ ꝑ q̄s tenebre igno
rātie repellūt̄. Sic luceat lux
vr̄ā corā hoībꝫ: vt videāt oꝑa
vr̄ā bona: et glorificent patrez
vr̄m q̄ ī celis ē. Alber. magnꝰ
exponēs hec ꝟba. d̄t. Quatu-
or exꝑmunt̄. Prio lux nr̄ā lu-
cere dꝫ h̄ est. exm̄ bonū. vn̄ ꝓ-
uer. iiij. Iustoꝝ semita q̄si lux
splēdēs crescens ī ꝑfectū diē.
Scd̄o. coraz hoībꝫ Rōa. xij.
Prouidētes bōa nō solū corā
deo: sꝫ etiā corā oīibꝫ hoībꝰ.
Tertio. vt videāt oꝑa vr̄ā bo

na. j. petri. ij. Cōuersatiōz ve-
straz inter gētes hn̄tes bonā.
Et ampliꝰ ad phil'. ij. Vt filij
dei sine reꝑhēsiōe ī medio na-
tiōis praue ⁊ ꝑuerse. int̄ q̄s lu
cet̄ sic lūinaria ī mdō: ꝟbū vi
te ꝯtinētes. Quarto vt glori-
ficēt patrē vr̄m q̄ ī cel' ē. Ecce
q̄ fine ista fieri debēt: nō ꝓpter
glorie ītuitū: nō lucri ꝑtextu:
nō ambitōis itētiōe: sꝫ vt glo
rificet̄ pat̄ vester q̄ ī cel' ē ⁊ nō
vosipsi. Lumen extinctū fetet:
sacerdos male ꝯuersatiōis si-
milit̄ ⁊ multos occidit. Greg.
d̄t et assumit̄ in canone. nemo
lxxxiij. dis. Nēo q̄ppe ī eccl'ia
ampliꝰ nocꝫ q̄ꝫ q̄ ꝑuerse agēs
nomē vel ordinē sctitatis ⁊ sa
cerdotis hꝫ. delinq̄ntē hūc re
darguere nullꝰ ꝑsumit. ⁊ in ex
emplū culpa vehemēter extē-
dit̄: q̄n ꝓ reuerentia ordīs pec
cator hōrat̄. Eps itaq̄ꝫ q̄ tali-
uꝫ crimīa nō corrigit. magis di
cendꝰ ē canis īpudicꝰ q̄ꝫ eps.
Vn̄ idē greg. vtꝫ. j. q. j. §. vul
nerato pastore. Quō curādis
ouibꝫ adhibeat mediciaz: aut
quō ppl'm orōis clipeo tueat̄
q̄ iacul' hostiū sese feriēdū ex-
pōit: aut q̄lē fructū de se ꝓdu
cturꝰ ē: cuꝰ graui peste radix
īfecta ē: maior ḡ metuēda ē lo
cis ill' calamitas vbi tales īter
cessores ad locū regiminis ad

ducuntur: qui dei magis in se
iracundiam ꝓuocent: quā per
semetipsos placere debuerāt.
Simachus laurētio medio-
laneñ. epō j. q. j. Villissimus
ꝯputandꝰ est. nisi ꝑcellat scia
et sanctitate: qui est honore ꝑ
stantior. Quarto excellere dʒ
alios scʒ laicos sciētia. Ma-
lachie. ij. Labia sacerdotis cu
stodiunt scientiam: et legē re-
quirent ex ore eiꝰ. quia ange-
lus dñi exercituū est. Ideo dr
in Canone. Ideo. §. vt itaqʒ
xxxvij. dis. Impitia sacerdoti
bus semꝑ debet esse aduersa.
qm̄ cū ꝑ ignorantiam cecati:
alijs ducatū ꝑstare ceperint:
ambo in foueā cadūt. Elabo-
randū est itaqʒ sacerdotib vt
ignorantiā a se q̄si pestē abij-
ciant. Hiero. in ysaia. xxxviij.
dis. Si (iuxta aplm̄ Paulum)
xp̄s dei filiꝰ est: ⁊ dei sapiētia:
ignorantia scripturarū est ig-
norātia xp̄i. Ideo ꝯq̄rit dñs.
Isa. xxxiij. Ubi est litterarꝰ:
vbi est verba legis pōderās:
vbi est doctor paruuloꝝ: Idē
lvj. c. Speculatores eius ceci
omnes: nescierūt vniuersi: ca
nes muti non valentes latra-
re. videntes vana. et dormien
tes Omnes in viam suam de
clinauerūt vnusquisqʒ ad aua
riciam. Nota duplicem igno-
rantiam scientie: quedam est
mala. maxime in sacerdotibꝰ
alia bone vite. illa est pessima
et in omibꝰ dānabilis. Quin-
to excellere dʒ iustitia. j. co-
rinth. ix. Castigo corpꝰ meuʒ
⁊c. Ambro. super. Beati imma
culati. iij. q. vij. Judicet ille d
errore alterius qui non habet
in se quod cōdemnet. iudicet
ille qui nō agit eadem que in
alio putauerit punieda. ne cū
aliū iudicat: in se ferat sentē-
tiam. Dicit tñ. iij. q. vij. Tria
sunt quibꝰ aliq̄ impediunt vt
indices nō fiāt. natura vt sur
dus: et mutus: ⁊ q̄ ꝑpetuo est
furiosus. ⁊ impuberes. qr iudi
tio carent. lege. q̄ a senatu mo
tus est propter crimen suum.
moribus. femine et serui ⁊c.
¶ Malus pastor aut platus
est: qui nō intrat ꝑ hostiū: qui
ignarus est. qui negligens est.
qui gregē nō pascit. q̄ crudelis
est. qui non ꝓtegit. qui fugit.
Expositio patet alibi.

De malis reli-

giosis ordinē ꝓfessuʒ nō fuan
tib Hiero. ait. vt refert. Euse
biꝰ. Heu q̄d dicā: sepe ex ma-
gna abūdātia tristicie hō mul
tū loquit. Ecce monachis vn
diqʒ plenꝰ est mūdus et sacer
dotibꝰ: tñ adeo rarissimi sunt

sacerdotes et monachi q̄ vix
de centuʒ vnus reperiat. nam
certe in hoc mūdo tam crude-
lis bestia est q̄ʒ malꝰ monachꝰ
aut sacerdos corrigi nō pati-
tur: nec veritateʒ vnq̄ʒ audire
ꝑt. Et: vt breuiter dicā: omēs
ꝑeminēt malitia. Sunt tales
sacerdotes ⁊ mōachi solū ha
bitu ⁊ nomine: quoꝝ vana est
religio. Legit in vita spatrum
de sancto pachumio q̄ deus
oñdit sibi vallē caliginosaʒ et
ꝓfundaʒ: plenam monachis:
paucos exinde cuʒ magno la-
bore vix cōscēdere. alios non
valere ascendere: sed ad infe-
ros ruere. Intellexit igit san-
ctus cecitatē futurorū in ostē-
tatione habitꝰ nulla opa pro-
ferētis: pessimis primatū te-
nentibꝰ: vñ nec aliqua bonis
viris loquendi fidutia suberit
ꝓ vtilitate cōi: sed erūt in silē-
tio et quiete: et solū specie ho
nestatis: magnis eos alij affli-
gent ꝑsecutiōibꝰ: opus singu
lare censebūt: omnia que sunt
regule subnixa diuinis: huma
nis cōputabuntur illecebris.
Plangēs sctūs pachumiꝰ id:
idem orabat sic. Tu nosti dñe
quia ex quo suscepi hūc habi-
tuʒ monachi: nimis humilia-
tus suʒ in cōspectu tuo. nunq̄ʒ
satiatꝰ pane vel aqua vl' qua
libet creatura alia quā fecisti.
Ecce verꝰ monachꝰ. Ve igit
monachis: ordinē suū non ser
uantibꝰ ⁊ regulā. Aug. ad vin
centiuʒ donatistam. xlvij. dis.
Quātūlibet vigilet disciplina
domꝰ mee. hō suʒ et inter ho-
mines viuo. nec mihi arroga-
re audeo vt domꝰ mea melior
sit q̄ʒ archa noe. vbi tm̄ inter
octo hoies vnꝰ reprobꝰ inuen
tus est. aut melior q̄ʒ domus
abrahe. vbi dictū est. Eijce an
cillā et filiū eiꝰ. Aut melior q̄ʒ
domꝰ ysaac. vbi de duobꝰ ge-
minis in Malachia dictū est
Jacob dilexi: esau auteʒ odio
habui. Simplicit aūt fateor
caritati vestre coram dño deo
nostro: q̄ testis est suꝑ animaʒ
meā: ex quo deo seruire cepi.
qm̄ difficile. i. nunq̄ʒ. sum exꝑ-
tus meliores q̄ʒ q̄ in monaste-
rijs ꝓfecerūt: ita nō suʒ peio-
res expertꝰ q̄ʒ q̄ in mōasterijs
defecerūt. Dicit etiā. Hiero.
de malis religiosis. Heu q̄tū
in quibusdā spūalibꝰ habitu ⁊
noie creuit cupiditas. mō (vt
dicā veriꝰ) causa hmōi spiri-
tualitatis est auaritia. qr certe
sūt lupi rapaces: in vestimētis
ouiū. Ubi monachꝰ aut sacer
dos cupidꝰ ē ⁊ sine misericor-
dia: ab eo plꝰ q̄ʒ a serpēte fugi
te. Dicunt cōiter layci mona-

chus habens denariū nō va-
let denarium puta ideo: quia
denarius nunq̄ꝫ: ille ſepe deuz
offendit vel. hn̄s denariuz vt
ꝓpriū: habꝫ annexū malū cul
pe. qđ nō habꝫ denarius Ve
ergo eis q̄ obedientiā. caſtita
tē: ⁊ paupertatē voluntariā vio
lant ⁊ regulā. Bonauētura di
cit. Sex requirunt ornamēta
ad bonū religioſum. Nā p̄mo
requirit exterior habitꝰ et ton
ſura q̄ ſctm̄ nō faciunt: ſꝫ ſepe
vt ſignū ſine ſignato ðcipiūt.
Secūdū. cerimonialia. vt ſi-
lentiū. pſtratiōes. inclinatio-
nes. ⁊ hmōi q̄ quidē totuz pu
tant: cuz tm̄ ſint preparatiua
religionis. Tertiū mores cō-
poſiti in loquēdo. trāſeundo:
et ſedēdo ⁊c. Quartū. opa ſpi
ritualia et diuina. ieiunia. ca-
ſtigationes. vigilie. cuſtodia.
ſenſuū: q̄ ꝓutilia ſūt ad adipi
ſcendū finē religionis. Quin-
tū eſt ſtudiū ad extirpandum
vitia: ⁊ virtutū aſſuefactio. vt
fugere vanā gloriā. extingue-
re iracundiā. inſiſtere obediē-
tie. ⁊ ꝓpriā voluntatē flectere
ad mādatū ſuperioris. Sex-
tū eſt nucleus virtutꝫ. ſcꝫ ſua
uitas ſpūs interior. q̄ ignitaz
facit animā. et ignituz ꝓ ferre
eloquiū. Vn̄. Grego. in ome.
Sunt nō nulli q̄ ſuperne faci

bus cōtemplationis accenſi:
in ſolo ꝯditoris deſiderio an-
helant: nil iam in hoc mūdo cu
piūt: ſolo eternitatꝫ amore pa
ſcuntur: terrena queq̄ abiciunt:
cūcta tpalia mente tranſcen-
dunt: amant ⁊ ardent. loquen
do alios accēdūt et quos ver
bo tangūt: ardere protinus in
amore dei faciunt. Quid iſtos
niſi ſeraphin dixerim: quoruz
cor i ignē ꝓuerſū lucet ⁊ vrit.

Ve ve ve

habitātibꝰ in ter
ra. Apocal'. viij.
Sexto pn̄t exponi tria ve de
triplici etate ſumpta a triplici
vigilia: quā exp̄mit dn̄s i euā
gelio luce. xij. vbi dicit. Beati
ſerui illi q̄s cuz dn̄s venerit: in-
uenerit vigilantes. Et ſequitur.
Et ſi in ſecūda ⁊ tertia vigilia
venerit: et ita inuenerit: beati
ſunt ſerui illi. Tres vigilie ſunt
tres etates. ſcꝫ iuuenis virili-
tas: ſenectus Ergo ve iuueni
bus. ve adultis ve ſenibus.

Ve iuuenibus

q̄ ſunt ſine diſciplina: ſiue ſint
viri ſiue femie. pue. xxij. Ado
leſcens iuxta viā ſuā ⁊ iā cū ſe
nuerit nō recedet ab ea. Glo.
interli. Ab infantia ſtudere o-
ꝑtet virtutes ſi malitia nō re-

cedet ab ea i ſenectute. ſꝫ glo.
nō ſemper intelligitur ſed quia
que ſemel eſt imbuta recēs ſer
uabit odorem teſta. Tre. iij.
Bonū eſt viro qui portat iu-
gum dn̄i ab adoleſcentia ſua.
Iere. xiij. Si pōt ethiops mu
tare pellē: et pardus varieta-
tes: ſic vos poteritis bene fa-
cere cū didiceritꝫ malū. ſcꝫ in
iuuentute. Curuū ſe p̄bet qđ
in vncū creſcere debet. De ta-
libus iuuenibꝰ dicit Dauid in
pſ̄. lxxvij. Iuuenes eoꝝ come
dit ignis. ſcꝫ luxurie ⁊ mali a-
moris. Tres ardent ignes in-
mūdo: et ardebunt vſq̄ ad infer
ni nouiſſima. ſcꝫ ſupbia auari
cia et luxuria. Supbia accen
dit nobiles. auaricia diuites
et mercatores. luxuria iuue-
nes Quod luxuria ſit malꝰ ig
nis dicit. Hiero. in quadaz epi-
ſtola. Ignis infernalis ē luxu
ria. cuius materia gula. cuiꝰ
flamma ſuperbia. cuius cinis
inopia. cuius fumus infamia.
cuius finis iehēna. Qui ſemel
hoc igne accēſus fuerit vix vſ
q̄ ad mortez extinguitur. Ve
indiſciplinatis iuuenibꝰ: qui
non obediūt parentibꝰ. Deu-
tro. xxvij. Maledictus qui
nō honorat patrē et matrem.
Sunt ſine verecundia. ſunt.
impudici. ſunt in verbis inue-

recūdi: et maledici. ſunt ad di-
uinum cultum pigri. ad omes
huius mundi vanitates ꝓni.
Videant parentes eorum eis
dictū eſt. iij. regū. xx. Cuſtodi
virū iſtuz qui ſi lapſus fuerit:
erit anima tua pro anima eiꝰ
Ideo dr. xlvij. diſ. §. neceſſe
⁊c. vt viri vel parentes filios
ſuos a vitijs ad virtutum ſtu-
dia verbo exemplo prouocent
vnde Apoſto ephe. v. et. vj.
ſcribens ait. vt vxores ſicut
ſua corpora diligēter filios ſu
os enutriant in omni diſcipli
na et correctione dn̄i. Legitur
de ſancto Iob. q̄ ꝓ filijs ſuis
quotidiana ſacrificia offere-
bat ne peccarent. Rep̄hendit
hely qui falſa pietate victus
filios corrigere noluit quare
ſe cū filijs ſuis crudeli dānati
one ꝑcuſſit. Dauid Amō filiū
ſuuz nō corexit pro voluptate
qua ſororem ſuā thamar op-
preſſit. Abſolon quē nimiū di
lexit poſt fratricidiū cū a pa-
tre veniaz obtinuit patrem de
regno expulit ⁊ ad cōcubinas
eiꝰ ingreſſus q̄ tandē in quer-
cu ſuſpenſus crinibꝰ interijt.
Cā malitie totius mūdi eſt q̄r
filij negligunt in diſciplina.

Ve adultis

ambulātibꝰ abſq̄ dei timore ꝯtinuū

sua fortitudie. Jeremie:xviij.
Maledictꝰ hõ qui cõfidit in
homine. scz seipsum aut aliũ.
Taliũ studiũ est cõgregare.
thesaurisare. edificare. alios
dãnificare. seipsos ditare. sta-
tum suũ exaltare. voluptatem
suaz in longum ampliare. De
pmo dicit abacuck .c.ij. Ve
ei q̃ multiplicat nõ sua. Et di
cuntur nõ sua. quia nõ secum
auferũt. nesciũt cui relinquẽt
ea. De secundo dicit. Jacobi.
v. Thesaurisastis vobis iram
in nouissimis. De tertio dicit.
Jere.xxij. Ve ei qui edificat
domũ suam in iniusticia. s. ali-
os decipiendo. vendẽdo. emẽ
do. cõducendo. pretiũ minuẽ
do. talis homicida est. De pe.
dis.j. Omnis iniquitas et op
pressio: et iniusticia iudicium
sanguinis ẽ. De quarto. Jsa.
v. Ve qui cõiungitis domum
ad domũ. et agrũ agro copu-
latis. Glo. qui de aliorum ne-
cessitate facitis voluptatem.
De quinto dicitur. Job.xxj.
Tenent tympanũ et cytharaz
et gaudent ad sonitũ organi.
ducũt in bonis dies suos: et in
pũcto ad inferna dñdũt. Ve
ergo adultis viris et feminis:
sine timore dñi ambulantibꝫ.

De senibus

q̃ tẽ-
pus suum in vanitatibus cõsump-
serunt. de talibus dt. Jsa.lxv
Maledictꝰ erit peccator cen-
tum annoruz puer enim cen-
tum annorũ moriet. Centum
anni mensura est vite vniuscu
iusqꝫ. Ni.ly. Qui transiuit tẽ-
pus suũ in vacuũ a bonis ope-
ribꝰ: peccans ex certa malicia
moledictꝰ erit ista maledicti-
one que habet. Mathe.xxv.
Ite maledicti in ignem eter-
num. Et puer centũ annoruz
moriet. puer canꝰ crinibꝫ mo-
rietur eterna morte. Greg. in
mora. et est glo. ma. Vita qui-
dez pueri istiꝰ in longũ trahit
vt a factis puerilibꝫ corrigat.
Sed si a peccati perpetrati-
one nec temporis longinqui-
tate cõpescit: hec ipsa vite lõ-
gitudo quã per misericordiaz
dei accepit: ei ad cumulũ ma-
ledictionis crescit. Nota hi-
storiã lasari. Joh.xj. D.f. Be
nignus est deꝰ qui omnẽ pec-
catorem ad se venientem reci
pit et indulget. Hiero. requi-
re. s. ve malis christianis.

Eveve

v habitantibus in
terra Apoc. viij
Septimo põt exponi triplex
ve de triplici genere xpiano-
rũ scz nobilibꝰ ciuitatensibꝰ et

villanis. ve ergo nobilibꝫ. ve-
ciuibus. ve rusticis. ¶ Ve no
bilibꝫ: vt cõiter malis omibꝰ
plenis. Nota supius ve tirã-
nis. Hiero. ait vt refert Euse
bius. Signũ euidentissimuz
eterne reprobatiõis est a mũ-
do diligi: et bñplacita assequi.
qd maxie apparet in nobilibꝫ
et diuitibꝫ. Jdẽ Hiero. Sed
quid dicã. duodecim fatemur
xpm apostolus elegisse: quo-
rum omniũ solꝰ Bartholome
us nobilis fuit: et matheꝰ di-
ues. ceteri vero paupimi pi-
scatores. Cur hoc retuli audi
atis. Si xps verax est. et si om
nia que ex ore eius audiui: mẽ
dacia nõ sunt huiusmodi ho-
minũ vix vnꝰ aptꝰ repiet reg-
no dei de mille. Qui vero mi-
hi nõ credũt: post modicũ tpꝰ
in tormẽtis positi sentiet. Sz
si quis forte cecus veritatis lu
men mirat. ad quẽ ego si hoc
me interrogaret responderem
Nõne vnico credimus homi-
nẽ damnari mortali peccato.
Sz si hoc (inquiet) verũ est.
ergo vix saluabit de centũ mi-
libus vnꝰ. Sz quid diues in
mortali cura positꝰ aliud est
quã quoddã oium peccatorũ
vas putriduz: vbi supbia aut
auaritia: vbi luxuria: nonne
in diuitibus. nobilibꝰ. et po-
tẽtibꝰ: nõne latrões sunt qui
et pauperũ mercedem violen
ter depredant: et eos depmũt
nimietatem vestimentorum ad-
dunt de pauperibꝰ nudis fri-
giditate periclidantibus non
curãt: pallacia magna erigũt
et edificia: vt ea oculi hõinuz
cõtemplentur. conuiuia fre-
quenter faciunt diuitibus. et
ferculis delicatissimis ventrẽ
replent: pauperes perire per-
mittunt. Quid aliud est vita
eorum nisi peccatũ et cũ venter
ciborum copia replet: nonne ad
fores est luxuria. Quid am-
pliꝰ loquar. nec deũ nisi som-
niando cognoscũt. nec (vt pu
to) se morituros arbitrantur
Nõ eñ facile in peccatum la-
bitur qui se moriturum cogi-
tat: et deum sibi fore iudicem
nõ ignorat. Jdem. cur hij mi-
seri ad ecclesias properãt: vt
diuinis intersint mysterijs: ni
si vt mulierũ cõtemplent vul-
tus. vestimenta miri artificij.
frequẽter mutant ludos basti
luda. coreas. procatiões ebri
etates. cõuiuia. delicata fercu-
la sibi alternatiz exhibẽt. mu-
lieres ad suam voluptatẽ ex-
plendã sufficienter habere la-
borãt. Sed ve miseri quid fa
citis. nõ cognoscitis qd corpꝰ
ante tpũs destruitis: et aniaz

interficitis. vñ infirmitates ⁊
mors tā intēpestiua: nisi ex ni
mia ciboꝝ copia et frequenti
vsu mulieꝝ: deū deludere cre
ditis certe deluditis vosmet-
ipsos. Ideo gaudere. iocūda
mini ⁊c. require. s. ve diuiti-
bus in fine. Sed forte q̄s di-
cet. Benignus est deꝰ ⁊ mise-
ricors. require supius. ve ma
lis xp̄anis Hec cura nobilibꝫ
est vt genealogiā suā exaltēt:
et multa bona temporalia cu
mulēt. Audiamus ⁊ Aug. q̄d
de nobilibꝰ dicat in li. de vita
xp̄iana. Nisi quis terrena de
spexerit: diuina nō capiet nisi
hūana ꝯtempserit: nō pōt pos
sidere celestia. nec quisquam
xp̄ianū se iudicet: nisi qui xp̄i
doctrinā sequit̄: ⁊ imitat̄ ex-
emplū. Idē ibidē. Scio q̄s
ita nequitie et auaricie ꝓfun-
da caligo cecauit: vt cū illis ꝓ
spere cesserit: q̄ aut pauperē
ꝑ potentiā vicerint aut: infir-
mū in virtute supauerint: aut
innocentē testimonijs falsis
obruerint: aut furtū fecerint:
aut rapinā. deo grās agant:
quo optitulante: talia se ꝑ pe
trasse credunt: et tam iniquū
deū iudicent: vt putent eū sce
lerum suorum fuisse ꝑticipē
Stulti et miseri adeo exceca
ti estis: vt nō satis sit crimen

vnū: nisi male sētiēdo de deo:
adijciatis aliud. alij vero ꝑ h̄
se iustificari existimant. q2 de
sub stantia pauperū exiguam
elemosinam faciunt: de eo q̄d
plurimis abstulerūt: vni mi-
nimū largiunt̄. cibat̄ vnus vñ
plures esuriūt. Illā deus ab
ominat̄ elemosinā ⁊ reprobat
q̄ de lacrymis prestat̄ alienis
Quid aūt ꝓdest si te benedi-
cat vnus vñ plurimi maledi-
cūt: Alij vero quos ita insipi
entie tenebrosa caligo et igno
rantia fallit vt fidē quā se ha
bere simulāt sine iustitie ope-
ribꝰ apud deū sibi censant ꝓ-
futurā. et taliter decepti: sine
metu crimina nephādn con-
mittūt: dum credūt deū non
criminū: sed fidei tm̄ vltorē.
Incontrariū est scriptura de
Adā: de Cayn. de diluuio. de
Zodoma. q̄ omes ꝓpter cul-
pam nō ꝓpter ꝑfidiā a deo ꝑ
cussi legunt̄. Hec loquens nō
damno nobilitatē: sed repre-
hendo iniquitatē. nobilitas
em̄ necessitatis causa intro-
ducta est. Cum em̄ a primis
temꝑibꝰ humana ꝯditio ꝓna
fuit ad malū. et adhuc est: ne
cesse fuit aliquē hoīē virtuo-
siorē et iustiorē eligere q̄ cete
ris p̄esset. bonos defenderet. ⁊
malos coherceret. hic dictus

est nobilis: quasi pre alijs no-
tabilis. vñ Adrianꝰ impera-
tor romanoꝝ: multum pacifi-
cus: pater patrie appellatꝰ: q̄
inuitus ad imperiū ꝓfectꝰ est:
et optime regeret: cū a roma-
nis rogaret̄: vt filiū suū cesarē
appellarēt et haberēt. Respō
dit. sufficit vt ego inuitꝰ reg-
nauerim et immeritꝰ. princi-
patus em̄ nō debet̄ sanguini:
sed meritꝭ. Primo em̄ sunt re
gnaturi: virtutibꝰ exercendi:
⁊ cū ꝓbati fuerint: illos virtu-
tibꝰ excellere q̄s debēt hono-
ribꝰ anteire: inuiti ascendāt.
⁊ se ciuium suoꝝ vtilitati non
subtrahāt. Huiꝰ tꝑe Scōus
phūs claruit: silentio interro-
gatꝰ: scripto respondit. Dicit
etiā Tullius in li. de officijs.
Certū est aliq̄d fuisse tꝑs q̄ si
ne regibus viuebat̄. at postq̄
inter gentes possessiōes cepe
rūt diuidi: nō alia de causa re
ges sunt instituti nisi ꝓfruen-
da iustitia. vt miseri pauꝑes
et depressi a diuitibꝰ ⁊ maio-
ribꝰ: ad vnū virū p̄stantiorē
tanq̄ administratorē ⁊ execu
torē iusticie possent cōfugere.
Sed de malo rege ⁊ nobilibꝫ
dr. Eccēs. x. Ve tibi terra cu-
ius rex puer est. ⁊ cuiꝰ princi-
pes mane comedūt. puer sen-
su et moribus et resistentia.

De Ciuitaten-
sibꝫ dolū fraudē. adinuētiōes:
nouas et turpes inuenientibꝫ
Regalis propheta dauid dr
ps. liiij. Elōgaui fugiēs ⁊ mā-
si in solitudine. Et adiūgit ra
tionē ⁊ q̄re dicēs. q2 vidi iniq̄
tatē ⁊ ꝯtradictionē in ciuita-
te. Glo. ordi. Iniq̄tatē. i. ꝑfi-
diā eoꝝ q̄ nō credūt. Cōtra-
dictionē. q2 ꝯtra mysteria xp̄i
agunt hec glo. Et ne putetis
me fingere hāc expositiōē de
ciuitatibꝫ aut ciuibꝫ assumam
fundamentū scripture. Naū
iij. Ve ciuitati sanguinū vni-
uersa mendacij dilaceratione
plena: nō recedet a te rapina
Glo. magi. Que linguis suis
interficit homies. vel ciuitas
sanguinū describitur a ꝑuersi
tate doctrinaꝝ. Ezech. xxiiij.
Ve ciuitati sanguinū suꝑlim
pidissimā petrā effudit illū nō
suꝑ terrā vt possit operiri pul
uere. Nō cecidit suꝑ eā sors.
Sāguis effusus iniuste: ma-
nifestꝰ ē deo ad puniēdū oēs
ꝯsentiētes etiā si tota ꝯsenti-
ret ciuitas. vt patꝫ de hieru-
salē. Spiritualiter ad nostrū
ꝓpositū. Sanguis pctm̄ est
mortale. Isaie primo. Nō ex
audiā cū orauerit. quia ma-
nus vestre plene sangine sunt

vbi peccata intelligunt᷑. Ve-
ciuitati sanginū.i. peccatoꝝ.
Ac si diceret. ve ciuitati huic
q̄ admittit manifestū maluz:
⁊ potest ꝓhiber̄. vt sunt noue:
criminose inuētiones. Oīes
qui corrigere possunt ⁊ tacēt:
cōsentiūt. oēs qui cōsentiunt:
eadē pena digni sunt qua ⁊ fa
cientes. ex apostolo ad roma.
j. et regula iuris. Pono exm̄.
Sit vnū malū manifestū qđ
merito deberet deponi: et non
fit: oēs sunt rei illius mali qui
cōsentiūt in ipsuz sicut facto-
res. Ideo dt ꝓpheta. Nō ce-
cidit sup eā sors. Glo. interli.
vt alij pereāt et alij saluentur.
sed omibus conmunis erit in-
teritus qui conscij sunt. No-
ta exemplū hieronymi de mo
nasterio virginū subuerso ꝓpt
vnicū malū. Videamus te-
stimoniū ꝓphetaꝝ de malicia
ciuitatis hui⁹ et cuiuslibet al
terius. Isa.i.c. loquens de ci-
uitate que cultum dei abiecit
dicens. Facta est meritrix ci-
uitas fidelis: plena iudicij iu-
sticia habitabat in ea. nūc aūt
homicide. Glo. ordi. tam mē-
te q̄ȝ ope a deo recedēdo Idē
ibidē. Ciuitates vestre succē-
se sunt igne. Illo igne de quo
dt ps̄. lxxvij. Iuuenes eorum
comedit ignis. scȝ mali et libi

dinosi amoris. Et ne putetis
de vna sola ciuitate fieri men
tionē. dt Isa. xxxiij.c. Proie-
cit ciuitates nō reputauit ho
mines. Glo. sed iumēta. quia
bestiali more in ciuitatib⁹ vi-
uunt. Iere. trenorū. i. Quō se
det sola ciuitas: plena pplō:
facta ē q̄si vidua dn̄a gentiuz
Quelibet ciuitas aut cōitas
que non habet xp̄z: sola sedet.
et sub tributo. scȝ dyaboli. Ie
re. xvj. Seruietis dijs alienis
qui nō dabunt vobis requiē.
Vbicunque nō est vnitas: ibi
nō est deus. qꝛ vnus de⁹. vna
fides. vnū baptisma. Qnicū-
q̄ȝ ab vnitate horuz triū aut
alteram illorum discrepat: cū
illo non est deus: sed tributa-
rius est dyaboli. Nō prospe-
ratur respublica vbi est morū
ruina. Ieremie. ij. Ciuitates
ei⁹ exuste sunt. nō est qui ha-
bitat in eis. Glo. interli. quia
non hn̄t deū habitatorē. No-
ta tres ignes. superbiā. auari
ciam. luxuriam. Ieremie. vij.
pro hibet dn̄s ieremiā ne oret
pro ciuitatib⁹ iuda: et eis. si-
milibus in scelere. dicens. Tu
ergo noli orare ꝓ populo hoc.
Nec assumes ꝓ eis laudez et
orōez: et non obsistas mihi. qꝛ
non exaudiā te. Nōne vides
quid isti faciūt in ciuitatibus

iuda: et in plateis iherusalem
Filij colligūt ligna: patres suc
cendūt ignez: mulieres ꝯsper-
gūt adipen Glo. interli. quia
nulla est etas nullus est sexus
q̄ ab impietate ipsa dissentiat
Addamus et tertium testem
Ezech: vij. Tertia plena iudi-
cio sanguinis: ⁊ ciuitas plena
est iniquitate. Adducā pessi-
mos de gente: et possidebunt
domos eoꝝ. Idez Ezech. ix.
Repleta est terra sanguinib⁹
et ciuitas plena est auersione
Glo. interli. s. a cultu dei. Ve
ergo ciuitatensib⁹ mūdo dya-
bolo. ⁊ voluptati seruientib⁹.
Tria ait Iuuenalis destruxe
runt romaz. latēs odiū iuue-
nile ꝯsiliū. ⁊ ꝓpriū cōmoduz.
Omia hec ⁊ alia mala ciuita
tis cuiuscūq̄ȝ videns dn̄s ihe-
sus cū appropinquaret iheru
salē fleuit sup illā eo q̄ nō co-
gnosceret ⁊ ipsi malū sibi im-
minere futurū. luce. xix. Ciui
tas dicit᷑ quasi ciuiū vnitas.
s. in bono ⁊c̄. ¶ Ciuitas requi
rit quatuor stat⁹. Ecclesiasti
cos. Milites. Mercatores.
Operarios. Sacerdotes sunt
tanq̄ȝ regula: alijs dātes exm̄.
boni. Mathe. v. Sic luceat
lux vestra ⁊c̄. Ipsi sunt tanq̄ȝ
vexilluz qđ q̄ȝdiu stat pugnāt
bellatores. Ipsi sunt tanq̄ȝ co

lūne fabricā sustētātes: q̄ȝdiu
stāt: edificiuz māet. Ezech. ij.
Fili homis sta sup pedes tu-
os. Grego. dn̄s nō loquit᷑ nisi
stanti. Ipsi sunt tanq̄ȝ stoma
chus in corpe: q̄ q̄ȝdiu sanus
est: hō sanari pōt Ipsi sunt
tanq̄ȝ radices. que q̄ȝdiu recē
tes et virides sunt rami virēt
et florent. Alexander magn⁹
volēs oppugnare ciuitatez: q̄
siuit quō sacerdotes starēt cū
populo. Ipsi sunt speculato-
res ciuitatis. ysai lviij. Annū-
cia populo meo scelera eoruz
xj. q. iij. Nolite ⁊c̄. Ne forte
ꝓpter mortis timorez nō libere
dicatis veritatez ¶ Milites
sunt membra. qꝛ sicut mēbra
ꝓcorpe: ita milites se expone
re debent ꝓ republica. qđ sa-
cerdotes nō valent ꝑ doctri-
nā: faciāt illi ꝑ gladiuz. xxiij.
q. ij. Principes. Et nō solum
ꝓpter rempublicaz: sed etiam
ꝓpter regnum eternuz. Ideo
olim (vt dt policraton) stabāt
euaginatis gladijs cū legeret᷑
euangeliū: ꝓ defensione eccle-
sie se offerētes. Sed nostris
tꝑibus plus hn̄t de diuitijs:
min⁹ de strēnuitate plus cu-
rant de mollibus lectis. femi-
narū amplexib⁹ q̄ȝ de cōmu-
ni bono. Si pugnāt: plus pu
nant ꝓ spolijs q̄ȝ pace terra-

rū et fide xpi ideo: sepe succū
bunt. Olim laudabanť mili
tes quādo fuerūt quasi virgi
nes ⁊ agni in cameris: et qua
si leones in campis. nunc aūt
ecōtrario est. ¶ Legiť de quo
dam rege anglie postq̄ꝫ frater
suus diu cōtra ipsuꝫ bellauit:
tandem veniam cuꝫ pecusset.
dixerunt dn̄i de cōsilio ad re
gem. occidaťfrater tuus Re
spōdit rex. Nō decet esse leo
nē tp̄e pacis et agnū tp̄e gu
erre. tūc nō nocui: nec mō ꝛc̄.
¶ Mercatores qui suis mer
cantijs intendere dn̄t ꝓbono
cōmuni: debēt esse sicut ling
ua in libra equitatē seruans.
Dicit Diogenes phūs ꝙ mer
cator debꝫ pādere infirmita
tem rei vendēde. emptori em̄
fraudē incutere pei⁹ est q̄ꝫ viā
nō demōstrare. Si ergo hoc
dixerūt gentiles eternā beati
tudinē nō expectātes. Quid
dicam⁹ de nostris q̄ nō solum
defectū nō dicūt: sed false iu
rant. care vendunt. raptores
tales sunt: non mercatores.
¶ Laboratores q̄ quāto hic
sunt hūiliores et abiectiores.
tanto erūt in regno dei subli
miores: ⁊ dō viciniores. Qui
portare dn̄t pond⁹ diei ⁊ est⁹
sint fideles. Clamans pctm̄
ē fraudās mercēnariū merce
de sua scdm̄ apostolū iacobū
Si aūt negligētes ⁊ desides
i labore fuerit grauiter peccāt

Ve Rusticis p̄cepta dei non obseruantibus

Olim optimū gen⁹ hoīm vil
lani: simplices: deuoti: et sine
dolo erāt. nūc aūt omni mali
cia pleni. Et q̄uis multa sint
inter eos mala: quibꝫ eternuꝫ
in currūt ꝛc. tñ ad p̄ns de q̄t
tuor faciā mētionē. quibꝫ pre
alijs videnť implicati. ¶ Pri
mū est transgressio illi⁹ man
dati dei. scꝫ Sabbata sancti
fices. Festa em̄ ꝯmūiter vio
lāt aut ipsi laborāt. aut se ad
laborādū in aliū sequētez diē
disponūt. aut aīalia eoꝝ labo
rāt: et raro vitanť tales. Aut
coreis insistūt dñico ⁊ sancto
die: quo maxime violať dies
sacra: aut lusibus occupanť:
quo iterūꝫ violaťsabbatum.
Aut alijs vanitatibus diē cō
sumūt solennem. Et cōmuni
ter omnez calamitatem quam
rustici incurrunt: ideo incur
rūt q̄ꝛ dieꝫ sabbati nō, vt pre
ceptū est. sanctificant. Sab
bata sāctifices. i. illā totā diē
diuino cultui applices. ma
ne et añ meridiē interesse dñt
diuinis: et audire verbū dei.
post prandiū cū suis pueris ⁊
famulis: q̄ a suo audierūt pa
store predicare. cōferre. hora
vepaꝝ iteꝝ visitare ecclesiaꝫ
⁊ cimiteriū: ꝓhis a quibꝫ bo
na sua possidēt fideliter orare
Secūdū est ebrietas Cū em̄
ꝑ totā hebdomadaꝫ corpi la
borauerūt: dñica die (cū anie
saluti intendere deberent) in
trāt tabernā: ⁊ vsq̄ꝫ ad ebrie
tatē: aliq̄ vsq̄ꝫ ad amissionem
ratiōis bibūt. nesciētes mise
ri ꝙ totiens mortaliť peccāt:
quotiēs se scienter inebriant.
vt dr̄. b. tho. secūda secunde.
q. cl. ar. ij. Vñ in canōe. Eps
xxxij. dis. dr̄ ꝙ layci ebrietati
seruientes dñt excōmunicari.
Iteꝫ in canōe Sane. xv. q. i.
dr̄ ꝙ ebrietas est fomes ⁊ nu
trix oīm viciorū. inde oriunť
iurgia. homicidia. adulteria.
viri et mulieris discordia. et
plura alia. xxxv. dis. Añ oīa
¶ Tertiū ē supstitio et error:
pure fidei obfuscatio. alij cir
ca iumenta. alij circa pueros.
alij circa fruges. et mille mo
dis hoc malo infecti sunt ru
stici. qui cū informanť de er
rore: et nolūt desistere omnes
excōmunicati sunt. xxvj. q. v.
ꝑ totū. ¶ Quartū est inuidia
de bonis ꝓximi. dānuꝫ ei⁹ nō
impediunt. detrahunt. apud
dominos sepe tradunt.

Ve ve ve habitātibꝫ in terra

Apocal. viij.
Osee quarto. Nō est veritas
ꝛc̄. Ve supioribus. ve medijs
ve inferioribꝫ. Queriť circa p̄
mū. Vtrū natura hūana indi
geat rege. Require. lvj. de tē
pore Eccš. x. Ve tibi terra
cui⁹ rex puer est et cui⁹ p̄nci
pes mane comedunt. Queriť
circa secūduꝫ Vtrū rectores
medij habeāt reddere rationē
pro suis subditis. Dōm ꝙ de
duobꝫ hō habet reddere ratio
nem que facit et quibꝫ cōsen
tit Illud tāgit aplus ad ro. i.
dicēs Repleti omni iniq̄tate
malicia fornicatiōe. auaricia
neq̄cia. plenos inuidia. odio.
contentione. dolo. malignita
te. susurrones ꝛc̄. Quoniaꝫ q̄
talia agunt digni sunt morte:
nō solū qui faciūt ea: sed etiā
qui cōsentiūt facientibꝫ. No
ta qui olim cōsenserūt in rui
naꝫ diuini cultus ⁊ qui hodie
cōsentiunt rei sunt. Circa ter
tium nota ꝙ iste est verus or
do. cum rex. obedit deo. ꝯsu
les regi. ꝯmunitas ꝯsulibus.
Queriť quando christanitas
maxime impugnatur. Nota
dan. vij. de q̄ttuor bestijs. ij.
ad thi. iij. Hoc scito ꝙ in no
uissimis diebus instabūt ꝛc̄.

Xp̄s. math. xxij. Reddite que sūt cesaris cesari. Petrus. prima petri. ij. Sub iecti estote omni humane creatu- re ꝓpter deum. Pau. ad ro. xiij. Qui ptāti r̄sistit dei ordinationi resistit. Christi. q̄ tribu- tuz soluit ꝓ se et petro mat. xvij. Pau. q̄ ad cesarē ydolatrā appel- lauit. actu. xxv. Martirū mau- ricij. ⁊ alioꝝ tpe diocleciani ⁊ ma ximiani.

Obedire docet

Exemplu₃

Ve ve ve

habitātib⁹ in ter ra Apocal'. viij. Octaue pōt exponi triplex ve de triplici statu ciuitatis scz. rectorib⁹. mercatorib⁹ mecha- nicis. Ergo ve rectoribus. ve mercatorib⁹. ve mechanicis. ¶ Ve rectorib⁹ sup̄bis. q̄ pu- tāt se hr̄e huc hōrez a se ipsis cū habent huiusmodi dignita tem pōpose et absq₃ dei timo- re. Talis fuit Saul optim⁹ añ principatū. post pessimus Ideo ait ad eū dñs. Quia te eleuauerꝫ abieci te. Talis fuit Roboā fili⁹ Salomōis. Ta lis Nabuchodonosor. Ve re ctorib⁹. iniustꝫ q̄ iustificāt im- piū ꝓ mūerib⁹: et iusticiā iusti auferunt ab eo. vt d̄r ysaie. v. Glo. sunt illi qui nō pensant causas: sed mūera. Dicꝫ for- te. munera nō accipio. sed au di Greg. q̄ d̄t triplex esse mu- nus. a manu. a lingua. ab ob- sequio. i. q. i. Sunt nō nulli. vñ ysaie. x. Ve eis q̄ ꝯdūt le- ges iniq̄s: ⁊ scribētes iniusti- ciā scripserūt. vt opprimerēt in iudicio pauperes: ⁊ vim fa cerēt cause humiliū ppl'i mei: vt essēt vidue p̄da eoꝝ: ⁊ pu- pillos diriperēt. Quid facietꝫ in die visitationis et calami- tatis de longe venientis: Ad cuius cōfugietis auxilium: et vbi derelinquetis gloriā ve- stra₃: Hec ysaias. Glosa Et sunt illi qui traditiones suas preponunt legi dei. Ve recto ribus: in corrigendo negligen- tibus: videntes vana et legi dei ⁊ bonis moribus ꝯtraria: et dormientes. Eleutherius papa. ij. q. vij. Negligere cu₃ possis perturbare ꝑuersos: nihil aliud est q̄₃ fouere. nec caret scrupulo societatis oc-

culte q̄ mā̄ifesto facinori desi- nit obuiare. Innocēti⁹. lxxxiij dis. Error cui nō resistit̄ ap̄p- bat̄. et veritas cū minime defē- sat̄ opp̄mit̄. Ite₃ Joh. papa octau⁹. lxxxvj. dis. Culpa₃ ꝓ- culdubio faciētꝫ hab₃ qui qd̄ potest corrigere negligit emē- dare. scriptū quippe est nō so- lu₃ q̄ faciūt: sed etia₃ q̄ cōsen- tiunt digni sunt morte. Ad ro manos. i. Sed corrigēdo pri- mo se et suos: alios facile emē dabunt. Ve eis si bonū cōmu ne negligunt: et ꝓpriū cōmo- diū querunt. Non em̄ ad hūc locū regiminis sunt vocati vt ꝓ se sed po[pul]⁹ ⁊ forti⁹ ꝓ bono intendant cōmuni. Dicit Iu- uēalis q̄ hec tria destruxerūt: romā₃. sc₃ latens odiū. iuue- nile consiliū ⁊ propriū comō- du₃. Ve eis si prelatis ⁊ pre- dicatorib⁹ cōtrarij sunt ī his q̄ diuinū cōcernūt cultū et sa- lutem aīarū₃. dicit̄ in Cano ne error. lxxxiij. dis. q̄ veritas cum minime defensat̄ oppri- mit̄. Debent ergo fideliter iu- uare suos p̄dicatores in his q̄ sunt pro fidei puritate ⁊ ec- clesie romane. Ve eis si infa- mes ad regimē aut cōsulatu₃ admiserit Eusebi⁹. papa. iij. q. ij. Constituim⁹ ⁊c̄. Ubi d̄t q̄ infames sunt oēs rapto res. adulteri. homicide. male fici fures. sacrilegi. suspecti. q̄ falsum testimoniū dixerūt ⁊c̄. Nullū talē inter se pati dn̄t: quantū ipsis possibile est: ne in suum consentire videantur delictū. quia Hiero. d̄t in Je- remia. ⁊ est canō. Sed illud xlv. dis. vbi d̄r. Sed illud nō ociose transcurrēdū ē: q̄ vno peccāte: ira: dei sup̄ oē₃ popu lū venit ⁊c̄. Que ista bonitas: que ista misericordia est vni ꝑcere: ⁊ oēs in discrimē addu- cere: Polluit̄ em̄ ex vno pctō re pplus: sicut ex vna oue mor bida vniuersus grex inficit̄. patet hec Josue septimo de il lo q̄ occulte spolia retinuit ⁊c̄.

De Mercato-

ribus Inter omnes actiones ab ecclesia admissas: vix est aliqua tāti ꝑiculi q̄₃ti est mer- cantia. Augusti. xiij. de ci. d̄t Cōmune est mercatorib⁹ vel- le vile emere: et care vendere. Hec est cōmunis pestꝫ omniū mercatorū: et multorū malo- rum occasio. Nōne inde orit̄ periuriū. deceptio. mēdatiū: proximi damnu₃. Si emunt bonam rem dicūt eā vilē. si. vē dunt vilem dicūt bonā Ideo de eis bene prophetauit Isai as. v. c. Ve qui dicitis malu₃

bonū: ⁊ bonū malū. Dicūt for-
te: Nūq̇d licidū est mercimo-
niū. Dōm ꝙ licidū: exclusis
bis q̄ sunt ꝯtra naturale ⁊ ca-
nonicū ius. scȝ vt alteri ne fe-
ceris qđ fieri tibi non vis. Et
ꝙ ipā mercancia nec tibi nec
alteri (te sciēte ⁊ cōsentiente:)
sit causa pcti ⁊ dānationis ꝑ-
petue: Dicūt. Nūq̇d merca-
tores possunt se suare indem-
nes in suis mercācijs sua pru-
dētia. Dicēdū ſm. b. Tho. in
scđa. scđe: q. lxxviij. ꝙ pn̄t dū
fit sine pctō null⁹ em̄ se dȝ ser-
uare indēnē: mortaliter peccā-
do. Et hoc fit qn̄ ꝯmittit frau-
dē aut damnū. in ꝓximū. Di-
cunt. Nunq̇d pōt ꝯpūtare in
sortē expēsas. dōm vbi supra.
ꝙ pn̄t licite consumptas. Si
aūt imprudēter ⁊ icaute ⁊ suꝑ-
flue factas: nō pn̄t licite ꝯpu-
tare in sortē iusti p̄cij. Dicūt.
Nunq̇d pōt ꝯputare in sortē
vsurā quā ip̄e dat suo vēdito-
ri. scȝ a q̄ ipse emit. Dōm ſm
b. Tho. nō. qꝛ etiā dādo vsu-
ras alio peccat. qꝛ occasionē
peccandi vsurarijs dat. Itē
dicunt Nunq̇d venditor ali-
cuius rei ꝑ expectatione tpis
vni⁹ anni aut dimidij pōt ali-
q̇d expetere ab emptore vltra
debitū preciū. Dōm ꝙ nō. qꝛ
ecclesia determinat h̄ esse vsu-
raȝ quicq̇d sorti accesserit vt
patet in ca. Cōsuluit. extra de
vsuris Dicūt. itē ꝑ mercatori-
bus lucrari licet ꝓ ꝯmuni vti-
litate. quia laborib⁹ et expē-
sis multiplicib⁹ se exponunt.
Dōm ꝙ mercatori non semꝑ
lucrari licet. sed qn̄ fit sine pec-
cato. quare optet aliqn̄ min⁹
q̄ȝ res ꝯstat. aliqn̄ equale reci-
pere. aliqn̄ amplius. Dicunt.
Nunq̇d rem emptā ꝓ ducen-
tis aureis: q̄ vix valet centū:
pōt capitalē a suis ēptorib⁹
expetere: Dōm ꝙ non: qꝛ fit
cū fraude ⁊ dāno ꝓximi. mlto
minus lucrū in tali pacto fieri
pōt. Dicunt. Nunq̇d res em-
pta tp̄e caristie: pōt vēdi tp̄e
largo ꝓ tāto p̄cio q̄nto ꝯstat:
Dōm ꝙ nō. qꝛ fit nō sine mē-
dacio ⁊ dāno. Dicūt si statim
solueret posset illa pecūia aliā
lucrari. ergo ad recuꝑandum
dānū licet carius vendere ꝓ-
pter dilationem tpis. Dōm ꝙ
possibile esset lucrari in ea et
etiam totaliter ꝑdere. et ideo
cū alius habet talē pecuniam
nō stat in tali ꝑiculo. ideo ne-
quaq̄ȝ debet ex tp̄e augere p̄ci-
um: ne videat tēpus vēdere.
Beatus Tho. vbi s. Itē di-
cunt freqūter. debitores non
soluūt debito tp̄e: q̄re expen-
sas facere oportet. Dōm licet

aliq̇ debito tp̄e nō soluūt: ta-
mē p̄ciū non minuit. licet aliq̇
tardāt: nō tn̄ iust⁹ debet ferre
penā iniqui post dānū. Dicūt
aliq̇. Nunq̄ȝ soluūt. ergo pōt
in alio hoc recuperare. Dōm
ꝙ non pōt. qꝛ iustus nō debet
pati penā iniusti. Etiā nō ex-
cusat. qꝛ nō cogit eis vēdere.
nec venderet eis si sciret eos
nō soluere. tales ꝑdūt animā
cū substantia. extra de vsuris
c. Nauigāti. Quicūq̄ȝ aliq̇ p̄-
dictoꝝ modoꝝ lucrati sunt:
tenentur restituere. Sed heu
pauci ab his vicijs sunt alie-
ni. ideo pauci mercatores sal-
uant. Dicit tamē dn̄s Antho-
nin⁹ in summa sua. vbi loquit
de mercancijs et mercatorib⁹.
ꝙ iustis mercatorib⁹ relinqui-
tur semita: q̄uis obrumbrata
et arta: ꝙ licito modo merca-
ri pn̄t ¶ Ve mechanicis. Quā-
uis bona sint artificia ⁊ ꝓ ne-
cessitate humana inuēta. ta-
men vix est aliquod artificiū
quo iam non abutimur.

Ve ve ve ha-

bitātib⁹ in terra. Apocal. viij.
Nono pōt expōi triplex ve de
triplici ꝯdicione hoim. scȝ de
nascētib⁹. viuētib⁹. morienti-
b⁹. Ve ergo nascētib⁹. ve vi-
uētib⁹. ve morientib⁹. ¶ Ve
nascētib⁹. Eccli. xl. Iugū gra-
ue suꝑ filios adā a die exit⁹
de ventre matris eoꝝ vsq̄ȝ in
dīē sepulture in matrē oīm. s.
terrā. Illud iugum lamentat
sctūs ieremias dicens. Iere.
xx. Quare de vtero matris e-
gressus sum vt viderē laborē
⁊ dolorē. et cōsumerent in cō-
fusiōe dies mei. Suꝑ hec ver-
ba dicit Innocēti⁹ de vilita-
te. hu. cōdi. Si talia de se lo-
cutus est ille quē deus sancti-
ficauit in vtero matris: qualia
loqaur ego de me: quē mater
genuit in peccato. Heu mihi
mater mea quid dixerim: q̇d
me genuisti filium amaritudi-
nis et doloris. Iere. ix. Quis
ergo dabit capiti meo aquā:
et occulis meis fontē lacrima-
rū: vt flēā miserabilē humane
ꝯditiōis ingressū: culbabilē
ꝓgressum: damnabilem disso-
lutionis egressum. Cōsidera
cum lacrimis de quo fact⁹ est
homo. Quid faciat hō. q̇d fu-
tur⁹ sic homo. format⁹ est de
terra: cōceptus in culpa. nat⁹
ad penā: agit praua: turpia:
vana: fit: cib⁹ ignis: esca ver-
mis: vas putredinis. Consi-
dera o homo quid es: quid fa-
cis: quo vadis: quid futur⁹:
es: Quid es Innocēti⁹ de vi-
li. humane cōditiōis. Atten-

de quo cibo conceptꝰ de im-
mũdo semĩe nutriat̃ in vtero.
ꝯfecto sanguine mẽstruo. qui
cessat in feia post cõceptũ: vt
ex eo cõceptꝰ nutriat̃. qui fert̃
esse tã detestabilis et immũ-
dus vt ex eius contactu fru-
ges non germinẽt arsceãt ar-
buste. moriant̃ herbe; amittãt
arbores fetus. si canes inde
comederint in rabiez efferũt̃.
Ecce q̃ꝫ nobilis es o homo se-
cundum corpus. Dicit vlte-
rius. Innocentius. Et gene-
raliter oẽs nascimur sine sci-
entia. sine verbo. sine virtute.
flebiles. debiles. ⁊ ĩbecilles:
parum a brutis distãtes ymo
minus in multis habẽtes. illi
statim gradiunt̃. hõ nec ma-
inbus reptare valet. Berñ in
quodam sermone loquens de
miseria homĩs d̃t. In sordibꝫ
generamur. in tenebris con-
fouemur. in doloribus partu-
rimur. ante exitũ miseras one-
ramus matres. in exitu more
vipperco laceramus. primaz
vocez plorando edimꝰ: vt po-
te vallez plorationis ingressi.
Homo anteq̃ꝫ loquit̃ ꝓphe-
tat suam calamitatez cũ plo-
ratu. ingrediẽs hunc mundũ
plorat miserias sibi futuras
De solo Zoroaste d̃t aug. (q̇
primꝰ rex fuit brachmanoꝝ)
q̃ risit duz natꝰ esset Hic ma-
gicas artes inuenit. et a Ni-
no rege (q̇ edificauit niniuẽ ci-
uitatẽ magnã) filio beli victꝰ
est q̇ libros eiꝰ ꝯbussit. Cõsi-
dera hõ vbi es. in valle lacri-
marũ hic in mũdo. de quo di-
cit Hiero. vt refert Eusebiꝰ.
Nemo potest gaudere cũ mũ-
do et regnare cum xp̃o. quia
vallis est nõ leticie: sed lacri-
marũ. Ideo dñs d̃t in euãge-
lio luce vj. Ve vobis q̇ ridet̃
quia flebitis. Cõsidera quid
facis. pctã multa. bona pau-
ca. aut forte nulla. ideo dignꝰ
morte eterna Oro vadis. ad
mortem vtinam non eternam
Quid eris. cibus ignis. esca
vermis. Vermibꝫ coruz. (ait
Isa. vltio. c. nõ moriet̃. et ig-
nis coꝝ nõ extinguet̃. ve ꝫ ⁊c̃.

De viuentibꝰ

Job. xiiij. Hõ natꝰ de mulie-
re. breui viuẽs tꝑe replet̃ mul-
tis miserijs ⁊c̃. Si pauꝑ est:
anxiꝰ diuitias q̃rit. si diues ẽ
timet ne diuitias ꝑdat. si sa-
nus. infirmitatẽ timere habet
si infirmꝰ. mortẽ imminere ex-
pectat. si diu viuit. multa pe-
nidẽta incurrit. vndiq̃ꝫ mi fie
siue vigilet siue dormiat. Et
suꝑ hec oĩa miserrimuz est q̃r
mũdũ cũ suis miserijs diligit

et delectabiliter inhabitat O
mũde inmunde si sic diligeris
a tuis fallax et trãsitoriꝰ q̃ꝫtũ
te diligerẽt si ferax esses et ꝑ-
petuꝰ. Greg. in omelia. Mũ-
dus q̇ diligit̃ fugit. sancti. ad
quoꝝ tumbã cõsistimꝰ florẽ-
tẽ mũdũ mẽt̃ despectu calca-
uerũt. erat tũc vita longa salꝰ
ꝯtinua opulẽtia in rebꝫ fecũdi-
tas nl̃ ꝓpagine. transq̃litas in
diuturna pace. ⁊ tñ. cũ in se ip-
so iaz floret ⁊ mũdus in cordi-
bus coruz aruerat. Sed iam
mũdus in seipso aridus est et
tñ in cordibꝰ nostris floret vn-
diq̃ꝫ ꝑcutimur. vndiq̃ꝫ amari-
tudines cũ tota mẽte carna-
lis ꝯcupiscẽtie eiꝰ amaritudi-
nẽ amamꝰ fugiẽtẽ sequimur.
labenti inheremus. Sed q̃r
ip̃m tenere nõ possumꝰ simul
cũ ip̃o labimur. Hec grego.
Aug. in libello de vanitatibꝰ
seculi d̃t Diẽ mortis añ ocu-
los semꝑ ponite. ad emenda-
tiõez quãtũ potest̃ festinate.
nolite. negligere q̃ vos pius
dñs peccãtes sustinet. q̃r quã-
to diutiꝰ expectat vt emẽdet̃
tãto grauiꝰ iudicabit si negle-
xerit̃. Si forte putas q̃ finis
mũdi tardius veniat vel suũ
vnusquisq̃ꝫ ꝯsideret finẽ Ecce
dũ libẽter ⁊ iocũdissime mora-
tur hõ in mũdo multaq̃ꝫ dispo-
nit i lõga tꝑa: repẽte rapit̃ in
morte. ex inprouiso aufert̃ a
corꝑe Memẽtote igit̃ q̃ i me-
dio laq̃oꝝ diaboli ambulat̃:
ideo semꝑ ꝑati estote nõ arbi-
tramini vos diu in hoc mũdo
mansuros. q̃r dñi ꝑcepto nec
vniꝰ hore spaciũ secure ꝯcedi-
tur in hac vita ꝯsistere Noli-
te ergo mũduz diligere quem
cernit̃ tãta velocitate trãsire
sed vitã eternã ex precordijs
vr̃is amate Illuc festĩate vbi
semꝑ viuit̃ ⁊ vbi mori nunq̃ꝫ
timeat̃. Si eñ sic amat̃ istã
miserã fluidamq̃ꝫ vitã vbi cũ
tanto labore viuitis vix sata-
gẽdo necessarijs corꝑis satis-
facit̃. quãto magis amare de-
bitis vitã eternã vbi nullũ la-
borẽ sustinebit̃. vbi semꝑ sũ-
ma securitas. sũma felicitas:
summa libertas vbi implebit̃
id q̇d dñs in euangelio dicit.
Fulgebũt. iusti sicut sol in re-
gno patr̃ sui. Qualis putat̃
tũc erit splendor animaꝝ: qñ
solis claritatẽ habebit lux cor-
porũ. O quãta erit eis ꝯfusio
q̇ hec oĩa amiserũt: cad qous
dñs dicet. Ego te hõ de terre
limo mãibꝫ meis formaui. et i
paradisũ q̇d nõ dãnet̃ collo-
caui. sed tu iussa mea ꝯtẽnẽs
deceptorẽ sequi maluisti: vñ
iuste dãnatꝰ es postea miser-

tus tui carnē assumsi in terr̄.
inꝝ peccatores habitaui. ꝯtu-
melias et ꝟbera ꝑ te sustinui:
vt te eriperē. crucē et mortē ꝑ
tuli. vt tu viueres. hec oīa ꝑ te
sustinui. Ampliora q̄d vobis
facere debui ⁊ nō feci? Dicite
mihi q̄d passi estꝭ ꝓpꝫ me vel
q̄d boni egistis ꝓ vobis. Ecce
mō nō pōt iustitia mea adiu-
dicare nisi ꝙ merentur opera
vr̄a. ergo qd̄ ipi elegistꝭ tenete
Cōtēsistꝭ lucē. possidete tene-
bras. amastis mortē ite in ꝑ-
ditionē. Secuti estꝭ diabolū
ite cū ipo in ignē eternū nūq̄ꝫ
lucē visuri nec refrigeriū ade-
pturi. vbi nec q̄ torquet aliq̄n
fatigaꝝ: nec qui torqueꝝ aliq̄n
morieꝝ. [illegible] Aug. Ve ergo
viuētibꝫ in mūdo. Nō de his
loquor q̄rū ꝯuersatio i celis ē

De Morientibus.

Notandū ꝙ quadruplex
est mors scꝫ grē: culpe iehen-
ne ⁊ nature. Mors grē bona
est quia. Beati mortui qui in
dn̄o moriuntur. Vn̄ aplūs ad
Collo. iij. Mortui estꝭ ⁊ vita
vestra abscondita est cuꝫ xp̄o
Mors culpe mala ē. Ezech.
xviij. Aīa q̄ peccauerit morie-
tur. Glo. ordi non abolitione
substantie sed ab ea remoto q̄
dī. Ego suꝫ via veritas ⁊ vi-
ta Sicut em̄ aīa ē vita corꝑ-
is ita deꝰ ē vita aie. Jacobi. i.
Cōcupiscētia cū ꝯcepit parit
pctm̄ pctm̄ cū ꝯsumatū fue-
rit generat mortē Ve eis qui
moriunꝝ hac morte. Mors ie-
hēne ē pessima. d̄ hac dīt Job.
apoca. xxj. Timidis: ⁊ incre-
dulis ⁊ execratis homicidis.
adulteris fornicatoribꝫ. ve-
neficis. ydolatris. et omnibꝫ
mēdacibꝫ: ꝑs illoꝝ erit in sta-
gno ardente igne ⁊ sulphure.
Hec ē mors scd̄a. Prima se-
ꝑat aīaꝫ et corꝑꝰ Scd̄a ho-
minē totū a deo. Grego. Erit
miserꝭ mors sine morte. finis
sine fine. defectꝰ sine defectu.
Naꝫ mors sꝑ viuit. ⁊ finis sꝑ
incipit. et defectꝰ deficere ne-
scit. Ve morientibꝫ hac morte.
Alia est mors nature omnibꝫ
cōmunis: bonis et malis. de
hac loquiꝝ sapiens. Ecci. xlj.
O mors q̄ꝫ amara est memo-
ria tua homī iniusto: et pacē
hn̄ti in substantijs suis. cuius
vie directe sunt in omnibꝰ: et
ad huc valenti accipe cibum.
De hac morte latiꝰ loq̄mur.
Mors nature seu naturalis.
sempꝫ ꝑata est. Ecci. xiiij. Fili
si habes bn̄ fac tecū. ⁊ deo di-
gnas oblatiōes offer. memor
esto q̄m mors nō tardat. Se-
cundo festinat et inpmeditate

vēit ecci. v. Fili mi ne tardes
cōuerti ad dn̄m: et nec diffe-
ras de die in diē. Subito em̄
venit et ira illiꝰ ⁊c̄. Tertio ne-
mo pōt ei resistere. Ecci. viij.
Nō est in ꝑtāte hoīs ꝓhibere
spm̄. Gigantes fortissimi. re-
ges potētissimi mortui sunt.
Quarto. Nihil ꝑmittit hoīeꝫ
secū portare ps̄. lxxv. Dormi-
erūt somnū suū: et nihil inue.
⁊c̄. De hac hora mortꝭ loquiꝝ
Jero. in hunc modū. vt refert
Eusebiꝰ. Heu q̄t nauigātiū ꝑ
h̄ mare magnū et spaciosum.
in q̄ tot sunt genera inimico-
rū s̄m cuiuslibet viciū qu ātī-
tatē colluctātia. vbi post mul-
tā nauigandi felicitateꝫ: post
multas victorias: iaꝫ currēs
fineꝫ accipe optatū: aliq̄ sug-
gestione dyaboli in hac hora
ad laqueū ꝑditiōis siue indi-
scretiōis ꝑuenerūt Heu ꝙ in
hac hora vnico pcti consensu
dira mors immmnet et ruina.
Gre. sup illud. Lucē. xix. Cir-
cundabunt te inimici tui val-
lo. dīt Maligni spūs aniam a
corꝑe exeuntē obsident. quaꝫ
in carnis amore positā decep-
torijs delectatiōibꝫ fouēt q̄ eā
vallo circūdāt. q2 ante mētis
eiꝰ oculos reductꝭ iniq̄tatibꝫ
quas ꝑpetrauit: hāc societa-
te sue dānatiōis cohortāt: vt
in exitu suo depr̄hēsa: a q̄bꝫ ho-
stibꝫ circūclusa sit videat: cuꝫ
euadendi aditū nō inueniat.
Vel coāgustabūt te vndiq̄ꝫ.
q̄n aīe nō solū opis: verū etiā
locutiōis atq̄ꝫ cogitatiōis ini-
quitatē replicāt. vt q̄ se priꝰ ꝑ
multa dilatauit in scelere: in
extremis de omnibꝫ angustieꝝ
in retributiōe. Hō em̄ micro-
cosmꝰ. i. minor mūdus inter-
ꝑtaꝝ. Sicut em̄ ex s̄nia salua-
toris in fine mundi erit tanta
tribulatio: q̄lis nō fuit ab ini-
tio. vt patet math. xxiiij. Sic
in fine minoris mūdi. h̄ est in
vita in hac hora dānanꝝ. Na-
uis maxie ꝑiclitaꝝ cū ad por-
tū accedit. sic hō cū ad finē vi-
te. Tūc em̄ diabolꝰ oīeꝫ suū
facit conatū vt eū decipiat in
aliq̄ pcti cōsensu Prio tēptat
de fide. Scit em̄ ꝙ sine fide
impossibile ē dō placere ergo
immittit cogitatiōes falsas ⁊
intricatas de articulꝭ fidei ⁊ d̄
dō. Fides em̄ ē fūdamētū oīꝫ
aliaꝝ ꝟtutū nr̄aꝝ. Scd̄o tēp-
tat de desꝑatiōe: reducēs ad
memoria oīa pctā sua. q̄ q̄si
i volūine colligit. memorie ea
ostēdēdo sic̄ legiꝝ d̄ illis tribꝫ
virꝭ q̄s sctūs Jerōimꝰ resusci-
tauit. vt scribit Cirillꝰ. Ter-
tio tēptat d̄ impatiētia q2 do-
lor augmētaꝝ ⁊ ascēdit in cor-

Videns aīa ꝙ ampli⁹ corp⁹
viuificare nō pōt omnē sang-
uinē trahit ad cor. et tūc mē-
bra efficiunt̄ glauca et frigi-
da hō anhelare nō pōt ꝛc̄. q̄uſ
ꝗ cor suffocat̄ ab eo. Quarto
temptat in cōplacētia sui. et
coronā diabolus homi ꝓmit
tit ac si diceret. ey ꝗ sanctus
es. paciēs es. mlta bona feci-
sti magnā habebis mercedē.
Et nitit̄ hoīez inducere in sup
biam spūs ꝛc̄. Quinta est ni-
mia occupatio circa res exte
riores volēs ea ordinare ⁊ ne
gligit ea q̄ salutis sunt aīe.

We ve

ve habitātib⁹ in
terra Apocali.
viij. Decimo per triplex ve in
telligit̄ triplex pctm̄ scz oris
cordis ⁊ opis. Ve ergo habi
tātib⁹ in terra ꝓpter peccatū
cordis ve ꝓpter pctm̄ orꝭ. ve
ꝓpter pctm̄ operis. Ve ꝓpter
pctm̄ cordis. Grego. Augu-
stiō angelorū epo. vj. dis. te-
stamētū d̄r Trib⁹ mōis cōple
tur oīe pctm̄ scz suggestione
delectatiōe. ⁊ cōsensu. Sug-
gestio quippe fit ꝑ diabolū.
delectatio ꝑ carnez. cōsensus
ꝑ spiritū. Primo serpēs cul-
pā suggessit. Eua velut caro
delectata ē. Adaz vero velut
spūs ꝯsensit. Cū malgn⁹ spi-
rit⁹ peccatū suggerit in men-
te: si nō delectat̄ pctm̄ nō est.
cū vero caro delectari cepit: tūc
pctm̄ incipit nasci. Si aūt ex
deliberatiōe ꝯsentit tūc pctm̄
noscit̄ ꝑfici. In suggestiōe se-
mē in delectatiōe nutrimētū.
in ꝯsensu ꝑfictio. Nullum em̄
pctm̄ est pctm̄ si nō est volūta
riū. xxxij. q. v. Sicut em̄. Et
nō putes ꝑuū fore pctm̄ cor
dis cū de pctō veniali d̄t ca-
nō. Vnū orariū. §. criminis.
xxv. dis. ꝙ veniale dū placet
fit mortale. Cogitatiōes ma
le. ſm Raynerū in pan. sunt
effectiue a ꝓpria voluntate.
Math. xv. De corde exeunt
cogitatiōes male. sed disposi
tiue sunt a dyabolo qui tales
imagies suggerit intellectui.
Beatus tho. prima scd̄e. i. q.
lxxiiij arti. viij. d̄t ꝙ cōsensus
in delectationez est mortale.
In vitaspatrū ait senex. Nō
pugna ꝯtra oēs malas co-
gitatiōes sed cōtra illā q̄ ca-
put ē. Itē invita spatrū. Ve-
stes īcluse in capsa ꝑibūt diu
retēte: sicut serpēs īclusus in
vasculo: sic etiā cogitationes
in mēte si nō facio implentur

Queritur

Vtrū hō merito ꝓ
pter vnū pctm̄ mortale eter-
nalit̄ dānet̄: Btūs tho in sū-
ma ꝯtra gen. li. iij. c. cxl. dicit
Qui peccat mortaliter: omīo
auertit̄ intētio volūtatꝭ ei⁹ ab
vltio fine. ideo hec pena eū ꝯ-
quit̄: vt oīno excludat̄ a ꝯse-
cutiōe finis illi⁹. Et illi⁹ q̄nqꝫ
cās assignat ibidē ī seq̄nti ca-
pitulo. Pria. post hāc vitā nō
remanet hoīs facultas adipi-
scēdi vltimū finē. Sz q̄ morit̄
ī pctō mortali ꝑdidit vltimū
finē. ꝰ eternalit̄ eo ꝑuat̄. Pro-
bat maiorez. Quia aīa req̄-
rit corp⁹ ad meritū: ī solo cor-
ꝑe meret̄. sz postq̄ fuerit a cor
ꝑe sepata: nō redit ad corp⁹:
vt ꝑfectionē acq̄rat. ergo eter
nalit̄ ꝛc̄. Scd̄a ratio. Qn̄ ali-
q̄ res ꝑuat̄ aliq̄ qd̄ est d̄ natu-
ra ipsi⁹: nō pōt illud rehr̄e: ni-
si ipa res resoluat̄ in ꝑmā ma
teriā. Res aūt spiritualis: vt
aīa angel⁹: nō pn̄t resolui per
corruptionē in aliquā ꝑiacētē
materiā vt iterū generent̄ idē
in specie. Si ergo priuat̄ aliq̄
qd̄ est d̄ natura ipsi⁹: optet ꝙ
eternalit̄ maneat talis ꝑuatō
Sed ordo ad vltimū finē est
de natura aīe ⁊ angeli. si ergo
a tali ordine cadit. ꝑ aliquam
culpā aut penā: talis pena et
culpa mā et eternalit̄. Tertia
ratio. Naturalis eq̄tas est vt
vnusq̄sqꝫ priuat̄ bono cōtra
qd̄ agit. ex h̄ em̄ reddit se ta-
li bono indignū. Iū ē ꝙ Qui
ꝯtra rempu. peccat: societate
reipu. ꝑuat̄ vel ꝑ mortez vel ꝑ
exiliū. nec attēdit̄ quāta mo-
ra tpis fuit in peccādo. sz q̄d
fit cōtra qd̄ peccat. Qui ergo
peccat ꝯtra eternū bonū debꝫ
illo eternalit̄ ꝑuari: q̄uis ꝑua
mora sit in q̄ peccauit. Quar
ta. apud diuinū iudiciū vo-
luntas ꝓ facto reputat̄. q̄ er-
go ꝓpter aliq̄ tꝑalez delecta-
tionez auersus fuerit ab vltio
fine q̄ eternalit̄ fruit̄ ⁊ posside
tur: ꝓposuit illud bonū tꝑale
eterno: ido magꝭ voluit frui il
lo tꝑali bono. ido ſm diuinū
iudiciū debꝫ puniri ac si eter-
nalit̄ peccasset. eterno pctō d̄-
bet̄ eterna pena Quinto sicut
se habet ꝑmiū ad bonos: sic
se debet hr̄e pena ad malos in
duratiōe. Sed ꝑmiū bonoꝝ
ꝓ tꝑali seruicio est eternū. er-
go et pena malorū debet esse
eterna. Ideo d̄r math. xxv.
ibunt hij in suppliciū eternū.
iusti aūt in vitam eternam.

We ꝓpter pec-

catū oris quid qd̄ corde ꝯce-
pit ore loquit̄. ⁊ venenū ꝯcep-
tū in alios trāsfundit. Dn̄s in
euāgelio math. xij. et assumit̄
in Canōe. Quociēs. xxij. q. v.

De q̄libet verbo ocioso optet
reddere rōez ī die iudicij: mul
to magis de ṽbis malis. in ho-
nestis. detractorijs. maledicis.
mēdacibus: ⁊ generalit̃ quicūq̄
aliud loquit̃ aliud facit. Ēn
ecc̄i. ij. Ve duplici corde. ⁊ la-
bijs scelestis. et manibus male-
faciētibus. et pctōri terrā ingre
dienti duabus vijs. Rayner⁹
de remissiōe pctōꝝ. c. v. sic ex-
ponit. Ve duplici corde. qui
aliud gerūt in corde: aliud in
ore. vl' aliō in ore: aliō in ope.
Vel sic. Ve duplici corde. q̄
accedit ad deū: et seruit ei: nō
ꝓpter deū: sed ꝓpter cōmodum
tpale. sicut q̄dā religiosi. Vel
sic Ve duplici corde. q̄ credit
ore. corde aūt ⁊ ope nō credit
Ad titū. Cōfitent̃ se nosse deū
factis aūt negāt. Vel sic. Ve
duplici corð q̄ meritū suū ðt:
pctm̄ vero abscondit. Glo. or.
eternaliter dānabunt̃ nisi pe-
niteāt. ¶ Sequit̃ pctōri ter-
rā ingredicti duabus vijs. Ra-
ban⁹ in glo. Duabus vijs ingre
dit̃ terrā. q̄ facit mala: et spe-
rat vl' q̄ carnis sectat̃ opa: ⁊ pu
rat se scrificationē spūs pfice
re vel q̄ q̄ ad exteriora gradit̃
viā paradisi. ⁊ q̄ ad interiora vi
am inferni: Ore peccat q̄ mē-
tit̃. Sapiētie. j. os qð mētit̃.
occidit aīaz suā. Pena ei⁹ est
in stagno ardēte igne et sulfu-
re. Apocal'. xxj. Ore peccat q̄
maledicit. tales amittūt reg-
nū dei. i. ad cho. vj. Neq̄ ma
ledici regnū dei possidebunt.
Maledict⁹ sit ille q̄. maledi-
xerit tibi. Gen̄. xxvij. Nō deo
Leui. xxiiij. Qui blasphmaue
rit nomen dn̄i morte moriat̃.
Nō parentibus. Leui. xx. Qui
maledixerit patri suo aut ma
tri morte moriat̃. Ore peccat
q̄ murmurat. i. corit. x. Neq̄
murmurauerit̃s sicut q̄dā coꝝ
murmurauerunt et pierūt ab
extremiatore. s. angelo. xxiiij.
milia et septingēti. vt3 nūeri.
xvj. Aliq̄ ꝯtra aurā aliq̄ ꝯtra
infirmitatē et sic de alijs. Ore
peccat q̄ detrahit ꝓximo suo.
talis hōicida est diuino iudi-
cio. vt3 in Canōe. hōicidioꝝ.
de pe. dis. i. Detractor tot cō-
mittit pctā mortalia: q̄t h3 au
diētes cū detrahit. illū cui de
trahit in cordibus illoꝝ ð peni.
distinctiōe. i. Si boni sunt ex
tollunt̃ si mali gaudēt ð socio
Ore peccat q̄ loquit̃ ṽba im-
pudica. Sicut q̄dā cū op⁹ nō
valeāt pficere: loquunt̃ sicut
equi antiq̄ hinnūt cu3 amplu⁹
nō valēt. Tales sūt mulieres
loq̄ntes aut cātātes impudi-
ca. Eccī. ix. Cu3 saltatrice ne
sis assidu⁹. colloq̄ū ei⁹ q̄si ig-
nis exardescit. j. cho. xv. Cor
rūpunt bonos mores colloq̄a

praua. Apl's ad ephe. v. ðt h̄
mal̄e stultiloq̄u3. ⁊ q̄ tal's ē (vt
ðt ibidē) nō h3 hereditatē ī re
gno xp̄i. Ore peccat qui fabu
las refert: aut scurrilibus ora
chinis dissoluit Talis pc̄cat (vt
ðt Gre. in om̄e.) nō ociositate
s̄moīs: s3 crimiositate regule
Reymē tzuo ratē gebē: sprich
We. ꝓpter vortpa s3
peccatu3
opis Jaco. j. pctm̄ cū ꝯsūma
tu3 fuerit corde. ore ope: gn̄at
mortē. s. aīe. qr deu3 q̄ est vita
aīe ab ipo excludit. Hoc ide3
Ezech. xviij. Aia q̄ peccaue-
rit moriet̃ Glo. nō abolitione
substantie s3 ab ea remoto qui
ðt. ego sum vita Nota malu3
pcti mortalis p̄mo excecat ho-
minē Sophonie. j. Ambula-
būt vt ceci. qr dn̄o pc̄cauerūt
glo. or. qr pdiderūt lumē ṽtu
tū. ibūt vt ceci: nō inuenietes
locū pnie. Tales dicere pn̄t il
lð Thobie. v. Quale gaudiū
mihi ē q̄ lumē celi. i. xp̄3: nō vi
deo. Jðo dn̄s ait ioh. xij. Am
bulate dū lucē h̄etis. s. inocēti
a3 vite. ne vos tenebre ꝯphen
dant Qui ambulat in tenebris
nescit q̄ vadit. vn̄ ðr ꝓuer. iiij
Via ipioꝝ. tenebrosa. nesciūt
vbi corruāt. Scðo oia bōa o
pa mortificat. Ezec. xviij. Si
auerterit se iust⁹ a iusticia sua
⁊ fecerit iniq̄tatē. s3 oēs abo
minatiōes q̄s opari sol3 ipi⁹:
nūq̄ viuet. oēs iusticias eius
q̄s fecerat nō recordabunt̃. in
pctō suo moriet̃. Dicis forte
Ad q̄d ergo v3 op⁹ bonum in
pctō factū. Hic nota quatuor
Prio opa facta ī pctō morta
li mortua sunt scðo nūq̄ reui
uiscūt. Tertio aliq̄ mō ꝓsunt.
Quarto opa facta ī caritate:
mortificata p sequēs mortale
pctm̄: reuiuiscūt p penitētia3
aut p ꝯtritione3 de ipis pctis
Prio opa factā in pctō morta
li mortua sūt. primo iðo. qr ca
rēt debita opatiōe. s. ṽtute me
rendi vltim fine3 g̃ mortua sūt
Scðo ideo. vita opū ꝓcedit
ex vita opantis S3. hō exn̄s ī
pctō mortali: mortu⁹ ē. vt3 e-
zec. xviij. ergo nc̄ opa ei⁹ viua
ēe pn̄t. Hec. b. tho. iij. scn. dis.
xiiij. ar. iij. Scðo opa facta in
pctō mortali nūq̄ reuiuiscūt.
Prio ideo. si possēt viuificari
essēt aliq̄ mō meritoria ī potē-
tia ex h̄ seq̄ret̃ q̄ aliq̄s sine ca
ritate pt mereri vita3 eternā.
qð ē ꝯ aplm̄. j. corint. xiij. Se
cūdo qð reuiuiscit: pri⁹. vixit
vt3 ṽtute dictiōis. S3 opa in
pctō mortali: nunq̄ vixerunt.
ergo non pn̄t iteru3 reuiuisci.
Tertio opa facta ī pctō mor-
tali aliq̄ mō ꝓsunt. Prio va-

lēt ad collationē boni tp̱alis.
August. Nullū bonū māet ir
remūeratū. Scd̄o ad diminu
tionē pene eternalis. vn̄ Pe/
trꝰ de tharē. sup̱. iiij. sen. dis.
xiiij. ar. ij. q. i. dt ꝙ nō diminu
unt penā iaz debitā ꝓ p̱stinis
pctis: nec q̄ ad acerbitatē: nē
q̄ ad eternitatē sed diminuūt
penā debendā in quā potuissz
hō incurrisse. qꝛ ex omissiōe il/
loꝝ bonoꝝ: aliq̄ mala fierēt q̄
augmētarēt eius penā. qd̄ sic
nō fit. Quarto op̱a bona fac/
ta in charitate: mortificata p̱
sequēs pctm̄ mortale: reuiui/
scūt p̱ penitētiā. Illud. ꝓbat.
b. Tho. iiij. sen. dis. xiiij. ar. iij.
q. iij. dupliciter. Prio sic plus
pōt gratia q̄ȝ culpa. sed culpa
mortificat op̱a bona et viua.
igit̄ gratia pnie viuificat mor
tua. Scd̄o sic op̱a facta in ca
ritate digna erant remunera
tione eterna. sed ꝙ nunc non
remunerent̄: ideo est. qꝛ nō per
seuerāt in gratia. si ergo p̱ pe/
nitētiā hō resurgit in gratiaz:
dingnū est vt op̱a prius facta
in grā remūerent̄. ergo ⁊ ipa
reuiuiscūt post ꝯtritionez aut
pniaz. Tertio culpa mortalis
aīaz instabilem facit. vn̄ Tre.
i. Pctm̄ peccauit iherusalē. i.
aīa fidelis: ꝓpt̄ ea istabilis fac
ta est Glo. oꝛ. q̄si diceret anīa

ꝓ pctō ifidelitatꝭ p̱ diuersa vi
cia reptat̄ que supra petrā. s.
xp̄z nō fixit gressus suos. Ta/
les sunt equi frenati a diabo/
lo quocunq̄ȝ voluerit equitat
eos: et libenter euz sequūtur.
Sic cogitāt. iam semel ꝯmisi
sti hoc pctm̄. fac frequēter. sa/
cia appetitū. qꝛ vna et eadem
est confessio. Sapiens Ecci.
xxi. Fili mi peccasti: ne adijci
as iterū: sed de p̱stinis depre
care vt tibi dimittant̄. Quar/
to libertatē tollit et seruuz fa/
cit. Johan. viij. Amen amen
dico vobis quia om̄is q̄ facit
pctm̄: seruus est pcti. seruus
aūt nō manet in domo ineter
nū. filiꝰ aūt manet ineternuz.
vn̄ Jere. xvi. Seruietis dijs
alienis q̄ nō dabunt vobis re/
quiez nocte ac die. Qui em̄ h̄
diabolo seruierūt in culpa: in
futuro saruient. i. subijcient̄ ei
in pena. Qui aūt deo seruiūt:
veri filij ⁊ liberi erūt. Ideo dꝛ
ioh. p̱mo. Quot quot aūt rece
perūt eū dedit eis potestē fi/
lios dei fieri his q̄ credūt ī no
mine eiꝰ. Quinto faciez dei a
nobis auertit. Isa. lx. Ecce nō
est abbreuiata manꝰ domini
vt saluare nequeat neque ag/
grauata auris eius vt non ex/
audiat. sed iniquitates vestre
diuiserunt inter vos et deum.

⁊ pctā vr̄a abscōderūt faciem
eiꝰ a vobis ne exaudiret. Ma
nus em̄ vr̄e pollute sunt san/
gine labia vr̄a locuta snut mē
datiū. et lingua vestra iniqui
tatē fat̄. Nō est q̄ inuocet iu/
stitiaz neq̄ȝ est q̄ iudicet vere.
Cōceperūt laborē et pepere/
rūt iniq̄tatē telaz aranee tex/
uerūt ⁊c̄. Isa. i. Cū extenderi/
tis manꝰ vestras ad orandū
auertā faciez meā a vobis et
cū multiplicaueritis orōnez
nō exaudiaz. Manꝰ em̄ ve/
stre sanguie ⁊c̄. Sexto aniaz
deformē facit. Trenoruz. iiij.
Denigrata est sup̱ carbones
facies eoꝝ. ptz h̄ in diabolo q̄
nihil p̄ter culpaz habet. bona
nature retiuit: et tm̄ adeo dif/
formis est (vt scribit. Cirillꝰ
ī li. de miraculis. scti Hiero.)
ꝙ nil penosius nil horribilius
eorū aspectu excogitari pōt.
Pociꝰ em̄ q̄libet hoīm flam/
mis ardentibꝫ se expōeret ar/
suꝝ q̄ȝ eoꝝ formarū ictu vniꝰ
oculi visiōe potiri Nota huiꝰ
exem̄ de nobili adultero q̄li/
ter formā suā p̱didit diabolo
apparente vt refert. Vincen
[illegible]us. Septimo aīaz occidit.
Ezech. xviij. Anīa q̄ peccaue
rit morieī ymo pctō ꝯmisso:
iā mortua est vt dꝛ. Jacob. i.
Taliter mortua est quia vitā

grē p̱didit q̄ p̱stantior est vi/
ta nature. qꝛ vita nature dat̄
esse creature in se sed vita grē
dat̄ esse creature in deo. Octa
uo penam dāni incurrit: q̄ hō
eternaliter seperat̄ a deo ⁊ ab
om̄ibꝫ electꝭ. Crisos. sup̱ illud
math. vij. Excidet̄ et in ignez
mittet̄ dt Pōamꝰ aū oculos
quāti doloris est excludi ⁊ p̱i
ci a regno celoruz. qꝛ vt mihi
videt̄ illud grauius est q̄ȝ ge/
hēna. Due sunt pene. excidi
et in ignē mitti. Noui ꝙ pluri
mi solū p̱timescunt gehēnaz.
ego ꝓ illiꝰ amissionez glorie
amariꝰ q̄ȝ iehēne dico suppli/
ciū: res est iehēna et horibile
suppliciuz tm̄ simile aliq̄s po/
nat iehēnas: nihil tale dictu/
rus est: q̄le ab illiꝰ luce ꝓpelli
⁊ eximi. nō esse cū xp̄o: ⁊ odio
haberi a xp̄o. Vn̄ propheta.
Isa. xxx. Nō remāebit de fra
gmētis eiꝰ testa vt parū hau/
riat̄ aque de fouea aut porte
tur igniculus de incendio. a q̄
misicordie. ignis amorꝭ No/
no. penā sēsꝰ in cuerrit ⁊ quā
to maior fuit delrctatō in cul
pa: tāto maior cruciatus erit
i pena. Plus pene patiet̄ mo/
riēs cū decē pctis mortaebus
q̄ȝ q̄ cū vno tm̄. licz pena dāni
sic ⁊ eq̄lis. Vn̄ Apoca. xviij.
Quātū se glorificauit: ⁊ in de

duplicate ei duplicia. tormē-
tuȝ in corpe. luctū in aīa. Ro-
ta exēm de illo q̄ nō fuit ad ho
raȝ in purgatorio: et putabat
se fuisse cētū annis. Decimo i
fimū locū pctm̄ mortale i xp̄i-
ano i inferno tenet ⁊ crudelis-
simuȝ. Uñ Cirillus in libello
de miraculis sancti hiero. di-
cit Nā cū oēs aie dānatoꝝ
in vno cōsistant penarū loco:
tū diuersis cruciant̄ penꝭ iux-
ta vicioꝝ q̄litates Tantū siq̄
dem differt inter xp̄ianoꝝ qui
ibi cruciant̄ ⁊ paganorum pe-
nas: vt paganoꝝ cruciamina
respectu eoꝝ que xp̄iani fal-
si ⁊ pctōres sustinēt sint quasi
nulla. Quāq̄ oīa ineffabilia
sint: nec a viuentibꝫ cogitabi-
lia. ⁊ dignū est. nā illi grāz dei
in vacuū receperūt: nec volu
erūt a pctis corrigi: sacris cō
tinue vociferantibus scriptu-
ris: pro nihilo reputauerunt:
Math. x. Remissius iudiciū
erit terre sodomoꝝ in die illa
q̄ huic ciuitati q̄ vos nō au-
dierit. Ue ℊ ꝓpter pctm̄ ogis

Eve ve

v habitātibꝫ inter
ra Apocal. viij.
Undecio p triplex ve pōt in-
telligi triplex modus peccan-
di scȝ in deū. in ꝓximuȝ. in se-
ipsum. Ue ergo ꝓpter pctm̄ in
deuȝ. ve ꝓpter pctm̄ in proxi-
mū. ve ꝓpter pctm̄ in se ipsū.

Ve ꝓpter pec-
catū in deū. Debet homo deo
amorē. honorē et subiectionē.
Uñ q̄n ab his aut aliquo isto
rum deficit: in deum peccat.
Pˀo debet deo amorē. Aug.
libro de spiritu et aīa. Miser
ego quantū diligere deberem
deū meū. qui me cū nō eraȝ fe
cit. cū pieraȝ redemit nō eraȝ
et de nihilo me fecit. nō lapi-
dem. nō arboreȝ non aliq̄d de
animalibꝫ. sed hoīeȝ me vo-
luit esse. dedit viuere sentire.
discernere. reduxit me de exi-
lio. redimit me de seruitio. vo
cauit me nomie suo vt memo
riale suū semꝑ esse apud me.
A christo em̄ christianus vo
cor. Si quererez a te. diligis
deū (ait Grego.) tota fiducia
rūderes. diligo. Sȝ audi q̄d
scriptū est ioh. xiiij. Qui habȝ
mādata mea et seruat ea ille
est q̄ diligit me. Idē iohānes
in canonica. Qui dicit se dili-
gere deū: et mādata eius non
custodit: mēdax est. Mendax
partem habet in stagno ardē-
te igne ⁊ sulfure. Apoca. xxj.
Ideo dicit Grego. Probatio
dilectionis est exhibitio ogis

Nunq̄ est amor dei ociosus.
operat̄ eniȝ magna si est si aūt
operari renuit: amor dei nō
est. Dilige ergo ex toto corde:
hoc est intētione. vt nulluȝ lo-
cuȝ inconfessione diuinitatis
relinquas errori. ex tota aīa
id est volūtate. vt nihil velis
cōtrariū ei. Ex tota mente. i.
memoria vt nil reminiscaris
quo minꝰ de deo sentias. Cō-
tra amorē dei est. De hoc dt.
b. tho. secunda scde. q. xxxiiij.
ar. ij. q̄d est maximū peccatū.
tali rōne. Optimū opponitur
pessimo. viij. ethicoꝝ. Sȝ odi-
um dei opponit̄ deo et dilecti
oni eiꝰ ergo. ⁊c. ¶ Scdo de-
bet homo deo honoreȝ. cōtra
hoc faciunt illi quoꝝ deꝰ ven-
ter ē vt dt aplus. Quoꝝ deus
seu idolum pecunia est. quoꝝ
deus voluptas est. et genera-
liter quicūq̄ aliquā creaturā
plus deo diligunt deū blasp-
hemāt. De blasphemia dt. b.
tho. scda scde. q. xiiij. ar. iij. q̄
est grauissimū peccatū. Uñ.
Isa. xviij. dicit dn̄s Ite ange
li veloces ad genteȝ conuulsam
et dilaceratā: ⁊ ad populū ter
ribilem. Ubi dicit glo. Nihil
horribilibꝰ blasphemia: q̄ po-
nit in celū os suuȝ. oē pctm̄
cōparatuȝ blasphemie leuius
est. ¶ Tertio debȝ homo deo
subiectioneȝ. cōtra hoc faciūt
oēs qui nolunt deo et eius
vicarijs subijci: aut p̄sumen-
tes de sua perfectione. aut su-
perbiētes de sua scientia. di-
uicijs. potentia ⁊cȝ. Tale
peccatū dr̄ infidelitas. q̄les
sunt iudei. heretici. gentiles.
et aliq̄ mali xp̄iani. De in fi-
delitate dt. b. tho. scda secūde
q. i. ar. iij. q̄ est maximū pec-
catū. Uñ dn̄s. Job. xvj. Si
nō venissȝ ⁊ eis locutꝰ fuissez:
pctm̄ nō haberēt. Nūc aūt ex
cusationē de pctō suo nō ha-
bēt. scȝ infidelitatꝭ. Illa sunt
grauissima. q̄ cōdependent. q̄
vnū hȝ nec alio carere potest.

Ve ꝓpter pec-
catū in ꝓximū. Debet homo
proximo suo iusticiaȝ. quādo
ab hac deficit: peccat in eum.
Ideo ait dn̄s math. vij. Que-
cūq̄ vultis vt faciunt vobis
hoīes: facite ipis. Et ergo il-
le peccat in proximum. qui ei
damnuȝ corporis et anime in
fert aut fauet. Ergo homicide
peccant in proximū: eum cor-
poraliter necātes. Ergo rap-
tores peccant in proximū. eū
dānificātes. Ergo fures pec-
cant in proximum: bona eius
furantes. Ergo potētes pec-
cant in proximum qui bona

eiꝰ extorquent perpotentiaꝫ:
aut quocūq̄ modo ei damnū
in corꝑe aut in iumentꝭ aut in
bladis aut quibuscūq̄ posses
sionibꝫ inferūt aut īferri ꝑmit
tunt. In aīaꝫ ꝓximi peccat: q̄
ei malū exemplū p̄bet scādali
dans ei occasioneꝫ ruine. ait
dn̄s math. xviij. Qui scādali
sauerit vnū ex his pusillis q̄ i
me credūt: expedit ei vt suspē
dat̄ mola asinaria i collo eiꝰ:
⁊ dimergat̄ in ꝓfundum marꝭ
Ve homi illi ꝑ quē scādaluꝫ
venit Hiero. Qui scādalisat̄
paruulus est. maiores eñ scā
dala nō admittūt. Hugo suꝑ
math. xviij. Est duplex scāda
lum actiuuꝫ ⁊ passiuū. ⁊c̄. In
animā ꝓximi peccat q̄ euꝫ ad
malū inducit. Prouer. i. Fili.
mi. si te lactauerint peccato
res: ne acquiescas eis si dixe
rint ⁊c̄. In aīaꝫ ꝓximi peccat
q̄ ei detrahit. talis vt homici
da est. de pe. dis. i. homicidoꝝ.
In aīaꝫ ꝓximi peccat q̄ ei ma
ledicit tales (vt ait aplus). j.
corinth. vi. regnū dei nō possi
debūt. In aīam ꝓximi peccat
q̄ odiū ꝯtra eū corde gerit ta
lis homicida est de pe. dis. i.
homicidioꝝ. In bona ꝓximi
et ꝑ ꝯn̄s in ꝓximū peccat q̄ ꝑ
se aut ꝑ suos eū damnificat:
aut dānificare facit aut ꝑmit
tit aut nō corrigit. etiaꝫ q̄ euꝫ
aut mēsura aut libra aut fal
sificatione quacunq̄ decipit.

Ve ꝓpter pec-

cū in seipsum. Sibiipsi debet
quis mūditiā ⁊ ordinationeꝫ
sub regimine rationis. Ideo
quando ab his deficit. peccat
in seipm̄. Primo debꝫ sibiipsi
mūditiam tā corꝑis q̄ȝ anime
Ideo applus d̄t. i. corith. vj.
Omne peccatū quodcunq̄ fe
cerit homo extra corpꝰ est. q̄
aūt fornicat̄ peccat in corpꝰ
suū scꝫ debilitando ⁊ ad mor
tem destinādo. Hiero. loquit̄
de diuitibus ⁊ nobilibus in h̄
mūdo vt refert eusebius. Lu
dos. coreas. hastiludia. ebrie
tates. magna conuiuia. delica
ta fercula. suis alternatim ex
hibēt sodalibꝫ. mulieres ad
suā voluptatē explendā suffi
ciēter habere laborant. Sed
ve miseri quid facitis nec ag
noscitis corpꝰ añ tꝑis destrui
tis et aīnaꝫ interficitis. Vñ
infirmitates et mors tā intē
pestiua nisi ex nimia ciborum
crapula ⁊ copia ⁊ frequēti vsu
mulieꝝ. deuꝫ deludere credi
tis. certe deluditis vosmetip
sos corpus simul cū aīa de
struitis. Ideo gaudete ⁊ iocū
damini et letamini in h̄ bre

uissimo tꝑis spacio qd̄ habe
tꝭ: vt post modicū cū diabolo
sine fine lugeatis. Quid facie
tis: Frequētissime vestimen
ta polietis: ne forte vestra di
spereat nobilitas: nec sit qui
vos accedat: vt in inferno ve
recūdiā accipiatꝭ et ꝯfusionē.
vbi ꝯuiuia. vbi delicata fercu
la. Epulamini ⁊ inebriamini
nō. eñ post mortē facietꝭ. sed
cū diuite q̄ cottidie epulabat̄
splēdide in tormētis gehēna
libus guttā aque minimā op
tabitis: nec habere poteritis.
Agite solacia vr̄a in luxuria.
explete voluptates. seminate
in corruptione vt de corrupti
one colligatis duraꝫ sniaꝫ: q̄ȝ
dabit ille iustus iudex in mag
no iudicij die dicēs. Ite male
dicti i ignē eternū: q̄ p̄paratꝰ
est diabolo ⁊ angelis eiꝰ. Re
fert vincentius in speculo hi
storiali ꝙ cuidā sanctō viro ap
paruit aīa cuiusdam mortui
in spē cuiusdaꝫ monstruosi a
inmalis. nam aures et cauda
erāt asini. cetera aūt vrsi. Cū
q̄ ille territꝰ fugerꝫ. clamauit
monstruꝫ dicēs. Noli timere.
hō fui sicut tu es: sꝫ q̄r bestia
liter vixi et in carnalibꝫ viciīs
fui immersus. post mortē talē
spēm tenere merui. Req̄siuit
senex. nomē Rn̄dit spūs. Be
nedictꝰ suꝫ noīe: sꝫ maledictꝰ
re. Req̄siuit Penā. Rn̄t spūs
Vsq̄ i diē iudicij ꝑsqualētia
loca et fedita ꝑtrahora demo
nibꝫ: sꝫ post extremū iudiciū.
corpꝰ meū ⁊ aīa mea simul:
irremediabilibꝫ doloribꝫ cru
ciatꝰ sine spe alicuius gaudij
sum passurꝰ. Et cū h̄ dixisset
venerunt aīalia teterrima q̄
si vrsi: ⁊ eū rapuerūt nec vltra
apparuit. Ve ergo illi q̄ pec
cat in seipm̄. ¶ Scd̄o debet
sibiipsi hō ordinationeꝫ sub
regie rōis. ita ꝙ ratio sit dn̄s
et nō suauitas. aīa sit dn̄s nō
corpꝰ. Sꝫ nō est in bonis sal
tē fedus inter hec duo. Quia
aplūs d̄t. Caro ꝯcupiscit ad
uersus spm̄: ⁊ spūs aduersus
carnē. Caro vult hic epulari:
gaudere: dormire ⁊ vti volup
tatibꝫ. Ratio autē dissuadet
aliō futuꝝ d̄t esse gaudiū ⁊c̄.
Grauē hꝫ aīa sui itinerꝭ sociū
q̄r. ꝑ. corpus illud corriptibile
sepe decipit̄. ymo ꝓpter amo
rē eiꝰ voluptarie i malū eū se
q̄t̄ Btūs tho. suꝑ illō i s̄mōe
Multi sunt vocati: pauci ꝟo
electi: tale refert exm̄. Duo e
rāt socij: quoꝝ vnꝰ erat sapi
ens. alter stultꝰ: q̄ ꝑ viā ꝑgen
tes stultꝰ voluit ire ꝑ viā pla
nā ⁊ methadū: sꝫ minꝰ securā.
aliꝰ ꝑ laboriosā ⁊ securā ⁊ diū

sapiens assēdiret stulto: capti mittunt᷑ in carcerē. Et dū̄ sapiēs diceret stulto. p te icurrimus h malū̄. qꝛ noluisti mihi ꝯsentire. Rñt stultus: ꝓpter te patimur qꝛ mihi ꝯsentire non debuisti: cū̄ me stultū̄ sciuisti. Cū̄ aūt pñtati essent regi iudici: data ē sentētia vt ambo morerent᷑. qꝛ sapiēs stulto assēsit. ⁊ quia stultus sapienti nō credidit. Sic deus iustus iudicabit corpus et animaꝫ.

Ve ve ve

habitantibus in terra Apoc. viij. Duodecio pōt exponi triplex ve de triplici mō peccandi in deū̄. s. i patrē. i filiū̄ i spm̄ sanctū̄. Ve ḡ ꝓpter pctm̄ in patrē ve ꝓpter pctm̄ in spm̄ sanctū̄. ¶ Ve ꝓpter pctm̄ i patrē. Beat⁹ tho. scd̄a scd̄e. q. xiiij. ar. iij. Idē sup ꝺm sniaꝝ. dis. xliij. ar. i. ōt Oē pctm̄ aut ꝯmittit᷑ p impotētiā aut p ignorātiaꝫ. aut p maliciā. Si p impotētiā: ē pctm̄ i patrē. si p ignorātiā: ē pctm̄ i filiū̄. si p maliciā: ē pctm̄ in spm̄ sctm̄. Patri i diuinis attribuit᷑ potētia. q̄ ergo pēcat ex isirmitate: nō valēs resistere tēptatiōis vehemētie dꝛ in patreꝫ peccare: cui poña attribuit᷑ et talis hꝫ excusatiōeꝫ pctī sui: ⁊ remissionis causaꝫ vl' in pte vel in toto. Ideo dñs ait. Spirit⁹ qdeꝫ ꝓmpt⁹ ē: caro aūt ifirma Dicit forte aliq̄s. Audio cuꝫ h ō tēptat᷑ ⁊ peccat. nō grauit᷑ peccat. Dōm nēo tm̄ tēptat᷑: aut tā vehement᷑: vt cogat᷑ facere malū̄. vñ Apls̄. i. ad cori. x. Fidelis de⁹ q̄ nō paciet᷑ vos tēptari sup id qd̄ potestis: sꝫ faciet cū̄ tēptatiōe ꝓuētū̄ vt possitis sustinere. Glo. or. Fidelis de⁹. i. ver⁹ in ꝓmissis: nō patiet᷑ vos tēptari: cohibēs ipetū̄ tēptatiōis. eo ꝙ ipe est ꝓtector suoꝝ electoꝝ: vel cadere nō sinit: vel casos erigit: dādo ꝟtutis augmētū̄. Nā q̄ facit diabolo licentiā tēptandi: ipse dat tēptatis suā̄ misericordiaꝫ vel gratiā̄ ⁊ ꝯstantiaꝫ. ne deficiāt. Permittit aūt de⁹ tēptari hoīeꝫ. vt ꝓbet᷑. vñ Sapiēs Ecci. xxvij. Vasa figuli ꝓbat fornax. sic hoīeꝫ iustum tribulatio tēptatiōis. vl' vt in humilitate seruet᷑. sic de aplo legit᷑ ij. cor. xij. Ne magnitudo reuelationuꝫ extollat me: dat⁹ ē mihi stimul⁹ carnis mee angel⁹ sathane ⁊c̄. Tertio vt talis sit exm̄ paciētie. sicut de thobia ⁊ iob legit᷑. vl' vt hoīeꝫ ad deū̄ ꝯuerti cōpellat. Gre. Mala q̄ nos h ꝓmūt: ad deū̄

ire ꝯpellūt. Vl' vt hō coroñet᷑ si victor fuerit. Jac. i. Btūs vir qui suffert tētationeꝫ ¶ Tres facio questiunculas. Prio q̄re diabolus tēptat: Secūdo quomō tēptat. Tertio an semel vict⁹ ab hoīe: itēꝝ accedat ad eū̄ tēptādo: Ad pmaꝫ ōt. b. tho. pte. i. q. cxiiij. ar. v. ꝙ triplex ē cā̄. s. malicia. supbia. inuidia. Malicia. Aug. sup Geñ. ad lr̄aꝫ ōt. Diabolus oīno d salute sua desperauit: ideo nō timet etiā̄ qd̄cū̄qꝫ malū̄ ꝑpetrare. Supbia. sic boni angeli mistrant deo determinate i salutē hoīꝫ. sic demōes i dānatiōeꝫ hoīꝫ: ꝯtra deū̄ supbiēdo. Aug. sup Geñ Odiū̄ qd̄ ꝯceperūt in suū̄ creatoreꝫ: ad huc exercēt totā̄ sic creaturaꝫ pro posse subijcere nitunt᷑. Inuidia. qꝛ nō fauēt homi salutē quā̄ ipi amiserūt. ideo cōtra hoīes surgūt: ipos tēptando: et in salute eoꝝ impediāt Ad Scd̄aꝫ dicit. b. tho. scd̄o sen. dis. xxj. ar. i. ꝙ diabol⁹ tēptando hoīem tenet tres modos. Prio tēptat pulchritudine: alliciēs ꝯcupiscētiā Geñ. iij. Vidit mulier lignū̄ ꝙ esset pulchrū̄ ⁊c̄. Scd̄o ꝓmittēdo dignitatē aut honorē. sic tēptat auaros. sic ait Eue vbi s. Eritis sicut dij: sciētes bonū̄ et malū̄. Tertio abicit timoreꝫ: negādo penā̄ eternā̄. qd̄ q̄daꝫ credūt: vt eo liberi⁹ peccēt. sic ait ad euā̄ Nequaq̄ moriemini. sꝫ mēdax ē ⁊ pat᷑ ei⁹ ⁊c̄. Ad tertiā̄ ōt b. tho. pte. i. q. cxiiij. ar. v. Demō qñqꝫ recedit a q̄ supat⁹ est ⁊ qñqꝫ ad eū̄ redit. Hiero (vt refert eusebi⁹) ait. Solēt demōes saucij validius resurgere: et mutata arte grauius impugnare. Sed nō semp post victoriaꝫ accedere ausus est Prio ratiōe diuine clemētie. eum ꝓhibēs: exm̄ de porcis q̄s nō potuerūt ingredi: nisi habita licentia. Scd̄o ratiōe supbie diaboli et verecūdie. Ambro. sup lucā̄ ōt Diabol⁹ infestare formidat eum quē frequenti⁹ resistere cōspicit. Tertio rōne hūane impotētie. vñ. j. cori. x. Fidelis de⁹ q̄ nō paciet᷑ vos temptari ⁊c̄.

Ve ꝓpter pec-

catuꝫ in filiū̄. Filio in diuinis attribuit᷑ sapientia. Qui ergo peccat ex ignorātia: peccat in filiū̄. qꝛ sapiā. Et iteruꝫ habet causaꝫ remissionis si penitet. vñ hereticus: putans se bene credere: ⁊ manēs vsqꝫ in fineꝫ in sua heresi dānat᷑: cū̄ habꝫ a q̄ discere pōt viā̄ salutis Sic aplus. j. ad. thi. j. se ait. Pri⁹

blaphem⁹ fui ꝛ ꝑ secutoꝛ ꝛ cō
tumeliosus: sed misericoꝛdiā
dei ↄsecut⁹ suꝫ qꝛ ignoꝛās fe-
ci in in credulitate. ¶ Hic ali
q̇d dōm ē de ignoꝛātia. q̄ et q̄
nō excusat. Ignoꝛātia est tri
plex. scꝫ bona. i dꝛn̄s ꝛ mala.
vt pꝫ. xxxviij. dis. q̄uis. Igno
rātia bōa ē eoꝝ q̄ dāt occasio-
nē peccādi: q̄ meli⁹ est nescire
q̄ꝫ scire. vtꝫ i canōe. q̄uis. vbi
s̄. Bonum ē nescire ludere ad
taxillos. coꝛeisare. artes ꝓhi-
bitas ꝛc̄. Ignoꝛātia i dꝛn̄s ē i
his i q̇bꝫ nihil interest ad reg-
nū dei an sciunt̄ an nesciuntur
xxij. q. ij. In q̇bꝫ Ignoꝛantia
mala ē qn̄ ea q̄ dei sūt ꝛ neces-
saria ad salutē ignoꝛant̄. talis
ignoꝛās ignoꝛabit̄ vtꝫ. xxxviij
dis. Qui ea. Talis ignoꝛātia
est mater cunctoꝛū erroꝝ. vt.
xxxviij. dis. Ignoꝛātia. Et ta
lis est multiplex: Est Ignoꝛā
tia simplex: vera: ꝛ nō simula-
ta. in hac peccantib⁹ est ꝑcen
dū. xj. q. iij. excellētissim⁹ Ig
noꝛantia ꝓbabilis. q̄ scꝫ ꝓba-
ri pōt se ignoꝛasse. q̄ excusat a
tāto: sed nō a toto: qualis dꝛ.
q̇ peccare dꝛ i filiū. i. q. j. Si
q̇ a simoniacis. Aug. in libꝛo
questionuꝫ dt. et habet̄ in ca-
nōe. Ideo ꝓhibet̄. xxxvij. dis.
Nō oīs ignoꝛans immunꝭ est
a pena. Ille ignoꝛās pōt ex-
cusari a pena q̇ qd̄ discerꝫ nō
inuenit. Illis auteꝫ h̄ ignosci
nō poterit: qui habētes a quo
discerēt: opaꝫ nō dederūt. Ig
noꝛātia crassa siue supina est.
qn̄ factū oīb⁹ publicū igno-
rat. que neminē excusat. sicut
iudei de xp̄o. ꝛ heretici de obe
dientia ecclesie. j. q. iiij. §. vl-
timo. ideꝫ. xx. dis. Si decreta
ꝛc̄. Ignoꝛantia affectata est.
qn̄ q̇s nō vult scire cū posset.
Ps. xxxv. Noluit intelligere
vt bn̄ ageret. Illa nūq̄ꝫ excu-
sat ymo pctm̄ aggrauat. De
hac dꝛ. §. vltio. xxxij. dis. Ta-
les sunt q̇daꝫ q̇ nolūt audire
coꝛrectiones: aut verbū salu-
tis: vt eo liberi⁹ peccent. Ig-
noꝛantia iuris nō excusat: qd̄
hō tenet̄ scire de iure: si cōtra
facit etiā ignoꝛanter: grauiter
peccat. vtꝫ in canōe Ecclesia.
§. Notandaꝫ. i. q. iiij. Alia est
facti: q̄ excusat. qd̄ em̄ factū ē
te ignoꝛante: nō videris ↄsen-
sisse: nec es i culpa: nisi postea
id appꝛobes aut ↄsentias.

Re ꝓpter pec-

catū in spiritūsanctū. Spiri-
tui sancto attribuit̄ bonitas.
Qui ergo pēcat ex certa mali-
tia nō ex ignoꝛātia: nō ex infir
mitate: peccat i spm̄ sctū. Ta
le pctm̄ nō remittit̄ nec in hoc

seculo neq̄ꝫ in futuro. i. nō ha-
bet causaꝫ remissiōis sic̄ alia.
duo pctā scꝫ in patrē ꝛ in filiū
qꝛ talꝭ nō pōt dicere ꝑce dn̄e
qꝛ ignoꝛanter aut impugnat⁹
grauit̄ peccaui. qꝛ ex ꝓpa pec
cat malicia. vn̄ de pe. dis. i. §.
hec ē. vbi dꝛ ꝙ illud pctm̄ ne-
q̄ꝫ hic neq̄ꝫ in futuro remittit̄:
si quis in eo vsq̄ꝫ ad finē ꝑse-
uerat. qd̄ ptꝫ ibidē in canōe.
pōt. de pe. dis. i. Btūs tho. se
cūda scd̄e. q. xiiij. ar. ij. et dn̄s
Hugo pastil. sup illud. Ecci.
iij. Coꝛ durū male hēbit in no
uissimo. ponūt sex spēs pcti in
spm̄ sctm̄. ¶ Pꝛima spēs pcti
in spm̄ sanctuꝫ est obstinatio.
Et ē qn̄ hō firmiter īheret ma
lo: nec miscdia nec iusticia fle
ctit̄ ad bonum. Est tale pctm̄
mētꝭ induratio faciēs impeni
tētē quē appꝛhēdit. ¶ Scdm̄
pctm̄ in spm̄ sctm̄ dꝛ ꝓ sūtio.
cū aliq̇s nimꝭ āpliat miscdiaꝫ
dei vt iusticiā dimiuat: dū scꝫ
ꝓsumit se gloꝛiā sine opibꝫ bo
nis ꝛ meritꝭ ꝓꝓꝛijs adipisci et
veniā sine pn̄ia. Tales sunt q̇
spē falsam hn̄t nec aliq̇d boni
faciūt. Dicit magister. iij. sen.
dis. xxvj. in pn̄cipio. Spes est
certa expectatio future btitu-
dinis ꝓueniēs ex dei gratia ꝛ
ex meritis nr̄is. sine meritꝭ em̄
aliq̇d sperare: nō spes: sꝫ ꝓsū-
tio dici pōt. q̇ ergo sperat: nec
opa bona facit: ꝓsūptiōeꝫ (q̄ ē
pctm̄ in spm̄ sctm̄) cōmittit.
¶ Tertiū ē impugnatio agni
te veritatis. scꝫ qn̄ aliquis ve
ritateꝫ fidei aut alias agnitā
impugnat: vt liberius peccet.
Tales sunt q̇ pctā palliando
ꝟtutes fingūt. q̇ dicūt supbiā
mūdiciā aut stat⁹ sui decētiā.
auaritiā ꝓuidētiā. luxuriā ca
ritatē. dolositatē pꝛudētiā. ꝓ-
sūptōeꝫ speꝫ. ꝛ sic de ↄsimilibꝫ
¶ Quartū ē inuidētia supna
lis gratie. cū aliq̇s nō solū in-
uidet ꝑsone ↄfratris: sꝫ etiam
gratie eius. aut crescēti inter
hoies ex q̄ oꝛit̄ odiū aliene fe
licitatꝭ. Sunt aliq̇ qui bona
ab alijs facta depꝛauāt: ymo
pctā dicūt. qꝛ ipsi talia facere
aut nō pn̄t: aut ꝓ malicia no-
lūt: ne tales melioꝛes ipis re-
putent̄. ¶ Quintū ē despera-
tio i culpa: q̄ speꝫ excludit re-
mittētis: vl' qꝛ talꝭ diffidit de
miscdia dei. sicut cayn et Ju-
das vtꝫ ad ro. ij. Nota despe-
rās habꝫ falsā opiniōeꝫ in q̄t-
tuoꝛ. Pꝛimo de miscdia dei.
qꝛ talis nō credit deū esse infi
nite miscdie. ↄtra quos legit̄
Isa. lix. c. Nō est abbꝛeuia-
ta man⁹ dn̄i: vt saluare neq̄-
at ꝛc̄. Amb. sꝑ illō luce. ij. Za
charias inplet⁹ spū sctō ꝓphe

tauit. dicit. Uide q̄s bon⁹ de⁹:
ꝛ facile indulgēs pctis. nō so-
lū ablata restituit: sꝫ etiā inspe
rata cōcedit. Nemo erḡ diffi-
dat: nemo veteꝝ ꝯsci⁹ delicto
rū desperet Nouit dñs muta
re sñiaꝫ: si tu nouerꝭ emēdare
delictū. Sile ō Ezechia. rege
iuda. Scōo desperās hꝫ fal-
saꝫ opiniōeꝫ de dei potētia qꝛ
nō solū putat deū nolle dimit
tere: sꝫ etiā nō posse. Talis er
rat in illo articl'o fidei Credo
in deū patrē oīpotentē. Cō
tra tales dꝛ. ij. parali. vj. Im
mēsa ꝛ inuestigabilꝭ ē mīscōia
tua sꝑ malicias hoīꝫ. Luce. i.
Nō erit inpossibile apud deū
oīe verbū. Tertō errat circa
sciaꝫ dei. qꝛ talꝭ putat deū ne
scire modū quo saluari possit
ps. cij. Quomō miseret̄ paẗ fi
lioꝝ. Quarto hꝫ falsaꝫ opinio
nē circa culpā snā. qꝛ estimat
suā maliciā excedere dei boni
tatē q̄ infinita est. Geñ. iiij. ait
cayꝫ Maioꝛ ē iniq̄tas mea q̄s
vt veniā merear. Ihero ī glo.
ibidē. Pctā pctis adijciēs de
sperat. q̄ ē illa blasphemia in
spm̄ sctm̄ q̄ nō remittit̄ in hoc
seculo neq̄ ī futuro. qꝛ putat
deū aut nolle dimittere: aut ñ
posse: aut īuideat saluti aīaꝝ
ꝛc. ¶ Sextū pctū ī spm̄ sctm̄
ē finalis impētētia. q̄ impor-
tat finale ꝓpositū nō pēitēdi.
iob. v. Est pctm̄ ad mortē: nō
ꝓ illo dico vt q̄s roget. Et est
pctm̄ mortale qō fit nō ex fra
gilitate sꝫ malicia ꝑdurās vſ
q̄ in finē. Aug. Hui⁹ pctī tā-
ta ē labes vt deū depcādo hu
militatē subire nō pōt. Ue er
go peccātibꝫ in spm̄ sanctū.

E Ue ue habitātibꝫ in ter-
ra. Apo. viij. Tre
decimo pōt expōit triplex ve
de triplici gñe pctī. scꝫ origina
lis. actualis et obmissiōis p̄ -
cepti. Ue ergo ꝓpter pctm̄ ori
ginale. ve ꝓpter pctm̄ actua-
le. ve ꝓpter obmissionē p̄cep-
ti. ¶ Ue ꝓpẗ pctm̄ originale:
qō a parētibꝫ trahit̄. Apl's ad
ro. v. Per vnū hoīeꝫ pctm̄ in
hūc mūdū intrauit. Glo. ꝑ a-
dam a q̄ ꝓpagati sum⁹: pctm̄
originale intrauit in hūc mū-
dū. Btūs tho. in q̄stionibꝫ di-
sputatis de malo. de pctō ve-
niali ar. viij. dt q̄ illō pctm̄ dꝛ
iniq̄tates. ps. xj. Bti quoꝝ re
misse sūt iniq̄tates. Ps. l. In
pctis cōcepit me mater mea.
Prio ideo. qꝛ ē multiplex pec
catū in ꝑuite et cā oīm seq̄ē-
tiū. Scōo qꝛ in eo fuit multi
plex difformitas: scꝫ. sup̄bia.
ī obediētia. gula. furtū ꝛc. De

h pctō dt b. tho. i. scōe. q. xxxj
ar. i. q̄ ſm fidē catholicā tenē
dū est q̄ pctm̄ p̄mi hoīs trāsit
originalit̄ sicut a radice in po
steros: ꝓpter qō mox natī de
ferunt̄ ad baptisma ad abluē
duꝫ. Et dicit ibidē in. v. ar. q̄
illō originale pctm̄ nō ītrasset
in mūdū ꝑ euā (q̄ sensualitati
cōpat̄) si adam nō peccasset.
Idē sꝑ. ij. sen. dis. xxxiij. ar. i.
dt q̄ illō originale pctm̄ nō se
quit̄ aliq̄ pena sēsibilis. qꝛ ni-
hil actualit̄ peccauerūt: sꝫ so-
lū carentia diuine visionꝭ. Qꝛ
ſmo ō origīali culpa ē q̄ ꝑ ba
ptismū delet̄. De baptismo et
ei⁹ forma aliq̄d ad pñs dicen
dū est ¶ Nota. c. Si q̄s ꝛ. c.
Maiores. extra de baptismo
et ei⁹ effectu. B. tho. sup. iiij.
ſñ. circa. v. dis. aliq̄s mouet q̄
stiōes. ¶ Pria An nō hñs or-
dinē possit baptisare. Dicēdū
Duo stꝭ in baptismate. s. nccī
tas et solēnitas. Ea q̄ sunt de
necēitate non pñt obmitti. ea
aūt q̄ stꝭ de solēnitate pñt ali-
qñ obmitti. Sic aq̄ q̄ ē de ne
cessitate nō pñt obmitti. Sꝫ
ō solēnitate ē ꝯsecratio aq̄ q̄ ī
casu nccītatꝭ pt obmitti. Sic
etiā nō hñs ordinē sacerdocij:
ꝑpe nccītatꝭ pt baptisare. Idē
ptꝫ ī canōe. Qō q̄dā. i. q. i. ꝛ ī
canōe. De nccītate. ō ꝯse. dis.
iiij. ¶ Scōa q̄stio. An dia co
n⁹ ex suo ordīe possꝫ baptisa-
re. Dōm q̄ nō. qꝛ nō est ꝓpri⁹
mister baptismi sꝫ sacerdos.
ipi⁹ tñ ē alios īstruere qualit̄
se ad diuia dñt hre. ō ꝯse. dis.
iiij. Cōstat. ¶ Tertia questio.
An nō baptisat⁹ possit bapti-
sare. Dōꝫ ſꝫ. doc. sctm̄ vbi s̄.
q̄ pt baptisare dū ſuat formā
eccl'ie: ꝛ hꝫ ītētiōeꝫ baptisādi.
Cui⁹ rō ē. qꝛ sicut aqua absq̄
oīi sctificatiōe ē materia ba
ptismi: quātū ad nccītatē sa-
cramēti: ita hō absq̄ oī sacra-
mētali sctificatiōe quātuꝫ ad
nccītatē sacrāenti pt ēe mister
hui⁹ sacramēti. vtꝫ ō ꝯse. dis.
iiij. c. Solꝫ ¶ Quarta q̄stio
An aliq̄s possꝫ baptisare seip
suꝫ. Rñdit. b. tho. vbi s̄. q̄uis
nō baptisat⁹ possit aliq̄ñ bap
tisare: nō tñ pt baptisare seip̄ꝫ
ptꝫ h duplici rōe. Pria qꝛ si-
cut nulla res pt gñare seip̄aꝫ
vt sit (ſm Aug.) ita null⁹ pōt
regñare seip̄ꝫ. baptism⁹ aūt ē
regñatio. g. Scōa rō qꝛ tunc
nō ſuarꝫ formā eccl'ie. Et aūt
dt Inno. terti⁹ ī quadā decre
tali q̄ iude⁹ q̄ seip̄ꝫ ī aquā mi
sit. dicēs Ego me baptiso ī no
mie patrꝭ ꝛ filij ꝛ sp̄ūsctī. si ō
cessissꝫ: ad patriā euolassꝫ. ītel
ligēdū ē ꝓpẗ vim ꝯtritiōis ꝛ ō
uotiōis. ex cui⁹ magnitudie h

ꝓcedere videbaꝶ: vt inꝫ iude-
os exñs q̃si mortꝭ ꝑiculo se of
ferret. Ibidez.q.iij.in solu.ij.
argu. ¶ Quita q̃stio. An ma
lꝰ mĩster possit baptisare. Rñ
det. b.tho.ꝙ sic. Rõ qꝛ sup-
tracto eo ꝙ nõ ẽ de substãtia
et necessitate sacramẽti: nõ ꝺ
sinit sacramẽtũ. Sz bonitas
mĩstri nõ ẽ de nccitate sacra-
menti.ergo nõ corrũpiꝶ sacra
mẽtũ.ptz ħ. de ꝯse.dis.iiij.in
canõe. Aliud. ¶ Sexta q̃stio
An baptismꝰ datꝰ ꝑ meliorẽ
ministrũ hẽat maiorẽ effectuz
aut fructũ ꝙ̃ datus ꝑ peiorẽ.
Rñdit.b.tho. ibidẽ.q.ij.in so
lu ꝓmi argu.ꝙ nõ. Cuiꝰ rõ ẽ.
qꝛ baptismꝰ nõ hꝫ suũ effectũ
ex agẽte instrumẽtali: vt ẽ mĩ
ster. sz agẽte ꝓncipali q̃le ẽ de
us Nã ſm ari.i.metha. Actio
nõ attribuiꝶ ꝓprie ĩstrumẽto:
sz ꝓncipali agẽti ⁊ architecto.
iđo ꝓprie loquẽdo: malꝰ mini
ster nõ ẽ ille q̃ mũdat sz xp̃s.
Joħ.primo.ait. Joħ.bap.de
xp̃o. ħ ẽ q̃ baptisat in spũ sctõ
ħ sensꝰ hẽtur ĩ canõe Si inꝫ
⁊ canõe seq̃nti.de ꝯse.dis.iiij.
¶ Septima q̃stio. An sacer-
dos exñs in pctõ mortali pec
cet mortaliꝶ cũ baptisat. Rñ-
det.b.tho.ibidẽ.q.iiij.in cor.
Quia sacerdos vl' q̃cũq3 aliꝰ
baptisãs cũ solẽnitate q̃si mi

nistrũ ecclie se exhibens. pec-
cat mortaliꝶ ĩ pctõ baptisãs.
Si aũt simpliciꝶ baptisat in
articlo nccitatꝭ: nõ q̃si mĩster
ecclie: sz sicut aliq̃ vetula bap
tisare possꝫ ĩ neccitate: nõ pec
cat mortaliꝶ. ¶ Octauo q̃stio
an recipiẽs baptismũ vel aliđ
sacramẽtũ a malo sacerdote:
peccꝫ: Rñdit.b.tho. vbi s̃.q.
vj.ĩ cor. Ꝙ duo stꝭ ħ notãda.
Priũ. malꝰ sacerdos aut mi-
nister: aut ẽ ꝑ̃scisus ab ecclia:
aut nõ. Si ẽ ꝑ̃scisus: recipiẽs
ab eo aliqđ sacramẽtũ peccat
nisi in casu neccitatꝭ: in q̃ pos-
set a iudeo aut pagão suscipe.
Si aũt nõ ẽ ꝑ̃scisus ab eccle-
sia: nõ peccat recipiens ab eo
aliqđ sacramẽtũ nisi eiꝰ pctõ
cõicet. Scđz licz malꝰ sacer-
dos q̃ cuz solẽnitate baptisat
sicut ecclie mĩster: peccet mor
taliꝶ: nõ tñ ille q̃ ab eo baptis-
mũ exigit: ꝓpꝶ duas cãs. Pria
qꝛ ille nõ põt esse certus vtrũ
sacerdos sit in pctõ mortali.
cũ in vno instãti spũs opeꝶ iu
stificatiõez ipij. Scđa rõ. qꝛ
ille petit qđ iustũ est. qꝛ a suo
sacerdote dꝫ sacrãenta recipe
nec iđo cogiꝶ ad pctm̃ ¶ No
na q̃stiõ. q̃d debꝫ facere bap-
tisandus si sacerdos nõ vult
sine precio baptisare. Rñt.b.
tho. vbi s̃.q.vj.in so.ij.argu.

Aut baptisandus est adultꝰ:
aut nõ. Si est adultꝰ: sufficit
ei baptismus in ꝓposito vl' ꝺ-
siderio ad salutẽ. qꝛ talis bap
tisaꝶ baptismo flamĩs.i. con-
tritõis. nec debet ꝓpter hoc si
moniã ꝯmittere. baptismũ ꝑ̃-
cio emendo. Si aũt baptisan
dus est puer tũc ille qui offert
pueꝝ: priꝰ debet ipemet pue-
rum baptisare ꝙ̃ ꝑ̃ciuz sacer-
doti ꝓ baptismo simõiace da
re. põt tñ licite aquã emere si
aliunde aqua haberi nõ põt.
ideo ꝺꝛ.i.q.j. Baptisandis ꝯ
signãdisq3 fidelib9: sacerdotes
ꝑ̃cia nulla prefigãt: nec illatõ
nib9.i. exactiõib9 quibuslibet
impositis exagitare cupiant
renascentes. qꝛ qđ gratis ac-
cepimus: gratis dare manda
mur. Et ideo nihil a ꝓ̃dictis
prorsus exigere moliantꝶ Dici
tur ĩ canõe placuit.i.q.i. Pla
cuit vt vnusquisq3 epũs ꝑ ec-
clesias suas hoc faciat. vt hij
qui infantes suos ad batis-
muz offerunt. si quid volũta-
rie ꝓ voto suo offerunt: susci-
piaꝶ ab eis. Si aũt ꝓ necessi-
tate paupꝫtatis nõ hñt: nullũ
eis pignꝰ violẽter tollaꝶ. Idẽ
de sacramẽto sacre ꝯmũiõis
dicit canõ. Nullꝰ epũs.i.q.i.
Qui ꝑ̃ciũ exigit: deponaꝶ si-
cut imitator simoniace frau-

dis Et statutũ ẽ sinodi. Deci
ma questio. An sacerdos he-
reticꝰ vl' aliꝰ infidelꝭ baptisãs
ꝯferat sacramentũ baptismi.
respõdet b. Tho. vt s̃.dis.vj.
q.ij.ar.iij.in cor. Ꝙ dũ here-
ticꝰ sacerdos vl' quicũq3 infi-
delis fuat debitã formã: et hꝫ
intentionẽ baptisandi: cõfert
veꝝ sacramentũ. Ratio. quia
baptismus nõ habet efficaciã
ex merito baptisantis: sed xp̃i
qđ opaꝶ in adultis per fidẽ ꝓ-
priã in puulis ꝑ fidẽ ecclesie.
Etiã ordo sacerdotalis mãet
in heretico. quare post cõuer-
sionez nõ denuo ordinaꝶ. ergo
ptãtez baptisandi nõ amittit.
licet amittat iurisdictõez. Il-
lud ĩ effectu hẽtur de ꝯse.dis.
iiij. Quõ exaudit ¶ Undeci
ma q̃stio. An demõ in forma
sacerdotꝭ apparẽs possit bap
tisare. Rñdet.b. Tho.iiij.sen
dis.v.q.i.ar.iij.et Alexãder ꝺ
hales.pte.iiij de cõditionibꝰ
baptisan.ar.ix. ꝙ diabolus ĩ
spẽ hoĩs apparẽs aut sacerdo
tis põt immergere: sz nõ bap-
tisare. Pria ratio. Ille nõ põt
sacramẽta ministrare q̃ nullo
mõ nec actu nec potẽtia ẽ de-
eccelesia. talis ẽ diabolꝰ. Secũ
do. ille non põt baptisare aut
sacramẽta ministrare cui nõ ẽ
cõcessa facultas. Est eñ sola

dispẽsatio ꝯcessa hoīb⁹:q̄ cõ-
ueniūt cū ṽbo īcarnato. Ter
tio in sacramẽtis est ṽtus spi
ritualis in corporeis elemẽtꝭ.
sic homies ex natura spūali ⁊
corperali ꝯpositi. ergo eis tm̄
ꝯgruit Quarto si baptisare se
fingeret:semꝑ timẽdū esset ꝙ
nõ facerꝫ intẽtiõe baptisandi
sed decipiendi. Quinto sicut
mors ꝑ hoīeꝫ mīstrata est: ita
vita ꝑ hoīeꝫ ministrãda est spi
ritualꝭ: q̄ datur in baptismo.
¶ Duodecia questio An an-
gelus bonus possit baptisare.
Rn̄t.b.tho. vt᷒.q.ij.ꝙ ange-
lis nõ est collata ptãs bapti-
sandi. Pr̄o q: est actus eccl̄ie
militantis. Scđo q: non hn̄t
ꝯueniẽtiã cū x̄po et sacramẽ-
to. Tertio quia nõ est eis hec
ptãs ꝯcessa. põt tm̄ de⁹ eis da
re ptãtẽ sicut hoīb⁹. Un̄ non
põt baptisare nisi sit sibi ꝯces
suꝫ a deo Et baptisat⁹ ab an-
gelo nõ debet iterū baptisari:
dūmõ ꝯstat ꝙ bon⁹ angel⁹ fu
it. Sicut legit̄ in historia scī
michaelis:tẽplū ꝑ angelū cõ-
secratū:nõ oportuit iteꝝ ꝯse-
crari. Simile de baptismo.

De ꝓpter pec-

catuꝫ actuale. Qn̄ voluntarie
ꝯmittit̄: illõ nõ solū pẽa dãni
sꝫ etiaꝫ pena sensibilis sequit̄.

vn̄ Apocal.xviij. Quantuꝫ se
glorificauit ⁊ ī delicijs fuit:tã
tū date illi tormenū et luctuꝫ.
¶ Itẽ pctm̄ actuale tria ma-
la facit. Primo excludit bonū
nature ⁊ grẽ ⁊ glorie. Nature
q: pctõr nõ est dign⁹ q̄cūq; re
naturali. Grẽ ad ro.vj. Grã.
dei vita eterna. sꝫ pctm̄ exclu
dit grãꝫ.g̃ ⁊ vitaꝫ. Glorie qđ
bonū ab omib⁹ etiã q̄ntūcūq;
malis desiderat̄. Sꝫ de pctõ
rib⁹ đr. ꝓpheta in ps̄. Deside-
riū pctõꝝ ꝑibit. ¶ Scđo vul
nerat menteꝫ.s. q̄ttuor vulne-
rib⁹. Causat ignorãtiã ī intel
lectu. Sopho.j. Ambulabūt
vt ceci. quia dn̄o peccauerūt.
Secūdo maliciaꝫ in affectu.
Gen̄.vj. Uidẽs de⁹ ꝙ cūcta
cogitatio cordis in tenta esset
ad malū. Tertio pugnã in cõ
cupiscẽtia. Gall.v. Caro ꝯcu
piscit aduersus spm̄:et spirit⁹
aduersus carnẽ. Et h̄ maxime
fit postq̄ hõ lapsus ẽ in aliqđ
pctm̄. Quarto infirmitateꝫ in
poñā. q: tūc hõ erit infirmus
ad resistẽdū. q: baculū gratie
dei abiecit. tunc erit ꝓnus ad
malū:et difficilis ad bonū fa-
ciẽdū. ¶ Tertio inducit mor-
tem.s. culpe et iehẽne. Culpe.
Jacob.i. Pctm̄ cū ꝯsumatuꝫ
fuerit gn̄at morteꝫ. Jehenne.
Cõuertant̄ pctõres ī infernū

Apoca.xxj. Pars pctõꝝ erit
in stagno ardẽte igne ⁊ sulphu
re. ⁊ hec est mors scđa. pr̄ia se
ꝑat aīaꝫ ⁊ corp⁹. scđa hoīeꝫ et
deū. Ps̄.xxxiij. Mors pctõꝝ
pessima. Btūs. tho. suꝑ q̄rtū
sen. dis.xx.ar.ij.in corꝑe q̄tio
nis. đt. Pctm̄ ꝯmissuꝫ ī deū ẽ
īfinitū ideo ad remitẽdū aut
satisfaciẽduꝫ requirit̄ potẽtia
infinita:q̄ soli⁹ dei ẽ ergo sol⁹
de⁹ in ꝓpria ṽtute pctã dimit
tit. sacerdos aūt tanq̄ mini-
ster ṽtute dei. ideo ait dauid
cū mortaliter peccasset. Tibi
soli peccaui. Ac si diceret. tu
sol⁹ potens es tollere pctm̄ a
me ꝯmissuꝫ Qꝫ aūt sit maluꝫ ī
finitū ptꝫ. Pr̄o ex bono īfini-
to qđ offendit̄.s. de⁹ glorios⁹.
tãta em̄ culpa maior est quã-
to ille q̄ offendit̄ maior. sꝫ de⁹
est bonitatis infinite. ergo ⁊c̄.
Scđo est infinitū ex bono a
q̄ distat̄. q̄nto em̄ aliq̄d am-
plius distat a bono:tãto acce
dit ad malū. Sꝫ pctm̄ distat
a sūmo bono. ergo est maxi-
mū malū Sicut se habꝫ crea
tio: ita ⁊ recreatio creatio ẽ es
se nature: recreatio aūt ẽ esse
gratie. Sꝫ creatio q̄ de nihi-
lo ẽ. est ptãtis infinite. ī q̄ dat̄
esse nature tm̄ ergo ⁊ recreatõ
ẽ bonitatꝭ īfinite. q: in ea dat̄
esse gratie Tertio ex bono qđ

aufert̄. naꝫ ꝑ pctm̄ aufert̄ hoī
deus: qui est bonū immensuꝫ
ergo ad remittendū pctm̄ re-
quirit̄ potentia infinita.

De ꝓpter omis

sionẽ p̄cepti. Alexander đ ha
les ꝑte.ij. đ pctõ omissiõis. ar
xxij. đt. In opib⁹ virtutū tria
necessaria stꝭ.s. scire. velle ⁊ o-
ꝑari. Qꝫcūq; illoꝝ hõ omittit
pc̄cat. Pr̄o tenet̄ hõ scire ea
q̄ necessaria sūt ꝓ salute sua.
vt p̄cepta dei ⁊ eccl̄ie ad min⁹
ī generali. Unde scribit Leo
epis cõstãtiopolitãis.xxxviij.
dis. Si ī laicis ⁊c̄. Qꝫ clerici ⁊
laici ignorãtia ītollerabilis ẽ.
Ideo dicit. Augu.xxxvj.dis.
Ideo ꝓhibere ⁊c̄. ꝙ ille igno-
rãs nõ ẽ immūis a pena q̄ ha
bet a q̄ disceret ⁊ neligit. Un̄
tollerabili⁹ erit terre zodomo
rū in die iudicij q̄ malis x̄pia
nis: veritatẽ seq̄ nolẽtib⁹. Se
cūdo dn̄t velle bonū. Id velle
tꝑe necessitatꝭ sufficit ad salu
tẽ Cū em̄ q̄s tpus nõ hꝫ bn̄fa
ciẽdi neq; facultatẽ: sufficit si
bi bona volūtas. Ideo ange
li nato saluatore cãtabãt đ il
lis. dicẽtes. Pax hoīb⁹ bõe vo
lūtatꝭ. Tertio oꝑari bonū. Si
em̄ hõ tpis ⁊ facultatẽ habue
rit benefaciẽdi ⁊ nõ fecerit:nõ
sufficit sibi volūtas absq; oꝑe

Math. vij. Nõ ois q̃ dt mihi
dñe dñe intrabit in regnuz ce-
loꝝ: sed q̃ fecerit volũtatẽ pa-
tris mei. Qui em̃ fidẽ xp̃i scit
et xp̃m ore ꝯfidetᷣ: et factis ne
gat: hic nõ est xp̃ianꝰ: sed an-
tixp̃s. ait hiero. Si vis vitã
ingredi serua mãdata. Nam
iusticia non in voluntate tm̃:
sed et operum expletione. est

Ve ve ve

habitãtibꝫ in ter-
ra. Apocal. viij.

Decimo q̃rto põt exponi tri-
plex. ve de alio triplici gñe ho
minũ. s. q̃ bonũ negligũt q̃ ma
luz faciũt. q̃ eis ꝯsentiũt. Ve
ergo bonũ obmittẽtibꝫ. ve ma
lum faciẽtibꝫ. ve cõsentiẽtibꝫ
¶ Ve bonũ obmitentibꝫ. ps̃.
xxxvj. Declina a malo et fac
bonũ. Ubi nota ꝙ vnum non
sufficit sine alio. Vñ dr ibidẽ
glo. or diuerte a malo vt nulli
noceas Hugo ibidem. Nisi
prius mala recedãt. bona nõ
eueniẽt. sicut nisi radices ma
le eradicẽtᷣ: bone nõ crescunt
Si studere aut apprehende-
re volueris humilitatez: priꝰ
depone supbiaz cũ suis spẽbꝫ
Si vis sequi xp̃m priꝰ relin-
que mũdũ: nemo põt dilige-
re mũdũ et sequi xp̃m Si de
sideras gaudia eterna: abijce
mundana Ait hiero. Nemo
põt gaudere cũ mũdo: et post
hoc regnare cuz christo. Uis
fieri bonus prius omni cona-
tu mala studeas vt euellas.

Queritᷣ

Quid si quis
esset q̃ nec bo-
nuz faceret nec malũ nec opꝰ
meritoriũ nec pctm̃ aliquãdo
cõmisisset an talis saluaretᷣ:
Rñt. Aug. in li. de vita xp̃ia-
na. modicum post mediũ sic.
Qui etiaz si nec aliquid mali
nec boni fecerit: tñ ad eterne
vite premiuz non admittitur:
sed iehenne ignibꝰ mancipa-
tur. Sicut in euãgelio dñm
dixisse legimus de his qui ni-
hil mali faciũt: nec boni tñ ali
quid opantᷣ. Discedite a me
maledicti in ignem eternum:
quez preparauit pater meus
dyabolo et angelis eiꝰ. Esu-
riui et nõ dedistis mihi man-
ducare. sitiui ⁊c̃. nõ quia ma
lum gesserunt: sed quia nõ bo
num fecerunt cõdemnantᷣ. si-
mile diues epulo. Ex hoc em̃
quisq̃ prudens et sapiens re-
cognoscat quaz spem illi ha-
bere pñt qui versantur in ma
lis: qñ etiam illis vita nega-
tur qerpetua: q̃ nihil mali fe-
cerunt: nisi ꝙ nõ gesserũt ali-
quid boni. Duo sunt quibus
boni seruire videntur et mali

Bonus deꝰ: cui oẽs bene cõ-
uersantes deseruiũt. Diabolꝰ
aũt malꝰ. cuiꝰ quisq̃ q̃ mala
opatᷣ famulꝰ est. Nam quisq̃
q̃ nec malũ videtᷣ opari nẽ bo
nũ: cuius seruus esse videtᷣ ig
noro. quõ talis a deo poterit
vitã sperare ppetuã quaz be-
nefaciẽdo nõ meruit. Hec au
gusti. Adhuc scrutãini scrip-
turas ⁊ aliud inuenietis testi-
moniũ dãnationis eoꝝ q̃ bo-
nuz nõ faciũt. Scdm docto-
res sancte matris ecclie idem
sonat ve in nouo testamento
qd̃ maledictio in veteri. quia
vtrũq̃ iehẽne obnoxiũ expri-
mit Dicit Iere. xlviij. c. Ma-
ledictꝰ q̃ facit opꝰ dei fraudu
lẽter aut negligẽter Glo. Si
ergo ille est maledictꝰ q̃ opus
bonũ facit: et tñ negligẽter fa-
cit. mlto plus ille maledictꝰ ẽ
qui opꝰ bonuz nullo mõ facit
Ergo in glo. ma. Fraudez in
dei ope ppetrat q̃ p̃ h̃ qd̃ recte
agit ad remunerationis bona
transitoria festinat. Tres er-
go sũt acceptiões munerũ. a
corde vt fauor hoĩm. ab ore.
vt gloria vel laus humana. a
manu. vt p̃ciũ. Hoc idẽ habe
tur. i. q. i. Sunt nõ nulli. Si
ergo illi maledicti sũt q̃ bonũ
faciũt sed negligẽter. amplius
illis ve ⁊ maledictꝰ q̃ bonũ ob
mittũt. Opami dũ dies ẽ ⁊c̃.

Ve malũ faciẽ

tibꝫ. Duo sunt generalia ma-
la in quibꝫ om̃e ꝯcluditᷣ malũ
speãle. De quibꝫ dt Iere. ij. c.
sic Duo mala fecit pplus me-
us. Me dereliquerũt fontem
aque viue: et foderunt sibi ci-
sternas dissipatas: q̃ cõtinere
nõ valẽt aq̃s. Ps̃. xxxv. Dñe
apud te ẽ fons vite. s. omnibꝰ
influẽs esse: viuere et intellige
re. Btũs tho. p̃ma secũde. q.
lxxxvij. ar. iiij. dt ꝙ ĩ omi pctõ
mortali duo hec mala cõmit-
tuntᷣ: scz auersio ab ĩ ꝯmutabi
li bono: scz deo glorioso. qd̃ ẽ
malũ immẽsuz: ido sequitᷣ pe
na immẽsa: scz pena dãni: qua
hõ eternaliter caret bono eter
no. scz deo. Scdo ꝯmittitᷣ cõ
uersio ad ꝯmutabile bonuz. ⁊
illõ sequitᷣ pena sensus. q̃ nõ ẽ
immẽsa intensiue: licet eterna
sit. Hec pena tãto ẽ maior q̃n
to hõ aut plꝰ pc̃cauit aut ma-
iorẽ delectationẽ in pctõ ha-
buit. vñ dr apo. xviij. Quãtuz
se glorificauit ⁊ ĩ delicijs fuit:
tm̃ date illi tormẽtũ ⁊ luctuz:
tormẽtũ ĩ corpe. luctũ in aĩa:

Queritᷣ

Utrũ hõ pptᷣ
pctm̃ tpale ob
ligetur ad penã eternã. Btũs
tho. sup scdo sen. dis. xliij. dt.

q̄ sic. et pbat illud q̄drupliciṫ
·Primo sic q2 peccat ɔtra bo·
nū eternū sicut eū sebȝ meri
tuȝ ad p̄miū: ita culpa ad pe·
nā. Sȝ fm iusticiā diuinā me
rito tpali debeṫ p̄miū eternū.
ergo fm diuinā iusticiā: culpe
tpali debeṫ pena eterna. Se·
cūdo sic q2 peccat ɔtra bonū
immēsuȝ. Pena taxaṫ fm dig
nitatē ei9 in quē peccaṫ. patet
Qui dederit alapā regi morte
dign9 habeṫ: rōne offense ma
iestatī. nō aūt si pcusserit sim
plicē laycū. Sȝ de9 ɔtra quē
pctm̄ ɔmittiṫ est immēsus. nā
ipē ē rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū.
ergo pctm̄ qd̄ fit ɔtra deū: est
immēsuȝ. Ulteri9. Immēsuȝ
pctm̄ reqrit immēsaȝ penā. sȝ
mortale est pctm̄ immēsuȝ. er·
go reqrit penā immēsaȝ. q̄ est
pena inferni. Tertio sic q2 pec
cat p affectū eternū. Duratio
pene dȝ corrn̄dere duratōi ac
tus pcti Sȝ duratio volūta·
tis in actu pcti est eternalis.
ergo ⁊c̄. Minor pbaṫ. Greg.
xxix. mora. Voluissent sine fi
ne viuere vt sine fine potuis·
sent in iniquitatib9 pmanere.
magis appetūt tales peccare
q̄ viuere. Grego. iiij. dial. Ad
magnā iusticiā iudicantis ptī
net vt nunq̄ careat supplicio
qui nunq̄ voluit carere pctō.

Aug. xxj. de ci dei dicit Om̄e
homicidiuȝ vel adulteriuȝ qd̄
in momento tpis ɔmittiṫ mo·
mentanea pena nō puniṫ. sed
p̄saṫ dispositio pcti ⁊ peccātī
mora tpis. ergo ⁊c̄. Quarto
sic. q2 pctm̄ manet eternuȝ sic
eterna culpa reqrit eternā pe·
naȝ. sed culpa mortalis in de·
cedente est eterna. ergo ⁊c̄. Ꝙ
aūt post mortem peccatuȝ sit
eternum pbaṫ. q2 nō dimittiṫ
pctm̄ sine ɔtritione: sed in in·
ferno nulla ē ɔtritio de pctis
ptȝ q2 nullus ɔteriṫ aut dolet
de pctis nisi p gratiaȝ dei sibi
pcedaṫ: saltē meritorie. sed in
infernum nulla īndit gr̄a nec
gutta misericordie. ergo nūq̄
dolebit de pctis. Si ergo pec
catuȝ nō remittiṫ: manet eter·
nuȝ. ⁊ si manet eternuȝ merito
puniṫ ineternū. ergo ꝓpter pec
catū mortale tpale merito d3
damnatur eternaliter.

De consenciē·

tibus. Ad ro. i. Nō solū agen
tes: sed etiā agētib9 ɔsentien·
tes digni sunt morte Cōsenti
tur multipliciṫ. Pmo cōsentit
in pctm̄ q̄ nō impedit cōmit·
tēdū. Vn̄ Anastasi9 ⁊ Dama
sus papa in canōe Qui pōt.
xxxiij. q. iij. Qui pōt obuiare
et p turbare puersos et nō fa·

cit: nihil aliud est q̄ fouere im
pietatē eoꝝ. nec caret scrupu·
lo societatis occulte q̄ manife
sto facinori desinit obuiare. s.
q̄ potestatē ⁊ facultatē habet.
Scd̄o ɔsentit q̄ nō phibet si
potest a primo iniuriam Vn̄
Ambro. li. i. de offi. ⁊ est canō
Nō inferenda. xxiij. q. iij. vbi
dr̄ Qui nō repellit a socio iniu
riaȝ: si pōt: tā ē in vitio q̄ ille
q̄ facit. Vn̄ Moyses videns
hebreū ab egiptō patiētē ipm
defēdit. vtȝ exodi. ij. Ideo eti·
am ait Salomō. pucr. xxiiij.
Erue eos q̄ ducunṫ ad mortē.
Tertio ɔsentiūt q̄ nō corrigūt
malū ɔmissuȝ. vn̄ Eleutheri9
papa. ij. q. vij. Negligere. Cū
possis pturbare puersos ⁊ nō
facis: nihil aliud est q̄ fouere.
nec caret scrupulo societatis.
lxxxvj. dis. Facientis pculdu·
bio culpā habet qui qd̄ potest
corrigere negligit. lxxxvj. dis.
Odio habeanṫ pctā: nō homi
nes Itē Innocenti9. lxxxiij.
dis. Error cui nō resistiṫ app·
batur ⁊ veritas cū minime de
fensaṫ opp̄miṫ. Quarto ɔsen·
tit in pctm̄ p̄cipiens malū cui
tamen obediendū nō est Vn̄
Isidorus. xj. q. iij. Si is qui
preest fecerit aut cuiq̄ quod
a dn̄o phibitū est facere iusse·
rit scti pauli apostoli sētētia i

gerēda est. dicentis ad gall. i.
Sȝ licet nos aut angelus de
celo euangeliset vobis p̄ter il·
lud qd̄ euangelisatū est. ana·
thema sit. Si q̄s phibet vo·
bis qd̄ a dn̄o p̄ceptū est vl' im
pat fieri qd̄ dn̄s phibet fieri:
execrabilis sit om̄ib9 q̄ diligūt
deū. Quinto ɔsentit q̄ peccā·
di fauorem p̄bet. xj. q. iij. Ita
corpis. in rubrica. Simile de
illis q̄ voluntarie pmittūt lu·
dos taxilloꝝ. cartarū. et cōsi·
miliū in domib9 suis. aut etiā
coreas aut alia conuenticula
viciosa. tales in equali sūt pe
na. Sexto in pctm̄ consentit
defendēs crimē. de illis dr̄ in
canōe. Qui cōsentit. xj. q. iij.
Qui ɔsentit peccātib9: ⁊ defē·
dit aliū delinq̄ntē: maledict9
erit apud deū et hoīes. et cor·
ripieṫ correptiōe seuerissima:
tales sunt heresiarche. Sep·
timo ɔsētit q̄ ɔmūicat vl' ami
cabilē se pbȝ. vn̄ in canōe. Si
inimic9. xcij. dis. dr̄. Si quis
amic9 fuerit his qb9 ipe nō lo
quiṫ: vn9 ē ille ex illis q̄ exter·
minare ecclīā dei volūt. ⁊ si cor
pe nobiscū esse videaṫ: aīo cō
tra nos ē. Aug. ad Lotharīū.
xxiij. q. v. Qui vicijs nutriēdȝ
pcit ⁊ fauet: ne ɔtristet peccā·
tiū volūtatē: taȝ nō ē micors.
q̄ q̄ nō vult cultrū cape puers

ne audiat plorātē:et nō timet
ne vulneratū doleat extinctū.

Ve ve

v habitantibus in
terra Apoc.viij.
Decio q̄nto pōt expōi triplex
ve de triplici malo qd ꝯtraxi
mꝰ a ꝑmis parētibꝫ ex sugge-
stione diaboli.s. mortis neces
sitatē. fuitut̄ vilitatē.ignorā
tie cecitatem Ait em̄ serpens
Eue Gen̄ iij. Nequaq̄ morie
mini.erit̄ sicut dij sciētes bo-
nū ⁊ malū. Sz mēdax est dia
bolus:⁊ pater eiꝰ Naz om̄es
morimur. necessitati seruimꝰ
corꝑis.excecati sumꝰ malicia

Ve ꝓpter mor

tis necessitatem. Ps̄.lxxxviij.
Quis ē hō q̄ viuet:et nō vide
bit mortē. Glo.nullus.ij.regū
xiiij. Om̄is morimur:et velut
aq̄ dilabimur in terrā. Mēti-
ris serpens antique.dicendo
nō moriemini.ecce om̄s mori
mur. Glo. Gen̄.iij.morti obli
gati sumꝰ. Aug. Quāuis ꝑmi
parētes mult̄ annis vixerūt:
illo tn̄ die mori ceperunt quo
mortis legē acceperūt. Jero.
ait(vt refert Eusebiꝰ). O vi-
ta mūdi:nō vita sed mors. vi
ta fallax onusta tristicijs.ibe-
cillis. vmbratica vita mēdax
nunc flores et statim arescis.
Saluator noster volens pa-
tos esse in hora mort̄ dt. Vi-
gilate q: nescitis q̄ hora dn̄s
vester vēturus sit. Illud aūt
scitote qm̄ si sciret pater fami
lias qua hora fur venirꝫ:vigi
laret vtiq̄:et nō sineret ꝑfodi
domū suaz.ideo et vos estote
parati. q: qua hora nō puta-
tis filiꝰ hominis venturꝰ est.
Btūs tho.in cōtinēti glo.ibi-
dem ait. Vult aūt dn̄s semꝑ
nos in solicitudine esse de eiꝰ
aduētu:ꝓpter hoc dicit.vigi-
late. ¶ Queris forte q̄mō vi-
gilare debeas.rn̄t Grego.ibi-
dez Vigilat.q̄ ad aspectū ve-
ri lūis: oculos apertos tenet
¶ Vigilat.q̄ seruat oꝑando
qd credit.vigilat.q̄ a se corꝑ-
is et negligentie tenebras ex-
pellit. Diceret forte aliq̄s. An
te multos annos dictuz est de
aduētu dn̄i ad iudicium. Ego
nō tā diu durabo in hac vita.
Aug. ad Esiciū Nō solū aūt
illis dixit vigilate: quibꝫ tunc
audiētibꝫ loquebat̄.sed etiā il
lis q̄ fuerūt post illos annos:
⁊ ad nosipsos:et q̄ erunt post
nos:vsq̄ ad nouissimū eiꝰ ad
uentū.q: ad omnes ꝑtinet q̄-
dāmō. Tunc em̄ vnicuiq̄ ve-
niet dies ille cū venerit eiꝰ di
es:vt talis hinc exeat q̄lis iu

dicādꝰ est illa die.ac per h̄ vi-
gilare debet om̄is christianꝰ:
ne imparatuz cū inueniat dn̄i
aduētꝰ Illū imparatū inue-
niet illa dies quē imparatum
inuenerit sue vite vltimꝰ dies.
Hec Augu. Crisosto. inome.
dt sup eadez v̄ba. Hic videt̄
dn̄s ꝯfundere eos q̄ nō tantū
studiū faciūt aīe sue:q̄ntū fa-
ciūt circa pecunias suas. Su
perius ait dn̄s in codē.c. Si
cut autē fuit in diebꝰ noe: ita.
erit aduentꝰ filij hoīs. Sicut
em̄ erāt an̄ diluuiū ꝯmedētes
⁊ nubētes vsq̄ ad eū diē q̄ in-
trauit in archaz noe:⁊ nō cog
nouerūt donec venit diluuiuz
et tulit oēs Sic erit aduentꝰ
filij hoīs. Crisosto.ibidē. Hic
aūt ondit dn̄s qm̄ cū antixp̄s
venerit:indecētes voluptates
assument̄ apd eos q̄ iniq̄ erūt:
⁊ d ꝓpria salute desꝑabūt. Et
ideo exm̄ ponit hic cōueniēs.
Cū em̄ archa fabricaret̄:ꝑia-
cebat quidē in medio:futura
ꝑdicēs mala.mali aūt nō cre-
dētes:ac si nullū fuisset futuꝝ
malū lasciuiebāt. Glo.interli.
q̄uis noe ꝑdiceret. Diceres.
Forte ante mille annos hec ꝑ
dicta sūt de aduētu iudicij fu
turi:nec vsq̄ hodie venit. Au
di quid tu facies in die iudicij
tui:nōe morieris:⁊ si ad mille
annos nō vēiret iudiciū extre-
mū.tuū tn̄ patier̄ iudiciū: et
sniaz in morte tua. Nec iaz di
cere potes:nō moriar ego. q:
nō est hō sup terraz q̄ viuit:et
non videat mortē.imo sentiet
eius amaritudinez. Eccs̄.ij.
Morit̄ doctꝰ ⁊ indoctꝰ. Isa.
xxxiij. Ubi est litteratꝰ: vbi ē
legis v̄ba pōderās: vbi ē do-
ctor ꝑuuloꝝ: q.d. mortui sūt
sicut ⁊ alij. Sed dic mihi vbi
Hector: vbi Juliꝰ: vbi alex-
ander potentissimꝰ: vbi Cre-
sus ditissimꝰ: vbi Absolō pul
cherrimꝰ. vbi galienꝰ medicꝰ
⁊ Auicēna eiꝰ sociꝰ: vbi Sa
lomō prudētissimꝰ: vbi Pla-
to ⁊ Porphiriꝰ: vbi Arestote
les ꝑitissimꝰ: vbi doctissimꝰ
poetaꝝ Virgiliꝰ: Nōne trā-
sierūt tāq̄ ꝑegrini ⁊ hospites:
descēderūt in ꝓfundū vt lapi-
des:quis scit si det̄ eis redes:
Baruth.iij. Ubi sunt princi-
pes gentiū:⁊ qui Dn̄ant̄ suꝑ
bestias q̄ sunt suꝑ terraz. q̄ in
auibus celi ludunt.q̄ argentū
theusaurisant et aurū:in q̄ cō
sidunt homines:⁊ nō est finis
acquisitiōis eoꝝ.qui argentū
fabricant ⁊ solliciti sunt:nec ē
inuentio opm illoꝝ: Extermi
nati em̄ sunt:⁊ ad inferos de-
scenderunt:⁊ alij in locuz eoꝝ
surrexerūt. Ve ergo propter

mortis necessitatem.
Ve pPter sruitutis
vilitatē.
Nota duplex est seruitus. scz
libertatis et violentie. Ser-
uitus libertatis fuisset in pa-
radiso in statu innocētie. Si
eñi hō stetisset: filij ei⁹ officio
si fuissent eis in exhibitiōe ho
noris ⁊ reuerentie ⁊ obsequijs
corperalibus. vt si vellent co-
medere: in oblatione fructuū
⁊ cōsimilibus. Seruitus aūt
violentie non fuisset: quia nō
fu isset ibi dominiuz et serui-
tus. Nō quia hui⁹ seruitutis
causa pctm̄ ē. Vñ Job. viij.
Omis q̄ facit pctm̄: seru⁹ est
pcti. Aug. sup ioh̄ ibidem d̄t.
O miserabilis seruitus seru⁹
hoīs aliquando sui dñi duris
imperijs fatigatus: fugiendo
requiescit. Seruus aūt pcti:
q̄cunq̄ fugerit: secū trahit qđ
fecit. voluptas transit: pctm̄
nō transit. pterit quod delec-
tat: sz remanet quod pungit.
Solus de pctō liberare pōt
qui venit sine peccato. Et hu-
go sup iob. viij. c. dicit. Q aūt
peccatores sunt serui diaboli:
ptz quinq̄ rōnib⁹. Primo ser-
uorum est multum laborare.
Jere. xvj. Seruiet' dijs alie-
nis: qui non dabūt vobis re-
quiem die ac nocte. Volunt

demones vt serui sui de nocte
seruiant voluptati. de die aūt
cupiditati: aut cure hui⁹ mū-
di. Scđo serui nutriunt' vilis-
simo cibo. Unde d̄r Luce. xv.
de filio prodigo. q̄ cupiebat
ventrē saturare de siliq̄s por-
corum. sic peccatores cupiūt
saturitatem in porcinis ⁊ im-
mundis voluptatib⁹: et nō in
ueniunt: sed magis ac magis
alliciunt' ex ipsis. Tertio ser-
uus quod lucrat' suuz nō est:
sz dñi sui. sic peccator nihil fa
cit sibi vtile ad vitā eternam.
q̄r diabol⁹ dñs su⁹ semp ap-
ponit aliquod maluz p quod
illud op⁹ annihilat. Osee. vj.
Cōederunt alieni robur ei⁹. i.
tēpalia et naturalia. Quarto
fui nō pñt contrahere. q̄r dñs
irritate habet. sic peccator q̄s-
tumcūq̄ facit pactū cū sacer-
dote (q̄ est loco dei) in ɔfessio-
ne: statim vt dñs suus diabo-
lus senserit: retrahit eū p ali-
qđ malum opus. Quinto ser-
ui nō pñt cōedere testamētū.
sicut videmus de multis pec-
catoribus et diuitib⁹: ⁊ maxi-
me clericis. quot aut moriun
tur intestati: aut ɔmittūt di-
spensationem rerum suarū a-
lijs. Job. xxvij. Diues cū dor-
mierit nihil secū auferet quia
dominus rerum non est.

Ve pPter ignoran-
tie cecita
tez. Sapientie. ij. Excecauit
eos malicia eorum. Holkot
ibidem dicit. Omnis. cecitas
nascit' ex pctō ideo d̄t Sop-
honie. i. Ambulabūt vt ceci:
quia dño peccauerūt. Unde
septem peccata mortalia infe
runt septem cecitates. Pri-
ma mentez excecat scz supbia
prenimia sua claritate putās
se alios excellere. Ecci. xliij.
Sol suis radijs fulgēs exce
cat oculos. Sol est excellen-
tia quā homo in se cōsiderat:
aut corpali aut spirituali re.
Scđa cecitas est cupiditas.
qui similes sunt talpis. que p
fodiūt terrā quousq̄ moriunt'
Figura ē in ceco qui sedebat
iuxta viā. Tertia luxuria: siue
amor malus. ps̄. lvij. Sup ce
cidit ignis: et nō viderunt so-
lē. Figura de Samson Judi
cū. xvj. De zodomit' circa do
mū Loth. Gen̄. xviij. Quarta
est iracundia. et figuratur in
Lamech. q̄ putabat se occide
re bestiā ⁊ occidit hoiez. Sic
iudices ⁊ hoies irati putāt se
velle corripere peccatū: et ira
impediente occidunt hominē
aut psonā. Quīta est inuidia
Figura i Heli. i. regū. ij. Qui
nō poterat videre lucernā dñi

arderet: ppter debilitatez vi-
sus. Sic inuid⁹ nō potest vi-
dere gloriā proximi. sui. No-
ta de auaro et inuido ambulā
tibus: qui audientes vocez q̄
peteret vnus ex ipsis tali pac-
to vt alter duplo haberet qđ
ille peteret simplum: vbi inui-
d⁹ petiuit: vt sibi ocul⁹ erue-
ret': et sic alter excecat⁹ est to
taliter. Sexta est acidia. Fi-
gura Thob. ij. q̄ dormiēdo ex
cecat⁹ est. Septia gula que
frequēter spiritualit' et corpa
lit' occidit. puer. xxiij. Cui suf
fossio oculorū: nōne his q̄ cō-
morant' in vino: ⁊ student ca-
licib⁹ epotādis. Ve ergo ppt
ignorantie cecitatē qua quis
excecatur ne suā inueniat sa-
lutē pctis exigētib⁹ ⁊c̄. Hugo
sup iob. ix. dicit q̄ multi' mo-
dis hoies excecant'. Primo q̄
dā excecatur de ortu suo siue
pgenie. vt sunt nobiles et di-
uites. qui supbiūt de sua no-
bilitate et alios spernūt. Se-
cūdo p abūdātiā tēperaliū bo
noꝝ. sicut quādo puluis spar
git' in oculū: tunc execatur. sic
qñ diuitie mūdi occupāt cor
hoīs: talis non potest videre
ea que sunt pro sua salute aut
etiaz piculo. Tertio excecant'
quidam honorib⁹. Ps̄. xlviij.
Homo cuz in honore esset: nō

intellexit. scȝ periculū sibi im-
minere. Simile de Hely. j. re
gum. iiij. Quarto quidā exce-
cant᷑ longa ꝯsuetudine peccā-
di. Pctōr em̄ (sicut scriptū ē)
cū in ꝓfundū peccati venerit
cōtemnit: nec videre vult sibi
imminēs ꝑiculū: ꝓsumēs fal-
se de mis̄cdia dei. Quito q̇dā
de sua scientia execant᷑: i quā
nimis cūfidūt. Jere. x. Stul
tus factus est oīs hō a sciētia
sua. Ideȝ. iiij. Stult⁹ popu-
lus me⁹ me non cognouit. filij
insipientes sunt et ve cordes.
Ad. ro. i. Dicētes se sapiētes
stulti facti sunt. Ambro. in
glo. Sapiētes em̄ in naturis
rerum: stulti facti sunt a deo.
Sexto q̇dā execant᷑ ꝑ nimiā
ꝑscrutationē ꝓfundorū ꝓuer.
xxv. Perscrutator maiestatis
opprimetur a gloria. Ecci. iij.
Altiora te ne quesieris. Isa.
xxxviij. Attenuati sunt oculi
mei suspiciētes in excelsuȝ ⁊c̄.

E ve ve

v habitātib᷒ in ter-
ra. Apo. viij. De
cimosexto expon᷑ triplex ve
de triplici malo hui⁹ tempis.
scȝ ꝓpter bonoꝝ amissionem
gratiā remouētē. ꝓpter malo-
rū cōmissionē ad inferos de-
ducentē. ꝓpter tpis ꝑditioneȝ
eternaliter remordentem.

Ve ꝓpter bo-

noꝝ amissionē gratiā remoue
teᷓ. Ubi notanduȝ ꝙ triplex
est bonū: qđ hō mal⁹ amittit.
Est bonū nature est bonū gra
tie. et est bonuȝ eterne glorie.
¶ Primo hō malus amittit.
bona nature. Primo amittit.
fortitudinē corꝑis ꝑ eternā in
firmitateȝ quā incurrit Adeo
inualidus erit homo dānat⁹:
vt nec guttā aque iuxta se po
sitaȝ leuare posset. vnde pro-
pheta Isa. xxx. Nō remōebit᷑
de fragmētis ei⁹ testa vt hau-
riat parū aque de fouea ⁊c̄.
Secundo amittit pulchritu-
dinem et dei imagineȝ. Unde
Treno. iiij. Denigrata est faci
es ei⁹ suꝑ carbones. Isa. xiij.
Facies cōbuste vultus eorū.
Glo. facies cōbuste igne: que
dum viuerēt accēderūt. Ter-
tio sanitatē ꝑ eternā debilita-
tem. Dicet ad eos dn̄s illud
Jeremie tricesimo. Quid cla
mas ad me suꝑ ꝯtritione tua
insanabilis ē dolor tu⁹. Quar
to vitaȝ: ꝑ eternā mortē. semꝑ
et eternaliter morient᷑: ⁊ tamē
ad finem nō ꝑuenient Ezech.
xviij. Si auerterit se iustus
iusticia sua et fecerit iniquita
teȝ: morietur scȝ eterna mor-

te. Quinto ꝑdit diuitias et in
currit eternaȝ egestatē: ita vt
nec minimū bonū habere po-
terit. Exemplū in euāgelio de
diuite epulōe. luce. xvj. q̇ cla-
mauit vltra mille annos ⁊ cla
mabit in eternū ꝓ gutta aq̄ fri
gide: nē habebit. qꝛ desideriū
pctōꝝ: vt scriptū ē: ꝑibit. Se-
xto ꝑdet omnē suaȝ gr̄aȝ. Ps
xlviij. Ne timueris duȝ diues
fact⁹ fuerit hō scȝ tu pauꝑ: qꝛ
cū interierit nō sumȝ omīa. s.
secū: neq̧ descendet cū eo glo
ria ei⁹. ymo (vt dt hiero) q̄to
in h̄ mundo fuerit gl̄ia maior
tāto maior erit in futuro ꝯfu
sio. Septimo ꝑdet om̄eȝ dig
nitatē. ⁊ quāto hic ī altiori fu
erit dignitatis loco: tāto ꝓfū
diorē in penꝭ obtinebit. vt di-
cit hiero. Vn̄ Isa. xiiij. Dice-
bas ī corde tuo. In celū ꝯscē-
daȝ: similis ero altissimo. Oīs
enim suꝑb᷒ quātū pōt: bono-
reȝ dei sibi vsurpat: et vtit᷑ cre
aturꝭ dei ac si ipse coꝝ fuisset
creator. Sed sequit᷑. Uerūta
men ad infernū detraheris in
fundū laci. Subter te sternet᷑
tinea: et opimētū tuū erūt ver
mes. Octauo omnē scientiaȝ
ꝑdet et erint omino ignarus.
Sicut de: quodā malo cācel-
lario parisiēsi legit᷑. q̇ putabat
post modicuȝ tpis obitus sui
mūdū iam defecisse et toto: ꝓ
pter multitudinē corruētiū in
infernuȝ. Eccs. ix. Quodcūq̧
poterit manus tua instanter
oꝑare. qꝛ nec sc̄ia nec sapiētia
nec op⁹ nec ratio est apud in-
feros q̇ tu ꝓperas. Nono om
nē sapiētiā vt patȝ. Eccs. ix.
Legit᷑ ī visionib᷒ Bir gitte ꝙ
dn̄s ad eaȝ ait. Salomon et
Aresto. nō sibi sed alijs studu
erunt. Decimo omnia natura
lia delectabilia huius mundi.
Isa. lxv. Ecce serui mei come
dent et vos esurietꝭ. Ecce ser
ui mei bibēt ⁊ vos esurietꝭ ⁊c̄.
¶ Scdo. hō mal⁹ ꝑdit bona
gratie. qꝛ in se euacuat et ani-
hilat oīa sua oꝑa bona ꝑ ip̄m
facta. oīa suffragia sancte ma
tris ecclie oēs intercessiones
sanctoꝝ dei. totaȝ xp̄i passio-
nem. hec oīa ꝑdit ꝑdita gr̄a.
quaȝ quilibet pctōr ꝑdit pctō
ꝯsumato: et maxīe si morit᷑ in
pctō. Btūs tho. s̄mone de tri
nitate dt ꝙ gr̄a necessaria est.
Prīo ad dignitatē stat⁹. Oīs
em̄ perfectio et dignitas est a
forma aut a re oꝑante. q̄nto
ergo forma aut res oꝑās no-
bilior fuerit: tanto res oꝑata
nobilior erit. Sed gratia dei
ē q̄dā forma oꝑās diuinū esse
qꝛ facit filios dei. Sic ꝑ op-
positū: ꝑ culpā hō efficit᷑ fili⁹

diaboli. Joh. viij. Uos ex pa-
tre diabolo estis. g vt hō ma-
neat fili⁹ dei: neccāria est sibi
grā dans esse gratuitū. Si q̄-
ris ab apostolo Paulo. quo-
mō tu ꝑ secutor ecclīe: taȝ ma-
gnus fact⁹ es? Respōdet. pri-
me corinthioꝝ q̄ndecimo. di-
cēs Gratia dei suȝ id qđ suȝ.
ergo necessaria est ad dignita-
tē stat⁹. Scđo neccāria ē ad
efficatiaȝ act⁹. qꝛ hō ex puris
naturalib⁹ nō pōt mereri btī-
tudīeȝ. opa naturalīa: vt ꝯme-
dere: laborare: pōt ex natura
nō aūt meritoria. Juxta illđ
Joh. xv. Sine me nihil po-
testis facere Qui dat grāȝ dat
sequētia grāȝ. ergo taȝ grā q̄ȝ
opa meritoria a deo sunt. iđo
ait Jsa. xxj. Oīa opa nrā
opat⁹ es nobis dn̄e. ergo va-
let ad efficatiaȝ opm. Tertio
valet ad ꝯualescentiaȝ casus
Nā liberū arbitriū ꝑ se pōt ca-
dere in pctm̄. nō tn̄ ꝑ se resur-
gere. Ps. lxxvij. Spirit⁹ va-
dēs et nō rediēs. ſm glosam.
vadēs in pctm̄ ꝑ se: sed nō re-
diens ꝑ se. Qꝛ aūt hō ꝑ se non
pōt resurgerē a pctō: pbat. iiij.
similitudinib⁹. Primaȝ ponit
Anshel. dicēs. Hō ꝑ se pōt in
foueaȝ seipm iactare. sed ꝑ se
nō pōt inde exire. Illud respi-
cit auaros. Jsa. xxiiij. Formi-
do fouea ⁊ laque⁹ suꝑ te q̄ ha-
bitator es t̄re. Auar⁹ ꝑ ama-
rē terrenoꝝ bitat interra. ⁊ ē ī
formidie ne diuitias ꝑdat: in
fouea cupiditatis immersus la-
q̄o diaboli. i. pecunia ligatus.
Scđam ponit Criso. Sicut
nauis fracto gubernaculo: il-
luc vbi tēpestas voluerit du-
cit. sic hō ꝑdito diuīe auxilio
grē ducit quocūq̄. s. voluptas
eū inclinauerit. Illđ tāgit lu-
xuriosos. puer. xxiij. Eris qua-
si dormiēs inmedio mari ꝑdi-
to gubernaculo. Tertiā etiaȝ
ponit Crisost. dicens. Hoīes
pn̄t eligere regē: sed electū nō
pn̄t facere nō regeȝ. sic hō se-
mel eligēs diabolū ī regē am-
pli⁹ ꝓpa virtute nō pōt dese-
rere eū. Illđ tāgit suꝑbos nā
đr Joh. xlj. Jp̄e ē rex suꝑ oēs
filios suꝑbie Quartam ponit
Aug. dicēs. Sic q̄s p̄t se vul-
nerare mortaliter: sed nō pōt
cū vult seip̄ȝ sanare: sic pctōr
nō pōt se sanare: nisi ꝑ grām
dei. Jđ ait dauid ps. l. cū pec-
casset mortalit̄. Tibi soli pec-
caui Quarto necessaria ē grā
ad ꝑmanētiā stat⁹ ⁊ appetit⁹.
qꝛ hō exn̄s in pctō mortali nō
ē stabilis: sed de vno pctō in
aliud cadit. Treno. j. Pctm̄
peccauit ihrlm̄: ideo instabil̄
fctā est. talis baculū sue sustē-

tationis. i. gratiaȝ dei abiecit
Grego. Pctm̄ qđ ꝑ pniam nō
delet̄: mox sua ponderositate
aliud ad se trahit. Quinto ne-
cessaria est ad decētiā ornat⁹.
Nam pctm̄ aīaȝ maculat: et
ymaginē dei corrūpit: si refor-
mari đȝ nccīa est grā dei ⁊c̄.
Sexto necessaria ē ad victo-
riaȝ ꝯflict⁹. qꝛ semꝑ in hoīe
int̄ carnē et spm̄ pugna ē. Ad
ro. vij. Uideo aliā legē in mē-
bris meis repugnātē legi mē-
tis me. Infelix ego hō q̄s me
liberabit de corꝑe mortis hui⁹
Et nō inueniens adiutoriū di-
xit. Gratia dei suȝ id qđ sum.
¶ Tertio hō malus ꝑdit bo-
na glorie. Que aūt sint bona
glorie: nō ē meū dicere vobis
cū ille q̄ rapt⁹ ī tertiū celū vi-
dit archana dei. et Jsa. ꝓphe-
ta: vidēs dn̄m sedentē suꝑ so-
liū excelsuȝ: dicāt. Oculus nō
vidit: nec auris audiuit. nec in
cor hoīs ascendit q̄ ꝑparauit
deus diligētib⁹ se. Cū sanct⁹
Aug. de btītudine sctōꝝ scri-
bere vellet. et. btm̄ hiero. ꝯsu-
leret quid de h̄ sentireȝ. subito
lux immēsa cellā suā intrauit
aīa scȝ scti hiero. q̄ illa hora
in bethleem iuda migrauerat
ad dominū. et vox de luce ait
Augustine augustine q̄d que-
ris putas? ne i breui vasculo
immittere mare totū? Breui ī-
cludere pugillo terraꝝ orbeȝ.
celū seruare ne vsitatos exer-
ceat mot⁹. Que oculis null⁹
hoīȝ videre potuit: tu⁹ vide-
bit? Auris nulla ꝑ sonū hausit:
audiet tua. q̄ cor hoīȝ nullate-
nus intellexit: nec etiā cogita-
uit. estimas te posse intellige-
re infinite rei q̄s erit finis. im-
mēsa q̄ mēsura metiris? Poti⁹
totū mare in artissimo claude-
ret vasculo. poti⁹ a motu suo
ꝯtinuo celū desisteret: q̄ȝ gau-
dioꝝ ⁊ glīe q̄b⁹ btōꝝ aīe sine
fine potiunt̄ minorē intellige-
res particulā: nisi vti ego ex-
periētia docereris. Ideo ideȝ
Augustinus in libro de mori-
bus in fantuȝ dicit. Tanta est
pulchritudo iusticie. tanta io-
cunditas lucis eterne et incō-
mutabilis veritas sapientie:
vt etiam si non liceret ampli-
us in ea manere q̄ȝ vnius diei
mora. ꝓpter hoc solum innu-
merabiles delitie hui⁹ vite et
circumfluentia bonoruȝ tem-
poraliuȝ merito contempne-
rentur. Ideȝ Augustinus in
libello de vanitate seculi Ui-
tam ergo eternaȝ ex omnibus
p̄cordijs vestris amate: quaȝ
nunquā in secula finietis. Il-
luc festinate vbi semꝑ viuitis
⁊ vbi iam mori nūq̄ȝ timeatis

Si em̄ sic amatis istā miserā
fluidā vitā: vbi cū tāto labore
viuitis. et vix currēdo. satagē
do. suspirādo necessarijs cor-
pis satisfacitis: q̄nto magꜭ a-
mare debetis vitā eternā: vbi
nullū laborez sustinebitis: vbi
semꝑ sūma securitas. sūma fe
licitas. sūma libertas. vbi im
pleť id euāgelij. Fulgebūt iu-
sti sicut sol in regno patrꜭ eoꝝ.
Qualꜭ putas erit splēdor aīa
rum q̄n solis claritatez habe-
bit lux copꝛ. Estimo oēs iaz
vos q̄ verbū h̄ auditis: vitaz
beatam desiderare. Sed au-
di q̄d Aug. in ꝑsona xp̄i ait.
Ecce vēale habeo regnū dei:
eme si vis: nec multum existi-
mes dare. tātū valet q̄ntū ha
bes. si nihil hēs: te ip̄m da: et
habebꜭ illō. Dicꜭ forte. Mal⁹
suz: nō me accipit de⁹. noli du
bitare: q2 dādo te ei: bon⁹ erꜭ.
Ve eis q̄ hēc bōa eterna amit
tūt ¶ Expōam⁹ lati⁹ q̄ ꝓmisi
m⁹. bona. s. eterne glorie q̄lia
sint. Btūs tho. ī ſmone suꝑ il
lud thema. Querite ꝓmū reg-
nū dei d̄t. Ibi ē claritas delec
tabilꜭ. Apoc. xxj. Ciuitas illa
nō eget sole neqꜫ luna. q2 clari
tas dei illumīabit eā. Ibi (vt
dictū ē) fulgebūt iusti in corꝑe
sicut sol. multo clari⁹ in aīa
Ibi est caritas amicabilis. j.
cori. xiij. Caritas nūqꜫ excidit
siue ꝓphetie euacuabunť. siue
lingue cessabūt: tantū gaudet
aīa beata de bonis a ꝓprio fa-
ctis sicut suis. q2 vnū ē gaudiū
eoꝝ in deo Ibi est formositas
mirabilis q2 oēs erūt vnifor-
mes in gn̄e. q2 oēs filij dei ⁊ re
ges. ꝯformes ī mūere. q2 oēs
vnū et eūdē accipiēt denariū
diurnū. oīs sedebūt ad mēsā
dn̄i. Luce. xxij. Ego dispono
vobis sicut disposuit mihi pa
ter ⁊c̄. Sz erunt difformes in
lūie. q2 ſm Greg. ſm diuersi-
tatē meritoꝝ assumenť ad di-
uersos choros angeloꝝ. Hec.
b. tho. Sed de oīb⁹. s. ibi est
securitas īmobilis. Isa. xxxij.
Sedebit pplus me⁹ in pulc-
britudīe pacꜭ: ⁊ in req̄e opulē-
ta: et in tabernaculis fiducie.
Hec securitas causať ex trib⁹
Ex in supabili ptāte dn̄i hui⁹
ciuitatꜭ. s. dei Ps̄. cxliiij. Ma
gnus dn̄s et laudabilis nīs: ⁊
magnitudīs eius nō est finis.
Scd̄o ex firmitate mūitiōis
Zacharie. ij. Ego ero eis mu-
rus et antemurale. Tertio ex
impugnabili ꝯcordia ciuiū. s.
sctōꝝ et angelorū. puer. xviij.
frater qui adiuuať a fratre q̄si
ciuitas firma. Ibi. volūt oīa
qd̄ de⁹. ſm hiero. Ibi corp⁹ ī
duet claritatē. impassibilitatē

subtilitatē: agilitatem: Illud
tangiť Sapie. iij. vbi d̄r. Ful
gebūt (ecce claritas) iusti (ecce
immortalitas) tanqꜫ scintille
(ecce subtilitas) in arūdieto
discurrēt (ecce agilitas) Hec
stꜭ corporis dotes: ibi aīa vi-
det deuz: amat deū: fruiť deo.
¶ Volumus adhuc gloriā co
rone. xij. stellarū mulieris sole
amicta: lunā sub pedibus ha-
bentis: eccl'ie scz aut virginis
matris: aut etiaz aīe deuote
diligenti⁹ inquirere: inuentaz
ꝓ posse ꝓpallare vobꜭ. ¶ Est
ergo prima stella vita sine cor-
ruptōe. Nā ꝑ visionē dei qui-
libz efficiť ꝑticeps vite eterne
Job. xvij. Hec est vita eterna
vt cognoscāt te solū verū deū
et quē misisti ih̄m xp̄m. Vidē
do xp̄z in hūanitate: plene sa
ciať corpus ⁊ sensus exterior.
Apoc. xxj. Absterget de⁹ oēz
lachrimā ab oculis sctōrū ⁊c̄.
Vidēdo xp̄i diuinitatē plene
saciať aīa: q̄ capax dei ē ⁊c̄.
¶ Scd̄a est volūtas sine ꝑ-
turbatione. Oīe qd̄ voluerit
hō hēbit. q2 eū habebit ī quo
sunt oīa: tanqꜫ in fonte: dans
oīb⁹ esse viuere et intellige-
re. Quesiuit aug. ab aīa sctī
hieronymi. An etiā aīe beato
rum quedā velle pn̄t q̄ nō ob-
tinent. Rn̄dit aīa scti hiero-
nymi sic. Vnū nouerꜭ augusti
ne q̄ sctōrū aīe ita ī illa eter
na gloria in d̄o sunt solidate:
q̄ nulla eis inest alia volūtas
nisi dei. q2 nihil aliđ pn̄t vel-
le nisi qd̄ de⁹ vult. iō nūqꜫ tur
batur voluntas. ¶ Tertia est
scia sine errore. Nā ex diuina
visione cognoscūt oīa q̄ ꝑti
nent ad ꝑfectionē intellectus.
Ps̄. xvj. Saciabor cū appa
ruerit gl'a tua Cognito crea-
tore q̄ veritas vniuersalis ē:
cognoscunť oēs alie verita
tes ꝑticulares. ¶ Quarta est
mēoria sine obliuiōe. Nā de⁹
est speculū in q̄ relucent oīa q̄
in celo q̄ in terra q̄ inferno et
in oibus sunt abyssis. nec ali-
quid ī deo futuꝝ: aut p̄teritū:
sed oīa pn̄tia. Sancti ergo ī
celo vidēt deū ⁊ semꝑ vident.
ergo nūqꜫ obliuiscunť cuiuscū
qꜫ rei scibilis. ¶ Quīta ē gl'ia
sine depressiōe. Nā q̄libz bea
t⁹ erit venerabilis oīi crea-
ture q̄n tā excellēter honora-
tur a creatore. Job. xij. Hono
rificabit eū pať me⁹ q̄ in celis
est. Aug. Quē honorē maiorē
poterit accipe adoptat⁹ qꜫ vt
sit vbi est vnic⁹ et verus fili⁹
dei ih̄us xp̄s. ¶ Sexta est a-
būdātia sine defectione Ps̄.
cxj. Glia ⁊ diuitie ī domo ei⁹
Apo. vij. Nō esuriet neqꜫ siti

ent amplius neq̃ cadet sup il-
los sol neq̃ vllꝰ estus. qm ag
nus qui in medio throni est re
get eos et ducet eos ad fõtes
vite aquaꝝ ⁊c̃. ¶ Septima ẽ
leticia sine merore. Quãto em̃
hõ maiori bono ↄiungit̃ tanto
maiꝰ gaudiũ hʒ. Sʒ hõ tũc ↄ
iungit̃ deo q̇ est summũ ⁊ ma
ximũ bonũ. ḡ tũc habebit ma
ximũ gaudiũ. ¶ Octaua ẽ de
periculi euasiõe sicut q̇ in ma
ri periclitant̃ euʒ ad portũ ve-
nerint multũ gaudent Sic fi
lij israhel post trãsitũ marꝭ ru
bri submersis inimicꝭ suꝭ gau
debãt cantãtes psalmuʒ. Cã-
temus dño. ¶ Nona ẽ de car
cerali liberatione. sicut aliq̃s
diu tẽtus ĩ carcere postq̃ libe-
rat̃ ab eo gaudʒ. s. vbi passus
fuissʒ frigꝰ famẽ sitim ⁊c̃. Car
cer iste corpꝰ hũanũ est. ad ro.
vij. Infelix ego hõ quis me li
berabit ⁊c̃. ¶ Decĩa victorie
consideratiõe ↄtra inimicos
pugnando. vñ dicẽt illud ps̃.
cxxiij. Bñdictꝰ dñs q̇ nõ de-
dit nos in captionẽ dẽtibꝫ coꝝ.
¶ Undecĩa inferni expugna-
tione. maxime hĳ q̇ multas et
graues habuerũt tẽtationes.
vñ dicent. Nisi qꝛ dñs adiu-
uisset me paulominꝰ habitas-
set in inferno aĩa mea. Item
Laq̃us ↄtritꝰ ẽ et nos libera-
ti. ¶ Duodecima iusticie dei
cõgratulatiõe. videntes deuʒ
ꝓ se pugnare ↄtra diabaluʒ et
pctõres. ⁊ eos dãnare horribi
liter: gaudebũt. vñ in ps̃. lvij.
Letabit̃ iustꝰ cũ viderit vin-
dictã. manus suas leuabit ⁊c̃.
Ut ergo breui sermone m̃lta
cõcludamꝰ d̃r Isayas. xxxv.
et. li. Gaudiũ et leticiã obtine
bũt et fugiet ab eis dolor ⁊ ge
mitꝰ. Que verba exponẽs. b.
tho. in questiõibꝫ disputatꝭ de
malo. de pctõ veniali. axxi. d̃r
Duo tãgunt̃ que sunt de rõne
perfecte beatitudinis. Priuʒ
est pñtia omnis boni ibi. gau-
dium interiꝰ. i. stolam aĩe et
leticiã exterius. i. stolã corpis
obtinebunt electi. Scdm̃ est
carẽtia om̃is mali ibi ⁊ fugiẽt
ab eis dolor de cõmissis. ⁊ ge-
mitꝰ de miserijs Igit̃ erit ibi
om̃is boni copia: ⁊ nulliꝰ ma
li p̄sentia. Hec om̃ia perdunt
mali. Ue ergo propter bono-
rum amissionem.

Ue ꝓpter ma-

loꝝ ↄmissione ad ĩferos dedu
cẽtẽ. Quicũq̃ peccatũ morta
le ↄmiserit. eo facto descendit
de ihrl̃m in iericho. de visione
pacis ad defectũ: immo de ce
lo ad ĩfernũ. Talis necessario
habet dicere illud ps̃. xvij. et

cxiiij. Circũderũt me dolores
mortꝭ: ⁊ pericula ĩferni inuene
rũt me. Huius figura habet̃.
luce. x. vbi d̃r Hõ quidã dñde
bat d̃ ihrl̃m ĩ iericho: ⁊ incidit
in latrones. q̇ etiã spoliauerũt
eum: ⁊ plagis impositis abie-
rũt semiuiuo illo relicto. In q̇
dicto saluatorꝭ sex mala expri
munt̃ q̃ sequunt̃ euʒ q̇ malum
aut pctm̃ mortale facit. Primo
exheredîtat a regno dĩ. Ideo
d̃r hõ quidã. scʒ adaʒ vel pec-
cator descẽdebat ꝑ culpã a ihe
rusalẽ: q̃ (fm̃ Aug. ↄtra pela-
giuʒ) visio pacis interpretat̃.
Naʒ añ pctm̃ hõ habet paceʒ
in cõsciẽtia: sed post pctm̃ nõ:
sed pugnã et remorsum sentit
ↄsc ẽtie. Ideo d̃r. Isa. xlviij.
Nõ ẽ pax impijs. Et. lvij. cor
impij q̃si mare feruẽs: qd̃ q̇e-
scere nõ potest. Secundo ca-
ptiuat sub defectu. Ideo d̃r in
Iericho. Nã iericho. interpre
tat̃ luna. ⁊ significat mortali-
tatẽ et mutabilitatẽ quam hõ
spiritualiter incidit post cõ-
missuʒ malũ. sicut primus hõ
cum esset inobediens deo. nã
etiaʒ ꝓpria caro facta est sibi
inobediens. sic peccator cum
malum cõmiserit: iam nõ est
pronus ad bonũ. immo pati-
tur resistenciã a culpa cõmis-
sa et dyabolo: nec ꝑ hoc cogit̃
liberum arbitrium eiꝰ. Tertio
maluʒ culpe subiugat dyabo-
lice potestati. Ideo d̃r incidit
in latrões. Ambro. ibidẽ. La-
trones sunt angeli noctis et
tenebrarum: in quos nõ inci-
disset nisi celestis mãdati de-
uius: eis se fecisset obnoxiuʒ:
naʒ ipi clam bonis insidiant̃.
nõ dicit q̄ latrones irruerũt
in eum: quia homo sponte se
tradit eoꝝ potestati cũ pctm̃
facit. Quarto spoliat grati-
tis. Ideo dicit̃. q̇ etiã spolia-
uerunt euʒ scʒ habitu nuptia
li. qui caritas est: secũdũ bea-
tum Gregoriuʒ. Aug. in que-
stionibꝫ veteris et noui testa-
menti ait. Demones hominẽ
expoliauerũt: indumẽta gra-
tie ⁊ ĩnocẽtie auferẽdo. Geñ.
iij. primi parentes post pctm̃
cognouerunt se nudos. Quin
to vulnerat in naturalibus.
Ideo dicit̃. plagis impositis.
Unde quatuor vulnera sunt
secuta in homine ꝓpter pctm̃
scʒ ignorantia in tellectu ma-
licia in affectu. ĩ ordinatio in
ↄcupiscẽtia. infirmitas in po-
tẽtia. Primũ vulnꝰ qd̃ sequit̃
pctm̃ mortale: est ignorantia
in intellectu. ps̃. xlviij. Hõ cũ
in honore esset non intellexit.
Itẽ Sopho. i. Ambulabunt
vt ceci. quia dño peccauerũt

Glo. qꝛ pdiderũt lumẽ ꝟtutuȝ
ꝛ pctis vixerũt. ambulabũt vt
ceci: locũ pnĩe ꝛ miseꝺie nõ in-
uenientes. Scdm vulnus est
malicia in affectu v. l de side-
rio. Gen̄. vj. Videns igitꝛ deꝰ
ꝙ multa malicia hoim esset in
terra: et cuncta cogitatio cor-
dis intẽta esset ad malũ: omni
tpe: penituit eũ ꝛ dixit. Dele-
bo hoieȝ quẽ creaui pẽitet em̃
me fecisse euȝ. Tertiũ vulnus
est inordinatio in cõcupiscen-
tia. Gall. v. Caro concupiscit
aduersus spm̃ et spũs aduer-
sus carnẽ. Cõmũitꝛ postꝙ hõ
semel peccauerit: iaȝ pnior est
ad iterũ peccanduȝ et erit au-
dacior rõne primi pcti. Quar
tuȝ vulnꝰ est infirmitas in po
tẽtia. nã post pctm̃ hõ ad pec-
candũ est pronus ꝛ fortis: ad
resistẽdũ aut bene opandũ in
firmꝰ ꝛ debilꝫ. Michee. i. In
firmata et bonis q̃ habitat in
maroth. Glo. in maroth. i. in
amaritudinibus peccatoruȝ.
Jere. ij. Vide ꝙ amarum ꝛc̃.
Sexto mortificat i opibꝰ me-
ritorijs: q̃ oia moriuntꝛ pecca-
to ꝯmisso. vt patuit an̄. Aug.
in questiõibꝰ euangelij. Se-
minio relicto: qꝛ ex pte qua
põt intelligere et deũ cogno-
scere: viuꝰ est ex parte vero q̃
pctis ꝯtabescit: mortuus est.

Vel secũdũ. Theophilũ aĩa
immortalis est: corpꝰ ꝟo mor
tale: ita medietas hois morti
succubuit. Et subdit. Abierũt
Beda nõ ab isidijs cessando:
sed insidiaruȝ fraudes occul-
tando. Ve ergo propter ma-
lorum commissionem.

Ve ꝓpter tem-

porꝫ pditionẽ eternaliꝛ remor
dẽtẽ. Bernh. s͛mone ad scola-
res dt. Nil pciosiꝰ tpe. Heu
nil hodie vilius inuenitꝛ. tran
seunt dies salutis: et nemo re
cogitat. nemo perire diem: et
nunꝙ redire cogitat. sed sicut
capillus de capite: sic nec mo
mẽtũ pibit de tpe. scȝ ad red-
dẽdũ rõneȝ de ipo ꝛc̃. Apo. x.
dt Job. qꝛ vidit angelũ stantẽ
sup mare. ꝛ sp terrã: q̃ leuauit
manũ suã ad celũ et iurauit p
viuẽtẽ in scl'a seculorũ. q̃ crea-
uit celũ ꝛ terrã ꝛ ea q̃ i eis sũt
mare ꝛ ea q̃ in eo sũt. qꝛ tpus
iaȝ amplꝰ nõ erit Glo. ma. qꝛ
bti imortales et impassibiles
efficietꝛ. Sȝ ecõtra d mal' scri
ptũ ẽ ps̃. lxxx. Erit tpus eoꝝ
in secula. Albertus sup Apo.
ibidẽ dt. Tẽpus duobꝰ modis
accipitꝛ Uno mõ ꝓut est mẽsu
ra motus ꝓmi mobilis. sic nõ
erit tps post diẽ nouissimũ. qꝛ
stabit firmamentũ. sol luna et

cetera sidera Abacu. iij. Sol
et luna steterunt in habitacu-
lis suis. i. locis vbi creata fue-
runt in pricipio. Alio mõ dr
tps ꝓut est mora motꝰ rerum
mutabiliũ. et sic erit tps eter-
nũ. q̃ ad malos in inferno. qꝛ
trãsibũt ab aquis niuiũ ad ca
lorem nimiũ. vt dr Job. xxiiij.
Alio mõ sic exponitꝛ. Tps am
plius nõ erit. s. gratie et merẽ
di post mortẽ hois: sed recipi
endi prout in vita sua meruit.
Jdo Apl'us. ij. corin. vj. dicit
Ecce nũc tẽpꝰ acceptabile. ec
ce nũc dies salutis. Nõ dicit
cras aut post cras. s͛ nũc Glo.
ibidẽ. in q̃ morbis. i. mortalita
tibꝰ salubris medicia infũditꝛ.
Et dñs in euan. Job. xij. Am
bulate duȝ lucẽ hẽtis. vt tene-
bre vos nõ ꝯprehendãt. Eiuſ
deȝ. ix. Vẽit nox qñ nemo põt
opari. Jdeo hortatꝛ nos. Jsa.
lv. dicens Querite dñm dũ in
ueniri põt: inuocate eum duȝ
ꝓpe est. Dereliquat impꝰ vi-
am suã: ꝛ vir iniquus cogita-
tiões suas: ꝛ reuertatꝛ ad dñm
ꝛ miserebitꝛ eiꝰ. ꝛ ad deũ nr̃m
qm̃ multꝰ est ad ignoscenduȝ.
Querite dñm. glo. interli. fide
opere. simplicitate. l veritate
duȝ locꝰ pnĩe est. in futuro vi-
debitꝛ: sed nõ inuenietꝛ. dũ ꝓpe
est. Glo. ma. ne vestrꝫ vicijs re

cedat q̃ apꝓpinquat apꝓpin-
quantibus sibi. filio reuertẽti
letus occurrit. Ve ergo eis q̃
illud tps gratie perdũt. Ecce
nũc tps acceptabile ait apl'uſ
Diligẽter ergo custodite tps.
ne inutilitꝛ trãseat. Primo q̃a
breue ẽ. Job. xiiij. Breues di-
es hois sũt. numerus mensium
eiꝰ apud te est. ꝯstituisti termi
nos eius ꝛc̃. Et neputes te mlꝰ
tos hr̃e dies temporis. Audi
q̃d Aresto. dt. iiij. phisi. Nihil
habemus de tpe nisi nũc pñs.
ptm̃ abijt irreuocabitꝛ. futurũ
nõ duȝ est. quis nouit finẽ suũ.
Scdo labile ẽ. velis nolꝫ trã
sit ꝛ te ad morteȝ ducit. Job.
ix. Dies mei velociores curso
re transierũt. Cursor tñ aliqñ
pausat. tpus aũt tuum nunꝙ.
q̃nto magis crescis tanto ma
gis decrescis: ꝛ ad finẽ appro-
pinꝙs. Tertio nobile est. nã i
breui tpe vitã eternã poteris
appꝛhendere. O si diabolꝰ aut
dãnati vnicã diẽ haberẽt gra-
tie: q̃ntã facerẽt pniaȝ. nihil ẽ
qd tm̃ eos remordet q̃ntuȝ a
missio tpis. Jdeo qdcũꝙ po-
terit manꝰ tua istantꝛ opare. qꝛ
nec tps ꝛc̃. eccl'es. ix. Quarto ir
reuocabile ẽ tps. qd trãsit: nũ
ꝙ reuertitꝛ. ꝛ tñ rõneȝ nos red-
dere optet q̃liter ipm ꝯsumpsi
mus. ¶ Tempus obseruatur

ꝓpter quatuor. Prīo qꝛ q̃dā
hñt spēale tpus qñ melius va
leāt sanari d̄ infirmitate. Ra
tio qꝛ si trāseūt illō tps: sciūt
ꝙ vix aut nūꝙ sanari valeāt
Spūaliter. sic facere debꝫ hō
pctōr. quia si tardauerit diem
pñtē vite sue: ⁊ ꝑuenerit vsqꝫ
ad mortē aut diē mortꝭ: rarissi
me aut nūꝙ pt sanari de sua ī
firmitate. s. pctī: sꝫ cadit ī mor
tem. Eccī. xviij. Ante iudiciū
ꝑ para iusticiā. añ quā loquarꝭ
disce. añ languorē adhibe me
dicinā. ante iudiciū interroga
te ipm. ⁊ in ꝯspectu dei inueni
es ꝓpiciatiōeꝫ. Quatuor mo
dis exponit̃ hoc v̄buꝫ. Primo
sic añ iudiciū. i. anteꝙ officiū
iudicādi alios accipias: para
iusticiā tibi. i. supiori obediē
do qꝛ q̃ nō nouit esse discipu
lus: nescit ēe magister. et q̃ nō
nouit subesse: nescit p̄esse. Se
cundo sic Ante iudiciuꝫ para
iusticiaꝫ. i. tu qui officialis es
aut p̄latꝰ antequā tu iudices
queꝙ: para iusticiā teipm di
sciplinādo. ⁊ corā deo inueni
es ꝓpiciatōnē. iij. q. vij. Iudi
cet ille de errore alterius q̃ nō
facit q̃ in alio dānat. Tertō sic
Ante iudiciū. i. anteꝙ veniat
iudiciū mortis tue para iusti
ciaꝫ vt ꝑ te respōdeat in iudi
cio. Quarto sic. Ante iudiciū
extremū fac iusticiam tecū: vt
inuenias misericordiaꝫ. in die
iudicij apud deuꝫ. Scdo tps
obseruat̃ qñ est magis pacifi
cum. Videmꝰ eñ cuꝫ aliquis
paup ⁊ subditus potētem aut
diuiteꝫ aliquē offendit: querit
tps spēale: q̃ eū magis dispo
situm ad placanduꝫ inueniat
Spiritualit̃. sic facere debet
hō pctō. licet deus sp sit para
tus ꝑcere ⁊ misereri tñ modo
magis ꝓnus ē ꝙ in futuro. qꝛ
nūc tpus est miserendi ait ꝓp
heta. postea aūt veniet tps pu
niēdi. Idō ait apl's. ij. corin.
vj. Ecce nunc tps acceptabi
le ecce nūc dies salutis nō d̄c
cras ⁊c̄. Tertio obseruat̃ tps
qñ melius est lucratiuū. vt fa
ciūt mercatores. cuꝫ eñ ē tps
obscurū ⁊ frigidū: pluuiosuꝫ:
lutosuꝫ solēt dicere nō est tps
aliq̃d faciendi. ideo qꝛ tūc ho
mines nō veniūt ad foruꝫ ad
emēdū/ sꝫ qñ ē tps clarū ⁊ se
renuꝫ tūc ⁊c̄. Spūaliter. tps
pcti est tps obscurū qꝛ tūc hō
nō cognoscit summū bonū ꝑ
delectatōe ī malo. tūc eñ fri
gidꝰ est in dilectōe dei: lutosꝰ
in pctīs. Cōputruerūt iumēta
in stercoribꝰ suis ait ꝓpheta. i.
pctīs. tunc nihil pōt operari q̃d
meritoriū est. Quarto obserua
tur tps qñ ē magis fructifica

tiuū. sic solent facere agricole
Stultꝰ eñ essꝫ q̃ iā seminare
vellet qñ colligēdū et metēdū
esset. aut in hyeme tpe niuis.
Spūaliter debꝫ hō laborare
in vinea dñi qñ tps fructuosū
est. scꝫ ī pñti vita gratie. et nō
expectare vsqꝫ ad mortē qñ iā
fructū sui laboris recipere de
bet. ad Gall. vj. Dum tps ha
bemus operemur bonū. tpe eñ
suo metemus: non deficiētes.
Eccī. iiij. Fili mi obserua tem
pus ⁊ deuita a malo.

E ve de
v
habitātibꝰ in ter
ra Apo. viij. De
cimo octauo pōt
exponi triplex ve de triplici pi
culo pñtis vite. s. vite breuita
tē. saluandoꝝ difficultatē. ele
ctoꝝ paucitatē. Ve ꝑ ꝓpter
vite breuitatē morti apropin
quantē. Ve ꝓpter saluandoꝝ
difficultatē peccatoribꝰ mini
tantē. Ve ꝓpter electoꝝ pau
citatē dānādos augmētū añ.

Ve ꝓpter vite
breuitate morti appropinquā
tē. Hiero. ait (vt refert Euse
bius in libello de morte ⁊ mi
raculis scti hieronymi) O vi
ta mūdi: nō vita: sed mors. vi
ta fallax. onusta tristicijs. im
becillis ⁊ vmbratica. vita mē
dax nunc flores ⁊ statim are
scis. vita priuans. vita iners.
vita fragilis. vita momenta
nea ⁊ caduca. qui quanto ma
gis crescis. tanto magis d̄cre
scis. cuꝫ plus ꝓcedis plus ad
morteꝫ properas. O vita ple
na laqueis. quot in mūdo illa
queas. quot ꝑ te iaꝫ sustimēt
tormēta infernalia. ꝙ beatus
qui tuas agnoscit fallacias ꝙ
beatior q̃ de tuis nō curat blā
ditijs vanis. quā beatissimus
qui te bene priuatꝰ est. melio
reꝫ negociatio eius auro ⁊ ar
gento: p̄mi et purissimi fructꝰ
eiꝰ. hec ille. Job. xiiij. Homo
natus de muliere breui viuēs
tempore: repletur multis mi
serijs. Homo in fetore peccati
cōcipitur. in dolore et misera
biliter parturitur. cum labore
et angustia viuit. cuꝫ timore ⁊
tremore morit̃. Nec est homo
qui viuit et nō sentiat mortē.
oēs enim morimur. ⁊ velut aq̃
dilabimur in terram. Bernh.
in sermone. Quid in rebꝰ hu
manis certius morte. quid in
certius hora mortis inuenit̃.
Non miseret̃ mors inopiam:
nē reueret̃ diuitias. nō sapiē.
nō moribꝰ. nō etati parcit: ni
si ꝙ senibꝰ mors ē ī ianuis. iu
uenibꝰ in insidijs. Idō Eccī.

v. Ne dixeris. (ait sapiēs) ēst
mihi sufficiēs vita. Nihil em̄
ꝓderit ī tp̄e vindicte Tota vi
ta hoīs respectu eternitatꝭ: q̄-
si nihil est. quāto diuti⁹ viuit
hō̄ plura penitenda incurrit.
Job. xxj. Tenent tympanū̄ et
cytharam. gaudent ad sonitū̄
organi: ducū̄t ī bonis dies su-
os. et in puncto ad inferna de
scendū̄t. Glo. Tp̄s eorū̄ totuz
respectu eternitatꝭ vix punct⁹
estimať. Ideo vbicunq̄ legiť
ī scriptura de vita homīs: cō-
muniter reb⁹ cito transeunti-
bus conpať seu assimilať. Pri
mo cōparatur herbe. vn̄ in Ps̄.
89. Māe sicut herba trāseat.
mane floreat et trāseat: vespe
re decidat induret et arescat.
Glo. Bis dr̄ māe. primū̄ ꝑcat
etatē puerilez qn̄ oritur. scd̄m
iuuenilez qn̄ floret. vespere. i.
senectute decidit et arescit. q̄z
per mortem cōsumiť. hec glo.
Scd̄o. comparať nubi. Job.
vij. Sicut nubes per trāsit et
ꝯsumiť. sic qui descēdit ad in-
feros Sicut nubes de inferio
rib⁹ eleuať a calore: ad supe-
riora volat et agitať ad tp̄us
et iterum resoluiť et in terram
descēdit. Ita sunt homines ī
vita p̄nti. naz de terra eleuā-
tur ad dignitates. agitantur.
fatigantur. tandem de digni-
tate concidunt et iteruz inter-
rā de qua ⁊ assumpti erant re-
uertunť matrē oīm ⁊c. Tertio
comparatur hospiti. Seneca
de remediis. Sapiens ex hac
vita decedit tanq̄ ex hospitio
non vt ex domo ꝓpria. natura
em̄ dedit nobis hanc vitā tā-
q̄ diuersoriū̄ inhabitare. No-
ta quō aīa est ī exilio Quar
to ꝯꝑatur rori. Osee. vj. Vita
nostra quasi nubes matutina
⁊ quasi ros mane pertransiēs
Aresto. ij. metheo. dr̄ q̄ ꝑ ma-
nentia roris non est nisi vnius
diei. quia statim a sole ꝯsumi
tur. Quinto comparať curso-
ri Job. ix. Dies mei velocio-
res cursore transierunt et non
viderunt bonū̄. Si ergo tam
breuis ⁊ misera ē. quid restat
nisi mors certa. Ve ergo pro-
pter vite breuitatem.

Ve ꝓpter saluādo-
rum diffi
cultatem peccatoribus mini-
tantem. Hiero. vt refert euse-
bius Quid imbecilli⁹ hac mi-
sera vita: qua tot circū̄damur
dolorum et passionū̄ agmini-
bus: vt nulla hora pene sit q̄
viuens hō̄ quicunq̄ a dolore
immunis sit. Si diues. vndi-
q̄ angustiať timore: ne quod
possidet amittat. Si pauper.
nū̄quaz quiescit: vt inueniat.

Si bonus. hui⁹ mū̄di timet
ꝑiculū̄: ne nauis mortalis: scz
corpus in huius mū̄di pelago
naufrageť non mediocriť ꝑti-
mescit. Idcirco null⁹ sex⁹: nul
la etas vel cōditio doloriꝫ tiā
sit expers: quosuq̄ in hac mi-
sera māet vita. Heu quot na-
uigātiū̄ per hoc mare magnū̄
et spaciosū̄: in quo tot sunt ge
nera inimicoꝝ secū̄dū̄ cuiusli-
bet viriū̄ quātitatē colluctan
tia: vbi post multā nauigādi
felicitatē: post multas victori
as: iam credentes fineʒ accipe
re ꝑoptatū̄ aliqua suggestiōe
diabolica in hac hora ad laq̄-
um ꝑditiōis ꝑuenerū̄t. Heu
quot ī hac vita recōmēdatis
vnico p̄cti cōsensu dira mors
imminet ⁊ ruina. Idcirco fra
tres dū̄ viuitis timeatis. Hec
hiero. Dn̄s ait Math. vij. Ar
ta est via q̄ ducit ad vitam.

Querit Utrū̄ plures
saluanť xp̄i-
anorum q̄ dānať. Dōm. mul-
to plures dānanť inter xp̄ia-
nos q̄ saluanť. Et hoc ꝓbať
trib⁹ rōnib⁹. quatuor causis. ⁊
quinq̄ auctoritatibus. Btūs
tho. in glo. ꝯti. Math. xxij. et
parte. j. q. lxiij. ar. ī effectu po
nit tres rōnes. ¶ Prio rōne
culpe. q̄z maluz culpe in hoī-
bus ex h̄ cōtingit q̄ hoīes se-
qun̄tur bona sensibilia: q̄ ip̄is
sunt nota. et relinquunt bona
rōnis: q̄ paucis sū̄t nota. Cū̄
em̄ homo inclinatur ab bonū̄
tēporale: relinquēs bonū̄ eter
nū̄: peccat mortaliter. Sz vt
in plurimū̄ h̄ faciunt. ergo ⁊c.
Scd̄o rōne stulticie. sic. Im-
mergere sensū̄ reb⁹ terrenis ex
quo redditur in ept⁹ ad diui-
na: est p̄ctm̄ stulticie. Sz hoc
in pluribus hoib⁹ inuenitur.
ergo plures dānanť. vn̄ Eccs
.i. Stultoꝝ infinit⁹ est nume
rus. Illud Raynerus duob⁹
modis exponit. Primo infini
tū̄ est incognituz. iij. phisicoꝝ
Sic incognitū̄ est q̄ sint stulti
aut sapiētes: saluandi aut dā
nandi. Scd̄o sic. infinitum in
cōparabiliť excedit finituz. q̄z
finiti ad infinitū̄ nulla est pro-
portio ꝭm aristoti. ergo multo
plures sunt stulti q̄ sapiētes.
plures damnandi q̄ saluādi.
Ideo dr̄. iiij. Esdre. ix. Sicut
fluct⁹ excedit guttā: sic nūer⁹
dānandoꝝ excedit nūerū̄ sal-
uandoꝝ. Legitur in fasciculo
tēpoꝝ de quodaz heremita. q̄
rogauit dn̄m vt sibi ōn̄dere di
gnaretur in q̄nto numero aīe
descēderēt ad infernū̄. Et vi-
dit eas ruere tāq̄ niuez dēsissi
mā ꝑ diē. ad purgatoriuz tāq̄
niuē rarissimā. ad celū̄ tm̄ tres

Tertio rōne vie. ꝑ viam artā
difficiliꝰ et rariꝰ ad termim̃ ꝑ
uenit̄ q̄ȝ viā latā ⁊ spaciosam.
sed eundi ad infernuȝ est via
multuȝ lata et spaciosa. in ce
lum vero arta. ergo mlt̃o plu
res dānant̄. Greg. suꝑ ezech.
Quāuis caritas sit lata. ꝑ an
gusta tñ et ardua hoīes ducit
a terra. Satꝭ em̃ angustū̃ est
oīa ꝑtermitere: vnū̃ solū̃ dili
gere: ꝓspera nō amare: adner
sa nō timere. facile tñ ē ꝓpter
p̄miū̃ ꝯsecutiōeȝ his q̄ xp̄m se
quūtur ¶ Be. tho. in ꝭ. Mul
ti sūt vocati: pauci vero electi
dt q̄ quatuor sūt cause gn̄ales
q̄re multi dānent̄: et pauci sal
uentur. Prima ꝓpter locum in
q̄ sumꝰ. scȝ in mōdo. Arest. iiij.
phisi. dt q̄ locꝰ est ꝯseruatiuꝰ
locati. idō q̄ādiu res est ī loco
ꝓprio: tādiu seruat̄ in esse. sed
extra locū̃ suū̃ cito corrumbit̄
vtȝ de piscibus extra aquā. d
rosis extra trūcū̃. de religioso
extra ordinē. Cū̃ ergo deus sit
locꝰ noster: q̄ādiu extra ip̄m su
mꝰ: malū̃ dōinat̄ i nobꝭ: ⁊ cor
ruptiōi ꝓximi sumꝰ. Ideo ait
dn̄s ad suos discipulos Joh.
xv. Māete in me: et ego i vo
bis. Sc̄ palmes non p̄t ferre
fructū̃ a semetipo: nisi māse
rit i vite: sic nec vos nisi in me
māseritis. Sine em̃ me nihil
potestꝭ facere. Si q̄s i me nō
māserit mittet̄ foras ⁊ arescet
et colligēt eū̃ et in ignē mittet̄
Q aut deꝰ sit noster locus ꝓ
priꝰ: ptȝ ex nāli desiderio pue
niē̄di ad ip̄m: sic̄ lapidis ē ve
niēdi ad cētrū̃. Jdō aug. ait.
Fecisti: nos dn̄e ad te. ⁊ inq̄e
tū̃ ē cor nr̄m donec req̄escat i
te. Scd̄o ꝓpter corpꝰ qd̄ por
tamꝰ. Dicūt nāles q̄ illa i fir
mitas cū̃ q̄ hō nascit̄ est īcura
bilis ꝭm viā nature. vt cecus
natus ⁊c̄. Sic hō ab origine
ꝯtrahit infirmitatē. i. malū̃ fo
mitē siue ꝯcupiscentiā carna
leȝ. Ideo ait aplꝰs ad ro. vij.
Scio q̄ nō hītat iȝ me: h̄ est:
in carne mea bonuȝ. Nā velle
mihi adiacet ꝑficere aūt nō i
uenio. Hec infirmitas sꝑ ma
net i hoīe. Sic̄ arbor corrup
tas hn̄s radices: ꝯmunit̄ ma
los fert fructus. sic hō ⁊c̄. non
tñ ꝑ h̄ q̄ iclīat̄ ad malū̃ cogit̄
libertas arbitrij. Tertio ꝓpter
societatē. vbi em̃ aliq̄ a pueri
cia ꝯnutriunt̄: ꝯmunit̄ se dili
gūt. Cū̃ ergo aīa et corpꝰ si
mul ꝯnutriunt̄ ⁊ viuāt. maxi
mū est i eis vīculū̃ dilectiōis: i
tm̃ q̄ etiā nūq̄ȝ vellēt ab īuicē
separi. Cū̃ sctō sctūs eris (ait
ꝓpha regalis) ⁊ cū̃ ꝑuerso ꝑ
uerteris. Jdō ꝓpt̄ h̄ cōsortiū̃
corpꝰ sꝑ iclīat aīaȝ ad malū̃. ⁊

freq̄nter amore carnis suꝑata
ꝯsētit ī malū̃. sic ꝯtingit eis vt
duobꝫ socijs q̄ȝ vnꝰ erat sap
ens: ⁊ alter stultꝰ: q̄ ꝑ viā ꝑ gē
tes. stultꝰ voluit ire ꝑ viā pla
nā ⁊ methodū̃: sȝ minꝰ securā.
Aliꝰ aūt ꝑ viā laboriosā: sȝ se
curā Et dū̃ sapiēs assētirȝ stul
to: capti mittunt̄ ī carcerē. Et
dū̃ sapiēs diceret stulto. ꝑ te i
currimꝰ h̄ malū̃: q̄r noluisti mi
hi cōsētire. Rn̄t stultus. ꝓpter
te patimur: q̄a mihi cōsentire
nō debuisti: cū̃ me stultū̃ sciui
sti. Cuȝ aūt p̄n̄tati essent regi
iudici. data ē sn̄ia vt āho mo
rerent̄. q̄r sapiēs stulto assēsit
⁊ q̄r stultꝰ sapiēti nō credidit
Sic rex regū̃ dānabit corpꝰ
stultū̃: et aīaȝ sapiētē. Quarto
ꝓpter obiectuȝ. nā sensus cor
poreꝰ māifesta hȝ sua obiecta
in q̄bꝰ delectat̄. Jlla vero in
q̄bꝫ delectat̄ aīa i mōdo: nō sūt
eis obiecta: sȝ occulta. in fide
et spe tm̃ ꝯprehēdit ea. idō se
piꝰ vicit̄ amore p̄n̄tiū̃: illecta
ꝑsēsus corporeos: relīq̄uēs ꝓ
pria obiecta. Hiere. ix. Audi
te mulieres ꝟbuȝ dn̄i assumāt
aures vestre ꝟmonē oris eius.
docete filias vestras lamētuȝ
quia ascēdit mors ꝑ fenestras
. i. sēsus exteriores q̄ suū̃ hn̄t
p̄n̄s obiectū̃. Sȝ noli o hō fid̄
lis seq̄ inclinationē corꝑis tui
corpꝰ in sua est patria. aīa ve
ro peregrina. Bern. ponit ex
emplū̃ pulchrū̃. Si esset filiꝰ
alicuiꝰ magni regis in exilio.
et pauꝑ q̄dā sustētare eū̃ suis
laboribꝫ q̄d putas diceret cuȝ
veniret in p atriaȝ de illo q̄ eū̃
sustēdasset: Nōne diceret O
pater cū̃ ꝑegrinus esset in ter
ra aliēa: pauꝑ quidā me sustē
tauit durissime laborando: vt
me nutriret: rogo: redde ei hāc
grāȝ: vt mecū̃ nūc honoret̄ in
regno meo. Filius regis ē aīa
ad imaginē dei facta. pauper
corpꝰ terrenū̃: i terra req̄escet
⁊c̄. ¶ Auctoritatibꝫ ꝓbo diffi
cultatē saluādoꝝ: et multitu
dinē dānandoruȝ. Math. vij.
Arta est via q̄ ducit ad vitā.
⁊ adeo arta: vt nō nisi vnius
rei amorem et occupationem
admittit. s. dei soliꝰ: alia om
nia abicere: saltē corde: oꝑtet
Ait dn̄s. Nisi q̄s renūciaue
rit omībꝫ q̄ possidet nō potest
meꝰ esse discipulꝰ. Faciliꝰ est
cameluȝ ꝑ foramē acus tran
sire quam diuiteȝ (aut in pec
catis assuetum) in regnū̃ celo
rum. Mathei. septimo. Non
omnis q̄ dicit mihi dn̄e domi
ne intrabit in regnum celoruȝ
sed qui facit voluntatē patris
mei. Sed pauci sunt tales q̄
ea q̄ dicūt ore: inplent opere.

Tales (ſm̄ hiero) nõ ſūt xp̄ia
ni: ſed antixp̄i. q̄ ꝯfitēt̃ ſe noſ
ſe deū: factꝭ aūt negāt. Mat.
xx. Voca operarios. Non dt̄
ociātes. nõ dt̄ bene docētes:
ſed opa̱rios in vineaz dn̄i. vi-
deat vnuſquiſqꝫ in cuiꝰ vinea
opet̃. Luce. ix. Si quis vult
venire pꝰ me: abneget ſemet-
ipm: ⁊ tollat crucez ſuā: ⁊ ſeq̄-
tur me. Sꝫ pauci ſunt tales.
Math. xxiiij. Qui ꝑ ſeuera-
uerit vſqꝫ in finem: hic ſaluus
erit. Nõ dt̄. q̄ bene icipit: aut
q̄ bene viuit. ſꝫ q̄ ꝑſeuerauer-
rit: Sed pauci ſunt tales. &
pauci ſcti q̄ ſaluant̃ ergo ⁊c̄.

Ve ꝓpter elec-

toꝝ paucitate: dānādos aug-
mētantē. Math. xxij. Multi
ſunt vocati: pauci vero electi.
Grego. ſup eadez v̄ba dt̄. Ad
fidē em̄ plures veniūt: ad cele
ſte aūt regnū pauci ꝑducunt̃.
Pleriqꝫ duz vocibꝫ ſequūtur:
moribꝫ fugiūt. De his dt̄ hie-
ro vt refert Euſebiꝰ. Nõ ſuffi
cit ſoluz xp̄iani nomē. Xp̄ianꝰ
ſi es: imitare xp̄m. fruſtra xp̄i
ani hꝫ nomē q̄ diabolū ſequit̃.
q̄nimo ꝓxianꝰ omīo nõ ē: ſꝫ
antixp̄s. Iuxta illd̄. j. Ioh.
ij. Audiſtis qꝛ antixp̄s venit.
nunc autē antixp̄i multi ſunt.
Vis regnare cuꝫ xp̄o ⁊c̄. vide
d̄. Ve malis xp̄ianis. Greg. ī
ome. dn̄ice. xx. ſup illd̄ Mul-
ti ſunt vacati. dt̄ Quouſqꝫ h̄
viuimus neceſſe eſt vt ꝑmixti
vtrā p̄ntis ſeculi agamꝰ. tunc
aūt diſcernimur cuꝫ ibi ꝑueni
mus. Boni em̄ ſoli nuſquā ſtꝫ
niſi ī celo. mali nuſquā ſoli ni-
ſi in inferno. Hec aūt vita: q̄
inter celū ⁊ infernū ſita eſt: ſi-
cut ī medio ſubſiſtit: ita vtra-
rumqꝫ ꝑtiuz ciues cõmuniter
recipit: quos tñ ſancta eccl'ia
⁊ nūc indiſcrete ſuſcipit ⁊ poſt
modū in egreſſione diſcernit.
Si igit̃ boni eſtis: q̄diu ī hac
vita ſubſiſtitꝭ equa nimit̃ tol-
lerate malos. Abel eſſe rēnuit
quez malicia cayn nõ exercet.
duos filios habuit primꝰ hõ
vnꝰ hoꝝ electꝰ: alter reprob-
fuit. Tres noe filios archa ꝯ-
tinuit. ſꝫ ex his duo electi: vnꝰ
reprobꝰ fuit. Duos abrahā fi
lios habuit. ſꝫ vnꝰ electꝰ: alt̃
reprobꝰ. Duos filios yſaac ha
buit: ſed vnꝰ electꝰ: alter reꝓ-
bus. Duodecim filios habuit
Iacob: ſꝫ vnꝰ ex his ꝑ inocen
tiā eſt venditꝰ. aliȷ̄ v̄o ꝑ mali-
ciā venditores fratris fuerūt
Duodeciꝫ apl'i ſunt electi: ſed
vnus his admixtꝰ eſt qui ꝓba
ret: vndecim q̄ ꝓbarent̃. Sep
tem ſunt diaconi ab apoſtolis
ordinati. ſed ſex in fide recta ꝑ

Abel ēē renuit q̄ malicia Cayn
nõ exercet

ꝑmanētibꝫ: vnꝰ extitit auctor
erroris. In hac ergo eccleſia
nec mali ſine bonꝭ eſſe nec bo-
ni ſine malꝭ p̄nt. Terrere vos
iam nõ debet q̄ in eccl'ia mul
ti mali ⁊ pauci ſunt boni. quia
dn̄s ait. Multi ſtꝭ vocati: pau
ci vero electi. Tremēdū ē fra-
tres kmī qd̄ audiuimꝰ. Ecce
iā nõ oēs vocati ꝑ fidē: ad ce-
leſtis regni nuptias venimꝰ.
incarnatõis eiꝰ myſteriū ⁊ cre
demus et fatemur dn̄m. verbi
epulas ſumimꝰ: ſed in futuro
die iudicij cū rex ītratur ē: qꝛ
vocati ſumꝰ nouimꝰ: ſi electi
ſumꝰ neſcimꝰ. Tāto ergo vnuſ
quiſqꝫ ſe in hūilitate deꝓmat:
q̄nto ſi ſit electꝰ ignorāt. Vn̄
dr̄ in canone De illis. xxiiij. q.
iij. q̄ nõ ſolū illi q̄ manifeſte ex
cõmūicant̃: ſed etiā illi q̄ ficto
corde immiſcēt ſe ouibꝫ xp̄i et
ſeꝑati ſunt ꝑ malā vitā ab ec-
cl'ia dei. Nā vnicū pct̄m mor
tale cõmiſſum: hoīez ip̄o facto
excõmūicat: et bonꝭ gratie ꝓ-
uat. vt dr̄ ī canõe. Audi deni-
qꝫ. xj. q. iij. Sꝫ pauci ſtꝭ abſqꝫ
pctō mortali. ergo pauci ſunt
electi. Ve ergo his qui ſunt in
terra: ꝓpter electoꝝ paucita-
tez. Hugo primus poſtillator
ordinis p̄dicatoꝝ ſuꝑ Lucā.
xvij. vbi dn̄s ait. Nõne decez
mūdati ſunt: et nouē vbi ſunt
dt̄. q̄ int̃ credētes vix decimꝰ
ſaluabit̃. vbi vnꝰ ſaluat̃: nouē
dānant̃. Et nõ ſolū int̃ credē
tes: ſed etiaꝫ inter hos q̄ vitā
ducūt p̄niale. Vn̄ dr̄ Iob. xl.
Abſorbebit vehemoth fluuiū
uꝫ: alias. mare ⁊ nõ mirabit̃ et
habꝫ fiduciā q̄ iordanꝭ īfluat
in os eius. Quid ꝑ mare niſi
multitudinē nõ credētiū intel
ligere debemꝰ: vt gētiles iudei
heretici. Quid ꝑ iordanē niſi
eos q̄ fonte baptiſmatꝭ renati
ſtꝭ Prios oēs abſorbuit: ⁊ ſe-
cūdos ſitit: ymmo multos de-
vorat. licet oēs ſitit. Vel mare
laycos. ꝑ iordanē religioſos ī-
tellige: Miraris fore q̄ h̄ legꝭ
aut audis. Audi adhuc. ⁊ ſcri
pturā ſcrutare: ⁊ duriꝰ reꝑies
Ita legimꝰ dn̄z dixiſſe ꝑ moy-
ſen nūeri. xiiij. Annꝰ ꝓ die cõ
putabit̃ iuxta numeꝝ. xl. dieꝝ.
quibꝫ ꝯſidera ſtꝭ terrā. xl. annꝭ
recipietꝭ iniq̄tates vr̄as: ⁊ ſci
etis vltiõez meā. q̄m ſic̄ locu-
tus ſuꝫ: ita faciā omī multitu
dine huic peſſime q̄ ꝯſurrexit
aduerſuꝫ me. Vbi dt̄ Orige-
nes. ⁊ ē glo. ordi. Tieo h̄ my-
ſteriū diſcutere q̄: ſcꝫ ꝓ die an
nū recipietꝭ. Vido em̄ q̄ in h̄
ꝯprehēdit̃ pctōꝝ ⁊ penaꝝ di-
ſpoſitio. Si eniꝫ cuiqꝫ pctōrī
annꝰ ad penā ꝓ vnꝰ diei pctō
⁊ ſm̄ ratiõez dierū q̄bꝰ peccat̃

totidē annoꝝ numerus in sup
plicijs cōsumitur. Vereor ne
forte nobis qui quottidie. pec
camꝰ nec ipa forte secula aut
etiā secula seculorum sufficere
possint ad penas luēdas eo ꝙ
ꝑplus iste p. xl. dierū delicto.
xl. annis cruciaꝛ ī deserto nec
terrā sctām introire permittiꝛ
similitudo futuri iudicij videꝛ
dñi vbi pctoꝝ ratio discutiē
da est vbi ergo aliqua bonoꝝ
operū recompēsatio vel coꝝ
q̄ i vita sua quisque recipit si
cut de lazaro ꝫ hoc nullꝰ ad i
tegruꝫ nouit nisi filius cui pa
ter oīe iudiciū tradidit. Flo
ta sexcēta milia egressi sunt de
egipto et solū duo intrauerūt
terrā ꝓmissionis scꝫ Caleph ⁊
Josue. Sunt multi q̄ sibi blā
diunꝛ de penitētia vt securiꝰ
peccent. qui aut quid pnīa sit
nesciunt ⁊ quāta ꝓ vnico pctō
aut vt stulti (quoꝝ infinitꝰ est
numerus) nō aduertūt. Diciꝛ
etiam in Canōe. Hoc ipsum.
xxxiij. q. ij. Et i. §. sequēti. Et
in canōe. Si q̄. l. dis. ꝙ ꝓ vni
co pctō mortali hō obligaꝛ ad
pniam. vij. annorū hic in p̄nti
vita Si aūt cōtritꝰ distulerit
pniam in aliud seculū annus
pro die computabiꝛ. Si dili
genter calculamus vnꝰ annꝰ
continet. 364. dies. Septeꝫ
anni. 2548. dies. Qui ḡ con
tritꝰ de vnico commisso mor
tali pctō distulerit satisfactio
neꝫ in aliud seculū. 2548. pe
nitebit annos. Si aūt ꝯtritꝰ
nō fuerit ex puro corde et non
nisi timore pene nō tot annis
sꝫ ineternū cruciabiꝛ ꝓ vnico
mortali crimine. Annus ꝓ die
cōputabiꝛ ait dñs. Similitu
do est futuri iudicij dicit Ori
genes. in glo. Quid de illis q̄
multa hn̄t mortalia pctā ⁊ nō
solū non penitent sed de die in
diē pctā cumulāt: dōm sit ig
noro. videant ipi. Benignus ē
dñs ait hiero. immo benigni
or q̄ꝫ crediꝛ. ⁊ vnicuiqꝫ pcit ad
se redeunti vt cōdecet. nonne
benignissimꝰ qui tot ⁊ tantas
tollerat iniurias a pctōribus
dans eis tpis spaciū vt emen
denꝛ. Sed hoc noueris sicut
benignus est in tollerādo ita
iustꝰ est in puniēdo Itē ibidē
Sed forte q̄s iteꝝ dicet ꝙ vir
qui toto tpe q̄ vixit male fecit
in mortꝭ articlo accepta pnīa
a dō veniā obtinebit. Heu q̄ꝫ
vana suspitio ⁊ falsa medita
tio vix de centū milibus hoīm
quoꝝ mala semꝑ vita fuit: me
retur habere a deo vnꝰ indul
gentiā. Certe ꝯcludā. Qui dū
sanus est ⁊ iuuenis deū offiē
dere nō formidat. in morte nō

merebiꝛ diuinā habere indul
gentiā: hoc teneo. hoc veꝝ pu
to. H̄ multiplici expientia di
dici ꝙ ei nō bonus ē finis cui
sꝑ mala vita fuit. Preciosa.
(ait ꝓpha.) in conspectu dñi
mors sctōꝝ. Mors aūt pctō
rū pessima. qꝛ nulli dubiū q̄n
tales in corꝑe ⁊ aīa eternali
ter moriūꝛ. nec finē vnq̄ꝫ mor
tis obtinebunt Desiderabunt
morteꝫ (ait scriptura) ⁊ fugiet
ab eis qꝛ desideriū pctōꝝ ꝑi
bit. Et ne mireris sctm̄ hiero.
tā ardua loqui. quia ait ꝓphe.
Jsa. lxv. siue pēultimo. Puer
centuꝫ annoꝝ morieꝛ. s. eterna
morte. Qui semꝑ puerilit̄ vi
xit nec aliq̄n pctis viriliter re
stitit ⁊c̄. Dubitant forte aliqui
de hoc ꝙ diximꝰ aīaꝫ tot mi
lia annoꝝ purgari. similiter ꝺ
paucitate saluandoꝝ. Pro cu
ius probatione nota duo ex
empla. Legiꝛ de q̄daꝫ sctō ho
mine q̄ cū multꝭ annis iacuis
set in graui infirmitate. appa
ruit ei angelꝰ dñi dicens. Op
tio tibi daꝛ a deo. aut ad huc
duos annos sustine hāc infir
mitatē. aut duobꝰ diebus sta
bis in purgatorio. Qui elegit
duos dies manere in purgato
rio et sic defunctꝰ ab angelo ī
purgatoriū ductꝰ est Cuꝫ aūt
modicuꝫ tpis ibi fuisset puta
bat se vltra cētū annos ibi fu
isse. ⁊ a deo oblitū. Tūc ange
lus apparuit ei querens quo
mō se haberet. Qui respōdit.
Quis es tu? Cui ille: Angelꝰ
dei inquit sum q̄ te huc duxit.
At ille. non es angelus dei qꝛ
ipsi nō mentiunꝛ. tu aūt dice
bas me tantuꝫ ꝑ duos dies h̄
mansurū et ecce plus q̄ꝫ centū
annꝭ hic absqꝫ ꝯsolatiōe steti.
Cui angelꝰ ait. Certe tibi di
co ꝙ nondū ad integrā horaꝫ
h̄ fuisti. Tunc ille. Obsecro te
reduc me ad corpꝰ. ⁊ q̄ꝫdiu dō
placuerit infirmitatē sustine
bo tantū vt hinc exeaꝫ Et sic
ab angelo reductꝰ ē. Et q̄ꝫuis
nō tanto tempore stabit mun
dus tm̄ tps in manu dei est et
illud in purgatorio extendere
p̄t. ¶ Legitur in Cronicis ꝙ
anno dñi. 1154. tpe Alexan
dri pape tertij visio horrenda
facta est episcopo Lingonensi
a quodaꝫ iam defuncto q̄ ap
paruit episcapo ⁊ ait. Scias
ꝙ illo die quo defunctus est
Bernhardus defūcti sunt in
diuersis mūdi partibus. xxx.
milia hoīm ex quibus omni
bus duꝫ districte iudicarenꝛ.
solꝰ Bernhardꝰ ⁊ ego ingressi
sumus celum. tres alij inpur
gatoriuꝫ alij oīes perpetuis
inferni flāmis deputati sunt.

Ve ve ve habitantibus in terra apoca. viij. Decio nono pōt exponi triplex ve de trib⁹ no nissimis. s. morte iudicio futu ro et eterno supplicio. Ergo ve pp̄ter mortis exitiū q̄ nihil miserabili⁹. Ve pp̄ter futuꝝ iudiciū: quo nihil horribili⁹. Ve propter eternū supplici um: quo nihil intollerabilius.

Ve pp̄ter mortis exitiū. quo nihil miserabi li⁹: Ecc̄i. xli. O mors q̄ȝ ama ra est memoria tua homi inius sto et paceȝ habenti in substā tijs suis: cui⁹ vie directe sunt in omib⁹: et adhuc valēti ca pe cibū. Sȝ velis nolis mori eris. hac conuentione intrasti (ait Seneca) vt exires. Ecc̄i. v. Fili mi ne tardes conuerti ad dn̄ȝ. nec differas d̄ die ī diē scito q̄m mors non tardabit. Aug. i libello d̄ vanita. seculi. circa pncipiū d̄r. Cōsiderate sepulchra eorū qui an̄ pauca tp̄a vobiscū erāt. quid sunt et q̄d fuerūt. vel q̄d eis diuitie: q̄d cupiditas secli pfuit. Ecce nihil ex eis nisi cineres soli re māserūt. qui si loqui vera pos sent h̄ vobis diceret. Ve quid infelices tm̄ p vanitate seculi discurritis. vt q̄d vos vitijs et criminib⁹ replet̄s. ɔsiderate os sa nr̄a: ⁊ sic vobis horreat cu piditas ⁊ miseria vr̄a. q̄d vos estis nos fuim⁹. quod nos su mus vos eritis Hec ɔsiderā tes expauescite. diē mort̄s an̄. oculos semp pōite. ad emēda tioneȝ q̄ntū potestis festinate. noli te negligere q̄ꝛ vos plus dn̄s peccantes sustinet. qꝛ q̄n to diutius expectat vt emēde tis: tanto grauī⁹ iudicabit si neglexerit̄s. Si forte putas fi nis mundi tardius veniet vel suum vnusquisq̄ȝ cōsideret fi nem. ecce duȝ liber et iocū dissime moratur hō in mūdo. multaq̄ȝ in lōga tempa dispo nit: repente rapitur in morte. Hec august. Ducunt in bonis dies suos (ait Job. xxj.) et in puncto ad inferna descēdunt Sȝ cōsiderare cōuenit (dicit Aug de vita christiana) tādiu vnū quēq̄ȝ dei pacientiā sustē tare: q̄ȝdiu peccatorum suorū terminū nondum cōpleuerit. quo cōsummato eū illico per cuti. nec illi vllam veniaȝ iam reseruari. Patet ex hac scrip tura. ait domin⁹ ad abrahaȝ. Clamor zodomorū ⁊ gomor reorū complet⁹ est: et peccata eoruȝ vehement̄ cōpleta sunt

De amoreis vero dicit q̄ per mltos annos deleti sunt post supradictas ciuitates. Nōdū cōpleta sunt pctā amorreorū vsq̄ȝ ad huc. Jdō dicit ecc̄i. v. Fili mi ne dixeris sufficiēs est mihi tp̄s. vita em̄ nihil pderit in tpe vindicte ⁊ obductiōis. Ne dixeris peccaui ⁊ quid mi hi accidit triste. altissimus em̄ paciēs est De ppitiatiōe pec catoꝝ tuoꝝ noli esse sine metu neq̄ȝ adijcias pctm̄ sup pctm̄. ⁊ dicas. miscōia dei magna ē. multiplicium pctōꝝ meoꝝ mise rebit̄. Miscōia eniȝ ⁊ ira cito ab illo pxiant. Sap. vij. Vn⁹ est introitus oībus ad vitaȝ ⁊ similis exit⁹. s. q̄ ad mortē cor palē. nō aūt q̄ ad futurā vitā sicut em̄ dissimilis ē vita pn̄s ita ⁊ futura erit. Beatus tho. iiij. sen. dis. xxj. ar. iij. Et Pe. de tha. ibidē dicūt q̄ꝛ aīa sta tiȝ postq̄ȝ separat̄ a corpe: aut vadit ad gloriā: aut ad penā. Q ad gloriā pbat. be. Grego. iiij. dialogorū. dicēs. Aīe iu stoꝝ mox vt hui⁹ carnis clau stra exeunt: in celestib⁹ sedib⁹ recipiunt̄. Et pbat illō aucto ritate dn̄i dicēt̄s Math. xxiiij. Vbicūq̄ȝ fuerit corp⁹: illuc cō gregabunt̄ ⁊ aquile. qꝛ vbi re demptor noster est corpe: illuc pculdubio cōgregabunt̄ aīe iustoꝝ. Jdeo aplus dixit phi lip. j. Cupio dissolui ⁊ esse cuȝ xp̄o Vbi Grego. d̄r ni q̄squis celo xp̄m esse non dubitat: nec animā pauli esse in celo negat Si ad penā. h̄ ē dupliciter. aut tp̄alē aut eternā. Pena tp̄alis est pena purgatorij: de qua d̄r Math. v. Nō exibis dōec sol uas vltimū quadrātē Hiero. Nō egredieris de carcere: do nec minima pctā psoluas. Cri sosto. Nō solū de grauib⁹ pec catis: sed etiā de verbo ocio so: quod p̄t signari p quadrā tem: exigentur a te supplicia. Apo. xviij. Quantū te glorifi cauit ⁊ in delicijs fuit: tm̄ da te illi tormentuȝ Aplus. i. co rin. iij. Si q̄s aūt edificat su pra fundamentū hoc: auruȝ ⁊ argentuȝ: lapides preciosos: lignum: fenū: stipulam. vnius cuiusq̄ȝ opus manifestuȝ erit. dies em̄ dn̄i declarabit. quia ī igne reuelabit̄ Et vniuscuiusq̄ȝ opus quale sit ignis probabit si cuius opus permanserit q̄d supedificat: mercedē accipiet Si cui⁹ op⁹ arserit: detrimē tuȝ paciet̄. Jpe aūt salu⁹ erit: sic tm̄ quasi p ignē. Ambro. in glo. or. p hoc aplus on̄dit illū saluū futurū: sed penas ignis passurū. vt p igneȝ purgatus fiat cū perfidi in eternū p eās

Grego.j. libro dialogo. Quā-
uis h̄ de igne tribulatiōis pos
sit ītelligi: tñ si q̇s de igne fu-
ture purgatiōis accipiat: Pē-
sandū sollicite ē ꝙ illū ꝑ ignez
dixit posse saluari/ nō qui sup
h̄ fundamentū ferrū vel es vl'
plumbū edificat.i. pctā maio-
ra ⁊ grauiora atq₃ ideo insolu
bilia. sed qui edificat lignū: sti
pulam: pctā minima ac leuia:
que ignis facile cōsumit. Si
ad penaz eternam hoc dupli-
citer. aut cum pctō actuali. ta
lis vadit ad īfernū. Luce. xvj:
Mortuꝰ est diues ⁊ sepultꝰ ē
in inferno. Job. xxj. d̄t de ma
lis. Ducūt in bonꝭ dies suos.
in pūcto ad inferna descēdūt.
Ps̄.33. Mors pctōꝝ pessi-
ma. Si absq₃ pctō actuali sed
cuz originali tm̄: tales vadūt
ad limbū puerorꝝ nō baptisa-
torum: qui nō habent penam
sensus sed tantuz dāni/ quod
tamen Crisostomꝰ maximam
dicit penaz. Ve ergo propter
mortis exitium.

Ve ꝑpter futu

rū iudiciū quo nihil horibiliꝰ.
Joh. Apo. xiiij. audiuit ange-
luz volantē ꝑ mediū celi: cla-
mantez. Timete deum: ⁊ date
illi honorem. q₂ venit hora iu-
dicij eiꝰ. Grego. in ome. sexa-
gesime d̄t Ecce transeunt oīa
que agitis. ⁊ ad extremū iudi
ciū sine vlla momēti interpo-
sitiōe quottidie volētes nolē-
tesq₃ ꝑperatis. Cur ergo amat
q̄ relinquit. cur illud negligit
quo ꝑuenit. Dicis forte. Dudū
de fine mūdi dictuz est ⁊ futu-
ro iudicio. nc̄ vsq₃ modo vēit
Augꝰ. in libro de vanita. secli
circa ꝑncipiū d̄t. Quāto diuti
us expectat vt emēderis: tāto
grauiꝰ iudicabit. Si forte pu
tas ꝙ finis mūdi tardiꝰ veniet
vl' suū vnusquisq₃ ꝯsiderz finē
Beatꝰ qui semꝑ illā horā scz
mortis sue habuerit an̄ ocu-
los ⁊ festinauerit in ea paratꝰ
inueniri. Et si vultis scire cha-
rissimi: cū magno metu mag-
nisq₃ doloribus aīa seperat
a corpore: veniunt angeli as-
sumere eam vt perducant illā
ante tribunal iudicio: et tunc
illa memorans opera sua ma
la et ꝑuersa q̄ die noctuq₃ ges
sit extremiscit. ⁊ querit iaz fu-
gere. Inducias petere dicens.
Da mihi nisi vniꝰ hore spaci-
um. Tunc quasi loquētia oꝑa
sua dicent. Tu nos egisti: oꝑa
tua sumus. nō te deseremus.
tecū pergemꝰ ad iudiciū. Hec
augustinus. Qui ergo in hoc suo
⁊ ꝑticulari iudicio bene stabit
nō habet necesse timere iudi-

ciuz generale. Qui vicerit (ait
Joh. apoca. ij.) nō ledet a mor
te secūda. qui vicerit dyabolū
in morte prima scz corpis tm̄
nō ledet a morte scd̄a que/ est
corperis ⁊ anime qn̄ separant
ambo a deo. Ve ergo.s. in ter
ra habitantibus nō celo pro-
ꝑter futurum iudicium.

Dn̄s noster ihesꝰ chri-
stus loquens de tempore fu-
turi iudicij d̄t Luce. xxj. Erūt
singna in sole/ vna ⁊ stellis. et
in terris pressura gentiuz pre
confusione sonitus ⁊c.

¶ De tribus dn̄o largiēte hic
dicemus de his scz que prece-
dent futuruz iudicium. de his
q̄ fient in futuro iudicio. et de
his q̄ fient post iudiciū ¶ Cir
ca primuz dicit dominꝰ vbi s̄.
Erūt signa in sole: luna ⁊ stel
lis. Johel ꝓphe. ij. c. loquēs d̄
his que precedent futuruz iu-
diciū d̄t. Canite turba in syō
vlulate in mōte sancto eiꝰ/ cō
turbent oēs habitatores ter
re quia venit dies dn̄i/ quia
ꝓpe est dies tenebrarum ⁊ ca-
liginis: dies nubis ⁊ turbinis
An̄ faciez eiꝰ ignis vorans: et
post eū exurgens flāma. A fa
cie eiꝰ cruciabunt populi. om-
nes vultus redigent in ollam.
Sequit an̄. iij. c. Dabo ꝓdi-
gia in celo ⁊ in terra. sanguinē
⁊ ignē: ⁊ vaporē fumi. Sol cō
uertet in tenebras. et luna in
sanguinē: an̄q₃ vēiat dies dn̄i
magnus ⁊ horribiles. Juxta
literalē sensuz dicūt doctores
ꝙ sol obscurabit ꝑter suū na-
turalē cursuz: forte ideo ne vi-
deat aut ab horrere se ostendat
mltitudinē peccatorū i terris.
Sicut in passione xp̄i legitur
factū. Luna cōuertet in sang
uinē. ideo forte. q₂ ꝓpe est dies
aduētꝰ eiꝰ: q̇ vindicare venit
sanguinē suū in pctōribus. q₂
quotiēs hō peccat mortaliter
totiēs xp̄o suā renouat passio
nē.i. tm̄ malū facit xp̄ianꝰ qui
sponte mortaliter peccat ac si
xp̄m denuo crucifigeret. vnde
Aplus ad hebre ait. vj. Rur-
sum crucifigētes in se filiū dei.
Erūt signa in stellis. Apo. vj
Stelle cadent de celo. Tāta
tūc erit cōmotio elemētorū ꝙ
fere apparebit ac si stelle cade
rent. Nec hec impossibilia vi-
dent fieri: cū iaz hec oīa sig-
na pene facta sint. Nā legit ꝙ
tēpore Adriani pape ꝑmi cir
ca annū dn̄i. 784. ⁊ Cōstāti-
ni imꝑatoris q̇nti: Sol obscu-
ratꝰ nō apparuit. xvij. diebꝰ.
Signū crucis apparuit i vesti
bꝰ hoim: ⁊ sāguis d̄ celo i terrā
fluxit. Itē anno dn̄i. 824. tꝑe

Stephani q̄rti ⁊ Caroli mag
ni impatoris solis et lune ecli
psis fuit vltra solitum nature.
⁊.vij. dieb⁹ apparuit macula
nigra in sole. Itez anno domi
ni.1104. tpe Pascalꝫ pape ⁊
Heinrici impatorꝫ quinti duo
soles apparuerūt in celo. Itē
anno dñi.1434. tpe Felicis
pape quinti tres soles visi sūt
in celo. Erunt signa in sole ait
dñs Et luna. Nā legit̄ in cro-
nicis ꝙ anno dñi.1024. tpe
Sergij pape quarti ⁊ octonꝫ
tertij iperatorꝫ. luna in sangui
nē v̄sa ē. Itē anno dñi.1104.
tēpore Anastasij quarti crucꝫ
figura in luna publice visa est.
Erunt signa in sole ⁊ luna Et
stellis Naz legit̄ ꝙ anno dñi.
684. tpe Bñdicti scdi. stella
magna apparuit ī oriēte. Itē
anno dñi.724.tpe Steffani
pape scdi stelle vise sūt cadere
d̄ celo ꝓpt̄ nimiū frig⁹. ⁊ territi
sunt hoies putātes finē mūdi
adesse. Itez anno dñi.1024.
tpe Sergij pape quarti. facu
la ardēs ⁊ fulgor ad instar tur
ris de celo cecidit. Itez anno
dñi.1104. tpe Pascalꝫ pape
scdi Stella ꝑ diē fulgurauit
Erūt signa in sole ⁊ luna ⁊ stel
lis. ait dñs Hec oīa signa iaz
ꝑterita sunt quare dubiuz nō
est quia non longe est dies dñi

¶ Scdo spūaliter verba dñi
sic debent exponi. Erūt signa
in sole ⁊ luna ⁊ stellis. per solē
xp̄s intelligit̄. per lunam vir-
go maria. ꝑ stellas sancti dei
intelligunt̄. Q2 autē xp̄s sol sit
dicit̄ Malachie vltio. Orient̄
vobis timentibus nomen me
um sol iusticie. Sol iste vt d̄r
Joh.i. illuminat omnez hoiēz
venientez in hunc mundū. vbi
Dyonisi⁹ ait illuminari volē-
tem. si qui non illuminant̄ de-
fectus nō est ex parte solis: sed
hominꝫ ⁊c. In isto sole tria iā
ꝑcesserūt signa sicut in sole na
turali ⁊ quartū venturum est.
Primo sol legit̄ stetisse in celo
quādo. Josue pugnauit ꝯtra
inimicos israhel. Sic xp̄s sol
iusticie stetit sit⁹ in cruce sicut
sol in celo: ideo vt plene de ho
stib⁹ humani gñis triumpha-
ret. s. spiritib⁹ malignis Vnō
Josue decimo. in figura legi-
tur. Stetit sol donec vlcisce-
ret̄ se gēs de inimicꝫ suis. Se
cundo ideo stetit vt patrē pla
caret. Vñ in figura ait ꝓpheta
psalmo septuagesimo sep-
timo. Dixit deus vt disperdet
eos: si nō moyses electus eius
stetisset in ꝯfractionē ꝯspectu
ei⁹. Sz forte dicis. quō stetit
si ꝯfract⁹ fuit. xp̄s stetit in di-
uinitate. ꝯfract⁹ in hūanitate

Tertō stetit vt diē duplicaret
vt d̄r Josue.x: de sole natura-
li. Sic xp̄s stetit fixus in cru-
ce vt diē duplicaret. scz vt diē
gratie dici glorie cōiungeret.
Secūdo legit̄ ꝙ sol naturalꝫ
retrocessit. Isay.xxxviij. Re-
uersus est sol decem lineis. Et
legit̄ de Ezechia.iiij.regū.xix.
sic xp̄s decez lineis retrocessit
in sua incarnatōe. Nouē linee
sunt nouez chori angeloꝝ: q̄s
transiuit minorat⁹ paulo mi-
nus ab angelis. vt ait ꝓpheta
dñs scz angelorū. Decia linea
est hūanū genus. vsq̄ ad deci
mā lineā se hūiliādo filius dei
descendit aut retrocessit. Re-
trocessio solis fuit ezechie sig-
nū triplicꝫ boni. scz adiutoriū
ꝯtra inimicos educādi filios ⁊
vite prolōgatio. Sic xp̄s ido
retrocessit aut descēdit: vt nos
ab inimicꝫ liberarz. vt nos spi
ritualit̄ fecundaret. vt vitā nō
solum tpalez ꝓlongaret: sz vt
eternaz et beatā nobis daret.
¶ Tertiuz signum solis est ꝑ-
cussio. Apo.viij. Percussa est
tertia ps solis: vt vidit iohēs
Spūaliter. tria fuerūt in xp̄o
siue tres substantie. scz diuini
tas. aīa rōnalis. et caro. dei
tas nō fuit ꝑcussa nec aīa: sed
tertia ps. s. caro. q̄ morte ꝑcus
sa est. vn̄ Isa.liij. Propter sce

l⁹ ppli mei ꝑcussi eū ¶ Quar
tū signū solis ē obscuratio. qō
ī sole naturali freq̄nt̄ factū legi
m⁹. ⁊ possibile est adhuc fieri
Spūalit̄ xp̄s sol iusticie. (vt
d̄t Albertus sup̄ apo.) vt tem
pore antixp̄i nō lucebit mira
culꝫ: imo ecōtrario antixp̄s ⁊
sui multa faciēt (licet ficte) mi
racula. Ideo ait dñs ihes⁹ de
illa caliginosa ꝑsecutōe Ma
the.xxiiij. Surgēt pseudo ꝓ-
phete ⁊ dabūt signa magna ⁊
ꝓdigia ita: vt ī errorē ducant̄
(si fieri pōt) etiaz electi. glo. si
dei ꝑdestinatio impediri pos-
sit. Grego. super Ezech. ome.
ix. d̄t. Per h̄ ꝙ d̄r. si fieri pt. ex
primit̄ ꝙ electi in corde tēpta
bunt̄. mouent̄. sz nō cadunt.
Sic plures mouent̄ iaz ficta
aut apparēte scītate Picar-
doꝝ: q̄ tū nulla miracl'a faciūt
multo pl⁹ tūc mouebunt̄: q̄n
miracl'a videbūt: licz miracl'a
nō sint: tū apparebūt seducti
one ⁊ illusiōe inimici ⁊c. Tūc
martyres gloriosissimi erūt ⁊
ꝑcellēt martyres q̄ facti sunt
tpe tyrannoꝝ. Ideo dicit dñs
math.xx. Erunt primi nouissi-
mi. et nouissimi ꝑmi. q2 mar-
tyres tempore antixp̄i q̄n nul
la videbunt a xp̄o miracula: ⁊
ecōtra illos maledictos plura
licet ficta ꝯ̄ndere: ⁊ tū firmi ī

fide ꝑmaneāt: maioris erunt
glorie ī regno dei ⁊c̄. ¶ Erunt
signa in sole.i. xp̄o ante diem
iudicij: et in ip̄o die iudicij. q̄ꝛ
iaȝ ē mitdissimꝰ: tūc erit seue-
rissimus. iaȝ misericordissimꝰ
tunc iustissimus. iaȝ ꝓnus ad
suscipiēdum om̄es pctōres: q̄
de suis dolēt pctīs: ac emēdā
ꝓponūt: tunc nullū q̄ p̄ns tp̄s
neglexerit suscipiet: etiā si san
guineas funderet lachrimas:
Jā dicit Viuo ego: nolo mor
tē pctōris: tūc dicet. discedite
a me maledicti. iā pater. tunc
iudex. Signū magnum et in
auditū erit cū ille cuiꝰ ꝓpriū ē
misereri sp̄ ⁊ ꝑcere: nullā ostē-
det pctōribus misericordiam
¶ Erunt signa in luna.i. vir-
gine Maria q̄ lune assimilaẗ.
Primo ideo. q̄ꝛ luna potestatē
habet sup̄ mare. ꝑ mare p̄ns i-
telligiẗ mūdꝰ vt d̄t hiero. Si
cut eñ luna sup̄ mare: ita ma-
ria sup̄ totū mūdū habet ptā-
tem Vñ. ꝓph. in ps̄. lxxxviij.
Tu dominaris ptāti maris:
motū aūt fluctuū eius tu mi-
tigas. sȝ tp̄e futuri iudicij nul
lā ōndet ptātez se habere sup̄
pctōres. immo si sanguineas
funderet lachrimas pro vnico
pctōre nullā ei veniā ipetraret
Scd̄o ideo ꝯpatur lune rōne
hūilitatis. nā luna terre est ꝓ

xima. Sic isti tp̄ibꝰ ꝑ suā gra
tiā v̄go maria: sȝ tp̄e futuri iu
dicij remotior erit oībꝰ sctīs
a pctōribus. Tertio. luna no-
cte et die splendet. Sic virgo
Maria his q̄ in tenebris sunt
pctōꝝ lucet ꝑ suā gratiaȝ. et
his q̄ iusti sunt et i lumīe grē:
eos ꝯseruādo: sed in tp̄e extre
mi iudicij nulli pctōri lucebit:
ꝑminimam scintillam gratie:
¶ Erūt ergo tria signa ī luna
naturali. q̄ etiaȝ sp̄ualiter ap-
parebūt in v̄gine maria. Pri-
mo in luna erit motꝰ cessatio
stabit eñ luna in occidente in
loco vbi creata est ineternum:
nē mouebiẗ amoliꝰ. Sic v̄go
maria ī extremo iudicio cessa
bit ab om̄i motu pctōribꝰ sa-
lubri Jā eñ moueẗ faciliẗ ideo
de ea scriptuȝ est. Ecc̄i. xxiiij.
Gyrū celi circuiui sola. scȝ eiꝰ
ruinā repando: ⁊ in fluctibus
marꝭ ambulaui: pctōres ī mū
do ꝯsolādo ⁊ sublimiū colla ꝓ
pria virtute calcādo. i. demo-
nū imperꝰ repmēdo. Sequiẗ
Videte q̄ nō solū mihi labo-
raui: sed om̄ibus querentibꝰ
veritatē: ab hoc motu salubri
tūc ī fine cessabit. Scd̄m sig-
nū ē luminis occultatio in lu-
na naturali in futuro iudicio.
De virgine maria scriptuȝ est
ecc̄i. xxiiij. Penetrabo omnes

inferiores ꝑtes terre. ⁊ inspici-
am om̄es dormiētes. ⁊ illumi
nabo om̄es sperantes in dn̄o.
Sed tūc ī nouissimo die iudi
cij abscōdet om̄e lumē gratie
sue. ⁊ nulli peccatori vt iaȝ lu-
cebit. Tertiū signū est splēdo-
ris in sanguinē mutatio. Vñ
apocali. vi. d̄t Jo. Luna tota
facta ē sicut sanguis. Sic spi
ritualiter splēdor virginis ma
rie: quo iaȝ multos letificat: ī
sanguinē mutabiẗ. Nam tunc
durissima erit omnibꝰ malis.
⁊ sanguinis filij sui ꝓ hoībꝰ
fusi vindictaȝ iustissime postu
labit. dicēs. Vindica de eis fili
sanguinē tuū quē fudisti ꝓ eis
sup̄ terrā ¶ Erūt signa ī stel-
lis. i. sanctꝭ apostolis q̄ ꝯfesso
res iudicis erūt ⁊ sctīs marty
ribꝰ. cōfessoribꝰ. virginibus. ⁊
om̄ibꝰ electis. Sicut eñ stel
le cadētes de celo: nō lucebūt
hoībꝰ: sȝ terrebūt. ita sancti
dei nullū auxiliū. nullaȝ inter
cessionez pctōribus ostendēt:
sed soluȝ terrorem. qui tamen
iam ꝓni sunt ad intercedēdū
¶ Tertio potest verbū dn̄i il
lud sic exponi. Anteq̄ȝ veniat
dies iudicij. priꝰ erūt signa in
sole et luna ⁊ stellis. Per soleȝ
papa ⁊ statꝰ spiritualis intel-
ligitur. quanto sol dignior est
luna: tanto status spiritualiū

secularibꝰ. Sol iste cōuerteẗ
in tenebras. qñ. i. statꝰ spiritu
alis immersus fuerit rebꝰ ter-
renis: pecuniarū magis q̄ȝ an
nime lucris. Cristo. Quid du
bitas de fine diei: cuȝ tenebre
nō solū valles. i. simplices lay
cos. sed etiā mōtes altissimos
.i. spirituales occupant. duo
decima hora diei est fratres.
¶ Luna imperatorē ⁊ statum
in ecclesia significat militarē.
Hec luna anteq̄ȝ veniat dies
dn̄i cōuerteẗ in sanguinem. ꝑ
sanguinē multitudinē pctōꝝ
intelligere potes exūtē iam in
nobilibus Jsa. i. Manus ve-
stre sanguine plene sunt. Vel
ꝑ sanguinez oppressionē pau-
perū intellige. q̄ maxime iā vi
get ī nobilibꝰ. q̄ suos subditos
taxādo excoriāt om̄es q̄si rei
sitꝭ sāguinis ⁊ homicide. Jdeo
d̄t de pe. dis. i. Om̄is iniq̄tas
⁊ oppressio et iiusticia iudiciū
sāguinꝭ ē. i. digni sunt iudicio
hoīcidaꝝ. Ecc̄i. xxxiiij. Panꝭ
egētiū vita paupis ē q̄ defrau
dat illuȝ hō sanguinis est. Per
stellas statū laycalē ītelligere
potes. de stellis d̄t Johānes
apoca. vj. q̄ ceciderūt aut ca
dēt de celo q̄ꝛ multi ⁊ innūera
biles layci cadēt d̄ celo. i. cele
sti vita in terrā terrenis ꝓmis-
sionibꝰ antichristi ad herētes

¶ Erunt ꝗ signa in sole et lu-
na ⁊ stellis anteꝗ̃ veniat dies
dñi horribilis. Dicit em̃ dñs
Luce. xxj. Surget gens ꝯtra
gentē. ⁊ regnuꝫ aduersus reg-
nuꝫ. ⁊ terremotꝰ magni erunt
ꝑ loca ⁊ pestilētie ⁊ fames: ter
roresꝗ̃ d̃ celo. ⁊ signa magna
erunt. Greg. in ome. suꝑ eadē
ꝟba d̃t. Dñs ac redēptor no-
ster: paratos nos inuēire desi
derās: senescētē mundū q̃ ma-
la seq̄nť denunciat. vt nos ab
eiꝰ amore ꝯpescat. appꝛopinq̄n
tem eiꝰ terminuꝫ q̄nte ꝑsecuti
ones ꝓueniāt innotescit. vt si
deū in tranquillitate metue
re nolumꝰ saltē vicinū eiꝰ iu-
diciū ꝑcussiōib' attriti timea-
mꝰ. Ex signis p̃dictis superius
alia iā facta cernimꝰ. alia in ꝓ
ximo futura formidamꝰ. Nā
gentē suꝑ gentē exurgere: ea-
rūꝗ̃ pressurā plus iaꝫ nr̃is tꝑib'
cernimꝰ q̃ꝫ in codicib' legimꝰ.
Quot terremotꝰ vrbes in nūe
ras subruāt: ex alijs mūdi par
tib' scič. pestilēcias sine cessa
tiōe patimur. Priꝰ etiā q̃ꝫ ita
lia gētili gladioferiēda trade
ref: igneas i celo acies vidimꝰ
⁊ ip̄m gladiū q̄ postea fusus ē
sanguis vidimꝰ chorruscantē.
Sꝫ cū mlťa p̄nūciata iā ꝯple
ta sunt: dubiuꝫ nō ē q̄ sequenť
etiā pauca q̄ restāt. Placꝫ ad
huc ex cronicis aliqua audire
que facta sunt a deo mirabilia
et eius aduentus signa ¶ Nā
legiť anno dñi. 434. tꝑe Si
xti pape tertij Cōstantinopo-
li maximus terremotus factꝰ
est: durans per quatuor men-
ses cōtinuos. Iteꝫ anno dñi.
474. tꝑe Felicis pape tertij
facta est fames magna ⁊ incre
dibilis ꝑ totā affricam. Item
anno dñi. 564. tꝑe Iohis pa
pe tertij. acies ignee vise sūt i
celo. vt refert Grego. in ome.
Et de vestibus hoīm sanguis
fluxit. et domus quedam tota
sanguīe aspersa apparuit. Itē
anno dñi. 594. tꝑe scti Gre.
pape sanguīee haste ⁊ lux cla
ra tota nocte apparuerūt. post
sarraceni tertiā ꝑtē xp̄ianoꝝ
horribilit̄ inuaserūt. Itē anno
dñi. 664. tꝑe Deodati pape:
ignis cecidit de celo: ⁊ iris ma
gna apparuit: ita vt homines
putarent cōsummationē secľi
abesse. Eodem tꝑe multa alia
signa ingētia facta sunt: ita vt
hoīes finē mūdi adesse oīo esti
marent. Iteꝫ anno dñi. 754.
tꝑe Steffani pape secūdi: ter
remotꝰ mirabilis fuit: et ciui-
tates quedaꝫ montāe diuisis
montibꝰ vna cū illis transmi
grarūt ad loca campestria vl-
tra sex miliaria et non fracte.

In mesopotamia terra disru-
pta est ad duo miliaria: ⁊ cinis
de celo cecidit: ⁊ plura alia mi
rabilia. Item anno domini.
784. tꝑe Cōstātini impatorꝭ
quinti ⁊ Adriani pape. primi.
sanguis de celo in terraꝫ flux-
it. ⁊ plura alia ⁊c̃. Item anno
dñi. 804. tēpore Leonis pa-
pe. quarti. signū rubeuꝫ dñice
crucis apparuit. ⁊ mlťe haste
in aere. sequiť magna strages
xp̄ianoꝝ. Itē anno dñi. 834.
tēpore Ualētini pape. primi.
⁊ Ludouici primi: filij Caroli
magni: tēpestas maxia fuit in
gallia ⁊ terremotꝰ ⁊ mlťe vil-
le ⁊ domꝰ igne celesti creman-
tur. homines et iumenta ictu
fulminis necanť. ⁊ cum grādi-
ne lapides immensi ponderis
cadūt. ⁊ fragmen glaciei descē
dit: cuius longitudo pedum.
xvj. latitudo. 6. pedum. altitu
do duoꝝ pedum. sequiť pesti-
lentia magna. Itē anno dñi.
874. tꝑe Sergij pape scd̃i. ⁊
Lotharij impatoris filij ludo-
uici. tāta fames fuit in germa
nia vt quasi parētes filios su-
os comedere potuissent. Iteꝫ
anno dñi. 874. tēpore Adria
ni pape scd̃i. ⁊ Ludouici ipa-
toris scd̃i. sanguis pluit de ce
lo in italia tribus diebus. ⁊ lo
custe galliam vastant. sequiť
fames vallida vt quasi tertia
pars hoīm perijt. In saxonia
eodeꝫ tꝑe tota villa absorbeť
a terra. Iteꝫ anno dñi. 1084.
tēpore Uictoris pape tertij. ⁊
Heinrici impatorꝭ quarti: ter
remotꝰ magnꝰ fuit in anglia.
⁊ vi ventoꝝ. 600. domus ca-
dūt. fons sanguinis. xv. diebꝰ
fluxit. Item anno dñi. 1354.
tēpore Innocēcij pape sexti ⁊
Caroli q̄rti imperatoris. terre
motꝰ maximi fuerūt in diuer-
sis locꝭ. Basilea q̄si tota ceci
dit cū multis castris incircui-
tu. tunc hoīes cū bestijs mora
bantur. tunc bella. pestis. ⁊ fa-
mes fuerūt. ¶ Iteꝫ q̄ñ gens
cōtra gentē ⁊ regnū aduersus
regnū surrexerunt hodie: exp̄-
mere vix quis sufficit sicut ho
die adhuc videmꝰ. Hec om̄ia
p̄dixit dñs noster ihesus chri-
stus luce. xxi. Et cū iaꝫ (vt ait
Grego.) plura factā sint q̄ dñs
predixit signa. nō dubiuꝫ quin
modica que adhuc restant se-
quenť Quare vicinū esse dieꝫ
iudicij expectamus.

Erit i terrꝭ pres

sura gentiuꝫ p̄ confusione so-
nitus maris ⁊ fluctuuꝫ. Hu-
go primus postillator suꝑ lu-
ca. xxj. ca. dicit quod quatuor
pressure precedēt diem iudicij

Prima erat tyrānorū seuicti-
um ꝯtra xpianos tpe marty-
ruʒ in ꝑmitiua ecclia. Scḋa
hereticorū. q̄ grauiꝰ q̄ꝫ prima
inuasit dei eccliaʒ. Tertia ma
lorū xpianoruʒ. vitia virtutes
fingētes. sicut hodie ē. Quar
ta est antixpi futura. q̄ maxia
erit inṫ oēs has q̄tuor pres-
suras. vt dr̄ Daniel pph. eius
dem. vij. vbi sic ait. Uidebam
in visione mea in nocte. ⁊ ecce
quatuor vēti pugnabāt in ma
ri magno. ⁊ q̄tuor bestie gran-
des ascēdebāt de mari. diuer-
se inter se. pria q̄si leena. scḋa
quasi vrsa. tertia quasi pardꝰ.
quarta terribilis atq̄ꝫ mirabilis
fortis nimis. dētes ferreos ha
bebat. ¶ Prima bestia fuit si-
milis leene. ⁊ fcabat ferocitatē
tyrānoꝝ tpe martyrū. q̄ pres-
sura tā magna ⁊ vehemēs fu-
it: vt tpe diacleciani ⁊ maxia-
ni (vt legiṫ in cronicis) infra.
xxx. dies. xxviij. milia alij hūt
xxvij. milia hoim interficerenṫ
ꝓ fide. De hac ꝑsecutiōe loq-
tur. Joh apoca. xij. Draco ser
pēs misit ex ore suo post muli
erē aquā tanq̄ꝫ flumē. vt eam
faceret trahi a flumine. ⁊ ape-
ruit terra os suū et absorbuit
flumē. et iratꝰ est draco ⁊ abijt
facere preliū cū reliquis de se
mine eiꝰ q̄ custodiūt mādata

dei: et hūt testimoniū ihū xpi
Albertꝰ ibidē Serpēs ē dya-
bolꝰ. misit aquaʒ tribulatōis
post mulierē. i. eccliaʒ. De his
aq̄s tribulationū loquiṫ spūs
sctōs. canti. viij. Aque multe
nō potuerūt extinguere cari-
tatē eiꝰ. ¶ Scḋa bestia fuit
similis vrse. vbi fcaṫ pressura
populi. q̄ facta ē a dolositate
hereticoꝝ. Et sūt heretici oēs
errātes ꝑtinaciter i his q̄ sūt
de necitate salutis. tales gra
uiꝰ impugnabāt ecclīā dei q̄ꝫ
prima pressura. Sic legiṫ tpe
Arrij epi alexandrini. de q̄ dr̄
hiero. et est canon. Resecāde.
xxiiij. q. iij. vbi dr̄. Resecande
sunt putride carnes ⁊ scabio-
sa ouis a caulis repellēda est
ne tota domꝰ massa et corpꝰ
ardeāt ⁊c̄. Arriꝰ i allexādria
vna scintilla fuit. sʒ qm̄ nō sta
tim oppressa est totū orbē eiꝰ
flāma poplata est Propriū ē
hereticoꝝ simulare simplicita
tē ⁊ sctitatē. sʒ q̄r nō sūt i obe-
diētia ecclie. etiā si multa pa-
terenṫ ob ꝓbria: multa opare-
tur bona: nihil tñ eis ꝓd ē. dū
in vno offēdūt: omiū rei sunt
¶ Heresis nasciṫ ex tribus.
Primo ex supbia. nā q̄daʒ vt
se oñderēt doctos conati sunt
euangeliū et scripturas falsis
expōibꝰ declarare. Tales nec

ecclie: nec doctoribꝰ sctis cre-
dūt: de se ꝓsumētes Cōtra ta
les dr̄ aplus. j. thi. vj. Si q̄s
aliter docet et nō acq̄escit sa-
nis fmonibꝰ dñi nr̄i ihū xpi ⁊
ei q̄ fm pietatē ē doctrine: sup
bꝰ ⁊c̄. Uñ Leo papa. xxiiij. q.
iij. q̄d aūt iniq̄us ē q̄ꝫ impia sa
pere. ⁊ sapientioribꝰ doctiori-
busq̄ꝫ nō credere ⁊c̄. ad semet-
ipos recurrūt: ⁊ iō mgr̄i erroꝝ
existūt: q̄r veritatis discipli nō
fuerūt. Dūt ergo simplices de
plana scriptura cōtētari ⁊ ec-
clesie expositione. Scḋo oriṫ
ex auaricia. Sic. n. puluis ex
cecat oculos cordis: ita auari
cia mētis. q̄daʒ heretici oīa ha
bēt ꝯmūia: etiā vxores ⁊ filias
q̄s paupes vidēt ad coꝝ erro
rē ꝑ munera alliciūt sicut wal
dēses. Tales eccliaʒ ⁊ sacramē
ta blasphemāt sacerdotibꝰ de
trahūt. decimas a lege veteri.
⁊ xpo obseruatas negāt. De
his ait apostolꝰ. i. thi. iiij. Jn
nouissimis tpibꝰ discedēt q̄daʒ
a fide: attēdētes spiritibꝰ erro
ris. ⁊ doctrinis dēonioꝝ ⁊ ypo-
crisi. De his dr̄ i ca. ad abolē-
dū extra de hereticis. Quicūq̄ꝫ
aliṫ de sacramētis docuerit q̄ꝫ
sacrosācta romana ecclia: he-
reticꝰ ē ⁊ ꝑpetuo anathemate
innodatꝰ. Tertio oriṫ ex luxu-
ria. Nā q̄dā faciūt ꝯuēticula.

vxores ꝓprias ⁊ filias ꝓstitu-
unt: vt ⁊ ipi liberiꝰ alijs vtanṫ
mlieribꝰ. Hij etiā officiū ꝑdi-
catiōis sibi vsurpāt: ⁊ oclte ꝑ-
dicāt. luxuriā ꝯmēdāt. ꝯtinē-
tes vituperāt. q̄s oēs sctā ec-
clesia catholica excōmūicat.
vtʒ extra d̄ hereticis. cū ex i iū-
cto. vbi dr̄. Deꝰ lux v̄a oēm il-
lumiat hoīeʒ odit tpa tenebra
ruʒ. Jdeo ait aplis Math. x.
Qd̄ dixi vobis in tenebris di-
cite i luie. Tales debet hō ca-
tholicꝰ vitare: nec coꝝ fmōes
audire. ¶ Tertia bestia fuit si
milis pardo: varios hñti co-
lores. ⁊ fcat varietatē pctōꝝ:
maloꝝ. s. xpianoꝝ mūdū im-
pugnātiū ꝑiculosiꝰ q̄ꝫ oliʒ tpe
tyrannoꝝ ⁊ hereticoꝝ. Appo-
stolꝰ. ij. ad ti. vj. ait. Hoc aūt
scitote q̄ i nouissimis diebꝰ in-
stabūt tpa ꝑiculosa. et erūt ho
mīes seipos amātes cupidie-
lati. supbij blasphemi. parci-
bꝰ iobediētes. igrati scelesti.
sine affectōe: sine pace. crimi-
natores. iꝯtinētes. imites. si-
ne benignitate. ꝓditores. ꝓte
rui. tumidi voluptatū amato-
res magis q̄ꝫ dei. Glo. or. Hec
mala q̄r hoīes seipos ⁊ nō de-
uʒ diligūt ex h̄ tāq̄ꝫ ex vna ra-
dice oīa surgūt. cupidi pecūie
Elati ad dūm. Supbi de ho-
noribꝰ sibi impēsis a subditis

Blaſphemi. in deū ꝑ hereſes.
Nō obedientes parētibꝰ car
nalibꝫ et ſpūalibꝰ. Ingrati de
bonis correctiōibꝰ q̄ corrigē
tibus mala ꝓ bonis reddunt.
Sceleſti i gratibꝰ ꝑpetrādis
ſuas ⁊ alioꝝ aīas iteꝛficiētes.
Sine affectōe ad aliquē nō ꝯ
paciēdo infirmꝭ. Sine pace. i
q̇etantes alios Criminatores
crimē ſuū alijs imponētes De
tractores famā ſctōꝝ macula
re conātes. incōtinētes gule ⁊
libidini nō reſiſtētes. Immi
tes crudeles in exerendo lites
Sine benignitate. ilargitate
neſciētes alijs ſubuenire. Pro
ditores ſecretoꝝ alteriꝰ: dū in
dicāt inimicis pioꝝ q̄ occultā
da nouerunt Proterui. i. ꝓca
ces: habitu ⁊ verbis pudorem
nō ſeruātes. Tumidi inflati.
corde. Ceci nō itelligētes q̄ lo
quunť. Voluptatū quarūlibꝫ
amatores magis q̄ȝ dei. i. car
nales leticias ſpūalibꝰ ꝑponē
tes. hos deuita. hec gloſa Et
quod peiꝰ ē hec ⁊ ſimilia pctā
nō pctā ſed virtutes iſtꝭ tꝑibꝫ
hoīes fingūt. Cū em̄ clemētiſ
ſimꝰ deꝰ ꝑ ſctiſſimū patrē no
ſtruȝ Dominicū ⁊ ſctm̄ Fran
ciſcuȝ ac eoꝝ frēs totum pene
mūdū illuminarȝ ac vicia emē
daret ad viā ſalutꝭ reduceret.
videns dyabolus mōm a ſuo
auelli dominio. ꝯſilio ꝑhabito
cū ſuis: ita decreuit: vt oīa vi
tia virtutes nominaret. ⁊ ho
minibꝰ mōi vt ipā ſub ſpecie
vꝛtutū palliarēt ſciam ⁊ mo
duȝ tradidit. q̄re iā q̄ſi in toto
iteꝝ dn̄at orbe Dicūt ꝫ hoīes
ſuꝑbiā nō fore ſuꝑbiā ſȝ mūdi
ciā. Auaricia d̄r prouidentia.
Luxuria caritas. Ira zelꝰ iu
ſtitie. Inuidia nō fauēs vitijs
Accidia cura corꝑis. Gula ꝯ
fortatio corꝑis. Loq̄citas af
fabilitas. Diſſolutio ſpiritualꝭ
leticia. Ornatꝰ ſuꝑfluꝰ decen
tia ſtatꝰ ſine mūdicia. Super
fluitas honeſtas. Prodigali
tas liberalitas d̄r. Pertinacia
cōſtātia Doloſitas prudētia.
ypocriſis ſanctitas. Curioſꝰ
circūſpectꝰ. Preſumptio ſpes
Sed ſicut falſis denarijs nō
emiť quicq̄ȝ ſic nec fictis virtu
tibus celuȝ ⁊c̄. ¶ Quarta be
ſtia terribilis atq̄ȝ mirabilis ⁊
fortis. dētes ferreos hn̄s: ſcꝫ ſcꝫ at
ꝑſecutioneȝ antixp̄i futuram:
quaȝ expectamus. Hanc per
ſecutionē ꝑdixit xp̄s Math.
xxiiij. dicens. Erit tunc tribu
latio magna qualis nūq̄ȝ fuit
ab inicio mōi mō vſq̄ȝ nec fiet
Glo. interlin. h̄ ꝓpꝛie tꝑe anti
xp̄i erit Et niſi abbreuiati fu
iſſent dies illi: nō fieret salua
oīs caro. Greg. Si diuina ꝓ

ordinatio nō obſtaret: quā im
poſſibile ē falli: Illud tꝑus vi
dit Joh. apo. j. vbi d̄t. Vidi i
medio. vij. candelabroꝝ aure
orū ſimilē filio hoīs. caput eiꝰ
⁊ capilli erāt cādida ſicut nix:
et oculi eiꝰ tanq̄ȝ flāma ignis.
Et pedes eiꝰ ſimiles aurical
co ſicut i camino ardēti. Glo.
interli. ꝑ pedes ſcanť vltima
xp̄i mēbra. ꝑ caminū ardētem
tribulationis vehemētia. Idē
Joh. apoca. xij. vidit q̄ draco
ruffus trahebat tertiā ꝑtē ſtel
larū de celo in terram. Draco
antixp̄s eſt. Stelle. fideles ec
cleſie. tertiā em̄ ꝑtē fideliū tra
het in terrā. donis ⁊ pecunijs
alliciēs ad terrena. De hac eti
am perſecutiōe loquiť Greg.
xxxij. moralium tractans illō
Job. xl. Striget Vehemoth
caudaȝ q̄ſi cedrū. d̄t. Videdū
valde eſt cū vehemoth caudā
ſuā vt cedrū ſubleuat. in q̄ tūc
atrocior q̄ȝ nūc ſe erexerit ſur
gat. Que em̄ penaruȝ genera
nouimꝰ q̄ nō iā vires martyꝝ
exercuiſſe gaudemꝰ Alios em̄
improuiſo ictu immerſus gla
diꝰ ſtrauit Alios crucis pati
bulo affixit. quo ⁊ mors ꝓuo
cata repelliť. ⁊ repulſa reuoca
tur. Alios hirſutꝭ ſerra dētibꝰ
attriuit. Alios armatos ferro
iſultās vngula ſparſit Alios
beluina rabies morſibꝰ detrū
cādo ꝯminuit. Alios ab inti
mis viſcerū ꝑ cutē preſſa vis
ꝫberū rupit. Alios effoſſa ter
ra viuos abſorbuit. Alios di
merſos i mare ꝑcipitiū fregit.
Alios i ſe ꝓiectos aqua reple
tos abſorbuit. alios edax flā
mā vſq̄ȝ ad cineres depaſta ꝯ
ſumſit. Cū ꝫ vehemoth i fine
mōi caudā ſuā ampliꝰ dilatat
q̇d illis tormētis atrociꝰ exur
get. niſi qō in euāgelio dn̄s d̄t
mathe. xxiiij. Surgēt pſeudo
ꝓphete ⁊ dabūt ſigna magna
⁊ ꝓdigia: ita vt in errorē mit
tanť (ſi fieri pōt) etiam electi.
Nunc etiā fideles noſtri mira
agūt cū ꝑuerſa paciunť. tunc
aūt vehemoth huiꝰ ſatellites
antixp̄i: etiā cū praua igerūt:
mira acturi ſunt. De tꝑe etiā
illo loquiť Daniel. xij. c. dicēs
Veniet tꝑus quale nō fuit ab
eo ex quo gentes eſſe ceperūt.
⁊ in tꝑe illo ſaluabitur ꝑplus
tuus om̄is qui inuētus fuerit
ſcriptus in libro vite. De hoc
libro ait Joh. apoc. xxj. Nec
intrabit i ea aliquid coinq̇na
tū aut abominationē faciens
⁊ mendacium. niſi qui ſcripti
ſūt in libro vite agni Liber vi
te agni ē ꝯformitas vite ſecū
dū doctrinā dn̄i noſtri ihū xp̄i
Ideo ait dn̄s Mathei. xxiiij.

Vigilate q̄ꝛ nescitis qua hora
dñs ventur⁹ sit. Hoc aūt sci-
tote: qm̄ si sciret paterfamilias
qua hora fur veīret: vigilaret
vtiq;. ⁊ nō sineret pfodi domū
suā. Ideo ⁊ vos estote para-
ti. q̄ꝛ qua hora nō putatis fili-
us hoīs veniet ¶ Dicis for-
te. Dudū de aduentu p̄dicatū
est. nec vsq; mō venit. incertū
est ⁊c. Augustinus ad Esiciū.
Tunc em̄ vnicuiq; veniet dies
dñi cum venerit ei⁹ dies vt ta-
lis hinc exeat q̄lis iudicādus
est i illa die. Illū impatū inue-
niet dies dñi quē impatū inue-
niet sue vite vltim⁹ dies Hec
augus. Crisost. sup matheū.
xxiiij. sup illud. Sicut erat in
dieb⁹ noe: ita erit aduēt⁹ filij
hoīs. dicit. Ex hoc exemplo
dñs oñdit qm̄ cū antixp̄s ve-
nerit: īdecētes voluptates as-
sument apō eos q̄ iniq̄ erunt:
⁊ de ppria desperabūt salute.
Ideo exm̄ ꝯueniēs ponit dñs
de archa. q̄ cū fabricaret: p̄ ia-
cebat q̄dē i medio: futura ma-
la p̄dicēs. mali aūt nō credē-
tes. ac si nullū fuissꝫ futuꝝ ma-
luꝫ. lasciuiebāt. Glo. int. q̄uis
noe p̄diceret. tñ nō credebāt.
Sic iaꝫ v̄bū p̄dicatoꝝ q̄ꝛ q̄si
q̄tidianū iā viluit i cordib⁹ au-
dientiū. nec credūt. et si credūt
nō tñ o̅pe ostendunt. Dicit tñ
idem Crisost. sup math. xx. c.
In duodecia hora dici sum⁹
vbiq; enim tenebras vides. et
adhuc dubitas diē iaꝫ trāsisse
Pri⁹ em̄ i vallib⁹. i. secularib⁹
xp̄ianis die declināte fuit ob-
scuritas. nūc aūt qm̄ sacerdo-
tes (q̄ mōtes dicūt) app̄hēdit
iniq̄tas tenebrosa: dubitas q̄ꝛ
finis mūdi ⁊c. Tamē siue ppin-
qu⁹ sit siue remot⁹: tūc veniet
mūdi finis: cū venerit dies mor-
tis tue. ¶ Et cum de antixp̄o
nascituro sub q̄rta bestia p̄ns
est sermo. Apl̄i sniā in mediuꝫ
pducat. Ait em̄. ij. ad thessa.
ij. c. Rogamus vos fratres p
aduētuꝫ dñi nr̄i ih̄u xp̄i ne q̄s
vos seducat vllo mō q̄si instet
dies domi. qm̄ nisi venerit di-
scessio p̄muꝫ et reuelat⁹ fuerit
hō pcti. fili⁹ pditiōis. q̄ aduer-
satur ⁊ extollit supra omne qō
dr̄ de⁹. aut qō colit: ita vt ī tē-
plo dei sedeat: oñdens se tāq;
sit de⁹. quē dñs ih̄us interfici-
et spū oris sui. et destruet illu-
stratiōe aduēt⁹ sui eū cui⁹ est
aduent⁹ s̄m opatōnē sathane
in oīm virtute ⁊ signis ⁊ pdi-
giis mendacib⁹. in oīm sedu-
ctōe iniquitatis his q̄ peunt.
eo q̄ caritatē veritatis nō re-
ceperunt vt salui fierent. Hec
apl̄us. Dñs Antho. pte. iiij.
ti. xiij. ita dr̄ de antixp̄o Iste
antixp̄s ventur⁹ est s̄m scrip-
turas in fine mūdi. Qui (vt dr̄
Vincenti⁹ in speculo historia-
li circa finē) nascitur in babilo-
ne de tribu Dan. ex viro ⁊ mu-
liere. sꝫ eo ꝯcepto ⁊ aīato (vt
dr̄ magister i scola s. his.) dñdꝫ
dyabolus in vterū matris ad
implendū eū omni malicia vt
vas suū. Et q̄uis angelus bo-
nus nō subtrahat ei ad custo-
diā sicut alijs hoīb⁹. vt dr̄ be.
Tho. pte. j. tñ postq; incipiet
malicia vti: nullū effectū custo-
die i eū exercebit eo obstinato
Iste antixp̄s (vt p̄dixit Me-
thodi⁹ martir apparebit i Co-
rozaim q̄ est ciuitas vicina iu-
dee. nutriet in Nazareth. reg-
nare icipiet in Capharnaum.
Demū (vt dr̄ vbi s̄) vēiet i ihe-
rusalē. ⁊ ibi faciet se circumci-
di. vt oñdat se cōformē patri-
bus iudeorū. ⁊ dicet se messiā
in lege eis pmissum: tūc iudei
credent in eū: et suscipient ac
venerabunt. Et hoc ē qō xp̄s
dr̄ Ego veni in nomie patris
mei: ⁊ nō recepistis me. alius
veniet in nomine suo. scꝫ anti-
xp̄s. querens gloriam ppriā.
et illuꝫ accipietis. scꝫ vt xp̄m.

Alia expositio

super illō Dañ. vij. Quatuor
bestie ascēdebāt de mari. Lite-
raliter. Quatuor bestie sūt q̄-
tuor regna succedētia. ¶ Pri-
ma bestia similis leene habē-
tis alas aquile. est regnū assy-
rioꝝ. Et dr̄ leena. ppter vio-
lētiā ⁊ libidinē illi⁹ gētis. Due
ale due sunt gentes. Assirij et
Caldei. Aquile ppter diutur-
nitatem regni. Nam incepit a
Neroth. aut saltēꝫ a Nino. et
durauit vsq; ad. Balthasar.
q̄ regnauit in Babilōia: ⁊ inter-
fectus est. Dañ. v. Ale aulse:
Nabuchodonosor est. qui cuꝫ
iumentis habitabat. et cor da-
tum. ratio reddita. ¶ Scd̄a
bestia fuit vrsa. hn̄s tres ordi-
nes dentiū. cui dicebat Sur-
ge comede carnes plurimas.
Monarchia est. aut regnum
Persarū. aut Medorū Si-
milatur vrso ppter pacientiā
laboris et vict⁹ pcitateꝫ. Hoc
regnū cepit in Dario et Ciro
nepote eius postq; occiderūt
Balthasar capta Babilōe et
durauit vsq; ad Darium Ar-
sam hui⁹ nominis quartū: vi-
ctum ab Alexandro p succes-
sionem. xiiij. regum medoꝝ et
persarū. Tres ordines dentiū
sunt tria genera principū sibi
astantiū scꝫ Medoꝝ Persa-
rum ⁊ Caldeoꝝ. Ex aut dr̄ co-
mede carnes plurimas: refer-
tur ad Assuerum. qui consilio

amã dispoſuit occidi oẽs iu-
deos: ſꝫ reuocatũ fuit. vtꝫ ĩ hi-
ſtoria heſter. ¶ Tertia beſtia
q̃ dꝛ ſimil̃ pardo: habẽti alas
auis: ⁊ q̃tuoꝛ capita. eſt regnũ
⁊ monarchia grecoꝝ tpe Alex
andri magni. varij colores va
rietatẽ ſignãt regnoꝝ aut do-
ctrinarũ. Naꝫ tpe Alexandri
plures claruerũt phi: ⁊ marie
Ariſtotiles. Alas dꝛ habuiſſe
ꝓpter velocitateꝫ dominij. ni-
hil em̃ velocius fuit victoria
alexandri vt nõ videat̃ bellaſ
ſe: ſed volaſſe. Naꝫ in. xij. an-
nis ſubiugauit ſibi regna oriẽ
tis. ⁊ cum moreret̃: allate ſunt
ep̃le d regnis occidẽtis. ptãs
ei data eſt. quia non a ſe: ſed a
do habuit tm̃ dñm in punitio-
neꝫ maloꝝ. Quatuoꝛ capita
fuerũt quatuoꝛ reges ſibi ſuc
cedẽtes in oriente Seleuc⁹.
ĩ babilonia et ſyria in occaſu.
Philipp⁹ in grecia verſus me
ridieꝫ. In egipto Ptolome⁹.
In occaſu Antigon⁹ in aſia ⁊
ponto. q̃ oẽs paulatim defece
runt. ¶ Quarta beſtia diſſimi
lis erat ceter̃. hebꝛei tñ dicũt
ſimilẽ apꝛo. iuxta illud Exter-
minauit eã aper de ſilua. Hec
beſtia terribil̃ hẽbat dẽtes fer
reos. comedẽs ⁊ cuncta ꝯmi-
nuens. ⁊ reliq̃ pedib⁹ ꝯculcãs
ẽ monarchia romanoꝝ: q̃ oia

ſibi ſubiecit ferro armoꝝ. Ha-
bebat autẽ hec beſtia coꝛnua
dcẽ qd reſpicit finẽ mdi. Hoc
regnũ incepit ſub Julio ceſa-
re. et ꝑfectũ ẽ ſub Octouiano
auguſto. ſub q̃ nat⁹ ẽ xp̃s Et
iam durat ab anno dñi. 1 5 0 1.
In finẽ diuidet̃ in decẽ ꝑtes.
nouẽ em̃ regna recedẽt a xp̃i-
ano impio. ⁊ maioꝛ etiã ps il-
loꝛum ab obediẽtia eccl'ie. vt
regnũ Judeoꝝ. regnũ Turco
rũ. regnũ Sarracẽoꝛũ. regnũ
Tartaroꝝ. regnũ Armenioꝛũ
regnũ Georgiãoꝝ: regnũ Gre
coꝝ q̃ nolũt habere impatoꝛẽ
ſupioꝛẽ. regnũ Bohemoꝝ q̃ iã
vltra. 9 0. annos elapſos: a ſin
ceritate fidei receſſerũt. nc̃ ad
vnitatẽ eccl'ie ſũt reducti vſq̃
mõ. Regnũ Francoꝝ q̃uis fi
deliſſimum. nõ tñ recognoſcit
impatoꝛẽ romanoꝝ ſupioꝛeꝫ.
Decia ps aut decimũ regnũ ẽ
romanũ impiũ. Int' iſta decẽ
coꝛnua vidit dãiel coꝛnu puũ
⁊ tria auulſa ſunt de coꝛnib9 a
facie ei⁹ Hoc coꝛnu puũ ẽ an
tixp̃s de tribu Dan: ignobilis
natus de ancilla. tria coꝛnua
euulſa ab eo: ſunt tres reges.
vt patꝫ ĩ ſcolaſtica hiſtoria ſcꝫ
Affrice Egipti. ⁊ Ethiopie q̃s
interficiet. Alij ſeptẽ colla ſu-
bijciẽt victoꝛi. ¶ Oculi homi
nũ ſunt alia ſciẽtia ⁊ malicia.

Os ingẽtia loquẽs ẽ. antixp̃s
qꝛ dicet ſe deuꝫ ⁊ meſſyã in le-
ge ꝓmiſſum. et in templo a iu-
deis edificato ponet ſoliũ ſuũ
vt de⁹ Aſpiciebã donec thꝛo-
ni poſiti ſunt ⁊ libꝛi apti ſunt:
ſ. conſciẽtie ſingulorum pate-
bunt. et vidi qm̃ interfecta eſ-
ſet beſtia. ⁊ tradita igni.

Iſte Antichri-

ſtus pugnabit ꝯtra fideles q̃t
tuoꝛ modis. Prolatiõe falſa-
rũ doctrinarũ. oblatõe pluriũ
diuitiaꝝ. illatiõe multiplicũ
pꝛeſſurarũ. patratõe rerũ ꝓdi
gioſarũ. Tunc vt ait domin⁹
Mathe. xxiiij. erit tribulatio
q̃lis. nõ fuit ab initio ¶ Pꝛio
em̃ pugnabit ꝯtra fideles fal
ſa doctrina. Dicet em̃ ſe meſ-
ſyã in lege ꝓmiſſũ ⁊ ad ſe ſpec
tare nouã ꝯdere legẽ. Jllđ p̃-
dixit Dañ. vij. c. loquẽs de an
tixp̃o dt putat q̃ poſſit muta-
re tꝑa ⁊ leges. Legẽ moſaycaꝫ
nõ repꝛobabit. ꝓpter ⁊ q̃ in ca
bñtur de meſſya vt illud Pꝛo
phetã ſuſcitabit de⁹ de fratri-
bus tuis ipm tãq̃ me audite
Deutro. xviij. dicet ꝓ ſe dicta
et nunc in ſe cõpleta vñ multa
occl'ta alijs vl' futura dyabolo
reuelãte nũctabit vt oſtendat
ſe magnuꝫ ꝓphetam. Chꝛiſtũ
aũt quẽ adoꝛãt xp̃iani dicet ꝑ

ſe ⁊ ſuos p̃dicatoꝛes fuiſſe de
ceptoꝛeꝫ. Et ido ꝓpter ſcelera
ſua aut ſupbiã fuiſſe crucifixũ
⁊ a deo derelictũ. Que aũt in
veteri teſtamẽto habent̃ d paſ
ſiõe ei⁹: falſe expõet. ſicut mo
do iudei exponunt. Et vt dꝛ
Grego. li. xxix. ⁊ habet̃ de ꝯſe.
diſ. iij. Peruẽit ⁊c. q̃ faciet ce
lebꝛare diẽ ſabbati: vt place-
at iudeis. ⁊ diem dominicã in
veneratione ſue reſurrection̄
nõ xp̃i. dicet em̃ ſe moꝛiturum
et tertia die reſurrecturũ. Vñ
dꝛ ibidẽ q̃ feſtiuãtes diẽ ſab-
bati et dominicã: ſunt p̃dica-
toꝛes antixp̃i. Locus reſidẽ-
tie ei⁹ dꝛ hieroſolima. Sed p̃-
dicatoꝛes ſuos mittet ꝑ oꝛbẽ
ſicut xp̃s. Et hoc eſt qđ ait do
minus Mathe. xxiiij. Multi
pſeudo ꝓphete ſurgent: ⁊ mul
tos ſeducent. Naꝫ ſcripturas
ſubtilit' ⁊ fallacit' exponent cũ
magna eloquentia et verſutia
verboꝝ. Pꝛedicatoꝛes vero
eccl'ie tacebũt vel timoꝛe paſ-
ſion̄ vl' amoꝛe terrenoꝝ. vl' ig
noꝛãtia ſcripture ſacre. qꝛ ne-
ſciẽt repbare falſas illoꝝ ⁊ ex-
toꝛtas expoſitõẽs. Tũc imple
bit̃ ſignũ ꝓpinq̃ iudicij datũ a
xp̃o mathe. xxiiij Stelle cadẽt
d celo. ⁊ doctoꝛes ab ĩtellectu
ſcripture et eccl'ie dei nõ tñ ex
toto ceſſabũt pꝛedicatoꝛes. et

marie Enoch ⁊ Helias q̄ mit
tent̄ de paradiso vbi translati
sunt. De primo dr̄ Gen̄.v. De
scd̄o.iiij.regū.ij. Illi duote
stes erūt ⁊ pphetabūt.i. p̄di
cabūt diebꝰ.i260.i.tribꝰ an
nis cū dimidio. tanto etiā tp̄e
durabit p̄dicatio antixp̄i ami
cti. saccis ad inducēdū pn̄iā.
Opinio quorūdam vt Johā
nis dn̄ici ⁊ Theophili ꝙ Jo
hānes euāgelista etiā veniet p̄
dicaturꝰ ꝯtra antixp̄m. Et sic
pugnabit falsa doctrīa ¶ Se
cūdo pugnabit donoꝝ largi
tiōe. vn̄ Dā.viij. dr̄ ꝙ i copia
rerū oīm occidet plurios. Et
Dan̄.ij. dr̄ ꝙ diuidet terrā gra
tuito et thesauri copiosi sibi
manifestabunt̄. Vn̄ btūs Vi
cētiꝰ magnꝰ p̄dicator in. suis
s̄monibꝰ dr̄ p̄dicatores sui di
scurrēt ꝑ orbē ⁊ faciēt pplm ꝯ
gregare ⁊ quasi zelātes salutē
eoꝝ dicēt Vt clare sciatis qr
nō querimꝰ vestra bona vt fe
cerūt p̄dicatores xp̄i. seducto
res mūdi. q̄ vt scitis nō voca
bāt ad aliud nisi vt acciperēt
bona vestra petētes decimas
⁊ oblatiōes ⁊ elemosinas. aua
ricie dediti. Nō hoc querimꝰ
a vobis: sed vt mandat nobis
magister noster verus xp̄s sa
lutē querimꝰ vestrā. et ex ca
ritate volumꝰ vobis subueni
re q̄ indigetis. Veniāt ḡ indi
gētes ad talē locū: ⁊ eis copio
se prouidebit̄. Et hec sola via
sufficiēs esset ad ꝯuertendū
innumerabiles homines. quia
auari ⁊ cupidi sunt. Sūt em̄
iā parati ꝓ vnico floreno aut
grosso negare xp̄m: false iurā
do aut decipiēdo. Quid faciēt
cū eis pondus ⁊ in copia da
bit̄ aurū ⁊ argētū: vn̄ Grego.
penultimo moral̄. Et habet̄ i
canōe Qui seducit. de pe. dis.
ij. tractās illud Job. xl. Sub
ip̄o leuiathan erāt solis radij.
⁊ sternet sibi aurū q̄si lutū. Di
cit. ꝙ sub ip̄o erūt radij sol̄.i.
doctos ⁊ sapiētes subiecit sibi
⁊ aurū.i. scītitate fulgētes qua
si lutū vitijs substernet ad q̄
rēdū terrena. In apoca. xiij. c.
dr̄ ꝙ bestie descēdēti de mari
habēti septē capita ⁊ decē cor
nua similis pardo. ⁊ pedes si
miles vrso. os habens leonis
dedit ptātem magnam draco.
qui faciet pusillos ⁊ magnos
habere caracterem in dextera
manu aut in frante. ⁊ ꝙ nemo
possit emere aut vēdere nisi q̄
habuerit caracterē. bestia ista
est antichristus. de mari.i. de
mundo exiens. Septem ca
pita sunt septem vitia capita
lia. quibus plenus erit. Decē
cornua est transgressio decem

preceptoꝝ. Leopardo similis
dr̄ in varietate coloꝝ: ꝓpter
mariā eiꝰ ypocrisim. scītiatā
tē em̄ simulat. Vrso ꝓpter do
lositatē. Leoni ꝓpter crudeli
tatē assimilat̄ Caracter occul
tus eiꝰ manifestꝰ: aut simula
tꝰ. alius nō poterit negociari:
sed tanq̄ excōmunicati hn̄tur
Nec iudei q̄ eū messiā sperāt
alia q̄ bona tp̄alia desiderāt
ab eo: et libertatē a s̄uitute: et
gliā mūdi ¶ Tertio pugna
bit tormētoꝝ illatōe. Ait dn̄s
mathe. xxiiij. Erit tūc tribula
tio q̄lis nō fuit ab initio mūdi
vsq̄ tūc. Dan̄ etiā. xij. dr̄ Ve
niet tp̄us q̄le non fuit ab eo q̄
gētes esse cepūt vsq̄ ad tp̄us
illd̄. Joh̄. etiā in apoc. xiij. dr̄
Datū est ei bellū facere cū sāc
tis: ⁊ vincere illos. et data est
ei ptās in om̄es populū. tribū
et linguā ⁊c̄. ptās tm̄ in corpꝰ
dabit̄ ei. Occidet em̄ Enoch.
et Helyā i hierusalē. et ꝑ tres
dies cū dimidio i terrorē alijs
faciet corpa eoꝝ iacere isepul
ta. vt dr̄ apoc. xj. Tūc fideles
nō habebūt adiutoriū exteriꝰ:
nec p̄dicationū: nec miraculo
rū: nec cōfortantiū sacramē
torū. tn̄ interiꝰ spe p̄mij ꝯfor
tabūt. Exercebit em̄ antixp̄s
oīa genera tormētorū in chri
stianos ad flectendū eos. etiā
mādata. Hāc ꝑssurā insinua
uit patriarcha Jacob cū ait
Gen̄. xlix. aut penultio. dicēs.
Fiat dan coluber in via. cera
stes i semita. mordēs equi vn
gulas. vt cadat ascensor eius
retro. salutare tuū expectabo
dn̄e. Greg. Nascet̄ antixp̄s d̄
dan ⁊ ancilla in seruitutē gene
ranti. qr oēs sequaces eiꝰ sūt
serui dyaboli Et in nūero sig
natoꝝ. cētū quadragita qua
tuor miliū ex om̄i tribu isra
hel nō ponit̄ tribꝰ dan. qr eius
sequaces sunt rep̄bi Dan co
luber in via.i. incedētes ꝑ vi
am mandatoꝝ dei: veneno in
terficiet. Cerastes in semitis.
Cerastes est serpēs cornutꝰ.
incedētibꝰ in semitis. ꝯsiliorū
erit eis cerastes mordens vn
gulas equi: vt cadat ascensor
eius retro. Equꝰ mundus. a
scensor mundū amans mor
det ergo antichristꝰ vngulas
equi.i. finem hoīs vt cadat re
tro: vbi non videt: qr tales nō
cōsiderant suam ꝑditionē in
quā eos cerastes ille deiecit.
Sancti autē fortiter resistēt.
ideo ait. Salutare tuū expe
ctabo dn̄e ¶ Quarto pugna
bit cōtra fideles: per falsa mi
racula. ⁊ illud est periculosissi
mū. Ideo ait dominꝰ. Ma
thei vicesimo quarto capitu.

Et dabūt pseudo ꝓphete.i.ꝑ-
dicatores antixp̄i ꝓdigia ma-
gna.ita vt(si fieri pōt)i errorē
inducant etiā electi. Apo.xiij.
dr̄ ꝙ data est ei ptās signa fa-
cere ⁊ ꝓdigia ita vt ignē faci-
at descendere de celo in terrā
in ꝯspectu hoim vt seducat gē-
tes. Eliget em̄ aliq̄s q̄s mit-
tet ad p̄dicandū sup q̄s faciet
descēdere ingnē: ope dyaboli.
quasi spm̄ sctm̄ acciperēt. q̄ ⁊
ipi ope diaboli ꝓdigia faciēt.
Et dn̄dens ad practicaȝ btūs
Vincēti⁹ dr̄. postq̄ȝ sui predi-
catores ꝓnunciauerūt doctri-
nam antixp̄i: vt veri filij dei di-
cent. Ut nō dubitetis de veri-
tate nostra: ecce miraculis cō-
firmabim⁹. Accedant infirmi
aliqui in quos.s.diabolus im-
mittet infirmitates quarū sci-
unt curationeȝ: ⁊ eos publice
sanabunt. Et si q̄s sanare nō
potuerit dicēt. ex defectu fidei
coꝝ ꝓcedere: vel quia sanitate
male vterent. Similit̄ acce-
dēt ad tumulos ⁊ faciēt appe-
riri: ⁊ ostendent se aliquos su-
scitare de notis populo. nō ꝙ
vere suscitēt. q̄ȝ h̄ diabol⁹ nō
pōt. sed dyabolus sumet cor-
pus aereum ⁊ apparebit ⁊ lo-
quet in spē illi⁹ moti. ⁊ dicet se
esse vere illuȝ: ⁊ merito messie
suscitatū. Et xp̄m quē colunt
xp̄iāi dicēt seductorē dānatū.
⁊ antixp̄m dicent veruȝ deuȝ.
Hec temptatio erit maxima.
Greg. in mora. Uidebit mar-
tyr ꝓ veritate se torqueri sine
opatiōe alieni⁹ miraculi: ⁊ e-
cōtra tortorē suū ad ostētatio-
nē sue falsitatis miracula face-
re. certe magna erit talis tēp-
tatio. vt dr̄ xp̄s Math.xxiiij.
Nisi abbreuiati fuissent dies
illi nō fieret salua omnis caro
Nō em̄ durabit nisi ꝑ tres an-
nos cū dimidio: q̄nto tp̄e p̄di-
cauit xp̄s vt dr̄. Apo.xij. ⁊ xiij
capitul̄ ⁊ Dan̄.xij. Postq̄ȝ au-
tē i tātā ascēdet supbiā vt post
simulatiōeȝ sue mortꝭ ⁊ resur-
rectiōis dicat se publice i celū
ascēsurū sup mōtē oliueti stās
fulminabit a xp̄o. vt dr̄ magi-
ster i scolastica historia. De ei-
us morte habet Dā.viij.⁊.xj.
Et.ij.ad thessalōi.ij. Et apo.
xvij. Jsa.xi. Spiritu labiorū
suoꝝ interficiet impium. Ante
mortem antichristi resurgent
Enoch. et Helyas tertia die
post occisioneȝ eoꝝ. ⁊ publica
vocati ascendēt in celū. Post
q̄ȝ aūt mortu⁹ fuerit antixp̄s:
q̄nto tp̄e duratur⁹ sit mūd⁹ i-
certū est: videt tn̄ ad min⁹.xl.
dies q̄ dabunt hoib⁹ vt peni-
teāt. ex eo ꝙ dr̄ Dā.xij. Bea-
t⁹ q̄ expectat ad dies mille tre-

centorū triginta quinq̄ȝ. Jstis
sic stātibus vt ait Apostol⁹.i.
thessa.v. Cuȝ dixerit pax ⁊ se-
curitas: repentinus eis super-
ueniet interitus.

Antequaȝ dn̄s
visibilit ad iudiciū apparebit
precedet ⁊ eū tuba nouissima.
de qua ait aplus.i. ad thessa.
iiij. q̄a domin⁹ in voce archā-
geli ⁊ in tuba dei dn̄det de ce-
lo Et.i. ad corint.xv. Canet
em̄ tuba et mortui resurgent.
Sonus aūt tube aut virt⁹ ta-
lis ē. Surgite mortui venite
ad iudiciū. Hiero. sup math.
Qn̄ diem illuȝ considero: toto
corde ꝯtremisco. Siue come-
do siue bibo/ siue aliđ q̄dcūq̄ȝ
acio: semper sonat hec vox in
auribus meis. surgite mortui
venite ad iudicium. Cum hec
vox in sonuerit: tūc oms resur-
gem⁹: ait apostol⁹.i. cori.xv.
sed nō omnes immutabimur.
corpus scȝ gloriosuȝ assumen-
do. Nota de voce. ¶ Erit in-
terris pressura gentiū pre cō-
fusione sonitus maris ⁊ fluc-
tuū. arescētibus hominib⁹ pre
timore ⁊ expectatione q̄ super-
veniēt vniuerso orbi. B. Tho
in cōri. glo. ait. Mare terribi-
liter fremet: ⁊ littus maris tā-
ta agitabitur tempestate: ita
vt sit populo terre pressura.s.
communis miseria: ita vt ta-
bescant timore ⁊ expectatione
malorum irruentiuȝ mundo.
Hiero. dr̄ se inuenisse in anna-
libus hebreoruȝ.xv. signa pre-
cedētia futurū iudiciū. Utrū
autē illi dies quibus fient cō-
tinui sint aut interpolati non
exprimitur.

¶ Pria die eriget se mare.xl.
cubitis sup altitudinē mōtiū
stans in loco suo quasi mur⁹.

¶ Scd̄a die tm̄ descendet vt
ab hoībus vix intueri possit

¶ Tertia die Belue marine
appebunt superlittus dantes
rugitum vsq̄ȝ ad celum.

Quarta die Ardebunt maria
⁊ oīncs aque vehemēter.

Quinta die Herbe ⁊ arbores
dabūt sudorē sanguineū.

¶ Sexta die Ruēt edificia.

¶ Septima die Petre adin-
uicem collidentur.

¶ Octaua die Fiet generalis
terremotus.

¶ Nona die Equabit terra.

¶ Decima die exibunt homi-
nes de cauernis velut amen-
tes et mures.

¶ Undecima Surgent ossa
mortuorum et stabunt super
sepulchra.

¶ Duodecima Cadent stelle
de celo.

¶ Tredecima Morientur
homines viuẽtes vt cum mor
tuis resurgant.
¶ Decia quarta Ardebũt
celum et terra scꝫ superficies
aeris et terre.
¶ Decima quinta Fiet no
uum celum: ⁊ noua terra et re
surgent omnes.
¶ Hec signa ponit magr̄ in
scolastica historia. Et dñs.
Hugo primus postulator su
per Lucam. xxj.

Sequitur Nam

virtutes celorum mouebunẗ.
Hugo sup̱ lucã. Horrebũt qꝛ
sicut aliquis manens in super
cilio montis videns ciuitatez
aliquam perire incendio aut
terre hiatu naturaliter horret
licet sciat incendium ad se nõ
posse ꝯscendere. Ita etiaꝫ vi
dentes electi sub se reprobos
cruciari naturali quodã hor
rore mouebunẗ. Crisosto. Si
rex terrenꝰ ꝓcessurꝰ cõtra ali
quẽ expeditionẽ, mãdat ĩ po
pulo: dignitates oẽs mouenẗ
exercitus excitaẗ. tota ciuitas
aut ꝓuincia sua feruet. Quã
to magis rege celesti exurgẽte
iudicare viuos et mortuos an
gelice virtutes cõmouebũtur
terribiles ministri terribilẽ do
minum precedẽt. Cherubin et
seraphin preparanẗ ad sedem
vnꝰ ⁊ rationalis Thronꝰ. nec
põt esse res mortua que baiu
lat vitã añ ipm pro cãdelabro
fulgura viua precedẽt. ⁊ ꝑ tu
bis horrenda tonitrua. Vere
vox magna cui oĩa obediũt
elementa. petras scindit. infe
ros aperit. vincula mortis dis
rumpit. Idẽ Tũc nec resisten
di virtꝰ. nec fugiẽdi facultas.
nec penitẽtie locꝰ. nec satisfaci
endi tp̱us. ex angustia omniũ
rerũ nichil manet nisi luctus.
Vñ Beda. Quid ṽgula loci
deserti patiẗ: cũ cedrus ꝑadisi
ꝯcutitur. quid peccator: quã
do angeli et iusti tremebunt.
Crisosto. Virtutes celoꝝ mo
uebunẗ: quãuis sibi conscij nõ
sunt vidẽtes tñ tantam trans
mutationẽ fieri. tam infinitas
multitudines condemnari nõ
intrepide stabunt illic Anteꝗ̃
dominꝰ ad iudiciũ venerit ꝓ
cedet tuba. Nota dãnari assu
ment corpora grossa corrosa ⁊
grauia super terrã incedẽtia ⁊
reptantia: iusti aũt rapienẗ in
nubibꝫ obuiã xp̃o ĩ aera. Tũc
(vt d̃t Johe. in apoca. j.) plã
gent sup̱ se omnes tribꝰ terre
q̇. s. hic terrena dilexerunt. Et
congregabunẗ (vt d̃t prophe
ta Johel vltio) in valle. Josa
phat ⁊ locis circumiacentibꝰ

demones et hoĩes tñ vbicũꝗ̃
fuerint demones coram iudi
ce erunt. De die autez illa (vt
dicit math. xxiiij.) nemo scit ⁊
hora neqꝫ angeli celoꝝ nisi pa
ter solus. Sicut em̃ erat ĩ die
bus noe: ita erit aduentꝰ filij
hominis. Sicut em̃ erant in
diebꝰ ante diluuiũ comeden
tes ⁊ bibentes nubẽtes ⁊ nup
tui tradentes: vsqꝫ ad eũ diez
quo intrauit noe in archã ⁊ nõ
cognouerunt: donec venit di
luuium: ⁊ tulit omnes: sic erit
aduentus filij hominis. Tunc
duo erũt in agro vnꝰ assumeẗ:
⁊ aliꝰ relinqueẗ. Due molẽtes
in mola: vna assumeẗ: et vna
relinqueẗ. Duo in lecto: vnus
assumetur: et vnus relinqueẗ
Crisostomꝰ. ibidẽ. Hec ideo
dicit dominꝰ: vt ostẽdat ꝙ de
omni genere aliqui saluantur.
Elicit etiã ex predictis verbis
ꝙ triplex status hoĩm ad iudi
cium veniet. Primo status ꝑ
latorum ⁊ clericorum. qui po
nuntur custodes ⁊ operarij in
agro dñi vnꝰ assumeẗ ad glo
riam. alius relinquetur ad pe
nã. vt p̱tꝫ de Abel ⁊ Cayn ex
euntibꝫ in agro. Geñ. iiij. Se
cundo statꝰ laycorum aut ac
tiuorũ qui ponunẗ ad molaz.
ad laborandum scilicet: vnus
assumetur ⁊ alius relinquetur
Qui em̃ habet diuitias tanꝗ̃
non habens assumetur. alius
qui spem et delectationẽ habꝫ
in diuitijs: relinqueẗ vt p̱tꝫ de
Jacob et Esau. Gene. xxxij.
Tertio statꝰ ꝯtẽplatioꝝ et re
ligiosoꝝ. q̇ tanqꝫ in lecto quie
scũt a cura exteriori. vnꝰ assu
metur ad btitudinez: sicut scti
dei: ⁊ ṽgines sapiẽtes. aliꝰ re
linqueẗ ad penã: sic̃ fatue vir
gines. s. nõ hñtes testimoniũ
ꝯscientie. Cum ergo sic aggre
gati fuerĩt in valle Josaphat

Tunc videbũt

filiuꝫ hominis venientẽ in nu
be cum p̃tãte magna et maie
state. Hic nũc d̃m est de his
q̃ fiũt in iuditio. De h̃ aduẽtu
loquiẗ Johe. vt vidit apoca. j
Ecce veniet cum nubibꝫ ⁊ vi
debit eum oĩs oculus. ⁊ qui
eum pupugerunt. ⁊ plangent
se super eũ oĩes tribus terre
Albertus ibidem. Hic loquiẗ
Johe. de secundo aduẽtu cri
sti: vt qui amore primi aduen
tus nolunt p̃cta dimittere. sal
tem dimittãt timore scdi. Ve
niet cũ nubibꝫ. Actuũ. j. Dixe
runt angeli ad ap̃los. Sic ve
niet quẽadmodũ vidistis eum
euntẽ in celũ. sed nubes susce
pit eũ ab oculis eoꝝ. vt d̃r ibi
dem ergo cum nubibꝰ veniet.

Sequit̃. Et videbit eũ om̃is
oculus. Greg. in ome. xv. In
extremo iudicij die: cũ apert̃
celis ministrãtibꝰ angel̃: ↄse⸗
dẽtibꝰ ap̃lis: in sede maiesta⸗
tis sue christꝰ apparuerit: om
nes hũc electi pariter ⁊ repro⸗
bi videbũt. Iusti vt de mune⸗
re retributionis gaudeãt: In
iusti vt de vltiõe supplicij im⸗
perpetuum gemant.

Queritur An equaliter
om̃es videbũt
christũ Dñm? secundum Al⸗
bertum ꝙ nõ quia iusti soluz
videbunt diuinitatem ⁊ hũa⸗
nitatem christi ad suam glori⸗
am. Unde Isa. xxxiij. Regez
in decore videbũt. Mali aũt
solũ hũanitatẽ in ineffabili in
dignatione eis in penaz. et nõ
diuinitatẽ. Quia dr̃ Isa. xxvj.
Tollat̃ impius ne videat glo⸗
riam dei. Sequit̃. Et qui euz
pupugerũt. s. iudei ⁊ mali xp̃i⸗
ani. q̃ eum suis pctĩs offende⸗
runt. Sequit̃. Tũc plangent
se sup eũ om̃es tribꝰ terre. Al
bertꝰ. Qui plꝰ dilexerũt terre⸗
na ꝙ celestia: et occupabãt̃ in
eis: tales plangent. q̃r nõ tan⸗
tum dolebunt de tormento in⸗
ferni quantũ dolebũt de amis⸗
sione cõsorcij electorũ. vt etiã
dr̃. Crisost. sup illud math. iij.
Excidetur et in ignẽ mittetur.

Apoca. vj. Tũc reges terre ⁊
p̃ncipes et tribuni ⁊ diuites et
fortes et om̃is seruus et liber
abscõdẽt se in speluncis et in
petris montiũ. et dicẽt monti
bus ⁊ petris. Cadite sup nos
et abscondite nos a facie sedẽ
tis sup thronũ. et ab ira agni.
q̃m venit dies magnus ire ip⸗
sorũ. Suffragia sanctorũ et
angeloꝝ postulabũt vt eoruz
precibus mereant̃ euadere pe
nas. et misericordiaz cõseqni
De hoc aduentu loquit̃. Isa.
xxx. Ecce dñs veniet de longĩ
quo. ardẽs furor eius: et graũ
ad portãdũ. Et Dan̄. vij. dr̃.
In visiõe aspiciebã noctis. et
ecce in nubibꝰ celi quasi filius
hominis veniebat et vsq; ad an
tiquũ dierũ peruenit. et in cõ⸗
spectu eius obtulerunt eum et
dedit ei p̃tãtẽ honorẽ et regnũ
et om̃s populi tribus et lingue
ipsi seruient. P̃tãs eius: p̃tãs
eterna: q̃ nõ auferet̃. et regnuz
eiꝰ qd̃ nõ corrũpet̃. Legit̃ de
p̃tãte vnius angeli. iiij. Regũ
xix. Et Isa xxxvij. ꝙ tpe reg̃
Ezechie: cũ Sennacherib pu
gnaret aduersus ih̃rlm ꝙ noc
te vna exiuit angelꝰ ⁊ ꝑcussit i
castr̃ assiriorũz. 185000. Si
ergo tãta est p̃tãs vniꝰ angeli
q̃nta erit p̃tãs cuz dñs veniet
in nubibus cũ p̃tãte magna et

maiestate et om̃es angeli eius
cũ eo. Cũ sic viderint deũ ve⸗
nientẽ: tũc impugnabũt homi
nes pctõres (vt dr̃. h. Tho. in
s̃mone de dñica scd̃a aduẽtꝰ)
suma. media. infima. Sum⸗
ma deus omnipotens: qui du
rissimã sententiã dabit cõtra
impios Iohe. v. P̃tãtẽ dedit
ei iudiciũ facere: q̃r filiꝰ homi
nis est. Scd̃o impugnabunt
eos angeli: qui scz eos ꝓijciẽt
i eterna supplicia. Math. xiij.
Exibunt angeli et separabũt
malos de medio iustoꝝ: et mit
tent eos in caminuz ignis vbi
erit fletus et stridor dentium.
Tertio impugnabunt eos san
cti: qui sciam iudicis approba⸗
bũt. dicẽtes Iustus es dñe: et
rectũ iudiciũ tuũ. Sapie. iij.
Iudicabunt sancti nationes.
Media vt sidera et elemẽta.
q̃r negabũt lumina. mittẽt ful
mina. imprimient incẽdia. Lu
men negabũt in pctõꝝ horro⸗
rẽ. Iohelis. iij. Sol ↄuertet̃ i
tenebras: et luna in sanguinẽ.
Mittẽt fulmina in pctõꝝ ter⸗
rorem. Iohelis. ij. Ante faciẽ
eiꝰ ignis vorãs: et post eũ exu
rens flamma. a facie eius cru
ciabunt̃ populi. ⁊ om̃es vultꝰ
redigent̃ in ollaz. ignis iste nõ
aget in sctõs. q̃r ẽ instrumẽtũ
diuine iusticie. Uel s̃m Aug.

xx. de ciuitate dei. corpa san⸗
ctoꝝ rapient̃ ad supiores par
tes aeris: quo flãma nõ ascẽ⸗
det. Quadruplex ignis añ fa⸗
ciem eius p̃cedet. Infernalis
in reproboꝝ punitionẽ. Pur⸗
gatoriꝰ in venialiũ deletionẽ
Terrestris. sensualia ⁊ vegeta
bilia consumẽdo. Naturalis
elementa purificãdo. Inferio
ra negabunt pctõribus refu⸗
gium: ꝓpter diuinam presenti
am. Apoca. vj. Dicent monti
bus cadite sup nos et abscon
dite nos a facie sedẽtis super
thronũ. Subtrahẽt auxilium
ꝓpter diuinaz potentiã. Deu⸗
tro. xxxij. Ego occidã ⁊ ego vi
uere faciã: ꝑcutiã et ego sana⸗
bo. et nõ est qui de manu mea
possit eruere. Surgẽt in ↄtra
rium ꝓpter diuinã obediẽtiaz
Sapie. v. Armabit creaturã
in vltionem inimicoꝝ suorum
Sapiẽtie. xvj. Creatura em̃
tibi factori deseruiẽs excãde⸗
scit in tormẽtum aduersus in
iustos Tunc intus erit consci
entia exurens. foris mundus
ardẽs. superius iudex iratus
subtꝰ infernꝰ p̃paratus. a dex
tris demonia accusantia. a si⸗
nistris peccata p̃sentia: et om
nibus apparẽtia Nihil erit ni
si dolor et gemitus in expressi
bilis ⁊ om̃is boni desperatio⸗

Timendū est futurū iudiciū ꝓ
pter tria q̄ ibi fient. Primū est
peccatoꝝ mltiplex accusatio.
a multis em̄ (teste. scriptura)
accusabitur peccator. Primo
accusabit eū ꝓpria ꝯscia que
tūc publice accusabit. licꝫ nūc
occulte. Dan. vij. Judiciū se-
dit et libri apti sunt. scꝫ ꝯscie.
Jn his libris ꝯtinenť snīe mor-
tis ⁊ vite. Apo. xx. Judicati sūt
mortui ex his q̄ scripta erant
in libris ẜm opa eoꝝ. Apl's ad
ro. ij. Testimōiū reddēte illis
ꝯscia eorū. Scdo accusabūt
pctōrē dyaboli prio. sic̄ fur fu-
rē istigat postea eū prodit. vn̄
apo. xij. dr. Proiectꝰ ē diabo-
lus accusator fratrū nostrorū
Aug. Dicet ille aduersariꝰ. E-
quissime iudex iudica istū esse
meū ob culpā: q̄ noluit esse tuꝰ
ꝑ gratiā. tuꝰ est ꝑ naturā meꝰ
ꝑ culpā. tibi inobediens. mihi
aūt obediēs. ergo meū iudica.
Tertio accusabunt pctōrē an-
geli scti. Credibile ē q̄ ille qui
tradidit eis animas custodiē-
das reqret ad eis de hmōi cu-
stodia ratione. Et cum illi nō
mētienť. dicere veritatē habēt
q̄ illi noluerūt eis obedire. Je
re. lj. Curauimꝰ babilonē ⁊ nō
est sanata. q. d. fecimus qđ in
nobis est. Quarto accusabūt
eū omnes creature. nā offenso
creatore pugnabit ꝯtra in sen
satos creatura. Sapie. v. Ar
mabit creaturā in vltionē ini-
micoꝝ. Job. xx. Reuelabūt ce
li iniqtatē impij. ⁊ terra ꝯsur-
get aduersus eū. Quinto accu
sabūt miseri q̄bꝫ violētiā fecit
hō. Tūc vt ait ꝓpheta faciet
dn̄s iudicium inopis et vindi
ctam pauperū. Sexto accusa
bunt subditi suos negligētes
prelatos. Bernh. sup cantica
Accusabunt dure q̄rū vixerūt
stipēdijs: nec diluere pctā: qui
bꝰ facti sunt duces ceci. Sep
timo accusabūt eū ꝓpria pec-
cata. Jere. ij. Arguet te mali-
cia tua: et auersio tua increpa
bit te. Prouerb. v. Jniquita-
tes sue capiunt impiū: ⁊ funi-
bus pctōrū suorū vnusquisqꝫ
ꝯstringiť: Bern. Tūc opa no
stra simul loquentia dicent ad
pctōrē Tu nos egisti: opa tua
sumꝰ. nō te deseremꝰ. tecū ad
iudiciū ꝑgemꝰ. Octauo accu
sabūt pctōrē instrumēta pas-
siōis ihū xp̄i. Hiero. Crux xp̄i
ꝯtra te pugnabit. xp̄s sua vul
nera allegabit. cicatrices ⁊ cla
ui accusabunt te. Uide dctm̄
Aug. sup. xliij. fo. Ue viuēti-
bus ⁊c̄. ¶ Scdm̄ ratiōis red
ditio. Dicet em̄ xp̄us Redde
ratiōeꝫ villicatiōis tue. Qua

tuor debes dn̄o ex pte sui: ⁊ q̄
tuor ex pte sui. Ex pte tui de-
bes deo ratiōeꝫ reddere de q̄-
tuor. Prio ex pte ꝓmissi. ꝓmi-
simꝰ em̄ i baptismo abrenūcia
tiōeꝫ sathane ⁊ omībꝫ pompis
eiꝰ. vt pꝫ de ꝯse. dis. iiij. Nos
ante oīa. Scdo ex pte obmissi
multa obmisimus q̄ facere de
buimꝰ. Si em̄ ille maledictꝰ
est q̄ facit opꝰ dei negligēter.
vt dr. Jere. xlviij. multo plꝰ il
le q̄ nihil facit eū facere possit
Math. xxv. illi ad q̄s dn̄s di-
cet. Jte maledicti ⁊c̄. non sunt
dānati q2 malū fecerūt: sed q2
bonū nō fecerūt. Tertio ex p-
te ꝯmissi. q2 mlta fecimꝰ q̄ fa-
cere nō debuimꝰ. vt h̄ de omni
bus malis opibꝰ memēto red
diturū ratiōem. Quarto ex ꝑ
te ꝑmissi. reddes etiā rōem de
oībus malis in q̄ ꝯsensisti: nec
correxisti. nō em̄ solū q̄ faciūt
sed et q̄ faciētibꝰ ꝯsentiūt: dig
ni sūt morte. ait aplus ad Ro
. j. Quatuor debes ex pte dei.
Primo ex ꝯmisso. mlta bona
tibi ꝯmisit deꝰ. Aīaꝫ tuā Si
em̄ rex filiā suam quā disposu-
isset fieri reginā i regno suo ali
cui ꝯmisisset: ⁊ ille male eā cu-
stodisset. imo mei maculassꝫ. o
q̄ntū ille regē suū offenderet.
Sic rex celoꝝ ꝯmisit tibi aīaꝫ
quā sanguie ꝓprio viuificauit
ac despōsauit. Redde ergo ra-
tienē quō eam custodisti. De-
dit tibi bona aīe. liberū arbi
triū. discretionē. sapiētiā. gra
tiā. Jtē d corpe redde ratiōeꝫ
Si castrū corpis tui bene cu-
stodisti ab inimicis ihū xp̄i Si
nimis delicate nutriuisti. Jtē
de ꝓximo vt pater de filijs. j.
regū. iij. vbi pater ꝓpter negli
gentiā filioꝝ interemptus est.
Prelatus de subdito. Ezech.
xxxiij. Fili hoīs speculatorem
dedi te domꝰ israhel. Sapie.
vj. Judiciū durissimū i his q̄
ꝑsunt fiet Jtē de bonis exteri
oribꝰ vt diuitijs honoribꝰ. vi-
ta. sanitate. et hmōi Hec om
nia cōmisit tibi deꝰ. Scdo ex
pte dimissi. multa peccata ti-
bi dimisit deus et frequenter.
Math. xviij. Serue neqꝫ om
ne debituꝫ dimisi tibi ⁊c̄. Ter-
tio ex pte ꝓmissi. ꝓmisit em̄ no
bis vitaꝫ eternā. dicēs. Luce.
xxij. Ego dispono vobis sicut
disposuit mihi pater meꝰ ⁊c̄.
Quarto ex pte ꝑpassi. q̄nta ꝑ
nobis passus ē: reddere rōneꝫ
optet de his oībꝰ. nec exibimꝰ
donec soluamꝰ nouissimū qua
drantē. i. minia pctā satisfacti
ne delebimꝰ. ¶ Tertio ē hor-
ribilis sentētie expectatio. Hec
snīa formidabilis ē ꝓpter tria
Prio ꝓpť icertitudinē. nemo

eñ nouit an ꝑ se aut ↄtra se se
ratur. vñ. Eccs. ix. Sũt iusti
atq; sapiẽtes: ⁊ opa eoꝝ in ma
nu dei. ⁊ tñ nescit hõ vtrũ amo
re an odio dignꝰ sit. sed oĩa in
futurum seruant̃ incerta. Itez
ibidẽ. viij. Vidi impios sepul
tos q̃ etiã cum adhuc viuerẽt
in loco scõ erãt. et laudabant̃
in ciuitate q̃si iustorũ opũ. Et
eñ qꝛ nõ ꝓfert̃ cito cõtra ma
los sñia: absq; timore vllo ꝑpe
trant filij hoĩm mala ¶ Nota
in vitaspatrũ de sabbate Aga
thon. q̃ ꝑ tres dies iacebat fix
is oculis ⁊ apertis. cũ fratres
dicerẽt. abba vbi es. Respon
dit in iudicio dei sto. Et dixe
runt fratres. nunquid et tu ti
mes pater. Qui ait tota q̃ po
tui virtute dei mandata custo
diui. sed homo sum. nescio an
opa mea accepta sunt deo. qꝛ
aliter sũt dei iudicia. aliter ho
minũ ideo timeo. Grego. Se
pe iusticia nostra ad examẽ di
uie iusticie deducta: iniusticia
est. Et plerũq; sordet in ↄspe
ctu iudicis qd̃ in intẽtione ful
get opantis. Vñ Sapiẽs ꝑ
uerbio. xiiij. Est via q̃ videtur
homĩ iusta. nouissima aũt eiꝰ
ducũt ad mortẽ. aut ad interitũ
Ideo ille sctũs agathon timu
it. Similit̃ legit̃ in Vitaspa
trum q̄ q̃dã senex ait Tria ti
meo. Vnũ qñ aĩa mea egressu
ra ẽ de corpe. Aliud qñ occur
sura ẽ ipi deo. Tertiũ qñ fina
lem sententiã in die nouissimo
expectauerit auditura. vñ ait
dñs. Math. vij. Multi dicẽt
in illa die. Dñe dñe nõne in no
mĩe tuo ꝓphetauimꝰ: ⁊ demo
nia eiecimꝰ: et virtutes mltas
fecimꝰ. ⁊ tũc ↄfitebor illis. nũ
q̃ noui vos discedite a me ma
ledicti. O si tales repellent̃ q̃s
securus erit. Isa. lxiiij. Quasi
pãnus mẽstruate oẽs iusticie
nr̃e. Vñ Job. ix. ⁊ xxv. Nõ iu
stificabit̃ hõ ↄparatꝰ deo Si
voluerit hõ ↄtẽdere cũ dõ nõ
poterit respõdere vnũ ꝑ mille
Verebar oĩa opa mea: sciẽs q̄
nõ parceres delinq̃nti. Aplũs
i. corin. iiij. Nihil mihi cõsciꝰ
sum: sz in h̃ nõ iustificatꝰ sum.
q̃ aũt iudicat me dñs ẽ Idez
ad Romãos. xiiij. Oẽs sta
bimꝰ ante tribunal christi. Ti
menda est ergo finalis sñia ꝓ
pter incertitudinẽ. Secundo
timẽda est illa sententia ꝓpter
austeritatez aut strennuitatẽ.
Math. xx. Cum venerit filiꝰ
hoĩs in maiestate sua: et ange
li eius cũ eo tunc sedebit sup
sedem maiestatis sue. ⁊ ↄgre
gabunt̃ ante eũ oẽs gentes.
et sepabit eos ab inuicez sicut
pastor segregat oues ab hedis

vide hic nobilia dicta

Et statuet quidẽ oues ad dex
tris hedos aũt a sinistris. Tũc
dicet rex his qui a dextris eiꝰ
sunt. Venite benedicti patris
mei possidete paratũ vobis re
gnũ a ↄstitutione mũdi. Esu
riui ⁊ dedistis mihi mãducare
⁊c̃. His aũt qui a sinistris sunt
dicet. Discedite a me maledi
cti in ignez eternũ qui para
tus est dyabolo ⁊ angelis eiꝰ.
Iste est gladiꝰ ex vtraq; par
te acutus egrediens de ore se
dentis in throno. apo. i. ⁊. xix
Certe tũc (vt ait. Isa. xi. c.) ꝑ
cutiet terrã ṽga oris sui ⁊ spũ
labiorũ suoꝝ interficiet impi
um. Aug. super Job. Qui ce
ciderũt ad vocẽ vnã xp̃i mori
turi quid faciẽt ad vocez iudi
caturi: hic vt hõ loquit̃: tunc
rugiet vt leo. Amos. iij. Leo
rugiet: quis nõ timebit: Isa.
v. Rugitꝰ eiꝰ vt leonis. Iere.
xxv. Dñs de excelso rugiet. ⁊
de habitaculo suo dabit vocẽ
suam Et ꝑueniet sonitus vsq;
ad extrema terre. quia iudiciũ
dño cũ gentibus. Job. xxxvij.
Sup hoc expauit cor meũ: ⁊
emotũ est de loco suo. audiet
auditionẽ in terrore vocis eiꝰ
⁊ sonũ de ore eius ꝓcedentẽ.
Tonabit deꝰ in voce sua mi
rabiliter. qui facit magna ⁊ in
scrutabilia. Anshelmꝰ in suis
meditationibꝰ ðt. Quid dor
mis aĩa tepida et euomi dig
na: Qui non expergiscit̃: qui
nõ tremit ad tantũ tonitrium:
non dormit: sed mortuus est.
Ite maledicti ⁊c̃.

Tũc virtutes
celoꝝ mouebunt̃. Qui (vt ðr
Crisost. sup eadez ṽba) q̃uis
sibi nullius mali cõscij: vidẽ
tes tamẽ transmutatõnẽ tan
tam fieri: et tam infinitas mul
titudines condemnari non in
trepide astabunt. Hiero super
matheum. Quotiens diẽ illuz
considero: toto corde cõtremi
sco ⁊c̃. O fratres mei diẽ hãc
ante oculos ponite. et quantũ
potestis ad emendationẽ festi
nate. Vox turturis audita est
in terra nostra. Ait eñ ipe q̃
ꝓpter nos paup factꝰ ẽ. peni
tentiã agite: appropinquabit
regnum celoꝝ. qui aũt aurẽ
suã obdurat ad clamorẽ pau
peris huiꝰ: clamabit et ipse et
nõ exaudiet̃. Qui iaz nõ vult
audire vocez turturis. audiet
in futuro duraz sñiam iudicis
Qui dicũt. durꝰ ẽ sermo penit
tẽtie. durior erit eis (sentẽtia
ꝓlata) audire: cũ dicet̃. Disce
dite a me ⁊c̃. Tũc damnati vi
dentes electos in tãta gloria
dicent illd̃ Sapie. v. capitu.

Videntes turbabunt timore horribili et mirabunt in subitatione insperate salutis. ꝛ gemētes pre angustia spiritus. dicentes intra se penitentiam agentes: ꝛ pre angustia spiritus gementes. Hij sunt quos aliquando habuimus in derisum et in similitudinē improperij. nos insensati. vitā illoꝝ estimabamus insaniam. et finez illorum sine honore. Ecce quomodo cōputati sunt inter filios dei et inter sanctos sors illoꝝ ē. Ergo errauimus a via veritatis et iusticie lumen nō luxit nobis et sol intelligentie nō est ortus nobis. Lassati sumus in via iniquitatis et pditionis. et ambulauimus vias difficiles. viā autē dñi ignorauimus. Quid nobis. pfuit supbia. aut diuitiarū iactantia qd cōtulit nobis. Transierūt oīa tanꝗ vmbra. ꝛ tanquaz nuncius pcurrēs. ꝛ tanꝗ nauis q ptransit fluctuantē aquam: cuius cū ptransierit nō est vestigiū inuenire. O tarda pfessio ꝛ serotina penitētia Cōuertātur ad vesperaz (ait ppheta) ꝛ famē patienk. Exēplum. legit in vitaspatrū Q cū quidā senex a spū fornicatiōis grauit tēptaret rogauit dñ vt eū visibiliter cerneret qd fcm̄ est. Tūc ait illi senex. Quid tibi ꝓsit ꝙ sic me tēptas qꝛ aggrauas culpā ꝛ penā tuā. Cui demon Scio ꝙ vex dicis quāto plures decepero tāto duri sententiā iudicis sustinebo. Illā aūt diē finalis sentētie sup oīa formido. et grauiter expecto. tū vt illius sentētie fulmiationē aliqualiter retardē: homines ad peccandū allicio Si tm̄ timet spūs quantū timere habet caro ꝛc. ¶ Tertio timēda est finalis sententia ꝓpt immutabilitatem. Luce. xxi. ait dñs Celum ꝛ terra transibunt verba aūt mea nō transibunt. Possibilius esset celuz ꝛ terrā in nihilū redigi ꝙ verba xpi nō impleri. Si angeli pro hominibus loquerenk non exaudirenk Heu ꝙ dura snīa quā asperū verbū. Orauit ppheta dauid vt liberarek a verbo aspero. Bernh. Quod ē verbū asperuz: nunquid illud Aīa que peccauerit morietur. Non Nunqd illō Si auersus fuerit iustus a iusticia sua ꝛ fecerit peccatuz in ipso morietur omnes iusticie eius obliuioni tradenk? Nō Nūqd illō Tollatur impius ne videat gloriaz dei? Nō Sed illō Ite maledicti i ignē eternū q paratus ē dyabolo ꝛ angelis eius. ¶ In quo verbo sex mala exprimūtur. Primū est a deo sepatio ꝛ a psortio omiū electoꝝ. q durior ē (fm Crisosti.) igne infernali. Hec pena sequitur ppter auersionē hoīs ab incommutabili bono. Scdm est eterna maledictio. quia noluit pctor benedictionē: et elongabik ab eo. induit maledictionez sicut vestimētū. Tertiū est eternalis inclusio. ita icarcerank vt nūꝗ exeāt. Quartū est ignis actio in animā: tanꝗ instrumētū diuine iusticie. Quintū est eternalis desperatio. ido dicik eternū. quia ignis eoꝝ nō extinguek. ait Isayas. penultio capitulo. Sextum societatis abominatio cum dicik qui paratus est dyabolo ꝛ angelis eius Hec aspectio demonū nō est est minima pena ymmo inestimabiliter magna. Dicit enim Cirillus ꝙ quilibet viuentiū potius intraret viuus in maximū ignē ꝙ vt ictu oculi dyabolum intuerek. Desiderabunt absque dubio vt non separentur a do. Quia oīa bona appetunt. et deus est summū bonum. Sed dicet eis dominus ihesus ptra hoc. Ite a me scz eternaliter separamini. Dicēt forte i suo desiderio O Domine da nobis benedictionez Et respondet eis non. Sed. Ite maledicti. Dicēt forte. Da nobis locuz libertatis. Et dicek nō. sed includendi ineternuz. Dicent forte iteruz dānati O domie da nobis tamen locuz amenū. Et dicek eis. non. sed in igne: Dicens forte O domine assigna nobis tamē tempus aliquod determiatum quādiu. Et dicet eis. In ignē eternū. Dicēt forte adhuc. O domine da nobis bonā societatez. Et respōdebit eis Qui paratus est dyabolo ꝛ angelis eius hec sit societas vestra. Hanc sententiaz iudicis cum dicet. Ite maledicti in ignē eternū: apostoli et eoꝝ sequaces: volūtarij pauperes: qui sedebūt vt iudices ibi: dicent. Justus es domine: et rectum iudiciū tuū. Boni christiani qui stabunt in aere cum corporibus glorificatis. cū dixerit. Venite bñdicti patris mei possidete regnuz ꝛc. Et ad reprobos Ite maledicti in ignē eternū etiā approbabunt iudicis sententiā dicētes. Justus es dñe et rectum iudiciū tuū. Damnati qui tunc super terrā reptant aut qualitercunꝗ ambulent: videtes manifestā dei iusticiā. etiā coacti dicent Justus es dñe et rectū iudicium tuū.

Tunc terra scindet: ⁊ descen-
dēt cū demonibꝰ viui in corpe
⁊ aīa in infernuz. Et claudet
tūc os infernalis putei ineter
nū iacētes cōpressi (vt alleca
intōna) in infernalibꝫ miserijs
nunquam inde exituri. Chri-
stus cuz sanctis ⁊ electis suis
ascēdet in celū. vbi eternaliter
gaudebunt. vbi nulluz maluz
adest. vbi nulluz bonuz deest.
Et sic patent que fiūt in iudi-
cio. Nūc dōm ē de his que fi-
unt post nouissimuz iudiciuz.
Et faciam sex questiones.

Queritur. An cer-
tū sit fu-
turū iudiciū ex sacra scriptura
Dōz q̄ sic. Enoch septimꝰ ab
Adā (vt dr̄ in epl'a iude) ,pphe
tauit: dicēs. Ecce veniet dn̄s
cū sctis suis ī nubibꝰ facere iu
diciū ꝯtra om̄s. ⁊ arguere oēs
impios d̄ oībꝰ opibꝰ impie
tatis eoꝛuz. ⁊ de omibꝰ duriſ q̄
locuti sunt ꝯtra deuz. Isa. iij.
Dn̄s ad iudiciū veniet cuz se-
nibꝫ ppl'i sui et principibꝰ eiꝰ.
Uos em̄ depasti estis vineaz
meaz: ⁊ rapina paupis in do-
mo vestra. Isa. xiij. Ecce dies
dn̄i veniet crudelis ⁊ indigna
tiōis plenꝰ et ire furoris q̄ ad
ponenduz terraz in solitudinē
⁊ peccatores eiꝰ conterendos
de ea. qm̄ stelle celi nō expan-
dēt lumē. Obtenebratꝰ est sol
in oꝛtu suo. ⁊ luna nō splende-
bit in lumīe suo. ⁊ visitabo su-
per oꝛbis mala: ⁊ cōtra impi-
os iniq̄tatē eoꝝ. ⁊ requiescere
faciā supbiaz infideliū ⁊ arro-
gentiā foꝛtiū hūiliabo Ibidē.
Ululate quia ,ppe ē dies dn̄i.
Isa. vltio Quia ecce dn̄s ī ig
ne veniet. qꝛ ī igne dn̄s dījudi
cabit: ⁊ ī gladio suo ad om̄em
carnē. Jere. ij. Adhuc modicū
⁊ iudicio ꝯtēdā vobiscū. Jere
xxvj. Dn̄s de excelso rugiet ⁊
de habitaculo sctō suo dabit
vocē suā. ⁊ ,pueniet sonitꝰ vsq̄
ad extrema terre: qꝛ iudiciū
dn̄o cū gētibꝰ. Ezech. vij. Hec
d̄t dn̄s. finis venit/ venit finis
venit ꝯtritio tua: q̄ habitas in
terra. nūc de ,ppinquo effūdā
irā meā sup te. ⁊ ꝯplebo furo-
rē meū in te. ⁊ iudicabo te ꝑm
vias tuas. ⁊ inponam tibi oīa
scelera tua. Dan̄. vij. Judiciū
sedit ⁊ libri apti sūt. Ibidē In
visiōe aspiciebā noctiſ: ⁊ ecce ī
nubibꝰ celi q̄si filiꝰ hoīs venie
bat. zacharie. xiiij. Ueniet do
minꝰ deꝰ meꝰ: ⁊ oēs scti eiꝰ cū
eo. In die illa nō erit lux sꝫ ge
lu ⁊ frigꝰ. Johelis. ij. Cōtur-
bent oēs habitatores terre qꝛ
vēit dies dn̄i. ,ppe ē dies tene-
brarū ⁊ caliginis. Sequit. an̄
iij. Sol cōuertet in tenebras:
et luna in sanguinē: anteq̄ ve-
niet dies dn̄i magnus ⁊ hoꝛri-
bilis. Sequitur Cōgregabo
om̄es gentes ⁊ deducā eas in
vallē Josephat. ⁊ disceptabo
cū eis. Job. xxxj. Quid faci-
am cū surrexerit ad iudicādū
deus. ⁊ cuz quesierit quid re-
spondebo illi. Ideo ait. xiiij.
Quis michi hoc tribuat vt in
inferno ,ptegas me. et abscon-
das me: donec ptrāseat furoꝛ
tuꝰ Ps̄. ix. Cognoscet dn̄s iu
dicia faciēs: in opibꝫ manuuz
suaꝝ comprehensus est pctōꝛ
Sapi. vj. Judiciū durissimū
in his qui presunt fiet: exiguo
cōcedet ⁊c̄. Lu. xxj. Tunc vi-
debūt filium homis venientē
in nube cum ptāte magna ⁊c̄.

Queritur secū-
do Quare necessariuz est fieri
iudiciū generale. Rn̄t b. tho.
in ꝑmone de dn̄ica scda aduē-
tus: et assignat quinq̄ ratōes
Prima ratō est dignitas rega
lis. qꝛ om̄is creatura debet co
gnoscere dn̄m ihūm vt deū. et
sibi fidelitatem exhibere. Sꝫ
illud mō nō fit. ideo in iudicio
manifestꝰ veniet: ab omnibus
visibilis. Scda ratō ,ppter iu
stam vindictā. qꝛ iustum ē vt
iudex qui iniuste iudicet: iuste
iudicet. Sꝫ qꝛ mōus iniuste
iudicauit chr̄m hominē. ḡ iu-
ste iudicabit a xp̄o hoīe. Joh.
v. Dedit ei ptātē iudiciū face
re. qꝛ filiꝰ hoīs est. Tertia rō
pctā occulta iuste iudicant oc
culte. ⁊ publica publice. Sed
pctā hoīm occulta: iā occulte
iudicata sunt ergo necesse euz
vt manifesta manifeste iudicē
tur. illō aūt erit in finali iudi-
cio. ergo ⁊c̄. ad Ro. iiij. Om̄s
stabimus ante tribunal cristi.
Quarta rō. omne qō est defoꝛ
matū p culpā: optꝫ refoꝛmari
p iusticiaz. Sed multa mala
sunt fctā. et bona dimissa ⁊ nō
duz sunt refoꝛmata in mōo. ḡ
refoꝛmabunt in iudtio. Unde
Eccle. xij. siue vltimo. Cūcta
que fient: adducet deus in iu
diciū et ,p om̄i errato siue bo-
num: siue malū sit. Quinta rō
Justū est vt publica sint meri
ta: ⁊ publica suplitia. H aūt fie
ri nō pōt nisi ī publico iuditio
aplus. Nolite an̄ tp̄s iudica-
re: quousq̄ veniet dn̄s q̄ ⁊ illu
minabit abscondita tenebraꝝ.

Queritur Qualiſ sit
dispositō
post iudiciū. Ad h declarādū
d̄r Job. apo. x. Angelꝰ quē vi
di stātē supra mare ⁊ sup ter-
rā leuauit manū suā ad celū.
et iurauit p viuentē in secl'a se
culoꝝ. q̄ creauit celū ⁊ ea q̄ in

eo sunt. et terram et ea q̄ in ea sunt. et mare et ea q̄ in eo sunt qꝛ tp̄s nō erit amplius. Albertus sup̄ apo. ibidē dicit. Tp̄s duob⁹ modis accipitur. Unō modo. ꝓut est mēsura motus primi mobilis. sic non erit tp̄s qꝛ stabit firmamētū. sol. luna. ⁊ cetere stelle: et planete. Abacuck. iij. sine vltio Sol ⁊ luna steterūt in habitaculo suo. scꝫ vbi creata sūt in ꝑncipio. Alio modo capit̃ tp̄us ꝓut est mora motus rerum mutabilū. et sic tp̄s erit ineternum: quo ad malos in inferno. qꝛ transibūt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū Job. xxiiij. Alio mō sic exponit̃. Tp̄us ampli⁹ nō erit. scꝫ gratie aut merēdi post mortē ⁊ iudiciū nouissimū. Ideo ait ap̄lus. ij. corin. vj. Ecce nunc tp̄us acceptabile. ecce nunc dies salut̃. Jsa. lv. Querite dn̄ȝ dū inueniri potest. iuocate eū dū ꝓpe est ⁊c̄. Et sic post nouissimū diē separabit̃ calor a claritate ignis. Et grossicies ab elemētis descēdet simul ad infernum malis in penam.

Querit̃ Utrū post diem iudicij mali in inferno et boni in celo se mutuo videant: Rn̄t magister iiij. sen. dis. l. sine vltima dicēs sicut sancti tradūt. et boni malos. et mali bonos vident vsq̄ ad iudicium post iudicium vero boni videbunt malos. sꝫ nō mali bonos. Greg. etiam ait. Infideles in imo positi añ diem iudicij fideles sup̄ se in requie attendūt. quoꝝ gaudia post contemplari nō possunt.

Queritur An sancti cū sint misericordes ⁊ benigni cōpatiant̃ dānatis: Rn̄t magister. c. sequenti ꝙ nō. qꝛ adeo sancti dei iusticie addicti sunt vt nulla cōpassione ad reprobos trāsire valeant. nulla pro eis fiat nūc inter sanctos intercessio. quia iustoꝝ anie ⁊ si in nature sue bonitate miscd̄iā hn̄t iam tūc auctoris sui iusticie ꝯiuncte. tāta rectitudine ꝯstringent̃ vt nulla ad reprobos cōpassione moueant̃. Itē d̄t magister. c. seqn̄ti. Apud anim iustoꝝ nō obfuscat btitudinem aspecta pena reproboꝝ. qꝛ vbi iaꝫ ꝯpassio miscd̄ie nō erit minuere beatoꝝ leticiā nō valebit. Et licet iustis sua gaudia sufficiāt. ad maiorē tamē gloriā vidēt penas maloꝝ quas euaserūt. quia qui dei claritatem vidēt: nihil in creatura agitur quod videre nō possunt.

Queritur. An dolebunt de

pctīs et offensa dei: Rn̄t doctoꝛ. sctūs ꝯtra gentiles. li. iiij c. xciij. ꝙ dānati stati efficiūtur immutabiles scd̄m volūtatē. qꝛ pctō mortali debet̃ pena perpetua. Si ergo possent malā volūtatē mutare in meli⁹ iniquū esset vt ꝑpetuo punirent̃. Scd̄o. Uoluntatem a pctō mutari nō cōtingit nisi ꝑ gratiā dei. Sed gratia excludit̃ totaliter ⁊ damnatoꝝ animabus. ergo nō possunt volūtatem mutare in melius. Tertio boni immutabiliter aut immobiliter adherent fini quē in hac vita sibi prestituerunt. scꝫ deū. ergo aīe maloꝝ immobiliter fini quē sibi elegerūt. Sicut ergo bonoꝝ volūtas in celo nō potest fieri mala. ita nec malorum voluntas in inferno potest fieri bona.

Queritur. An oēs damnati habeāt vnā et equalē penam: Dōm ꝙ postq̄ dn̄s sn̄iam dederit cōtra malos dicēs. Ite maledicti in ignē eternū. scindetur terra. thartareuꝫ chaos ei⁹ (vt dicit Sibilla) monstrabit subtus terrā in cētro. Notandū ergo ꝙ duplex est pena damnatorū. scꝫ damni et sensus. vt dicit beat⁹ Tho. ꝑma secūde. q. lxxxvij. ar. iiij. Rōe auersiōis ab incōmutabili bono. s. deo glorioso corrn̄det pena damni. q̄ equalis est in omnibus damnatis omnes enim eternaliter carebunt dei visionē. Jsa. xxvj. Tollatur impi⁹ ne videat gloriā dei. Alio mō consideratur culpa rōne conuersionis ad tempale bonū. et sic ei corrn̄det pena sensus: q̄ tanto maior erit: quanto quis maiorē habuit in scelere delectationeꝫ: et plures peccauit. Unde apoca. xviij. Quātum se glorificauit ⁊ in delicijs fuit tm̄ date illi tormētū et luctū. Hec ergo pena nō ē equalis.

De ꝓpter eternū suplicīu. quo nihil intollerabili⁹. Pro huius partis declaratiōe dicit̃ math. vij. Omnis arbor que nō facit fructuꝫ bonum: excidetur: et in ignem mittetur. Holkot sup̄ libros sapientie. iiij. c. dicit Hō arbori assimilat̃. Arbor viuit per calorem celestem: et humoreꝫ terrestrē. Sic homo viuit vita gratie ꝑ charitatē ⁊ hūilitatē. De charitate ait dn̄s Joh. xv. Manete in me ⁊ ego in vobis ⁊c̄. De hūilitate nota q̄to arbor ꝓfundius radices figit: tāto diutius crescit. Secūdo assimilatur arbori in crescēdo

quia q̃uis inferior pars arbo
ris terre adhereat: tñ potior ⁊
pulchrior supereminet versus
celuz. Sic hõ licet necessario
habeat aliqualit' intẽdere tẽ-
poralib⁹ poti⁹ tñ pars volun-
tatis nostre debet tendere ad
celũ ⁊ celestia. Vñ Isa. xxxvij
Mittet radicem deorsum: et
faciet fructũ sursum. ait de ge
nere humano Tertio assimila
tur arbori in fructum ferendo
Arbores primo germinãt. se-
cũdo florẽt: tertio fruct⁹ por-
tant. Ita scd̃m Crisost. ome.
xxxij. Germen sunt bone cogi-
tationes. flores bone volunta
tes. fruct⁹ bona opa. Math.
vij. Arbor bona bonos fruc-
tus facit. Quarto assimilatur
arbori i cadẽdo. arbor diu stat
tandẽ cadit. Vis scire quo ca
dat. vide vbi amplius sunt ra
mi ad hanc partẽ cadit. Sic
hõ moriens ad illã ptẽ cadit
ad quã plures habuit affectõ
nes dũ vixit. si in terrã: cadit
in terrã. si in celũ. cadit i celũ
Eccẽs. xj. Si ceciderit lignũ
ad austrum aut ad aquilonez
in quocunq̃ loco ceciderit ibi
erit. Glo. Si ceciderit homo
ad austrum. i. in calore carita
tis ad gloriã: ibi erit. et nunq̃
poterit demerrei. Si ad aqui
lone. i. in frigore infidelitatis ⁊
peccati mortalis ad penã in-
fernalẽ: ibi erit et nũq̃ poterit
mereri gratiã. Sic arbor sig-
nificat hoĩem. De hac arbore
(ait dñs vbi s̃) que non facit
fructũ bonũ excidet': ⁊ in ignẽ
mittet' Hic dãnatorũ due ex-
primunt' pene ꝑpetue scz exci
dia ꝯsortio dei. ⁊ mitti in ignẽ
eternũ. Crisost. ibidem pona-
mus ante oculos quanti dolo
ris est excludi ⁊ proijcia regno
celoꝝ. vt mihi videt' illud gra
nius est quã gehẽna. Due sũt
pene excidi et in ignem mitti.
Noui ꝙ plurimi solam ꝑtime
scũt iehẽnã. ego vero illius a-
missionẽ glorię amari⁹ q̃ iehẽ
ne dico suppliciũ. Res est ge-
hẽna et horribile suppliciũ. tñ
simille aliq̃s ponat iehennas
nihil tale dictur⁹ est quale ab
illi⁹ luce ꝓpelli. nõ eximi. nõ es
se cũ xp̃o ⁊ odio haberi a xp̃o.
Hec pena dãni corrñdet auer
sioni ab incommutabili bono
Vñ btũs. Tho. ꝑma scd̃e. q.
lxxxvij. ar. iiij. dt Ex in oĩ pec
cato mortali duo cõmittunt'. s.
auersio ab incõmutabili bono
et hanc sequit' pena dãni eo ꝙ
talis auersio sit malũ infinitũ
Aliud est ꝯuersio ad tp̃ale bo
nũ. et hãc sequit' pena sensibi-
lis. que tãto erit maior: quãto
maior fuit delectatio in pctõ.

Pene inferni

sunt eterne. immense. diuerse.
infructuose.

Pro
pter
Culpe incorrigiblitatẽ
Offense infinitatem
Volũtat' imutabilitatẽ
Retributiõis eq̃litatez
¶ Eterne

¶ De ꝑmo dt btũs tho.
sup. ij. sen. dis. xlviij. cu⁹
culpa mãet eterna: necẽ
ẽ vt ei⁹ pena sit eterna.
Sed culpa dãnatiõis est eter
na. ergͦ ⁊ pena. Ex aũt sit eter
na. ꝓbat' sic: Illa culpa mãet
eterna: que nunq̃ remittitur.
Sed culpa damnatiõis nũq̃
remittitur. ergo manet eterna
Ex aũt nunq̃ remittitur patz
q2 culpa nõ remittit' sine cõ-
tritiõe. Sed in inferno nunq̃
dolebunt aut cõterentur. ergo
nunq̃ remissionez obtinebunt
Ex aũt nõ dolebunt de culpa
ptz. quia null⁹ dolet de culpa
absq̃ gratia. Sed ad infernũ
nulla descẽdit gratia. ideo nũ
q̃ dolebunt. ⁊ sic merito pena
eoꝝ manet eterna. eo ꝙ culpa
manet eterna. ergo ⁊c̃. ¶ De
Scd̃o dicit. be. Tho. vbi s̃. ꝙ
magnitudo culpe attendit' ex
magnitudine ꝑsone offense.
Quanto maior fuerit ꝑsona q̃
offenditur: tanto culpa maior
erit. Sed ꝑsona que offendit'
ꝑ culpã est infinita. ergo culpa
est immensa. Simile Si quis
cedit regez in faciẽ: morte dig
nus habet'. nõ aũt si aliquẽ de
simplicib⁹ ꝑcutit morti obnox
ius habet'. Dicit ergo. b. Tho.
in summa ꝯtra gen. li. iij. c. xl.
Justuz est vt quis ꝑuet' bono
contra quod agit. Sed pctõr
agit contra deũ immensuz. er-
go iuste eo priuat'. ¶ De Ter
tio dicit' vbi s̃. Apud diuinuz
iudiciũ voluntas pro facto re
putat'. Sed volũtas eorũ qui
sunt in inferno semꝑ est mala.
ergo semꝑ puniri debet vt fa-
ctuz. patet. Voluntas nõ põt
mutari de malo in bonuz sine
gratia dei. Sed damnati sũt
oĩno exclusi a gratia dei. ergo
de peccat' dolere nõ pñt Se-
cundo sicut se habet voluntas
beatorum ad malũ. ita volun-
tas dãnatorũ ad bonũ. Sed
volũtas beatorũ nunq̃ potest
fieri mala. q2 immobiliter in-
herent bono ergo nec damna-
torũ bona. Hec. iiij. ꝯtra gen.
c. xciij. Tertio dolere de pctĩs
contingit dupliciter. dicit. be.
Tho. super quarto dis. l. ar. j.
Uno modo rõe diuine offẽse
et sic damnati nunquaz dole-
bunt nec pñt dolere ꝓpter gra
cie carentiam. Alio modo rõe

pene. et sic dolebūt ꝺ pctis hij
q̄ in inferno sunt ¶ De Quar
to ꝺt.be.tho. vbi.s̄. Sicut se
habet premium ad bonos: ita
pena ad malos. Sꝫ bonis ꝓ
merito tꝑali debet̄ p̄miū eter-
num: ergo malis ꝓ culpa tꝑali
debet̄ pena eterna. Jdeo ma.
xxv. dicitur Jbunt bꝫ in vitā
eternam, mali vero in ignem
eternum. ergo sunt eterne.

Secundo pene in-

ferni sunt immense ꝓpt̄ q̄tuor

Sci licet. Altitudinem. Profūditatē. Lōgitudinē. Latitudinem.

Ex bonoꝝ celestiū amissiōe
q̄ ex abyssali maloꝝ īmersiōe.
ē i pēaꝝ sens⁹ ⁊ dāni duratōe.
in maloꝝ oīm ꝯprehēsiōe.

¶ Primo sunt immense ꝓpter
altitudinē. i. amissionē celesti-
um bonoꝝ: ⁊ maxie visiōis di
uine. in q̄ cōsistit vita eterna.
ꝓ vt ꝺr Job. xvij. Hec est vi-
ta eterna: vt cognoscāt te solū
verū deum et quē misisti ihm̄
cristum. ¶ Primo ex visione
dei habebūt sancti summā sci
entiā omniū. Greg. Quid est
qꝺ nesciūt scti qui scientē oia
sciūt. Cū em̄ in deo sint ydee
oim̄ creaturarū: ipm̄ vidētes
oia in eo vident que volūt de
cratur̄. Ecōtra damnati ꝑua
ti tali visione: nulli⁹ rei hn̄t ꝑ-
fectam cognitionē et q̄uis in
hac vita aliquaꝫ habuerūt de
deo et sctis cognitionē: tn̄ nul
lam hn̄t ex hoc delectationem
sed magis tormentū: qꝛ abusi
sunt eis. Et minim⁹ puer bap
tisat⁹ defunct⁹: maiorē habe-
bit in celo sciētiā q̄ꝫ oēs phi in
inferno. ¶ Scꝺo sancti ex vi
sione dei ꝯsequūt̄ maxim gau
diū. ps̄. xvi. Saciabor cū ap
paruerit gloria tua. s. gaudio.
Econtra damnati ex ꝑuatiōe
hui⁹ visionis hn̄t maximā tri
sticiaꝫ. Et sic̄ beati ex omi ꝑte
sup̄. infra. int⁹. foris. circūcir
ca pleni sunt. gaudio: ita dam
nati ex omi ꝑte circūdati sunt
dolore. Ex ꝯsideratiōe supioꝝ
ꝑmioꝝ que amiserūt. Ex cōsi-
deratiōe inferiorū que nimis
dilexerūt. Ex cōsideratōne in
terioꝝ remordentiū peccatoꝝ
Ex ꝯsideratōe exterioꝝ igniū
vrentiū. Ex ꝯsideratōe circū-
stantiū demoniorū et sociorū
maxime cum quibus peccaue
runt in hac vita. ¶ Tertō hti
ex ꝺi visiōe ꝯsequunt̄ ꝑfectam
amicitiā ad deum et sanctos
suos. Jta se ꝑfecte diligunt q̄ꝫ
gloriā maiorē sanctorū magis
eis volūt q̄ꝫ sibi. qꝛ magis me
ruerunt. Ecōtra dānati odiūt

deū vt p̄niētē. Apo. xvj. Blas
phemauerūt hoies deū viuē-
tē in secl'a secl'orū. Nulla etiā
dilectio est i eis erga ꝓpinq̄s
quos vidēt secū cruciari Vel
lent etiā oms amicos ⁊ sctōs
secū esse i inferno. ymmo et se-
ipos odiūt. Apo. ix Desidera
bunt hoies mori. i. deficere ab
esse. qꝺ ē optim̄. ⁊ fugiet mors
ab eis ¶ Quarto ex visiōe dei
assequunt̄ magnā dignitateꝫ.
scꝫ regiā ⁊ sacerdotalē: vn̄ cā-
tāt ad deū. vt ꝺr apo. j. Rede
misti nos dn̄e in sanguine tuo
⁊ fecisti nos deo nostro reges
⁊ sacerdotes. Reges ad dn̄an
dū toti mōꝺ Sacerdotes ad
offerendū cōtinue sacrificiuꝫ
internarū affectionū. Ecōtra
damnati ex priuatiōe hui⁹ vi
sionis incurrunt ignominiā et
seruitutē. Jere. xvj. Seruiet̄
dijs alienis die ac nocte ⁊c̄.

¶ Quinto ex dei visione hn̄t
scti summā pacem. Jsa. xxxij.
Sed ebit popul⁹ me⁹ in pul-
chritudie pacis ⁊ requie opu-
lēta. Dionysius ait. Om̄ia pa
cem appetunt. Aug. xxiij. q. j.
Noli. Et si dulc̄ ē pax ꝓ tꝑa
li salute hoim̄: quanto dulcior
diuina pro eterna salute. Nec
hic pōt esse pax ꝑfecta. sed so-
luꝫ in patria. Ecōtra in infer-
no apud damnatos est remo-
tio om̄is pac̄. et ꝯtinuū bellū
Sapie. v. Armabit creaturā
i vltionē inimicoꝝ suorū. Jdē
Pugnabit cū eo orbis terraꝝ
ꝯtra insēsatos Jmmūdicia et
fetor oīs creature descēdet ad
infernū. Sicut itra se hn̄t cō-
tinuū bellū malaꝝ affectionū
⁊ stimuli remordētis. ita exte-
ri⁹ bellabūt creature ꝯtra eos
diuersis penis affligēdo ipos
et varijs mōis. ¶ Sexto san
cti dei ex visiōe habebūt maxi
mā claritatē. Joh. j. Erat lux
vera q̄ illūinat omnē hoieꝫ ve
niēteꝫ in hūc mūdū. s. lumine
gratie. Et exeūtē de mūdo: lu-
mine glorie. qꝺ lumē glorie re
dundās ab aia glorificata in
corp⁹ suū resuscitatū facit ipꝫ
clarissimū vt sol ⁊ pulcerrimū
Econtra dānati ꝑuati hac vi-
siōe remanēt obscuri ⁊ tenebro
si i corꝑe ⁊ aia ꝓijcient̄ in tene
bras exteriores. videbūt vtiq̄ꝫ
xp̄i hūanitateꝫ. sed nullā inde
habeūt ꝯsolatiōeꝫ. ¶ Septi-
mo recipiūt scti ꝺi visiōe sum
mā firmitatē i bono. qꝛ ꝯtinue
vidēt summū bonū. iꝺo nunq̄ꝫ
etiā ad momentū diuertent se
ab eo vt nō actu amarent ipꝫ
Nec pn̄t flecti ad culpā. qꝛ si-
ne macula sunt an̄ thronū dei
apoca. xiiij. Econtra damnati
sunt ita auersi a deo: vt nunq̄ꝫ

diligere valeāt: sicut demões
Dionysi⁹ dicit ꝙ hñt iudiciū
rationis ꝑuersum: estimantes
se a deo iniuste cruciari.

Secundo. Pene in
ferni sūt
immēse. ꝓpter ꝓfunditatē: que
est ex abyssali maloꝝ immer
sione. maxime ꝓpter locum.
¶ Primo loc⁹ in quo sunt dā
nati est ꝓfundus. ideo dr̄ infer
nus: quasi inferius Est em̄ ꝓ
fundissim⁹: a deo maxime elō
gatus ⁊ sctis dei. qr̄ est in cen
tro terre. Sūt em̄ quatuor in
ferni. Limb⁹ patrū. iuxta quē
quātū ad sitū est purgatoriū.
postea limb⁹ ꝑuuloꝝ qui cum
originali decednut. Sub his
om̄ib⁹ est loc⁹ dānatoꝝ. ſm̄. b.
Tho. super q̄to sen. vñ diues
epulo leuabat oculos et vidit
lazarū in sinu abrahe ⁊c̄. luce.
xvj. ¶ Legit̄ in vitaspatrū ꝙ
cū beat⁹ Macharius ꝑ here
mū ambulabat: inuenit calua
riū hoīs. quē virga sua tan
gēs interrogauit: quis in vita
pñti. fuiss3. Cui respōdit ꝙ fu
isset sacerdos gentiliū in eo lo
co.. adijciēs. ꝙ quātū distaret
celū et terra tātū haberet d̄ ig
ne sup caput suū cū alijs pa
ganis tantūdē ad infra sub eo
esset ignis in q̄ cruciarent̄ ma
li xp̄iani. qui xp̄m negaret sua
mala vita. ¶ Scd̄o loc⁹ ille
est tenebrosus. et q̄uis ibi sit
ignis: nō tñ lucet. Vñ Sapie.
xvij. Ignis q̄dē nulla vis po
terat illis lumē prebere. nec si
derū limpide flamme illumi
nare poterant illā noctē horre
dam. Apoc. ix. De fumo putei
obscurat⁹ est aer et sol. De te
nebris inferni dicet̄ post̄. de di
uersitate pene. Tertio loc⁹ il
le igne⁹ est. Math. xiij. Sic
erit in ꝯsūmatiōe seculi exibūt
angeli ⁊ sepabūt malos d̄ me
dio iustoꝝ. ⁊ mittēt eos in ca
minū ignis. Ideo dr̄ a xp̄o ge
henna q̄si generans ignē. Vñ
math. xviij. Meli⁹ ē tibi vnū
oculū habentē. et intrare vitā
q̄ȝ duos et intrare in iehennā.
¶ Quarto est loc⁹ horridus
Job. x. Dimitte me vt plāgā
paululū dolorē meū anteq̄ȝ va
dā: et nō reuertar: ad terrā te
nebrosam ⁊c̄. Nō est ibi. ordo
vt vnā penā post aliam pate
rentur. scd̄m Greg. sed oīes
in simul penas iferni paciunt̄
¶ Quinto est loc⁹ arid⁹. vñ
Luce. xvj. Diues epulo vnā3
tantū guttā3 aque rogauit et
adhuc rogat nec ineternū ha
bebit ¶ Sexto est locus feti
dus. Ideo in scriptura dicit̄
lacus. Psal. xxxix. Eduxit me
de lacu miserie, ⁊ de luto fecis

Est em̄ q̄si latrina vel sentina
mūdi. vbi oēs sordes ꝯfluunt
Dicit em̄ Basili⁹ ꝙ dñs in fi
ne mūdi purgabit oīa elemē
ta ⁊ om̄e3 immundiciā eoꝝ et
virtutē lesiuā ꝓijciet i infernū
vt in cloacā ad penā dānatoꝝ.
Apo. iiij. Fum⁹ tormētoꝝ a
scēdet ⁊c̄. ¶ Septimo ē loc⁹
venenosus. Isa. xiiij. Subter
te sternet̄ tinea. ⁊ opimētū tu
um erūt vermes. Glo. ma. Pe
ne eterne sunt tinea ⁊ vermes
q̄s ꝓpria gignit cōscia. ⁊ ma
teria suppliciorꝝ ⁊ ignis. Sicut
q̄ȝdiu humor est in cadaverib⁹
vermes nascunt̄ ex putrefacti
one. sic ex ipa materia pctōꝝ
que semꝑ manet nascunt̄ eter
na supplicia. hec glosa. ¶ Oc
tauo est loc⁹ tumultuosus. vñ
Tartarus dr̄ a strepitu et cō
tentiōe rixosa. Isa. iij. Tumul
tuabit̄ puer ꝯtra senē. ignobi
lis ꝯtra nobilē. Hic ponit An
thoni⁹ exm̄ de vsurario et duo
bus filijs ti. xj. c. v. quoꝝ vn⁹
patrē secutus est. ¶ Nono est
locus obliuiosus. ideo a genti
libus Lethes dr̄. qd̄ interpre
tatur obliuio. Nam de⁹ videt̄
obliuisci eoꝝ. eo ꝙ non liberat
eos. etiā scti nō intercedūt. et
cōsanguinei parū aut nihil de
eis curāt. Faciūt sicut pincer
na pharaonis cū in dignitate
restitueretur oblit⁹ est ioseph.
Obliuiscit̄ damnat⁹ oīm q̄ eū
cōsolari pñt. et q̄uis vanoru3
gaudioꝝ recordat̄ tñ magis
inde cruciat̄. qr̄ causa sunt dā
natiōis ei⁹. Eccles. ix. Quod
cūq̄ȝ poterit manus tua instā
ter opare ⁊c̄. ¶ Decimo est lo
cus piculosus. ideo dr̄ Bara
trum q̄si latitudo arta. qr̄ lat⁹
est locus ad ingrediendū. art⁹
ad exeundū. Math. v. Non
exies donec soluas nouissimū
quadrātē. Et qr̄ ibi nō ē loc⁹
satisfactiōis. vñ qr̄ non habet
qd̄ reddat nūq̄ȝ egredit̄ Et si
aliqñ exeunt vt hoīb⁹ appa
reāt in hac vita. tñ semꝑ infer
nū secū hñt. Isa. v. Dilatauit
infern⁹ os suū ⁊ aperuit absq̄ȝ
vllo termino. Est em̄ sicut mu
scipula lata in igressu. in egres
su arta. ymmo de inferno nul
lus est egressus.

Tertio Pene inferni
sūt imēse ꝓpt̄
lōgitudinē q̄ est i penaꝝ sēsus
⁊ dāni eternali duratiōe Na3
pena tā dam̄i q̄ȝ sensus durat
ineternū. qd̄ ꝓbo auctoritate
rōe. ⁊ similitudine. Auctorita
te dñi. Math. xxv. Discedite
a me maledicti in ignē eternū
Pena dāni exp̄mit̄ cū dr̄ disce
dite: Pena sēsus ibi i ignē eter
nū. Rōe sic Tādiu d3 durare

pena q̄diu durat culpa. Sed
cul pa in inferno durat ineter-
nū. ergo et pena. Q culpa ma
net eterna patet ex hoc qd do-
min⁹ ait. Qui peccauerit ī spi
rituz sanctum. neq̄ hic neq̄ in
futuro seculo remittet̄. Simi-
litudine sic. peccatū nō dimit-
titur (saltē actuale) sine cōtri-
tione. Sed in inferno nō do-
lēt ymmo blasphemāt deū. er-
go nec remittitur eis. et sic in-
eternuz punientur. Vñ Job.
xx. Luet que fecit oīa nec tñ
consumetur. Simile de mon-
tibus sicilie Ethna et alijs ar-
dentibus. qui tñ nō cōsumen-
tur. Simile de. Salamādra
qui viuit in igne ꝛc̄.

Quarto Pene īferni
sunt immēse
ppter latitudinē que est in ma
lorum omniū inclusione. Be.
Augus. xj. de ci. dicit q Tul-
lius ponit octo genera penarū
ex lege ciuili. que etiā sunt abū
dantissime apud eos q̄ sunt in
inferno. sc3 damnum. vincula
seruit⁹. verbera. talio. ignomi-
nia. exiliū et mors. ¶ Prima
pena legalis est damnum cum
quis dānificatur in bonis ex-
terioribus. Sic in inferno est
pena damni. eo q dānati ami
serūt summū bonum sc3 deum
ꝛ p̄ oīs bona miscdie. gratie
et glorie nō solū in re sed etia3
in spe. Unde Isaie. xxx. Nō
remanebit de fragmētis eius
testa: vt hauriat̄ parū aque de
fouea: sc3 de misericordia diui
nā. aut portet̄ ignicul⁹ de incē
dio. sc3 charitatis. Et hec est
maxima pena Nā (vt ait Cri
sostom⁹. super math.) si quis
mille ponat gehēnas nihil ta-
le dixerim quale ē separari a
christo. odio haberi a deo ꝛ sā-
ctis eius. ¶ Scd̄a pena lega
lis est pena vinculorum. cū sc3
quis incarceratur aut cōpedi-
tur. Hec etiā pena est in infer
no. ideo ait domin⁹ math: xxij
Ligatis manibus et pedibus
mittite eū in tenebras exteri-
ores. Eccs. xj. Quodcūq̄ po-
terit manus tua instāter ope-
rare ꝛc̄. quia nec opus nec ra-
tio nec sciētia nec sapiētia est
apud inferos quo tu properas
Ideo etia3 ait domin⁹ math.
xiij. Colligite primu3 zizania
ꝛ ligate ea in fasciclos ad cōbu
rendum. Et cum anima cōsi-
derat se detineri et quasi alli-
gari a re infima. cū ipsa sit no
bilissima magna tristicia ab-
sorbetur. naturaliter eñ igno
bile nō habet virtutē in nobi-
li⁹ sed ecōtra. Sed vt instru-
mentū diuine iusticie ignis a-
git in animā damnati nō con-

sumendo sed affligendo p mo
du3 detentionis ¶ Tertio est
pena seruitut̄. Jere. xvj. Ser
uiet̄ dijs alienis die ac nocte.
qui non dabunt vobis requi-
em. In pñti vita die cupidati
bus. nocte impudicitie seruie-
rūt. Ita in futuro exteri⁹ flam
ma. interi⁹ vrens puniet con-
scientia. ¶ Quarta legalis pe
na est pena verberum vt cum
quis v̄berat̄ virginis aut fu-
stib⁹. Hec pena in inferna est.
Unde puer. xix. Parata sunt
derisoribus iudicia. et mallei
percutientes stultorum corpo
ribus. Hoc nō intelligitur de
malleis corporalib⁹ q̄uis eti-
am possunt ibidē esse. sed spi-
ritualibus sc3 de diuersitate
penarum quibus malcantur
impij. Uel etiā possunt intel-
ligi verba ista durissima domi
ni in fine. Ite maledicti in ig-
nem eternum. Glo. interli. pro
uer. xix. Mallei sunt iudicia
dānationis et quasi ferrū can-
dens in incude iehēne sine fi-
ne verberabit damnatos. hec
glo. ¶ Quinta est pena talio-
nis vt oculū pro oculo. dente3
pro dente. Hec pena etia3 est
in inferno. vnde Apoca. xviij.
Quantū se glorificauit ꝛ in de
licijs fuit tm̄ date illi tormen-
tu3 ꝛ luctū. Beatus thomas.
vt qui multū peccauit: multū
puniatur ꝛ in quib⁹ membris
in eisdē etia3 puniat̄. ¶ Sex-
ta est pena ignominie. sc3 cum
quis secundū legem efficit̄ in-
famis. homicide. fures. rapto-
res. adulteri. falsi testes. ꝛc̄. vt
patet. iij. q. v. Constituimus.
Hec pena in inferno est. vnde
Isa. xiij. Facies cōbuste vul-
tus eoꝝ. Glosa. Facies com-
buste igne quē dū viuer ēt suc-
cenderunt. vnde tales nō pñt
dicere Signatum est sup nos
lumen vultus tui domine. ym-
mo difformissimū corp⁹ assu-
ment et corrosum a vermib⁹.
¶ Septima pena legalis est
pena exilij cu3 quis relegatur
in exilium. aut prohibetur ali-
cui ciuitas aut patria. Hec pe
na in in ferno est vnd. Math.
xxij. Projcite eū in tenebras
exteriores. Greg. Interiores
tenebre sunt cecitas mentis.
Exteriores eterna damnatior
et venie desperatio. ¶ Octa-
ua pena legalis. est pena mor
tis. Hec etiam pena est in in-
ferno. Nā in inferno est mors
eterna. eo q separātur a chri-
sto. Qui ait. Ego sū vita. Hec
est mors secūda. Apoca. xxij.
Semper moriuntur et tamen
ad finem nunq̄ perueniunt.

Tertio pene in

ferni sunt diuerse.

Est em in inferno.

Ignis inextiguibilis.
Uermis immortalis.
Fletus ꝯtristabilis.
Tenebre palpabiles
Stridor īestimabilis
Fetor intollerabilis
Aspect⁹ dmonū horribilis.
Cōfusio ineuitabilis
Ira dei implacabilis
Tortorum malitia.
insaciabilis.
Desperatō insuperabilis
Mors eternalis
aut immortalis.

¶ Primo in inferno est ignis in
extinguibilis. Et pbatᷣ aucto
ritate et ratōe et similitudine
Auctoritate dñi in euangelio
mat. xxv. Discedite a me ma
ledicti in ignem eternuȝ. Isa.
vlti. Ignis eorū nō extinguetᷣ
Job. xx. Deuet ꝗ̄ fecit oia: nec
tñ cōsumetur. Rōe sic. Ignis
etern⁹ nunq̄ꝫ extinguetᷣ. Sed
ignis infernalis est etern⁹. er
go nunq̄ꝫ extinguetᷣ. Minor.
ptȝ ex auctoritate allegata.
Similitudie Ignis infernalis
nō est minoris efficatie in con
burendo q̄ꝫ ignis noster Sed
ignis nr̄ tādiu ardet quādiu
materiā inuenit aptam. ergo
etiam ignis inferni. Materia
ergo ignis infernalis est pctm̄
mortale. Sed pctm̄ mortale
in inferno nūq̄ꝫ consumetᷣ aut
remittetᷣ. ergo ignis agens in
pctm̄ semp ardebit. Et pctm̄
nō remittitᷣ i inferno ptȝ qꝛ nō
dolēt de dei offēsa. Et aūt nō
dolent. ptȝ qꝛ carēt gratia. Et
sic pctm̄ eoꝝ semp manebit. et
p ꝯñs ignis agēs i pctm̄. Qꝛ
inter culpā et penā debet esse
ꝓportio equalitatis. Iste ignis
vt instrumentū diuine iusticie
alligabit et tenebit aīaȝ. fm
doctores. secūdo impediet ab
executione ꝓprie volūtatis.
tertio animā sibi subijciet. que
nata est deo frui. quarto aīe
contrariatᷣ et vindicat ex par
te diuine iusticie: que cōtra de
um factorē suum operata est.
Cū ergo anima q̄ est nobilissi
ma creatura videt se ligari et
cruciari a re vili: valde ex hoc
turbabitᷣ. ¶ Scdo est ibi ver
mis immortalis. Sapie. iiij.
Uenient in cogitatione pctō
rū suoꝝ timidi. ꝛ traducent il
los ex aduerso iniquitates illo
rum. Hic est ille vermis. s. re
morsus cōsciētie. scd̄m Aug.
de quo dꝛ. Isa. vltimo Uer
mis eorū nō morietᷣ. Judith.
xvj. de damnatis sic ait Dñs

omnipotēs vindicabit in eis.
in die iudicij visitabit illos da
bit eīm ignē: et vermes in car
nes eorū: vt vrantᷣ et sentiant
vsq̄ꝫ in sempiternū: B. tho. su
per q̄rto sen. dis. li. q. ij. ar. iij.
dt q̄ vermis ille non erit corpa
lis. Rō. qꝛ post diē iudicij nō
remanebit aliqd corp⁹ mixtū
seu elementatū: nisi tm̄ homīs
ꝓpter eternitatē pene. Sȝ ver
mis ille ē spūalis: ꝛ oritᷣ ex pu
trefactiōe pcti mortalis. sicut
corpalis ex putrefactiōe corpo
ris. Itē nota. Si alicui ꝓmit
teretur magnū: vt regia digni
tas: ꝓpter labores fiēdos. ꝛ il
le nō curaret: sȝ curaret appe
titus suos malos. cū priuaretᷣ
tāto bono: et incarceretᷣ ad lo
cum teterrimū ꝛ plenū vermi
bus. o quāta illi ꝯfusio apd se
¶ Tertio est ibi flet⁹ ꝯtrista
bilis. apo. j. Plangēt se sup eū
oēs tribus terre. q̄ scȝ hic ter
rena dilexerunt. et post in cen
tro terre includentᷣ nunq̄ꝫ exi
turi. De h̄ fletu ait dñs math.
xxij. Ibi. s. in tenebris exterio
rib⁹ erit fletus. Btūs tho. sup
quarto sen. dis. li. ait. Duo sūt
in fletu. scȝ lachrimarū resolu
tio et capitis turbatio. Resolu
tio lachrimarum vt hic: nulla
erit post diē iudicij. qꝛ cessan
te motu celi nulla erit genera
tio aut alteratio. nisi de riuis
ignis ex oculis fluētibus intel
ligatᷣ vt ptȝ in vitaspatrum de
sctō. Machario. qui ait. Fra
tres plorate h̄. alibi lachrime
corpora cremabunt. Aliud est
capitis turbatio et oculorū. et
hic flet⁹ erit in inferno ineter
num ratione fumi et penaruȝ.
¶ Quarto ibi est tenebra pal
pabilis. Legitᷣ Exodi. x. de te
nebris a deo immissis egiptijs
obduratis. q̄ vir nō est mot⁹
de loco suo: nec cognouit fra
trem suum ꝓpter tenebras hor
ribiles ꝛ palpabiles. Und de
eis dꝛ Sapie xvij. q̄ ignis nul
la vis poterat illis lumen pre
bere. nec siderū flāme poterāt
noctē illā horrēdā illuminare.
Ille autē tenebre infernales.
mlto horribiliores ꝛ dēsiores
sunt. Uñ dñs vocat eas exte
riores dicēs d illo q̄ nō habu
it vestē nuptialē. Ligatis mani
bus ꝛ pedib⁹ mittite eū in te
nebras exteriores. math. xxij
Magister q̄rto. sen. dt q̄ dicū
tur exteriores. Primo qꝛ ibi est
carentia diuine visionis. Qui
extra deū ē (ait. Aug.) i sūma
cecitate ē. Scdo p tenebras
exteriores intelligitᷣ odiū ꝯtra
dei bonitatē. Tertio intelligitᷣ
q̄dā obliuio. qꝛ tūc tantis cru
ciatibus torquentᷣ: vt nunq̄ꝫ de

deo cogitare valeāt: aut raro:
quod nulli hac vita contingit.
B. tho. sup q̄rto sen. dis. li. dt
Sunt ibi lux et tenebre prout
augēt miseriā dānatorū. q̄uis
infernus ex se sit locꝰ tenebro-
sus in medio terre. vbi non po-
test esse nisi ignis turbidus. et
fumosꝰ. vt p3. in apo. ix. tm̄ ex
diuina dispositiōe ē ibi aliq̄d
lumis prout sufficit ad viden
du3 illa q̄ animā ⁊ corpꝰ cruci
ant. Vn̄. Grego. in moralibꝰ.
Jlla vltrix flāma vitioꝝ ꝯcre
matione quide3 habet: sed lu-
mē nō hab3 ille ignis ad cōso
latōnē: vt luceat: s3 tm̄ vt ma-
gis torq̄at: seq̄ces em̄ suos in
tormēt̄ secū reprobi vidēt q̄ꝝ
amore hic deliquerūt. Dicunt
quidā q̄ tanq̄ fulgor frequen
ter erumpūt exeūde flāme de
ore oculis et naribus et in ipo
fulgore reprobos vident illos
q̄ eis dānatiōis causa fuerūt ⁊
cū q̄bus peccauerūt. ¶ Quin
to est ibi dentiū stridor inesti-
mabilis. math. xxij. Jllic erit
fletꝰ et stridor dētiū. Vbi no-
tandū q̄ fletꝰ in inferno est so
lum spūalis. stridor aūt dētiū
est corꝑalis. Rō q2 stridor ille
nullā importat resolutionē si-
cut effusio lachrimaꝝ. vt dicit
Petrꝰ de tha. sup q̄rto sen. dis
iiij. Grego. sup illud mat. xxv.

Jnutilem seruū eijcite in tene
bras exteriores. vt sc3 illic dē-
tes stridcāt: q̄ hic de edacitate
gaudebant. illic oculi fleant q̄
hic per illicitas cōcupiscētias
versabant̄. q̄tenꝰ singula mē-
bra supplicio subeāt: q̄ hic sin
gulis vitijs quibusq̄ subiecta
fuerūt. Et subdit Nā fletꝰ de
ardore. stridor excitari sol3 de
frigore. Vbi duplex ostendit̄
gehēna. sc3 nimij frigoris: ⁊ i-
tollerabil̄ feruoris. Vn̄ Job.
xxiiij. Jbunt ab aq̄s niuiū. ad
calorē nimiū. Qui quidē tran
situs nō dt interpolationē. q2
nullꝰ ē ibi ordo: simul em̄ oēs
penas pacient̄. Hec grego.
¶ Sexto est ibi fetor intolera
bilis. Basilꝰ dt q̄ oia elemē-
ta purgabunt̄: et sentina et fe-
tor oim̄ descendet ad infernū
in penā dānatoꝝ. ⁊ nō solū fe-
tor elemētorū: s3 etiā corpor.
putridoru3. Vn̄. Jsa. xxxiiij.
De cadaueribꝰ coꝝ ascendet
fetor. Cadauer q̄uis ꝓprie di
cat̄ corpus sine aīa: tm̄ aliq̄n
dr corpꝰ cū aīa cu3 videlicet
putridū est et fetidū: q̄lia sunt
corꝑa dānatoꝝ. Apo. xiiij. de
dānat̄ dr q̄ cruciabunt̄ igne ⁊
sulphure in ꝯspectu angeloꝝ
sctoꝝ ⁊ in cōspectu agni ⁊ fu-
mꝰ tormētoꝝ ascēdet in scl'a
secl'oꝝ nec habebūt req̄e3 die

ac nocte. ¶ Septio est ibi as-
pectꝰ demonū horribilis: ⁊ tor
mētatō crudelis ipoꝝ. De eiꝰ
aspectu horribili ait. Cirillus
in libello de miraculis scti hie
ro. q̄ nihil penosius aut horri
bilius excogitari possit. potiꝰ
q̄libet flāmis ardētibus se su-
rum se exponeret. q̄ ictu oculi
coꝝ aspectibꝰ potiri. Et in vi
tis fratrū ꝑdicatorū legit̄ q̄ q̄
da3 frater vidēs dyabolū: cla
mans cecidit ad terrā q̄si mor
tuus. Cū aūt fratres accurre-
rent in terra iacētē inuenerūt
q̄si mortuū. Quo ad infirma-
riam deportato. postq̄ ꝯualu
it fratribꝰ interrogātibꝰ q̄d vi
disset. rn̄dit. dyabolū ego vidi
et adiecit tante est diformita-
tis vt potiꝰ fornacē accensum
intrarē q̄ ictu oculi eū viderē
Scdo est ibi ipoꝝ tormētatō
crudelis. vn̄ legit̄ Job in ꝑ-
sona cuiuslibet dānati dicens
xvj. c. Collegit in me furorē su
um et ꝯminās mihi infremuit
ꝯtra me dentibus suis Hostꝭ
meꝰ terribilibꝰ ocl'is me intui
tus est. aperuerūt sup me ora
sua ⁊ exprobrātes ꝑcusserunt
maxilla3 meā. saciati sunt pe-
nis meis. ego ille quondā opu
lētus: repēte ꝯtritꝰ sum. Jere.
vj. Crudelis est ⁊ non miseret̄
sc3 dyabolus. vbi Hiero. ait.

Crudelis ē dyabolꝰ iustis. cru
delior suis crudelissimꝰ sibijpi
Q2 autē dyabolus sit crudelis
sanctis. p3 in sctō Job. quem
post amissionē filiorum et oim
bonoꝝ: etiā vlcere pessimo ꝑ-
cussit. Jte3 sanctū Anthoniū
deum feruētissime orantē vsq̄
ad mortē verberauerūt Q2 sit
crudelior suis pat3. Jere. xvj
die ac nocte non dabit eis re-
quiē. Jere. lj. Absorbuit me q̄
si draco: repleuit vētrē suū ⁊c.
Simile legit̄ in visionib9 Tū
dali ⁊ Hildegard̄. Q2 sit cru-
delissimus sibijpi pat3. q2 cu3
augeat̄ pena sua ex mal̄ ad q̄
inducit hoies: tm̄ malitia tāta
est ⁊ crudelitas sua q̄ potiꝰ eli
git sibi penam augeri q̄ a tēp
tatione cessare. Tertio timēdi
sunt demones ꝓpter fortitudi-
nem. Job. xl. Nō est ptās sup
terrā q̄ possit ei cōꝑari. Tan-
ta est in eis ptās. vt oms ma
teria elemētal̄ sit subdita eis
ad nutu3: nisi a diuina virtute
⁊ bonis angelis impedirentur
Unde possent ignē mittere de
aere. tempestates: pluuiam. et
cetera Per angelos malos im
misit plagas in egyptū. ipe dy
abolus diuina ꝑmissiōe misit
ignem de celo in greges. Job.
Cōmouit ventū ad subuerten
dū domū: vbi pueri eiꝰ necati

sunt et oppressi. Ipe graui vl-
cere pcussit. Job. Ecci. xxxix.
Sunt spūs q̇ ad vindictā cre
ati sunt. ⁊ in furore suo ꝯfirma
uerūt tormēta sua et in tpe cō
sūmationis effundēt virtutē ⁊
furorē ei⁹. Quarto timēdi sūt
q̄r veloces sunt. Tre. iiij. Ve-
lociores sūt ꝑsecutores nostri
aq̇lis celi. Vn̄ ait Greg. in dy
alogo ꝙ q̇dam sacerdos bon⁹
ex ira ait seruo suo Veni dya
bole discalcia me. statim dya-
bolus affuit. calciamēta solue
re cepit. q̇ forte a remoris puta
inferno. subito vēit Quinto ē
eoꝝ studiositas. sagacitas. di
uersitas nocēdi quare timēdi
sunt. Apo. xiij. d̾r habere. vij.
capita et. x. cornua q̄ signifi-
cāt varios modos nocēdi ho
minib⁹. xvj. q. ij. Visis ⁊c̄. d̾r
ꝙ dyabol⁹ habꝫ mille modos
nocēdi. Vn̄ sctūs pater Jor-
dan⁹: generalis mgr̄ ordis p̄-
dicatorū: req̇siuit a demone q̇
hoīem quēdā possedit. q̇ noīe
vocaret̄ Rn̄t demō. mille arti
fex vocor ⁊c̄. Sexto timēdus
ē ꝓpter malignā falsitatē. Job
xvj. Suscitat̄ falsiloquus ad
uersus faciez meaꝫ: ꝯtradicēs
mihi Gaudet de penis istoꝝ ⁊
dānatorum: irridens eos ⁊c̄.
¶ Octauo ibi ē ꝯfusio ineuita
bilis. q̄r. nudabunt̄ manifesta
bunt̄ oēs turpitudīes ⁊ scelera
malorū: nō solū i futuro iudi-
cio sꝫ etiā i inferno. Vn̄ Nan.
iij. Reuelabo pudēda tua i cō
spectu oīm nationū: ⁊ manife-
stabo gentib⁹ ignominiā tuā:
O quanta pena erit ⁊ cōfusio
cū oīes act⁹ q̇ etiā occultissi-
me opati sūt videbunt̄ Est ali
quibus magna pena cū cōfes-
sori notificare dn̄t. et nō nulli
potius ad infernuꝫ descendēt
q̄ꝫ ꝙ ea reuelent. ¶ Nota hic
duo exēpla duoꝝ patrū. quo-
rum vnus voluit publice pec
care: minus curās cōfusionem
hoīm q̄ꝫ dei. Ali⁹ voluit habe
re locum vbi nullus eū peccā
tem vidit. Et cū induceret̄ ad
locuꝫ secretū ait meretrix. hic
nemo nos videt nisi sol⁹ de⁹.
Tunc senex. Deū ego plus ve
reor q̄ꝫ hoīem. si nō habes lo-
cum vbi latere possumus: pec
care nolo. ¶ Nono i inferno ē
ira dei implacabilis: maxime
ideo. q̄r. nō dolebūt dānati de
offensa dei sꝫ ecōtra blasphe-
mant viuētēꝫ in secula secloꝝ
ait Joh. in apo. Nunc in p̄n̄ti
tpe vocat de⁹ multiplicit̄ ho-
minē ad salutem. Vn̄ apo. iij.
Ego sto ad ostiū ⁊ pulso. Nūc
expectat. et non statim punit.
vn̄ Isa. xxx. Propterea expec-
cat nos de⁹: vt misereat̄ nostri

Nunc misereat̄ Isa. lv. Queri
te dominū dū inueniri pōt ⁊c̄.
Nūc ē tps misericordie et gra
tie. ii. corin: vi. Ecce nunc tps
acceptabile: ecce nūc dies sa-
lutis. In alia aūt vita est tēp⁹
iusticie. tūc eīm reddet vnicui
q̄ꝫ scd̄m opera sua. vt tenet fi-
des catholica. erg̊ quoruꝫ opa
damnationē meruerūt nunq̄ꝫ
miscd̄iā ꝯsequent̄ placato d̊o
¶ Decimo est ibi tortorū ma-
licia insatiabilis. Aug. de va-
nitatibus seculi. Vbi qui tor-
quet nunq̄ꝫ fatigabit̄. qui tor-
quetur nunq̄ꝫ morit̄. Nota an̄
in notabili septimo d̊ aspectu
demonum. ¶ Undecimo est
desperatio insuperabilis Vi-
debūt eīm magnā iraꝫ dei: nec
aliquaꝫ virginis gloriose aut
sanctoꝝ intercessionē. ergo de
sperantes maledicent deū in-
eternum. Isa. xxx. Non rema
nebit de fragmētis eius testa:
vt hauriat̄ paruꝫ aque de fo-
uea. s. diuie miscd̄ie. aut porte
tur ignicul⁹ de incēdio. s. diuie
caritatis. Ideo despabūt ⁊c̄.
¶ Duodecima est ibi mors
eternalis. Apo. xx. Qui nō in
uentus est in libro vite scipt⁹
missus est in stagnum ignis.
Hec est mors secūda. Prima
mors est cuꝫ separatur aīa a
corpe. Scd̄a cū corp⁹ ⁊ aīa
a deo. Grego. Erit tunc mise-
ris mors sine morte. finis sine
fine. defect⁹ sine defectu. Nā
mors semp viuit. finis semp in
cipit. et defect⁹ deficere nescit
De pe. dis. i. canōe. Potest ⁊c̄
Nūquam debet carere suppli
cio qui nunquā voluit carere
peccato. Et sic semp morien-
tur positi in agone et anxieta-
te mortis: et tn̄ ad finem nun-
quā venient: vt scilicet more-
rentur ex toto.

¶ Impressum Argētine. per
Wilhelmum Schaffner.
Primo kal'. Septembris
Anno salutis. M.
.D.xv.

¶ Ea aūt que hoc in opusclo
continentur. cuiuslibet christi
fidelium peccata eū statuū vi
tia detestantia. verum quoq̄ꝫ
eundi callem omni statui pan
dentia. que neduꝫ digna scitu
ymmo delectabilia sūt auditu

¶ Registrum sequens decla-
rabit facile.

Registrum·

a Abimelech spurius mortuo patre interfecit septuagita fratres suos legittimos fo.xviij. fa.ij.
Ablatio regni christianorũ p turcos fo.vij. fa.ij
Accusatio multiplex peccatoris in iudicio fo.lxxxi. fa.ij.
Accessus mulieruz ad sanctũ sanctorũ phibet fo.xvij.fa.ij.
Adulteriuz q̄d fo.xix. fa.i.
Adult' efficit' ṗiur⁹ fo.xix.fa.ij
Adulter vel adultera q̄s eoꝝ grauius peccat fo.xx. fa.j.
Aliđ est diuicias amare ꝛ nõ hrẽ. Et aliud hrẽ: ꝛ nõ amare. et aliud nec amare nec hrẽ. et amare et hrẽ. fo.x. fa.ij.
Amare pecuniam nihil est in iq̄us tripliciť expõit fo.ix.fa.ij
Angustiã cordis indicat auaricia fo.xij. fa.j.
Angeli et sancti affirmabunt sñiam iudicis fo.lxxxj. fa.l.
Angelũ hẽbit custodẽ antixp̃s in ṗncipio vite fo.lxxvj.fa.j.
Angelus bonus baptisare nõ potest fo.liiij. fa.ij.
Angeli primi peccatũ et eius aggrauatio ꝓpter multas causas fo.vj. fa.ij.
Angelus vnus occidit.189. milia bellatorũ fo.vij. fa.ij.
Ania ad gloriã vel ad penam eat post mortẽ fo.lxviij. fa.j.
Animam deformem facit peccatum fo.xlvij. fa.j.
Antixp̃s p bestiã hñtẽ dentes ferreos figurať fo.lxxiij.fa.ij.
Antichristi partus describitur fo.lxxvj. fa.j.
Antixp̃s pugnabit.iiij. modꝫ ɔtra fideles fo.lxxviij fa.j.
Antixp̃s cũ sua falsa doctria decipiet fideles fo.lxxviij.fa.j
Auar⁹ ꝓpter bonuz tp̱ale ṗdit bonũ eternũ fo.ix. fa.ij.
Auaricie peccatũ an sit maximum fo.ix. fa.ij.
Auaricia est ydolorum seruitus fo.x. fa.j.
Auaricia fuũ facit fo.xj.fa.ij.
Auar⁹ nunq̄ꝫ impleť pecũia. ꝛ hui⁹ tres cãe fo.x. fa.j.
Auar⁹ peccat ɔtra deũ: proximuz et se ipsum fo.x. fa.j.
Auaricia cecitatẽ mentis inducit fo.xj. fa.ij.
Auar⁹ tenaciter retinet q̄đ eũ ṗturbat fo.xij. fa.j.
Auaricia est causa heresis fo.lxxiiij. fa.ij.
Auaricie descriptio tã generalis q̄ꝫ spẽalis fo.ix. fa.j.
Auariciã esse pctm̃ mortale ꝛ veniale oñdit fo.ix. fa.ij.
Auar⁹ dolꝫ amittere f.xij fa.ij
Auaris impenitẽtia erit. ꝛ h⁹ cãs assignat fo.xi. fa.ij.
Auari horribilẽ mortẽ hñt ɔiter ꝓpť tres cãs fo.xiij. fa.ij.

Auaricia duplex ē fo.ix.fa.j.
Catis securitas erit. que
causaꝶ ex tribꝰ fo.lix.fa.j.
Bona glie q̄ sūt.q̄ nēo ex
p̄mere valet fo.lix.fa.j.
Bona glie describit fo.eodez
Ause q̄tuor sunt q̄re plu
res dānanꝶ fo.lxvj.fa.ij.
Certū ē fieri extrem̄ iudi
ex scriptu fo.lxxxiiij.fa.ij.
Ciuitas malorum descri-
bitur fo.xxxviij. fa.ij.
Ciuitas reqrit quatuor statꝰ
hominum fo.xxxix. f.....
Clerici supbiūt in supfluo or-
natu vestiū ⁊ quomō se de hoc
excusant fo.iiij. fa.ij.
Clerici supbiūt in ampli tudi-
ne ecclesiarum fo.v. fa.j.
Clerici supbiunt in audiendo
confessionem fo.eodem
Cogitatiōis tolleratio est gra
dus luxurie fo.xv. fa.ij.
Cōmittēs adulteriū dignꝰ est
morte tpali ⁊c̄. fo.xix. fa.j.
Cōsciam puriorē alijs dz hrē.
sacerdos fo.xxxiiij. fa.j.
Conqueriꝶ xp̄s apud angelos
iniuriā iudeorū fo.xxvij.fa.ij.
Cōtra naturā peccare fit qua
druplíciter fo.xix. fa.j.
Consentiꝶ ad peccatuz multi-
pliciter fo.lij fa.ij.
Corpa q̄lia recipiūt bōi ⁊ ma-
li in resurrectiōe fo.lxxx.fa.j.
Christꝰ tpe iudicij seuerissimꝰ
erit dānatis fo.lxxij. fa.j.
Cristꝰ se humiliando diu tibꝰ
exem̄ p̄buit fo.xxiij. fa.ij.
Xp̄iāor̄ distictō fo.xxviij.fa.j
Cristianꝰ credēs ⁊ malefaciēs
ceꝶ.uplū puniēꝶ fo.eodem
Cristianū se dicens et non se-
quens christū subsannator et
derisor est xp̄i fo.xxix. fa.j.
Cruc̄ signū apparuit tpe cōstā
tini i vestibꝰ hoīm fo lxx.fa.j.
Cuiꝰ seruꝰ sit q̄ nec bonū nec
malū opatur fo.xxix. fa.j.
Curiositas in aspectu imagi-
nū turpiū et in auditu canta-
tionū turpiū: occasionez p̄bet
ad luxuriam fo.xvij. fa.j.
Custodire dēmꝰ tps ne īutiliꝶ
trāseat ꝑpꝶ mul.fo.lxxiij.fa.ij.
Amnatiōis certitudo
D ē auaricia fo.xiij.fa.j.
Damnati an dolēt de
peccatis fo.lxxxvj. fa.j.
Damnati an om̄es equalē ha
beant penam fo.eodem
Dānati homines ꝑpter socie-
tatem quā hn̄t cū carne. et ex
emplū huius fo.lxviij.fa.ij.
Dauid q̄re se elongauit ⁊ in so
litudīe māsit f. xxxviii. fa.j.
Demon apparens in spē ho-
minis vel sacerdotis non pōt
baptisare ꝑpter quinq̄ ratio-
nes fo.liiii. fa.j.
Demonū aspectus horribilis
in damnatis fo.xcii. fa.j
Dētiū stridor i ifer.fo.xci.f.ij.
Deuota oratio est remediū lu
xurie fo.xxij. fa.j.
Deus punit adulteriuz graui
ter fo.xx. fa.ij.
Deus sola virtute sua pctā di
mittit p̄ncipaliꝶ fo.liij. fa.j.
Deus est noster ꝑprius locꝰ.
qd̄ ꝓbaꝶ fo.lxiiij. fa.ij.
Desperās habz falsaz opinio
nez in quatuor fo.lj. fa.i.
Dyabolus hominem luxurio
sum inhabitat fo.xviij.fa.ij.
Dyabolus temptat hominem
infine et quare fo.xliiij.fa.j.
Dyaboli species fo xlvij.fa.j.
Dyabolꝰ semel victus recedit
et redit fo.l. fa.j.
Dyabolus crudelis ē sctis.dā
natis et sibi fo.xcij. fa.j.
Diligendo pecuniā homines
peccant fo.xxij. fa.ij.
Discipuli antixp̄i suscitabunt
mortuos.⁊ quō fo.lxxix fa.ij
Dispositio qualis erit post iu
dicium fo.lxxxv. fa.j.
Dispō iferni fo.lxxxvij.fa.ij
Diuerse pene iferni fo.xc.fa.ij
Diuites peccant in male acq-
rendo.vtendo tenēdo et nimi
um diligēdo fo.xiiij. fa.ij.
Diuitie trahunt ad pecca
tum fo.xxiiij. fa.j.
Diuitie abutuntur duplici-
ter fo. eodem
Diuites in oī volꝑtate existūt
vitā abreuiādo fo.xlviij.fa.ij
Duo aduētꝰ xp̄i fo.xxvj.fa.ij
Duos aduentus christi igno-
rant iudei fo.xxvij. fa.ij.
Due cāe m̄rionij.fo.xxix.fa.ij
Duo sunt attēdenda circa or-
natus mulierū fo.xxx. fa.j.
Duplex ignorantia sacer
dotum fo.xxxiiij. fa.ij.
Duo mala in peccato cōmit-
tuntur fo.lv. fa.j.
Duplex pena. scilicet tempa-
lis et eterna fo.lxix. fa.j.
Brietas est fomes oīm
e viciorū fo xj fa.j.
Efficiꝶ pticeps crimis
pticeps pene fo.xxxiij.fa.j.
Elemosinaz satisfacere putāt
ꝑ pcctis fo.xxxvij. fa.ij.
Enoch ⁊ helias mitteꝶ tpe
antixp̄i .fo.lxxviij. fa.ij.
Enoch ⁊ Helias tertia die vo
cati post occisionem ascendēt
in celum fo.lxxix. fa.ij.
Ensis dyaboli est
luxuria fo.xiiij. fa.ij.
Erūt signa in sole luna ⁊ stel-
lis de statu ecclie ⁊ alijs prela
tis secularibꝰ et laycorū statu
exponiꝶ fo.lxxj. fa.ij.
Expositio de quatuor
bestijs fo.lxvj. fa ij.
Ex quibus constituitur sacer
dos malus fo.eodem fa.ij.
Excellere debet sacerdos ali-
os in scia fo.xxxiiij. fa.ij.

Exempla de malis.
filijs. fo.xxxvj fa.j.
f Ames magna tpe lu
donici imperatoris
secũdi.fo.lxxiij.fa.j
Fatue virgines que
sunt. fo.xxxj. fa.ij
Fetor intollerabilis in
inferno. fo.xcj. fa.ij.
Filij israbel fornicantes
cum filijs moab perierunt
vna die vigintitria milia
hominum. fo.xviij. fa.ij
Filius ꝓcreatus ex adulterio
mal⁹ efficit. fo.xviij. fa.ij
Fletus contristabilis in dam-
natis. fo.xcj. fa.j
Fornicatõez simplicẽ pctm̃ es
se ꝓbat.fo.14.fa.j.⁊xvij.fa.ij
g Ens sup̃ gentẽ exur-
get tpe iudicij. fo.71
Grã necẽia est ꝓpter (fa.ij.
multa. fo.lx. fa.j
Gratia dei amittitur per luxu
riam. fo.xviij. fa.j
Gradus septẽ q̃bus dñdit in
fornicatiõez. fo.xv. fa.ij
Grauius pctm̃ esse adulteriũ
quam sursum ostendit.quinq;
rationibus. fo.xix. fa.j
h Ereticorũ ꝓpriũ est si
mulare simplicitatez
et sanitatẽ. fo.lxxiij. fa.ij
Heresis nascitur ex tri
bus. fo. eodem. fa.ij
Homies q̃tuor mod; peccãt
in diuicijs. fo.xxiij. fa.ij
Hõ ꝑm⁹ quõ sciaz dei ꝯcupi-
uit ⁊ quõ amisit. fo.iij. fa.j
Hoies circa pecũias solẽt q̃-
druplicit̃ pccãre. fo.xj. fa.j
Hõ ꝓpter pctm̃ tpale obligat̃
ad penã eternã fo.lv. fa.j
Homo malus triplex bonum
amittit. fo.lviij. fa.ij.
Homo per se nõ surgere põt
a peccato. fo.lx. fa.ij.
Homo malus perdit bona
glorie. fo.lix. fa.j.
Homo assimilatur ar-
bori. fo.lxxxvj. fa.j
i Epte filius mere-
tricis. fo.xix. fa.ij
Ignis inextinguibilis in
inferno. fo.xc. fa.j
Ignẽ faciet descẽdere ãtixp̃s
sup discipl'os suos ac si mitte
ret spm̃ sctm̃. fo.lxxix. fa.ij
Ignis q̃druplex p̃cedit faciez
iudicantis. fo.lxxxj. fa.j.
Ignis infernalis non
lucet. fo.lxxxviij. fa.ij
Ignorãtia que excusat et que
non. fo.l. fa.ij
Ignorãtia m'tiplex fo.l.fa.ij
Initium omnis peccati est su
perbia. fo.ij fa.j
Inferni quattuor
sunt. fo.lxxxviij. fa.ij
In inferno nulla est
contricio. fo.lv. fa.ij.
In quib⁹ sacerdos curã hñs

debz excellere fo.xxxiij. fa.ij
Ite maledicti in ignem eter-
num ⁊c̃. sex mala in his verb;
exp̃munt. fo.lxxxiij. fa.ij
Iudei ꝓpt̃ pctm̃ ab oĩabiles fa
cti sunt toti mõo.fo.xxvj.fa.ij
Iudicium extremum putaue
runt.homines propter multa
miracl'a que fctã sunt nostris
temporibus. fo.lxxij. fa.ij
Iudicium futurum timendũ
est ꝓpter tria. fo.eodem.
k Atherina Senensis
vidẽs penas inferni
vidit legittimos pro
pter inordinatos mõs graui-
ter torqueri. fo.xxx. fa.j
l Ayeorũ pctm̃ in q̃tu
tuor ꝯsistit.fo.v.fa.ij
Layci gloriantur in
diuicijs. fo.v. fa.ij
Layci gloriantur de no
bilitate. fo.eodem.
Legit̃ nõ de alio pctõ deũ dix
isse.pẽitet me fecisse hoiez.ni-
si õ pctõ luxurie fo.xiiij. fa.ij
Luciferi pctm̃ ⁊ q̃le.fo.iij.fa.j
Luxurie peccãtum quomõ de-
us punit. fo.xviij. fa.ij
Luxuria quid. fo.xiiij. fa.j
Luxuria mater est aua
ritie. fo.xv. fa.j
m Agnitudo pcti attẽdi
tur ex trib⁹ fo.ix. fa.ij
Magnitudo adulterij
attendit̃ ex trib⁹ fo.xix. fa.j
Male acq̃rendo peccãt hoies
circa pecũias. fo.xiiij. fa.ij
Male vtendo: male retinen-
do peccant. ibidem.
Mala plura sacerdotum
enumerat. fo.xxxiij. fa.j
Mali nõ dolẽt de pctis ⁊ offẽ
sis p⁹ iudiciũ. fo.lxxxvj. fa.j
Mala septẽ ꝓueniũt ex luxu-
ria. fo.xvij. fa.ij
Menciunt̃ minores frãciscuz
suis oꝛonib⁹ purgatoriũ om̃i
anno exspoliare fo.lxxij. fa.ij
Minores seraphicũ frãciscuz
sedem dimissam a lucifero di-
cunt possidere fo.iiij. fa.ij.
Miracula falsa exercebit an-
tichristus fo.lxxix. fa.ij.
Miracula multa apparue-
runt in celo tempore henrici ⁊
aliorum. fo.iiij. fa.ij
Miracula plura enumerat q̃
fctã sunt nostris temporibus
et putauerunt homies adesse
diem iudicij. fo.lxxij. fa.ij.
Milites quondã euaginatis
gladijs steterũt audiẽdo euã-
gelium et q̃re. fo.xxxix.fa.j
Miseria hominis ⁊ breuitas
vite. fo.lxiiij. fa.j
Mittens ꝑ se celebrare malũ
sacdotẽ effi.ꝑtic.fo.xxxiij.f.ij
Modica cura est ꝑntib⁹ de sa
lute puerorũ. fo.xxx. fa.ij
Monach⁹ vel sacerdos aua-
rus plus fugiendus est q̃ ser-

pens venenosus fo.xxxv.fa.j.
Mors ẽ q̃druplx fo.xliij.fa.ij
Mortalis peccati malum multiplex fo.xlvj. fa.ij.
Mulier mala peior morte fo. xxx. fa.j.
Mulieres quõdo decipiunt viros fo.eodem fa.ij.
Mundi gloria tollitur per luxuriam fo.xviij. fa.j.
Multis mõis excecanť hoies p pctm̃ fo.lviij. fa.j.
n Obilitas luciferi declaratur fo.ij. fa.ij.
Nobiles de malis abstractꝭ pauperibꝫ satisfacere p elẽosinã putãt fo.xxxvij. fa.ij.
Nobilitas nõ est reprobãda. et quare. sed iniquitas in eis fo.xxxvij. fa.ij.
Nobilium status detestatur fo.xxxvij. fa.j.
Nomen christiani non habet qui sequitur dyabolum in malis fo.xxviij. fa.j.
Nõ baptisatꝰ se baptisare nõ p̃t duplici rõe fo.lij. fa.j.
Non equaliter videbunt christum iudicandum boni et mali fo.lxxx. fa.ij.
Nouem mala ꝓueniunt ex auaritia fo.xj. fa.j.
Nl'lũ bonũ nec etiã aliqđ malũ faciẽs nõ saluať fo.liij.fa.ij
Nullum spaciũ temporis erit in iudicio fo.lxix. fa.ij.
o Biectio iudeoruz quis iustus ille qui venditꝰ est fo.xxvj. fa.ij.
Occasiones luxurie sunt decem fo.xv. fa.ij.
Ociositas est occasio luxurie fo.xvij. fa.j.
Occidet enoch ⁊ heliam antichristꝰ fo.lxxvij. fa.j.
Octo genera penaruz ex lege ciuili fo.xxxij. fa.j.
Omnia peccata modo dicunť virtutes fo.xxxij. fa.ij.
Opera bona in peccatꝭ facta an valeant fo.xlvj. fa.j.
Ore peccant etiã senes impudica loquẽtes .fo.xlv. fa.ij.
Obprobrium vite est auaritia fo.xij. fa.ij.
p Eccatuz originale q̃re dr iniq̃tates fo.lj.fa.ij.
Pctm̃ actuale tria mala faciet in hoie fo.liij. fa.ij.
Pctm̃ actuale vulnerat mẽtẽ principaliter fo.liiij. fa.ij.
Peccatũ prolongatur ex luxuria fo.xvij. fa.ij.
Pctm̃ ꝯtra naturã sup̱at bestialẽ ꝯditõez clamat diuinaz vltionẽ ꝓuocat vniuersalẽ plagaz. ⁊ alia plura fo.xxj. fa.j.
Peccãs ꝯtra naturã debz fm leges decapitari fo.xxj. fa.ij.
Pctõres sunt serui dyaboli ꝓbať quiꝗ rõibꝰ fo.lvij. fa.ij.
Pene inferni sunt immense ꝓpter quatuor fo.eodẽ fa.ij.
Pene inferni sunt eterne propter quatuor fo.lxxxvij. fa.j.
Pene inferni sunt diuerse fo.xc. fa.ij.
Pena damni erit equalis in damnatis. sed. sensus pena inequalis fo.xlvij. fa.j.
Pene inferni sunt immẽse. et quare fo.lxxxviij. fa.ij.
Persecutio tyrannorum fo.lxxiij. fa.ij.
Persecutio antixp̄i durabit p iij. ãnos cũ dimi. fo.lxxix.fa.ij
Persecutio iudeoꝝ nõ habebit finem fo.xxvj. fa.j.
Perdit hõ malus bonũ nature multipliciter fo.lix. fa.ij.
Periculosum est pniam ꝓtrahere infinẽ vite fo.xxviij.fa.ij
Pestilentie fo.lxxij. fa.ij.
Post iudiciũ extremũ quõ sãcti vidẽt malos fo.lxxxv.fa.ij
Potestas dyabali magna fo.lxviij.fa.ij.
Primꝰ reprobꝰ in mõo et auarus fuit cayn fo.xij. fa.j.
Probibet deus ieremiã orare ꝓ ciuitate fo.xxxviij. fa.ij.
Proximũ ledit luxuriosus fo.xviij fa.ij.
Propť pctm̃ ꝯtra naturã fuit pestilẽtia in italia fo.xxj.fa.ij.
Puer minimꝰ baptisatꝰ: maiorẽ sciaz habebit in patria: q̃z oẽs phĩ in inferno fo.xxij.fa.j
Puerorum statum deducit fo.xxxvj. fa.j.
q Uatuor ad p̃scriptionẽ req̃runť fo.xiij.fa.j
Quatuor mala ꝓueniunt ex adulterio fo.xx. fa.j.
Quatuor sunt que retrahũt a pctõ ꝯtra naturã fo.xxij.fa.j.
Quatuor sunt cause ydolatrie fo.xxv. fa.j.
Quattuor pressure precedent diẽ iudicij fo.lxxiij. fa.j
Quatuor vulnera cepit hõ ex pctõ primo fo.lxij. fa.j.
Quare deus p̱mittit hominẽ temptari fo.xlix. fa.ij.
Quare dyabolꝰ tẽptat hoiez et quõ tẽptat fo.iiij. fa.j.
Questiones duo decim de baptismo fo.lij fa.ij.
Qui pecuniaz. vestimenta. et frumẽta et alia ad corruptionez ꝟuat: testis est sue damnationis fo.xxiiij. fa.ij.
Qui sunt qui peccãt in proximuz fo.xlviij. fa.j.
Quid sit hereticꝰ fo.xxix.fa.ij
Quid teneť hõ đo fo.xlvij fa.ij
Quintuplici lege ꝓhibeť adulterium fo.xx. fa.j.
Quomodo omne peccatum cõmittitur fo.xlix. fa.ij.
Quomodo pena equalis erit in dãnatis fo.lxxxvj. fa.j.
r Ationẽ debemus reddere in ex iudi. de mul

tis fo.lxxxj. fa.ij.
Ratiões quinqꝫ beati thome quare sit necesse fieri iudiciuꝫ extremuꝫ fo.lxxxv. fa.j.
Radix omnis mali cupiditas fo.viij. fa.ij.
Religiosoruꝫ superbia ꝯsistit in quatuor fo.iiij. fa.j.
Remedio superbie sex fo.viij. fa.j.
Reꝓbatiõis eterne signũ est diligi a mũdo fo.xxxvij.fa.j.
Reꝓbos enũerat fo.lxvj.fa.ij
Rusticorum mala quatuor fo.xxxix. fa.ij.
Sacerdos iusticia debet excellere alios fo.xxxiiij.fa.ij.
Sacerdotes i ciuitatibꝫ ꝯmẽdanť in multis fo.xxxix.fa.j.
Sancta ꝯuersatio debet esse sacerdotibꝰ fo.xxxiiij. fa.j.
Sancti nõ ꝯpaciunť dãnatis post iudiciũ fo.lxxxv. fa.ij.
Sãcti qd cõsequunť ex visione dei fo.lxxxvij. fa.ij.
Sapiẽtes voluerũt esse ꝑmi parẽtes sicut dij fo. vij. fa.j.
Separari a deo et eiꝰ electis Durior est pena ꝙ̃ ignis infernalis fo.lxxxiij. fa.ij.
Seruitus erit in damnatis fo.lxxxix. fa.ij.
Seruitꝰ duplex fo.lvij. fa.ij.
Seruitꝰ violẽtie nõ fuisset si hõ stetisset fo.lvij. fa.ij.
Sñie iudi. expectatõ terribilis erit ꝓpter tria fo.lxxxij. fa.j.
Sextupliciter peccat femina in adulterio fo.xx. fa.ij.
Sex requiruntur ad religiosum fo.xxxv. fa.ij.
Sex sunt species in spiritum sanctum fo.lj. fa.j.
Sex mala eueniũt homi qui pctm̃ facit fo.lxij. fa.j.
Signa precedentia diem iudicij fo.lxx. fa.j.
Signa xv. ꝑcedent iudiciũ ꝑ xv. dies disticta fo.lxxix. fa.j.
Sol abscuratꝰ fuit ad xvij. dies tpe ꝯstãtini fo.lxx. fa.j.
Sol quare retrocessit fo.lxxij. fa.j.
Soroastes natꝰ i mũdm risit et plura de eo fo.xlij. fa.ij.
Species luxurie sunt sex fo.xviij. fa.ij.
Statum laycorum enumerat fo.xxij. fa.j.
Status eorũ ad iudiciũ peruenientium fo.lxxx. fa.j.
Status beatorum describitur fo.lx. fa.j.
Stelle ꝯparanť apostolis et sanctis fo.lxxj. fa.j.
Supbiam esse maximũ peccatũ. probatur auctor. ꝛ rationibus fo.ij. fa.j.
Superbia est vltimũ in redeuntibus ad deum. et primũ in recedentibus fo.ij. fa.j.
Supbia est origo oĩm criminum ruina virtutũ fo.ij. fa.j.
Supbie tres vie fo.ij.fa.ij.
Superbia in actu duplex fo.iij. fa.ij.
Supbia spiritualis quadruplex fo.iij. fa.ij.
Superbia corporalis infinita fo.iij. fa.ij.
Supbia ꝑdicatoꝝ cõsistit in quatuor fo.iiij. fa.j.
Supbia clericorum in quatuor cõsistit fo.iiij. fa.ij.
Superbie gradus sunt duodecim fo.v. fa.ij.
Supbia quibꝰ nocuit. exempla scripture fo.vj. fa.ij.
Superbia est causa heresis fo.lxxiiij. fa.ij.
Superbia est occasio luxurie fo.xvj. fa.ij.
Antũ malũ facit hõ ꝙ peccat mortaliter ac si christum denuo crucifigeret fo.lxx. fa.j.
Tempus dupliciter accipitur fo.lxij.fa.ij. et fo.lxxxv.fa.ij.
Tpe iudicij virtutes celoruꝫ mouebunť fo.lxxxix. fa.ij.
Tpe iudicij. nõ locꝰ penitẽdi aut resistẽdi erit fo.lxxiij.fa.ij
Tps amplius nõ erit quomõ exponitur fo.xxxv. fa.ij.
Tpe Ludowici sanguis pluit de celo tribꝫ diebꝫ. et perijt ꝙ̃si Tertia ps hoĩm fo.lxxiij.fa.j
Tempalis subã per luxuriam minuitur fo.xviij. fa.j.
Tenebre inferni quare dñr exteriores fo.xcj. fa.j.
Terremotꝰ durauit ꝑ.iiij.mẽses tpe Sixti fo.lxxj. fa.ij.
Testimonio triplici affirmať auarũ dãnari fo.xiij. fa.j.
Timendi quare sunt demones fo.xcij. fa.j.
Tirãnꝰ hõicida fo.xxij.fa.ij.
Tres ardentes ignes in mũdo fo.xxxvj. fa.j.
Tribulatõ erit magno tempore antichristi fo.lxxviij. fa.j.
Tribꝰ modis omne peccatuꝫ cõpletur fo.xliiij. fa.ij.
Tria destruxerunt romam fo.xxxix. fa.j.
Tria signa ꝑcedẽt in sole tpe iudicij fo.lxxj. fa.ij.
Tria signa lune: tempore iudicij fo.lxxij. fa.ij.
Tria mala sequunť auarum fo.xij. fa.ij.
Tuba precedet iudicium extremum fo.lxxix. fa.ij.
E triplex significat triplex malũ fo.ij. fa.j.
Ve supbis fo.ij. fa.j.
Ve ꝓpť vite breuitatẽ morti appropinqñtẽ fo.lxiiij. fa.j.
Ve ꝓpter saluandorum difficultatem fo.lxiiij. fa.j.
Ve ꝓpter electorum paucitatem fo.lxvj. fa.ij.

Ve ꝓpter mortis exiciū. ꝗ ni
bil miserabiliꝰ fo.lxviij.fa.ij.
Ve ꝓpter futuꝝ iudiciū ꝗ ni-
bil horribilius fo.lxix. fa.ij.
Ve ꝓpt eternū suppliciū. ꝗ ni
bil itollerabiliꝰ fo.lxxxvj.fa.j
Ve tirannis pauperes oppri
mentibꝫ fo.xxij. fa.ij.
Ve hꝰ mōi sapientibꝫ simpli-
ces decipiētibꝫ.fo. xxiij. fa.j.
Ve diuitibꝫ scl'i hic ꝯsolatio-
nes suas hn̄tibꝫ fo. xxiij.fa.ij
Ve gentilibꝫ fo.xxv. fa.ij.
Ve iudeis fo.xxvj. fa.j.
Ve malis christia-
nis fo.xxviij. fa.j.
Ve legittimis fo.xxix fa.ij.
Ve viduis fo.xxxj. fa.j.
Ve fatuis virgi-
nibus fo.xxxj. fa.j.
Ve laycis precepta nō obser
uantibꝫ fo.xxxij. fa.j.
Ve clericis fo xxxiij. fa.j.
Ve malis religio-
sis fo.xxxiiij. fa.ij.
Ve iuuenibꝫ fo.xxxv. fa.ij.
Ve adultis fo.xxxvj fa.j.
Ve senibus fo.eodē fa.ij.
Ve nobilibꝫ fo.xxxvij. fa.j.
Ve ciuitatensi-
bus fo.xxxviij. fa.j
Ve rusticis fo.xxxix. fa.ij.
Ve propter peccatum
in deum fo.xlvij. fa.ij.
Ve ꝓpter peccatum in proxi-
mum. fo. xlviij. fa.j.
Ve ꝓpter peccatū in
se ipsum fo.xlviij. fa.ij.
Ve ꝓpter peccatum in
patrem fo.xlix. fa.ij.
Ve ꝓpter peccatum in
filium fo.l. fa.j.
Ve propter.peccatum in spi-
ritum sanctū fo.eodē fa.ij.
Ve propter peccatum
originale fo.lj. fa.ij.
Ve propter peccatum
actuale fo.liij. fa.ij.
Ve propter omissionem
precepti fo.liij. fa.j.
Ve bonum obmittenti
bus fo.liij. fa.j.
Ve malū faciētibꝫ fo.lv. fa.j.
Ve ꝯsentiētibꝫ fo.eodē fa.ij.
Ve supiorībꝰ fo.xl. fa.j.
Ve medijs fo.xl. fa.j.
Ve inferioribus fo.xl. fa.j.
Ve rectoribꝰ fo.xl. fa.j.
Ve mercatoribꝰ fo.xlj. fa.j
Ve mechanicis fo.xlij. fa.j.
Ve nascentibꝰ fo.xlij. fa.j
Ve viuētibꝰ fo.eodē fa.ij.
Ve moriētibꝰ fo.xliij. fa.ij.
Ve propter peccatum
cordis fo.xliij. fa.ij.
Ve propter peccatum
oris fo.xlv. fa.j.
Ve propter peccatum
operis fo.xlvj. fa.j.
Ve in nouo testamēto vz tm̄
sicut maledictꝰ fo.lv. fa.j.
Ve propter mortis neccessi-

Registrum.

tatem fo.lvj. fa.ij.
Ve propter seruitutis
vilitatem fo.lvij. fa.ij.
Ve ꝓpter ignorantie cecita
tem fo.lviij fa.j.
Ve ꝓpter bonorū amissionez:
grāz remouētē fo.lix. fa.ij.
Ve ꝓpter malorū commissio-
nem:ad inferos deducen-
tem fo.lxj. fa.ij.
Ve ꝓpter temporis
perditionem:eternaliter
remordentē fo.lxij. fa.ij.
Verberum pena in
inferno fo.xc. fa.j.
Vidua in delicijs viuens
periclitaꝛ fo.xxxj. fa.j.
Vnū pctm̄ facit hoiez eterna
liter dānari fo.xlv. fa.j.
Vinuz immoderate sumptuz
cāt luxuriā fo.xvij. fa.j.
Vir cum muliere nō faciat
colloquia fo.xiiij. fa.ij.
Viri reperti in adulterio infa
mes fiunt fo.xx. fa.ij.
Virgo maria tempore iudicij
ostendet se nullam habere po
testatē fo.lxxj. fa.ij.
Virgo maria assimilaꝛ lune ⁊
quare fo.lxxj. fa.ij.
Virgines carne et non
mente fo.xxxj. fa.ij.
Virgo vercunda esse
debet fo.xxxj. fa.ij.
Vita hominis multis
ꝯparatur fo.lxiiij. fa.ij.
Vitam beatam describit per
duodecim stellas fo.lxj.fa.j.
Vix decimꝰ saluabitur inter-
credentes fo.lxv. fa.j.

Telos.

94